

לאומי | דוחות כספיים 31.03.2024

הדוח על הסיכונים ותיאור המאפיינים העיקריים של מכשירי הון פיקוחיים שהונפקו נכללים באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: www.leumi.co.il < אודות < מידע כספי < גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים ובאתר מגנ"א של רשות ניירות ערך: www.magna.isa.gov.il

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מוחזקות שלו
תמצית דוח כספי ליום 31 במרס 2024
תוכן העניינים

עמוד	
	דין וחשבון של הדירקטוריון והנהלה
5	
	א. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
9	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים
11	מידע צופה פני עתיד בדוח הדירקטוריון והנהלה
	ב. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
12	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
12	שינויים עיקריים בתקופה החולפת
16	שינויים מהותיים בסעיפים בדוחות הכספיים
18	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר
27	המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
40	מגזרי פעילות - גישת הנהלה
43	מגזרי פעילות פיקוחיים
48	חברות מוחזקות עיקריות
	ג. סקירת הסיכונים
49	החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם
49	סיכוני אשראי
75	סיכוני שוק
80	סיכון הנזילות
81	סיכונים תפעוליים
82	סיכון אקלים וסביבה
82	סיכונים אחרים
	ד. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקורות ונהלים
85	מדיניות חשבונאית ואומדנים בנושאים קריטיים
88	בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי
89	דירקטוריון

90

הצהרה Certification**דוחות כספיים**

92	דוח סקירת רואי החשבון המבקרים המשותפים
93	דוח רווח והפסד מאוחד
94	דוח מאוחד על הרווח הכולל
95	מאזן מאוחד
96	דוח על השינויים בהון מאוחד
100	דוח על תזרימי מזומנים מאוחד
103	פירוט הביאורים

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים**א. ממשל תאגידי**

218	שינויים בדירקטוריון
218	המבקרת הפנימית

ב. פרטים נוספים

218	השליטה בבנק
218	מינויים ופרישות
218	מבנה ארגוני
218	הסכמים מהותיים
219	חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית
223	דירוג האשראי

ג. נספחים

224	שיעורי הכנסות והוצאות וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית
228	מילון מונחים
239	אינדקס

דין וחשבון של הדירקטוריון והנהלה

דוח הדירקטוריון נערך בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים. הכללים שיושמו בעריכת דוחות הביניים הינם עקביים לכללים ששימשו בעריכת הדוח השנתי ליום 31 בדצמבר 2023, למעט כמפורט [בביאור 1](#) לדוחות הכספיים. יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם [הדוח השנתי של 2023](#).

התפתחויות עיקריות במשק¹

רקע כללי

ביום 7 באוקטובר 2023, נפתחה מתקפה רצחנית על מדינת ישראל, ובפרט על אוכלוסייתה האזרחית, בעקבות מתקפה זו מדינת ישראל הכריזה על פתיחת מלחמת "חרבות ברזל". המלחמה הובילה לשיבושים ניכרים בפעילות הכלכלית, בפרט בשבועות הראשונים שלה. זאת, לאור ירי הטילים הנרחב שהגיע אל חלק ניכר מריכוזי האוכלוסין, פינוי למעלה מ-100 אלף אזרחים בדרום הארץ וצפונה, גיוס המילואים הנרחב, ירידה חדה בזמינות עובדים לא-ישראלים למשק ושיבושים מתמשכים בפעילות מערכת החינוך. השפעות המלחמה הובילו לירידה ניכרת בתוצר ברבעון הרביעי של 2023.

במהלך הרבעון הראשון של 2024 נרשמה התאוששות בפעילות הכלכלית במרבית הענפים והאזורים. לאור ירידה משמעותית בהיקף הירי הרקטי למרבית אזורי הארץ, ירידה בגיוסי המילואים, חזרה לשגרה במערכת החינוך במרבית האזורים והסתגלות רוב הציבור ל"שגרת מלחמה". תהליך זה, בא לידי ביטוי, בין היתר, בהתאוששות בהוצאות הצרכנים בכרטיסי אשראי, עלייה מחודשת בפדיון העסקים במרבית הענפים ועוד. לצד זאת, הפעילות בחלקים מסוימים במשק עדיין נמוכה משמעותית מרמתה טרום המלחמה, כגון, בענפי הבנייה ותיירות החוץ ובאזורים הסמוכים לגבול הצפוני והדרומי.

צפוי תהליך ממושך של שיקום אזרחי וביטחוני, בדגש על הוצאות מקומיות שיבואו לידי ביטוי בהוצאה הציבורית, בהשקעות בנכסים קבועים, בשירותי בריאות ובשירותים סוציאליים ובהיקף הצריכה הפרטית. הסיכונים הגיאופוליטיים נותרו גבוהים על רקע האפשרות להסלמה לגזרות נוספות, ולאור הסיכונים הקשורים בסנטימנט כלפי ישראל בשווקים הפיננסיים הבינלאומיים. בהקשר זה, נציין כי בלילה שבין 14-13 באפריל 2024 פתחה איראן במתקפת טילים על ישראל, מהלך אשר מעלה את ההסתברות להתממשות של תרחישים חלופיים בעלי השלכות שליליות יותר על כלכלת ישראל. אך, נראה שלא בטווח הזמן המיידי לאור ההתפתחויות שהיו מאז.

על רקע המלחמה והשלכותיה המיידיות וארוכות הטווח על הפעילות הכלכלית במשק ועל המצב הפיסקאלי של ישראל, הגיבו שלוש חברות דירוג האשראי הגדולות במהלכים של הפחתות דירוג ולאזן עדכון כלפי מטה של אופק הדירוג.

לפרטים נוספים אודות דירוג מדינת ישראל ראה פסקת [חומרת נורמי הסיכון במשק הישראלי](#) בהמשך פרק זה.

המשק העולמי

ב-16 באפריל 2024, עדכנה קרן המטבע הבינלאומית (IMF), את תחזיותיה לשנת 2024. ביחס לתחזית הקודמת מחודש ינואר 2024, לא חל שינוי משמעותי בהערכות הצמיחה העולמית של הקרן. קרן המטבע ציינה כי הפעילות הכלכלית הפגינה חוסן והמשיכה להתרחב בקצב יציב, תוך גידול בתעסוקה, זאת על אף מהלכי העלאות הריבית ברחבי העולם, שבאו במטרה להתמודד עם עליית האינפלציה.

תחזית הצמיחה לשנת 2024 משקפת את הערכות קרן המטבע לצמיחה בקצב דומה לזה של 2023. זאת, מחד, על רקע צפי להמשך התמתנות האינפלציה במרבית העולם, אשר תלווה במהלך הפחתת ריבית מצד בנקים מרכזיים ברחבי העולם, זאת בשילוב עם תמיכות ממשלתיות נרחבות בסין, אשר צפויות לעודד את הפעילות הכלכלית ולתמוך בצמיחה. ומאידך, עקב הצורך בריסון פיסקאלי, שיבוא לידי ביטוי בהפחתת ההוצאות הממשלתיות והעלאות מיסים, זאת במטרה להתמודד עם החובות הממשלתיים שעלו בשנים האחרונות, עקב הצורך בתמיכה בפעילות הכלכלית בזמני משבר.

ישנם מספר סיכונים לתחזית הצמיחה, ובראשם: שבריריות שוק הנדל"ן בסין, ואפשרות של התייקרות מחירי הסחורות עקב סיכונים אקלים וסיכונים גיאופוליטיים ברחבי העולם, לצד שיבושי היצע והגבלות על סחר עולמי. כמו כן, נציין כי בקרן המטבע מזהירים מפני התרחבות מלחמת "חרבות ברזל" לחזיתות נוספות, מה שעלול להוביל לגידול משמעותי בהוצאות הביטחון של הכלכלות הגדולות בעולם, ולהכביד על הצמיחה.

לפי תחזיות הצמיחה הנוכחיות, תוצר המשק העולמי צפוי להתרחב בכ-3.2% בשנת 2024. באשר למשקים המערביים הגדולים בעולם, המשק האמריקאי, צפוי לצמוח בכ-2.7% (עדכון של 0.6 נקודת האחוז כלפי מעלה ביחס לתחזית מחודש ינואר 2024) ואילו אזור האירו בכ-0.8%, תחזית המשקפת עדכון של 0.1 נקודת האחוז כלפי מטה. באשר למשק הישראלי, קרן המטבע צופה צמיחה בשיעור של 1.6% בשנת 2024, מעט נמוך ביחס לתחזית של בנק ישראל (2%).

¹ מקורות הנתונים: פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, בנק ישראל, משרד האוצר, הבורסה לניירות ערך, IMF.

האינפלציה מצויה במגמת התמתנות ברוב המדינות, ולפיכך גם תהליך הריסון המוניטארי הגיע לשלבי סיום. במהלך שנת 2024, מרבית הבנקים המרכזיים הגדולים בעולם צפויים להתחיל בתהליך הדרגתי של הפחתת ריבית. שנת 2024 צפויה להיות שנה של צמיחה כלכלית איטית יחסית, אם כי, במספר מדינות הצמיחה בולטת לטובה. מפת הסיכונים מוטה כלפי מטה, וכוללת בין היתר, סיכונים הנובעים משינויי אקלים; וסיכונים גיאופוליטיים שונים, לרבות המשבר האוקראיני-רוסי והמצב במזרח התיכון, המוסיפים לפוטנציאל התנדבותיות של תהליכים כלכליים גלובליים, ובפרט האיום על נתיבי השיט העולמיים, בדגש על סביבת הים האדום.

צמיחה עולמית/שיעור שינוי ריאלי

מקור: IMF – World economic outlook/April 2024

2023	2024	
3.2%	3.2%	עולם
2.5%	2.7%	ארה"ב
0.4%	0.8%	אזור האירו
1.9%	0.9%	יפן
0.1%	0.5%	בריטניה
5.2%	4.6%	סין

המשק הישראלי

חומרת גורמי הסיכון במשק

מידת הסיכון למשק הישראלי עלתה במהלך שנת 2023, והוסיפה לעלות בעקבות פרוץ מלחמת "חרבות ברזל" וההתפתחויות שהתרחשו מאז, גם בתוך שנת 2024. על רקע זה, ב-9 בפברואר 2024, חברת Moody's הפחיתה את דירוג האשראי של ישראל מ-A1 ל-A2 (מקביל לדירוג A בחברות אחרות), ושינתה את אופק הדירוג של ישראל לשלילי. הדוח של Moody's מדגיש את החולשות הנובעות מהמצב הקיים בישראל במספר נושאים. Moody's מעריכה כי נטל החוב של ישראל יהיה גבוה מהותית מהצפוי לפני המלחמה. אופק הדירוג השלילי, משקף את הערכת Moody's כי הסיכון להסלמה של הסכסוך מול חיזבאללה בצפון ישראל נותר משמעותי, ולהסלמה שכזו פוטנציאל השפעה שלילי משמעותי על כלכלת ישראל. מנגד, מהלך הדירוג מביא בחשבון גם את החוזקות ארוכות השנים של כלכלת ישראל. החברה אשררה את הדירוג ואת אופק הדירוג ביום 10 במאי 2024.

בעקבות הפחתת דירוג המדינה של כלכלת ישראל, הפחיתה חברת Moody's ב-13 בפברואר 2024, את הדירוג של פיקדונות לטווח ארוך ואת ה-Counterparty Risk של חמשת הבנקים הישראליים הגדולים, ביניהם לאומי, מ-A2 ל-A3. במקביל, Moody's אשררה, ללא שינוי, את הדירוג של הבנקים הללו בנושאים של Baseline Credit Assessments וגם ה-Counterparty Risk Ratings לטווח קצר.

ביום 2 באפריל 2024 הסירה חברת Fitch את מעקב הסיכון קצר הטווח השלילי של דירוג האשראי של ישראל, (RISK RWN WATCH NEGATIVE) והחליפה אותו בהערכת סיכון שלילית ממושכת יותר - NEGATIVE OUTLOOK. בראיית Fitch, בטווח הקצר הסיכונים הגיאופוליטיים הקשורים למלחמה בעזה נותרו גבוהים וסיכוני ההסלמה נותרו משמעותיים. ב-Fitch סבורים שעתה הסיכונים הם ממושכים יותר וההשפעה השלילית עלולה להימשך זמן רב יותר. במקביל, חברת Fitch אשררה את דירוג האשראי ברמה של A+.

על רקע דומה, כלומר סיכון גיאופוליטי מוגבר, ביום 18 באפריל 2024 חברת S&P הפחיתה את דירוג האשראי של ישראל מ-AA+ ל-A עם אופק דירוג שלילי. החברה ציינה כי העימות הישיר עם איראן מגביר את הסיכונים הגיאופוליטיים, שהיו גבוהים עוד קודם לכן. בתרחיש שלילי, S&P עלולה להוריד את הדירוג של ישראל אם הסכסוכים המתמשכים יתרחבו, ויגדילו עוד יותר את הסיכונים הביטחוניים, כלכליים, חברתיים וגיאופוליטיים שעומדים בפני ישראל. בעקבות מהלך זה, ובדגש על חשש מהשפעות ארוכות טווח של המלחמה על ענף הבנקאות המקומי, ב-2 במאי 2024, סוכנות S&P הפחיתה את אופק הדירוג של הבנקים הישראליים הגדולים, ביניהם לאומי, מיציב לשלילי (הן במט"ח והן במטבע מקומי). הסוכנות הפחיתה את דירוג האשראי (במט"ח) של הבנק מרמה של A/A-1 (Long-term/Short-term) לרמה של A-/A-2. במקביל, לא חל שינוי בדירוג של הבנק במונחי מטבע מקומי.

להפחתת הדירוג עשויה להיות השפעה שלילית מעבר לגלום בשווקים, בין היתר, על עלויות הגיוס של המדינה ושל הבנקים בישראל. רמת הסיכון נותרה גבוהה ולכן האפשרות של הפחתת דירוג בעתיד נותרה ממשית וזאת במידה ותרחישי הסיכון השונים יתממשו. מדובר בתרחישים שונים הנוגעים למצב הביטחוני וגם למידת היכולת של ישראל להמשיך ולהתאושש בנסיבות שבהן היחס העולמי כלפי ישראל ימשיך ויחלש, אשר ההסתברות להתממשותם עלתה לאור העימות הישיר בין איראן לישראל.

למידע נוסף בגין מידת הסיכון למשק הישראלי ראה פרק [התפתחויות עיקריות במשק בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023](#).
להיעדר השפעת הורדת דירוג מדינת ישראל על יחסי הלימות של הבנק ראה פרק [הון והלימות ההון](#).

הצמיחה במשק הישראלי

התוצר המקומי הגולמי צמח ברבעון הראשון של שנת 2024 בקצב מהיר של 14.1%, במונחים שנתיים, לעומת הרבעון הקודם, במהלכו נרשמה ירידה חדה של 21.7%, במונחים שנתיים, ברקע מלחמת "חרבות ברזל", אשר פרצה בתחילת הרבעון הרביעי של 2023. על אף העלייה ברבעון הראשון של 2024, רמת התוצר המקומי הגולמי ברבעון הראשון של שנת 2024 נמוכה בכ-1.4% לעומת הרבעון הראשון של שנת 2023, ונמוכה בכ-2.8% ביחס לרבעון השלישי של שנת 2023, ערב פרוץ המלחמה. עליית התוצר ברבעון הראשון נתמכה בביקושים מקומיים, ובעיקר בעלייה בצריכה הפרטית ובהשקעה בנכסים קבועים, שירדה מאוד ברבעון הרביעי של 2024. מנגד, ירדת יצוא הסחורות והשירותים, כמו גם עליית היבוא, השפיעו לשלילה על קצב הצמיחה ברבעון זה.

שוק העבודה ממשיך להתאושש על רקע גידול בביקוש לעובדים ולצד הקלה במגבלת היצע העבודה עקב צמצום המילואים, במהלך הרבעון הראשון של השנה. שיעור האבטלה בהגדרה הרגילה (בלתי מועסקים בגילאי 15 ומעלה) היה בחודש מרס 2024 ברמה של 3.3%, זאת לעומת רמה של 3.2% בדצמבר 2023, ורמה של 3.7% במרס 2023. שיעור האבטלה בהגדרתו הרחבה (שכוללת בנוסף על הבלתי מועסקים, שנכללים בהגדרה הרגילה, גם עובדים הנעדרים זמנית מהעבודה מסיבות כלכליות, עובדים אשר לא משתתפים בכח העבודה שפוטרו בשנתיים האחרונות והמתיימרים מחיפוש עבודה, אך לא כולל עובדים שנעדרו מסיבות לא כלכליות, כגון: מילואים, טיפול בילדים בהיעדר מסגרות ועוד) המשיך לרדת ועמד במרס 2024 על רמה של 5.3% לעומת 7.5% בדצמבר 2023 ו-10.4% באוקטובר 2023. כמו כן, שיעור ההיעדרות מעבודה מסיבות שאינן כלכליות התמתן גם הוא, ולהערכת בנק ישראל הוא משקף כעת כמעט אך ורק משרתי מילואים.

תקציב המדינה ומימון

הרבעון הראשון של שנת 2024 הסתכם בגירעון של כ-26 מיליארד ש"ח לעומת עודף של כ-14.2 מיליארד ש"ח ברבעון המקביל בשנת 2023. הגירעון התקציבי, במונחים שנתיים, עלה בחדות בחודשים האחרונים בצל השלכות מלחמת "חרבות ברזל". פעילות הממשלה ב-12 החודשים האחרונים שהסתיימו במרס 2024, הסתכמה במצטבר בגירעון של כ-117.3 מיליארד ש"ח, שהם כ-6.2% תוצר, על פי אומדני האוצר, וזאת לעומת גירעון של כ-4.1% תוצר, בסוף שנת 2023.

הרמה הנוכחית של הגירעון התקרבה לתקרה שקבע משרד האוצר לשנת 2024, ועומדת על 6.6% תוצר. בתרחיש מרכזי, אשר מניח התמתנות בהוצאות הממשלה עם ירידת העצימות המלחמתית בהמשך השנה, ומסיבות טכניות של יציאת חודשי תחילת המלחמה (אוקטובר-דצמבר 2023) מחלון החישוב של הגירעון השנתי, הגירעון בסיכום שנת 2024 צפוי להיות סביב התקרה שקבע משרד האוצר.

סחר חוץ ונתוני יצוא השירותים

הגירעון המסחרי של ישראל, הסתכם ברבעון הראשון של השנה בכ-7 מיליארד דולר, בהשוואה לכ-9.2 מיליארד דולר ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון בגירעון מקורו בירידת היבוא, תוך כדי יציבות ביצוא. ירידות נרשמו ביבוא של כל קבוצות הסחורות: חומרי גלם, מוצרי השקעה ומוצרי צריכה.

נתוני יצוא השירותים לחודשיים הראשונים של השנה מצביעים על ירידה, בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד. זאת, עקב ירידה ביצוא של שירותי תיירות ותחבורה, ברקע המלחמה, ומנגד, יצוא השירותים העסקיים, שמרביתם של ענפי ההייטק, רשם עלייה מתונה.

שער החליפין ויתרות המט"ח

בשלושת החודשים הראשונים של 2024, נרשמה תנודתיות בשער השקל, זאת בהמשך למגמה בשנת 2023. בתקופת הדוח, פוחת השקל ביחס לדולר בשיעור של כ-1.5%, אך התחזק ביחס לאירו בשיעור של כ-0.8% וביחס לסל המטבעות נרשם גם כן ייסוף של השקל, בשיעור מתון יותר של כ-0.6%. בתחילת הרבעון השני של 2024, ברקע ההסלמה במצב הביטחוני, השקל שב להיחלש מול הדולר, האירו וסל המטבעות. חלק מן ההסבר לפיחות נובע מהגידול בביקוש למטבעות הנתפסים כ"עוגן" בינלאומי מבחינת רמת הסיכון הגלומה בהחזקתם, כמו הדולר האמריקאי, בפרט בתקופות רוויות חוסר וודאות.

יתרות מטבע החוץ בבנק ישראל עמדו בסוף חודש מרס 2024, על כ-213.8 מיליארד דולר, בהשוואה לכ-204.7 מיליארד דולר בסוף חודש דצמבר 2023. העלייה ביתרות מוסברת בעיקר בהשפעות פעולות הממשלה במט"ח ובשער. בתקופת הדוח, בנק ישראל לא פעל בשוק המט"ח.

אינפלציה ומדיניות מוניטרית

מדד המחירים לצרכן (המדד "בגין") עלה ברבעון הראשון של שנת 2024, ב-1.1%. ב-12 החודשים אשר הסתיימו בחודש מרס 2024, הסתכמה עליית המדד ב-2.7%, קצב אשר הינו בתוך טווח יעד יציבות המחירים (1%-3%), אך גבוה מהנתון לחודש פברואר 2024 (2.5%). המדד ללא מחירי האנרגיה עלה ב-2.6% ב-12 החודשים האחרונים שהסתיימו במרס 2024. האינפלציה השנתית צפויה לעלות בחודשים הקרובים ולאחר מכן להתמתן חזרה לסביבה הנוכחית. הסיכונים לתחזית מוטים כלפי מעלה: הסלמה במלחמה לגזרות נוספות, במקביל לעלייה בפרמיית הסיכון של ישראל, שתבטא גם בחולשה בשער החליפין; עלייה בעלויות היבוא לישראל, ומחסור באספקה של מוצרים, לנוכח השיבושים השונים ובכלל זה בתעבורה הימית; וצעדי מיסוי על מוצרים או שירותים שנמדדים במדד המחירים לצרכן, במטרה להתמודד עם ההשלכות הפיסקליות של המלחמה.

מדד המחירים לצרכן ("הידוע") עלה ברבעון הראשון של שנת 2024, ב-0.3%.

ברבעון הראשון של שנת 2024 ריבית בנק ישראל הופחתה ב-0.25%, והיא עמדה בסוף הרבעון על 4.50%.

בהחלטת הריבית שנערכה ב-1 בינואר 2024, החליטה הוועדה המוניטארית להפחית את הריבית ב-0.25%, לרמה של 4.50%. הריבית נותרה ברמה זו, ללא שינוי, גם לאחר ההחלטה מה-8 באפריל 2024. זאת, לפי בנק ישראל, בעיקר עקב עלייה מהותית במידת אי הוודאות הגיאופוליטית, אשר הובילה את הוועדה המוניטארית לנקוט במשנה זהירות. בנוסף, צוין כי על רקע המלחמה, מדיניות הוועדה המוניטרית מתמקדת בייצוב השווקים והפחתת אי הוודאות, לצד יציבות מחירים ותמיכה בפעילות הכלכלית. תוואי הריבית ייקבע בהתאם להמשך התכנסות האינפלציה ליעדה, המשך היציבות בשווקים הפיננסיים, הפעילות הכלכלית והמדיניות הפיסקלית. תהליך הפחתת הריבית עשוי להימשך במהלך שנת 2024. להערכת חטיבת המחקר של בנק ישראל, הריבית צפויה לעמוד על 3.75% ברבעון הראשון של 2025.

שוק ההון הישראלי

מדד המניות וניירות הערך הניתנים להמרה עלה ברבעון הראשון של שנת 2024 בכ-9.2%, בהמשך לעלייה של כ-4.9% בשנת 2023. זאת, ברקע ההתאוששות בפעילות הכלכלית לאחר הירידה החדה שחלה עם פרוץ מלחמת "חרבות ברזל", וכן ברקע עליות שערים בבורסות ברחבי העולם. מנגד, יש לציין כי מידת חוסר הוודאות נותרה גבוהה, ויתכן שתבוא לידי ביטוי בתנודתיות בשווקים הפיננסיים, זאת כתלות בהתפתחות המלחמה ובסיכונים הנובעים ממנה, כמו גם בהתממשות של סיכונים נוספים.

מחזור המסחר היומי הממוצע של המניות וניירות הערך הניתנים להמרה, הסתכם ברבעון הראשון של שנת 2024 בכ-2.138 מיליארד ש"ח, עלייה של כ-7% ביחס לרמתו הממוצעת בשנת 2023.

מדד אגרות החוב הממשלתיות צמודות המדד ירד ברבעון הראשון של שנת 2024 בכ-0.5%, שיעור ירידה דומה לזה של מדד אגרות החוב הממשלתיות הלא-צמודות.

מדד אגרות החוב הלא-ממשלתיות (אג"ח חברות) צמודות המדד, עלה ברבעון הראשון של שנת 2024, בכ-1.9%.

מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים

להלן מדדי ביצוע עיקריים (ב-%)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2023	2023	2024	
13.7 ^(ט)	7.8 ^(ט)	20.2	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ^(א)
1.0	0.6	1.5	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק לנכסים ממוצעים ^(ה)
3.02	2.92	3.35	יחס הכנסות ^(ב) לנכסים ממוצעים ^(ה)
32.6	32.6	29.0	יחס יעילות
2.28	2.30	2.00	יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים ^(ה)
0.53	0.55	0.50	יחס עמלות לנכסים ממוצעים ^(ה)
33.5	30.0	35.4 ^(א)	שיעור הפרשה למס מהרווח לפני מיסים
2.57	2.59	2.22	הכנסות ריבית נטו, ליתרה ממוצעת של נכסים נושאי ריבית (NIM) ^(ג)
1.06	1.02	1.18	סך כל ההכנסות לסך כל הנכסים הממוצעים בניהול הקבוצה ^{(ב)(ג)(ד)}
0.34	0.33	0.34	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך כל הנכסים הממוצעים בניהול הקבוצה ^(ד)

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס		
2023	2023	2024	
11.66	11.23	11.98	יחס הון עצמי רובד ^(ח)
14.72	14.45	15.02	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ^(ח)
6.65	6.63	6.70	יחס מינוף ^(ו)
124	128	133	יחס כסוי נזילות ^(ו)
118	118	119	יחס מימון יציב נטו (NSFR)
7.5	7.3	7.6	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק למאזן

להלן מדדי איכות אשראי עיקריים (ב-%)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2023	2023	2024	
0.58	0.41	0.21	שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור ^(ז)
0.50	0.39	0.36	שיעור ההוצאה הקבוצתית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור ^(ז)
1.58	1.30	1.60	שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין האשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור
0.88	0.57	0.68	שיעור יתרת האשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
0.13	0.08	0.03	שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מאשראי ממוצע לציבור ^(ז)

[ראה הערות בעמוד הבא.](#)

הערות:

- (א) הון - בתוספת זכויות שאינן מקנות שליטה והתאמות שונות.
 (ב) סך כל ההכנסות - הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית.
 (ג) על בסיס שנתי.
 (ד) כולל פעילות חוץ מאזנית.
 (ה) הנכסים הממוצעים הינם סך הנכסים המאזניים המניבים והאחרים. למידע נוסף ראה נספח 1 - [שיעורי הכנסות והוצאות וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית](#).
 (ו) למידע נוסף בנוגע ליחס כיסוי נזילות ראה פרק [חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם](#).
 (ז) למידע נוסף בנוגע ליחס המינוף ראה פרק המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימוני הון, סעיף [ההון והלימוני הון](#).
 (ח) לפרטים נוספים, ראה פרק [הון והלימוני הון](#).
 (ט) תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון בנטרול ירידת הערך בגין השקעה בחברה כלולה Valley הייתה כ-17.1% ברבעון המקביל אשתקד וכ-15.9% בשנת 2023.
 (י) תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון הושפעה במחצית השנייה של שנת 2023 מגידול מהותי בהוצאות להפסדי האשראי כתוצאה מאומדן ההשפעה הצפויה של המלחמה, ראה פרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברוח כולל אחר, [הוצאות בגין הפסדי אשראי](#).
 (יא) למידע נוסף ראה [ביאור T.16](#).

להלן נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
2023	2023	2024
במיליוני ש"ח		
7,027	981	2,785
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק		
15,997	3,928	3,767
הכנסות ריבית, נטו		
2,383	406	222
הוצאות בגין הפסדי אשראי		
5,181	1,071	2,528
הכנסות שאינן מריבית		
3,737	948	935
מזה: עמלות		
6,894	1,629	1,825
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות		
3,484	845	1,071
מזה: משכורות והוצאות נלוות		
רווח נקי למניה המיוחס לבעלי מניות הבנק (בשקלים חדשים):		
4.58	0.64	1.83
רווח נקי בסיסי ומדולל		

להלן נתונים עיקריים מהמאזן

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	
2023	2023	2024
במיליוני ש"ח		
731,497	682,477	753,673
סך כל הנכסים		
105,476	134,381	144,064
מזה: מזומנים ופיקדונות בבנקים		
160,048	99,374	137,724
ניירות ערך		
419,486	403,817	428,582
אשראי לציבור, נטו		
676,995	632,681	696,540
סך כל ההתחייבויות		
567,824	532,906	595,805
מזה: פיקדונות הציבור		
20,776	24,042	24,139
פיקדונות מבנקים		
32,114	28,288	30,902
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים		
54,497	49,791	57,128
הון המיוחס לבעלי מניות הבנק		
נתונים נוספים:		
29.5	27.0	31.0
מחיר למניה (בשקלים חדשים)		
135.56	45.20	23.97
דיבידנד למניה (באגורות) ^{(א)(ב)}		

- (א) על פי מועד ההכרזה.
 (ב) נתון מצטבר לתקופה.

מידע צופה פני עתיד בדוח הדירקטוריון וההנהלה

דוח הדירקטוריון וההנהלה כולל, בנוסף לנתונים המתייחסים לעבר, גם מידע והערכות המתייחסים לעתיד, המוגדרים בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 (להלן – החוק) כ"מידע צופה פני עתיד". מידע צופה פני עתיד מתייחס לאירוע או לעניין עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינה בשליטתו של הבנק בלבד.

מידע צופה פני עתיד מנוסח בדרך כלל באמצעות מילים או ביטויים כגון "הבנק מאמין", "הבנק צופה", "הבנק מצפה", "הבנק מתכוון", "הבנק מתכנן", "הבנק מעריך", "מדיניות הבנק", "תכניות הבנק", "תחזית הבנק", "צפוי", "אסטרטגיה", "יעדים", "עלול להשפיע", "אומדן", "תרחיש", "עשוי", "יכול", "יהיה", "אופטימי", "פסימי" וביטויים נוספים המעידים על כך שמדובר בתחזית לעתיד ולא בעובדות עבר.

מידע צופה פני עתיד הנכלל בדוח הדירקטוריון וההנהלה ונסמך, בין השאר, על תחזיות לעתיד בנושאים שונים הקשורים להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם ובמיוחד לשוקי המטבע ושוקי ההון, לחקיקה, להוראות גורמי פיקוח, להתנהגות המתחרים, להתפתחויות טכנולוגיות, למצב הגיאופוליטי והביטחוני בארץ ולנושאי כח אדם.

כתוצאה מאי היכולת לחזות בוודאות את התממשותן של תחזיות אלה ומכך שבפועל האירועים יכולים להיות שונים מאלו שנחזו, קוראי הדוח צריכים להתייחס בזהירות למידע המוגדר כ"צופה פני עתיד", שכן הסתמכות על מידע כאמור כרוכה בסיכונים ובאי וודאות והתוצאות הכספיות והעסקיות העתידיות של קבוצת לאומי עשויות להיות שונות באופן מהותי.

הבנק אינו מתחייב לפרסם עדכון למידע צופה פני עתיד הכלול בדוחות אלה. האמור אינו גורע מחובות הדיווח של הבנק על פי כל דין.

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

שינויים עיקריים בתקופה החולפת

מלחמת "חרבות ברזל"

ביום 7 באוקטובר 2023, נפתחה מתקפה רחנית על מדינת ישראל, ובפרט על אוכלוסייתה האזרחית, בעקבות מתקפה זו מדינת ישראל הכריזה על פתיחת מלחמת "חרבות ברזל".

למידע נוסף ראה פרק [התפתחויות עיקריות במשק - רקע כללי](#).

למלחמה והשלכותיה המיידיות וארוכות הטווח על הפעילות הכלכלית במשק והמצב הפיסקאלי של ישראל, יש השפעה גם על דירוג האשראי והתחזית של המדינה ושל הבנק.

למידע נוסף ראה פרק [התפתחויות עיקריות במשק - חומרת גורמי הסיכון](#) ופרק [דירוג האשראי בדוח ממשל תאגידי](#).

על רקע המלחמה, פרסם בנק ישראל הוראות ודגשים פיקוחיים למערכת הבנקאית.

למידע מפורט על הפרסומים הרלוונטיים של בנק ישראל ראה פרק [חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית בדוח ממשל תאגידי](#).

הקלות במסגרת ההתמודדות עם השלכות המלחמה

ביום 15 באוקטובר 2023 וביום 8 בנובמבר 2023 פרסם הפיקוח על הבנקים מתווה סיוע ללקוחות הבנקים בהתמודדות עם השלכות מלחמת חרבות ברזל בשלושה מגזרי פעילות (משכנתאות, אשראי צרכני ואשראי עסקי), למשך שלושה חודשים, תוך הבחנה בין קבוצת הלקוחות במעגל הראשון - אוכלוסייה המתגוררת במרחק של עד 30 ק"מ מרצועת עזה, אוכלוסייה שפונתה מביתה על ידי גורם מדינתי רשמי, משרתי המילואים ומגויסי צו 8, ובעלי קרבה ראשונה להרוגי המלחמה או לחטופים או לנעדרים, לבין יתר לקוחות הבנקים ("המתווה הראשון"). ביום 17 בדצמבר 2023 פרסם הפיקוח על הבנקים הודעה בדבר הרחבת המתווה למשך שלושה חודשים, החל מיום 1 בינואר 2024, במסגרתה, בין היתר, הוספו למעגל הראשון חטופים ונעדרים (אשר נכללו בפועל גם במתווה הראשון), ומשתתפי מסיבת "נובה" ברעים ("המתווה השני"). ביום 4 במרס 2024 פרסם הפיקוח על הבנקים הודעה בדבר הרחבת המתווה למשך שלושה חודשים נוספים, החל מ-1 באפריל 2024, במסגרתה התווספו למעגל הראשון החל מאותו מועד תושבי שמונה יישובים בצפון שהתקבלה החלטת ממשלה לפנותם וטרם פונו בפועל, חיילי מילואים שאושפזו בבית חולים לתקופה של 7 ימים לפחות בשל פציעה במלחמה, נפגעי מסיבת "פסיאדק" ונפגעי מפגש היערכות לפסטיבל "מידברן" ("המתווה השלישי"). המתווה הראשון, המתווה השני, המתווה השלישי יקראו להלן: "מתווה בנק ישראל".

הבנק אימץ את מתווה בנק ישראל, וישם הקלות נוספות ללקוחותיו, הכל - כמפורט להלן:

הקלות בתחום המשכנתאות

- (א) בתקופה שמיום 1 בנובמבר 2023 ועד 15 בפברואר 2024 ניתן פטור מתשלומי משכנתא לשלושה חודשים ללקוחות בעלי משכנתא בלאומי המתגוררים ביישובי העוטף (עד 7 ק"מ מגבול עזה) או שהנכס ששעבדו לטובת הבנק להבטחת ההלוואה נמצא באחד מאותם היישובים (בהתייחס לדירה ראשונה ומשפרי דור).
- (ב) בתקופה שמיום 29 באוקטובר 2023 ועד יום 31 בדצמבר 2023 ניתנה האפשרות ללקוחות במעגל הראשון, לשוטרי משטרת ישראל וללקוחות שהנכס ששעבדו לטובת ההלוואה נמצא ביישובי קו העימות בצפון או בדרום לדחות, ללא ריבית וללא עמלות, תשלומי משכנתא לתקופה של עד חמישה חודשים (בהתייחס למשפרי דור ולדירה ראשונה שמחירה במועד נטילת המשכנתא עד 2 מיליון ש"ח).
- (ג) בתקופה שמיום 31 באוקטובר 2023 עד יום 31 בדצמבר 2023 ניתנה האפשרות ללקוחות במעגל הראשון לדחות, ללא ריבית וללא עמלות, תשלומי משכנתא לתקופה של שלושה חודשים; החל מ-1 בינואר 2024 ולמשך שלושה חודשים ניתנה האפשרות ללקוחות במעגל הראשון, לשוטרי משטרת ישראל וללקוחות שהנכס ששעבדו לטובת ההלוואה נמצא ביישובי קו העימות בדרום או בצפון לדחות, ללא ריבית וללא עמלות, תשלומי משכנתא לתקופה של שלושה חודשים נוספים, כך שסך כל תקופת הדחיה המקסימלית (כולל חודשי פטור) תהיה שישה חודשים במצטבר; החל מיום 1 באפריל 2024 ולמשך תקופה של שלושה חודשים ניתנת האפשרות ללקוחות במעגל הראשון לדחות, ללא ריבית וללא עמלות, תשלומי משכנתא לתקופה של שלושה חודשים נוספים, כך שסך כל תקופת הדחיה המקסימלית (כולל חודשי הפטור) תהיה תשעה חודשים במצטבר (כל האמור לעיל בהתייחס לדירה ראשונה ומשפרי דור).
- (ד) בתקופה שמיום 31 באוקטובר 2023 עד יום 31 במרס 2024 ניתנה האפשרות לכלל הלקוחות לדחות, ללא עמלות, תשלומי משכנתא לתקופה של עד שישה חודשים במצטבר (מאוקטובר 2023); החל מיום 1 באפריל 2024 ולמשך שלושה חודשים ניתנת האפשרות לדחות ללא עמלות תשלומי משכנתא לתקופה של שלושה חודשים נוספים כך שסך כל תקופת הדחיה המקסימלית תהיה תשעה חודשים. כמו כן החל מיום 8 באוקטובר 2023 ניתנת האפשרות לדחות חלק מתשלומי המשכנתא לתקופה של עד עשרים וארבעה חודשים במצטבר (מאוקטובר 2023).

הקלות בתשלומי הלוואות ללקוחות פרטיים ועסקיים

- (א) החל מיום 31 באוקטובר 2023 ועד יום 31 במרס 2024 ניתנה האפשרות ללקוחות פרטיים במעגל הראשון לדחות, ללא ריבית וללא עמלות, תשלומי הלוואות שיתרתן במצטבר עד סך 100,000 ש"ח, כך שתקופת הדחיה המקסימלית תהיה שישה חודשים במצטבר; החל מיום 1 באפריל 2024 ולמשך תקופה של שלושה חודשים מוארכת האפשרות לדחיית תשלומים כאמור לתקופה של שלושה חודשים נוספים כך שסך כל תקופת הדחיה המקסימלית תהיה תשעה חודשים.
- (ב) החל מיום 31 באוקטובר 2023 ועד יום 31 במרס 2024 ניתנה האפשרות ללקוחות עסקיים במעגל הראשון בעלי מחזור פעילות עד 25 מיליון ש"ח לדחות, ללא ריבית וללא עמלות, תשלומי הלוואות שיתרתן במצטבר עד 2,000,000 ש"ח, כך שתקופת הדחיה המקסימלית תהיה שישה חודשים במצטבר; החל מיום 1 באפריל 2024 ולמשך תקופה של שלושה חודשים מוארכת האפשרות לדחיית תשלומים כאמור לתקופה של שלושה חודשים נוספים כך שסך כל תקופת הדחיה המקסימלית תהיה תשעה חודשים.
- (ג) החל מיום 31 באוקטובר 2023 ועד יום 31 במרס 2024 ניתנה האפשרות לכלל הלקוחות (פרטיים ועסקיים) לדחות, ללא עמלות, תשלומי הלוואות כך שתקופת הדחיה המקסימלית תהיה שישה חודשים במצטבר; החל מיום 1 באפריל 2024 ולמשך תקופה של שלושה חודשים מוארכת האפשרות לדחיית תשלומים כאמור לתקופה של שלושה חודשים נוספים כך שסך כל תקופת הדחיה המקסימלית תהיה תשעה חודשים.
- (ד) בתקופה שמיום 31 באוקטובר 2023 ועד יום 31 בדצמבר 2023 ניתן פטור מהחזרי הלוואות למשך חודשיים, עד לתקרת החזר חודשי של 2,000 ש"ח עבור לקוחות פרטיים תושבי העוטף (עד 7 ק"מ מגבול רצועת עזה) שאין להם משכנתא בבנק ועד לתקרת החזר חודשי של 3,000 ש"ח עבור בעלי עסקים קטנים תושבי העוטף (עד 7 ק"מ מגבול רצועת עזה), שאין להם משכנתא בבנק, חלף דחיית תשלומים.

פטור מריבית על יתרת חובה

- (א) החל מיום 31 באוקטובר ניתן פטור מריבית למשך שלושה חודשים על יתרת חובה בסכום של עד 10,000 ש"ח, המהווה חלק ממסגרת האשראי המאושרת בחשבון עו"ש (אוברדראפט) ללקוחות פרטיים במעגל הראשון, למעט אוכלוסית משרתי המילואים ומגויסי צו 8, שהיו ביתרת חובה ב-15 באוקטובר 2023; ההטבה הוארכה לתקופה של שלושה חודשים נוספים, וניתנה ללקוחות כאמור שהיו ביתרת חובה ב-16 בדצמבר 2023; ב-1 באפריל 2024 הוארכה ההטבה למשך שלושה חודשים נוספים וניתנת ללקוחות פרטיים במעגל הראשון, לרבות אוכלוסית משרתי המילואים ומגויסי צו 8, שהיו ביתרת חובה ב-3 במרס 2024.
- (ב) החל מיום 1 בינואר 2024 ניתן פטור מריבית למשך שלושה חודשים על יתרת חובה בסכום של עד 30,000 ש"ח, המהווה חלק ממסגרת האשראי המאושרת בחשבון עו"ש (אוברדראפט) ללקוחות עסקיים במעגל הראשון, בעלי מחזור פעילות של עד 5,000,000 ש"ח לשנה שהיו ביתרת חובה ב-16 בדצמבר 2023; ב-1 באפריל 2024 הוארכה ההטבה בשלושה חודשים נוספים וניתנת ללקוחות כאמור שהיו ביתרת חובה ביום 3 במרס 2024.

פטור מעמלות ללקוחות פרטיים ולעסקים קטנים

החל מיום 31 באוקטובר 2023 ניתן ללקוחות פרטיים ולעסקים קטנים במעגל הראשון פטור מתשלום עמלות, למעט עמלות בגין פעילות מט"ח, ניירות ערך, סחר חוץ ויהלומים למשך תקופה מקסימלית של תשעה חודשים.

תרומות ומענקים

בנק לאומי תרם כספים לטובת סיוע לתושבי קו העימות, לחיילי הסדיר והמילואים, לבתי חולים ולארגוני חירום רפואיים. כמו כן לקח הבנק על עצמו את ליווי קיבוץ בארי עד לשיקומו.

כמו כן, הבנק יזם פרויקט ייחודי, שבמסגרתו סטודנטים שהתנדבו לסייע באופן רציף לחקלאים בקטיף, מקבלים מהבנק מימון עבור מלגת שנת לימודים מלאה, וכן מיזם "בגרויות לאומי", שבמסגרתו הבנק מסייע לבני נוער בכל רחבי הארץ לצורך הכנה למבחני הבגרות, עם דגש מיוחד על מרכזי למידה במוקדים בהם מרוכזים מפונים מהצפון והדרום.

להלן פירוט ההשפעה הכמותית הצפויה בגין ההקלות שניתנו במסגרת ההתמודדות עם המלחמה - מתחילת מתן ההקלות ועד בסמוך למועד פרסום הדוחות

דיור	אנשים פרטיים - אחר	עסקים זעירים וקטנים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	סך הכל
במיליוני ש"ח					
השפעת הטבות שהבנק העניק במסגרת התמודדות עם המלחמה					
55	26	22	-	-	103
-	1	2	-	-	3
7	31	17	-	-	55
-	22	-	-	-	22
62	80	41	-	-	183
85	136	36	-	-	257
147	216	77	-	-	440
מידע נוסף על פעילויות לטובת הלווים במסגרת התמודדות עם המלחמה					
13,470	2,193	6,599	2,958	3,166	28,386
266	167	552	203	642	1,830
3	4	4	4	2	4
-	182	354	39	111	686
-	62	77	7	-	146
-	114	95	-	-	209
הלוואות שניתנו במסגרת קרנות בערבות המדינה					
-	-	2,279	300	52	2,631
-	-	6.76	7.46	7.60	6.85
מזה:					
-	-	1,075	-	-	1,075
-	-	6.00	-	-	6.00
יתרת הלוואות שניתנו במימון בנק ישראל (לרבות באמצעות קרנות בערבות המדינה)					
-	-	2,892	-	-	2,892
-	-	5.98	-	-	5.98

(א) לרבות ויתור על קרן, פטור מריבית חובה בעו"ש ודחיית תשלומים בריבית 0%.
 (ב) תרומות ומענקים שניתנו הוצגו תחת מגזר פעילות אנשים פרטיים - אחר.

האומדן וההערכה לעיל וההשפעות הכמותיות על התוצאות הכספיות של הבנק בגין ההקלות לעיל, הינם בבחינת מידע צופה פני עתיד, כמשמעו בחוק ניירות ערך, המבוסס על שיקול דעת משמעותי, הנחות והערכות שהופעלו המאופיינת בחוסר וודאות רבה לאור המצב הכלכלי והביטחוני, התמשכותו וההשפעה המיידית והמצטברת שלו על המשק בכללותו ועל לקוחות הבנק בפרט. בהתאם לכך, המידע והנתונים לעיל, עלולים שלא להתממש במלואם או להתממש באופן חלקי, על פי התקיימותם בפועל של הנחות וההערכות לעיל ו/או שינויים שעשויים לחול בהמשך בהיקף ההקלות.

בהיבט סיכון האשראי, להערכת הבנק, ענפי המשק שפעילותם חשופה במיוחד לנזקי המלחמה הם: בנייה, חקלאות, תרבות ופנאי (תיירות, מסעדות, בידור וכו'), וחלק מענפי התעשייה והמסחר, כתלות במיקום האזורי שלהם. בשל חוסר הוודאות הגבוה של השפעות המלחמה, והפוטנציאל להימשכותה או הסלמתה, לא ניתן לאמוד במדויק את עוצמת הפגיעה הצפויה בתיק האשראי של הבנק.

השלכות פוטנציאליות אלו, כמו גם התייחסות לענפים החשופים להשפעות המלחמה, מקבלות ביטוי בחישוב ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי.

למידע נוסף ראה פרק [סיכוני אשראי](#).

השלכות נוספות

חוסר הוודאות בשווקים עדיין קיים, והתנודתיות בשווקים הפיננסיים עשויה להימשך, בין היתר, נוכח המשך הלחימה, הצפי לגידול בהוצאות הממשלה וגייוסי החוב הכרוכים בכך.

רמת הסיכון נותרה גבוהה ולכן האפשרות של הפחתת דירוג בעתיד נותרה ממשית ובת ביצוע בתוך פרק זמן קצר יחסית, זאת במידה ותרחישי הסיכון השונים יתממשו. מדובר בתרחישים שונים הנוגעים למצב הביטחוני וגם למידת היכולת של ישראל להמשיך ולהתאושש בנסיבות שבהן היחס העולמי כלפי ישראל ימשיך וייחלש.

להערכת הבנק ירידה בדירוג האשראי של מדינת ישראל (ב-notch אחד) על ידי אחת ואף כמה מחברות הדירוג המדרגות את מדינת ישראל, לא תשפיע על יחסי הלימות ההון של הבנק.

למידע נוסף ראה פרק [סיכוני הציילות](#) ופרק [ההון והלימות ההון](#).

למידע נוסף ראה פרק [התפתחויות עיקריות במשק](#).

הערכות הבנק בדבר השפעות המלחמה על חומרתם של כלל גורמי הסיכון, רווחיות עתידית של הבנק, יחסי ההון והנזילות אינן וודאיות ועשויות להשתנות בהתאם להתפתחויות המלחמה, משכה, והשלכותיה על הכלכלה וכן על עסקי הבנק.

חלק מהמידע המובא לעיל הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה והתוצאות הנובעות ממשמעות זו ראה פרק [מידע צופה פני עתיד](#).

השקעה במניות Valley

שווי השוק של מניות Valley שמוחזקות על ידי הבנק ליום 31 במרס 2024 עומד על כ-2,106 מיליון ש"ח. לאחר תאריך המאזן ועד בסמוך למועד פרסום הדוח, שווי השוק של מניות Valley שמוחזקות על ידי הבנק נע בטווח של 1.9-2.1 מיליארד ש"ח.

חוק תשלום מיוחד לשם השגת יעדי התקציב (הוראת שעה - חרבות ברזל), התשפ"ד-2024 ושינוי שיעור מס שחר ורווח

ביום 17 במרס 2024, פורסם חוק תשלום מיוחד לשם השגת יעדי התקציב, לפיו בנק שאינו בעל היקף פעילות קטן ישלם לאוצר המדינה לגבי התקופה שמיום 1 באפריל 2024 ועד ליום 31 בדצמבר 2025 ("התקופה הקובעת") תשלום שנתי בסכום השווה ל-6% מהרווח שהפיק על פעילותו בישראל.

בנוסף, שיעור המס שישלם בנק משלם על פעילותו בישראל בשנת 2025 יהיה 17% מהשכר ששילם והרווח שהפיק.

במקביל, ביום 28 בפברואר 2024 פורסם צו מס ערך מוסף, לפיו החל מיום 1 בינואר 2025 יועלה שיעור מס ערך מוסף ל-18%. בהתאמה, ביום 11 במרס 2024 אישרה הכנסת את צו מס ערך מוסף לפיו יבוצע עדכון שיעור מס השכר ומס הרווח בהתאמה לעליית שיעור המע"מ משנת 2025.

בהתאם לאמור לעיל, שיעור המס המשולב החל על הבנק בשנת 2024, בהתחשב בתקופה הקובעת, הינו 38.03%, וצפוי לעלות בשנת 2025 ל-39.32%. כמו כן, שיעור מס הרווח על הבנק יעלה החל מיום 1 בינואר 2026 ל-18%, כך ששיעור המס המשולב שיחול על הבנק בשנים 2026 ואילך יהא 34.7%.

למידע נוסף ראה [ביאור T.16](#).

שינויים מהותיים בסעיפים בדוחות הכספיים

מלחמת "חרבות ברזל"

להרחבה בנושא השפעות המלחמה ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת](#).

מכירת בנייני המטה בתל אביב

"בית ליון" – ביום 25 במרס 2024 הושלמה עסקת בית ליון, שולמה לבנק יתרת התמורה והחזקה בנכס נמסרה לרוכשת. בגין עסקת בית ליון, נכלל בתקופת הדוח רווח הון (לפני מס) של כ-271 מיליון ש"ח.

"בית מאני" – ביום 29 בפברואר 2024 הושלמה עסקת בית מאני, שולמה לבנק יתרת התמורה והחזקה בנכס נמסרה לרוכשת. בגין עסקת בית מאני, נכלל בתקופת הדוח רווח הון (לפני מס) של כ-559 מיליון ש"ח.

להלן ניתוח התוצאות לרבעון הראשון של שנת 2024

הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות (להלן – "הרווח הנקי") ברבעון הראשון של שנת 2024 (להלן: "הרבעון הראשון") הסתכם לסך של כ-2,785 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח בסך של כ-981 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

מלחמת "חרבות ברזל", שהחלה ביום 7 באוקטובר 2023, הובילה, בין היתר, לעלייה חדה באי הוודאות במשק, בהיקפי הפעילות בו ולעליית הסיכון לגבי האינדיקטורים הכלכליים המרכזיים של הפעילות הפיננסית בישראל, לרבות הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל ושל הבנקים. אומדן ההפרשה להפסדי אשראי כולל את חוסר הוודאות וההחמרה באינדיקטורים המאקרו כלכליים והפרמטרים המשמשים להנחות במודל ניבוי שיעורי כשל עתידיים של לקוחות עד סמוך למועד פרסום דוח זה.

התשואה להון ברבעון הראשון עמדה על שיעור של כ-20.2% בהשוואה לשיעור של כ-7.8% (17.1% בנטרול ירידת הערך בגין שווי ההשקעה ב-Valley) ברבעון המקביל אשתקד. הרווח בתקופת הדוח כולל רווחי הון בגין מכירת בנייני המטה בתל אביב בסך של כ-830 מיליון ש"ח לפני מס (כ-632 מיליון ש"ח לאחר מס).

הגידול בתשואה להון מול הרבעון המקביל אשתקד מקורו בעיקר מרווחי הון שנרשמו בתקופת הדוח ממכירת בנייני המטה בתל אביב, כאמור לעיל, ומירידת הערך בגין שווי ההשקעה ב-Valley בסך של כ-1.1 מיליארד ש"ח לאחר מס, שנרשמה ברבעון המקביל אשתקד.

הכנסות הריבית נטו ברבעון הראשון הסתכמו לסך של כ-3,767 מיליון ש"ח, בהשוואה לסך של כ-3,928 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של כ-4.1%. הקיטון בהכנסות הריבית נובע בעיקר מהשפעת המדד שעמד על שיעור של כ-0.3% ברבעון הראשון בהשוואה למדד בשיעור של כ-1.1% ברבעון המקביל אשתקד, ושחיקה במרווחי האשראי והפיקדונות. השפעה זו קוזזה בחלקה מהגידול בתיק האשראי של הבנק ועליית הריביות.

ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי ברבעון הראשון משקפות הוצאה בשיעור של כ-0.21% מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור לעומת הוצאה בשיעור של כ-0.41% ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון בשיעור ההוצאה, מקורו בעיקר ברישום הכנסה בהפרשה הפרטנית כתוצאה מהקטנות הפרשה ומגביות. שיעור ההכנסה הפרטנית בגין הפסדי אשראי ברבעון הראשון עמד על שיעור של כ-0.15% (0.02% בהשוואה להוצאה בשיעור של 0.02% ברבעון המקביל אשתקד. שיעור ההוצאה הקבוצתית בגין הפסדי אשראי ברבעון הראשון עמד על שיעור של כ-0.36% בהשוואה לשיעור של 0.39% ברבעון המקביל אשתקד. שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ביחס ליתרת האשראי לציבור ליום 31 במרס 2024 עמד על שיעור של כ-1.60%.

הכנסות מימון שאינן מריבית ברבעון הראשון הסתכמו להכנסה בסך של כ-734 מיליון ש"ח בהשוואה להכנסה בסך של כ-25 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הפער בין התקופות מקורו בעיקר מגידול בהכנסות מנגזרים, הפרשי שער והכנסה מהשקעה במניות.

העמלות התפעוליות והאחרות ברבעון הראשון הסתכמו לסך של כ-935 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של כ-948 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

ההוצאות התפעוליות והאחרות ברבעון הראשון הסתכמו לסך של כ-1,825 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של כ-1,629 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול בהוצאות נובע בעיקר מגידול בהוצאות השכר כתוצאה מגידול במענקים מותני תשואה. גידול זה קוזז בחלקו מירידה בהוצאות הפנסיה על ההתחייבויות האקטואריות.

יחס היעילות ברבעון הראשון עמד על כ-29.0% בהשוואה ל-32.6% ברבעון המקביל אשתקד. השיפור ביחס היעילות נבע בעיקר מהצמיחה בפעילות העסקית של הבנק ומהגידול בהכנסות המימון שאינן מריבית ובהכנסות אחרות.

הרווח הבסיסי הנקי למניה המיוחס לבעלי המניות ברבעון הראשון הסתכם לרווח של כ-1.83 ש"ח לעומת רווח של כ-0.64 ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון עמד ליום 31 במרס 2024 על שיעור של 11.98% בהשוואה ל-11.23% ברבעון המקביל אשתקד.

יחס ההון הכולל ליום 31 במרס 2024 עמד על שיעור של 15.02% בהשוואה ל-14.45% ברבעון המקביל אשתקד.

לפרטים נוספים, לרבות שינויים רגולטוריים צפויים בנוגע למדידת הלימות ההון, ראה פרק [הון והלימות ההון](#).

ביום 27 במאי 2024 אישר דירקטוריון הבנק חלוקת רווחים בשיעור כולל של 40% מהרווח הנקי לרבעון הראשון של שנת 2024, מזה כ-30% בדיבידנד במזומן בסך של כ-835 מיליון ש"ח, והיתרה באמצעות רכישה עצמית של מניות בסך 280 מיליון ש"ח.

לפרטים ראה פרק [הון והלימות ההון](#).

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

בעקבות פרוץ מלחמת "חרבות ברזל" פרסם בנק ישראל מתווה לסיוע ללקוחות הבנקים בהתמודדות עם השלכות המלחמה, להרחבה בנושא ראה פרק [חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית בדוח ממשל תאגידי](#).

להלן השינויים ברווח הנקי ברבעון הראשון לשנת 2024 לעומת הרבעון המקביל אשתקד

		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			
		2023	2024		
		השינוי			
		במיליוני ש"ח			
		במיליוני ש"ח			
הכנסות ריבית, נטו		3,928	3,767	(161)	(4.1)
הוצאות בגין הפסדי אשראי		406	222	(184)	(45.3)
הכנסות שאינן מריבית		1,071	^(א) 2,528	1,457	136.0
הוצאות תפעוליות ואחרות		1,629	1,825	196	12.0
רווח לפני מיסים		2,964	4,248	1,284	43.3
הפרשה למס		889	^(א) 1,503	614	69.1
רווח לאחר מס		2,075	2,745	670	32.3
חלק הבנק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות		^(א) (1,094)	40	1,134	
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה ^(א)		-	-	-	-
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק		981	2,785	1,804	183.9
תשואה להון (באחוזים)		7.8	20.2		
רווח בסיסי למניה (בשקלים חדשים)		0.64	1.83		

להלן התפתחות הרווח הנקי לפי רבעונים

		2023		2024			
		רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון		
		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח			
הכנסות ריבית, נטו		3,850	3,935	4,284	3,928		
הוצאות בגין הפסדי אשראי		668	991	318	406		
הכנסות שאינן מריבית		1,297	1,401	1,412	1,071		^(א) 2,528
הוצאות תפעוליות ואחרות		1,860	1,722	1,683	1,629		
רווח לפני מיסים		2,619	2,623	3,695	2,964		
הפרשה למס		869	866	1,364	889		^(א) 1,503
רווח לאחר מס		1,750	1,757	2,331	2,075		
חלק הבנק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות		76	10	122	^(א) (1,094)		
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה ^(א)		-	-	-	-		
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק		1,826	1,767	2,453	981		
תשואה להון (באחוזים)		13.8	13.6	19.4	7.8		
רווח בסיסי למניה (בשקלים חדשים)		1.20	1.15	1.59	0.64		

(א) בתוצאות הרבעון הראשון של שנת 2023 נכללה ירידת ערך בגין השקעה בחברה כלולה Valley בסכום של כ-1.1 מיליארד ש"ח. למידע נוסף ראה [ביאור 15 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023](#).

(ב) סכומים נמוכים מ-1 מיליון ש"ח.

(ג) כולל רווחי הון ממכירת בנייני המטה בתל אביב. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.16](#).

(ד) למידע נוסף ראה [ביאור 1.16.D](#).

הכנסות ריבית, נטו

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			
2023		2024	
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית
באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח
4.99	7,572	5.20	8,827
(3.51)	(3,644)	(4.02)	(5,060)
1.48	3,928	1.18	3,767
2.59		2.22	(NIM)
מידע נוסף:			
1,881		1,973	מרווח אשראי ^(א)
1,889		1,879	מרווח פיקדונות ^(א)
158		(85)	אחר ^(ב)

(א) מרווח מפעילות מתן אשראי הינו הפער בין הריבית המתקבלת מהאשראי לבין עלות גיוס המקורות ששימשו להעמדת האשראי (להלן - "מחירי מעבר"). מחירי מעבר אלו הינם פונקציה של תקופה, מטבע וסוג הריבית של העסקה. מחירי מעבר הינם כלי לתמחור פנימי של הבנק המבוססים על מודלים פנימיים ושיקול דעתו של הבנק. מרווח מפעילות קבלת פיקדונות הינו הפער בין מחירי המעבר לריבית המשולמת ללקוחות עבור אותם הפיקדונות.

(ב) אחר מיוחס למגזר ניהול פיננסי וכולל הכנסות והוצאות ריבית של המגזר המועברות לחטיבות הבנק בגין המקורות.

(ג) סווג מחדש - החל מהרבעון הראשון בשנת 2024 הריבית התיאורטית על ההון העצמי המיוחסת לכל מגזר פעילות מוצגת במרווח אחר במקום במרווח מפעילות מתן אשראי לציבור. מספרי ההשוואה סווגו מחדש בהתאם.

הכנסות הריבית נטו ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמו ל־3,767 מיליון ש"ח בהשוואה ל־3,928 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של כ-4.1%. הקיטון בהכנסות הריבית נובע בעיקר מהשפעת מדד המחירים לצרכן שעמד על שיעור של כ-0.3% בתקופת הדוח בהשוואה למדד בשיעור של כ-1.1% ברבעון המקביל אשתקד, ושחיקה במרווחי האשראי והפיקדונות. השפעה זו קוזזה בחלקה מהגידול בתיק האשראי של הבנק ועליית הריביות.

ריבית הפריים עמדה על שיעור ממוצע של 6.0% ברבעון הראשון של 2024 לעומת שיעור של 5.4% ברבעון המקביל אשתקד. מרווח הפיקדונות מושפע מתמהיל הפיקדונות נושאי ריבית ושאנים נושא ריבית, ולכן ככל שתימשך מגמת המעבר לפיקדונות נושאי ריבית מרווח הפיקדונות צפוי להישחק.

הכנסות הריבית נטו ברבעון הראשון הושפעו לטובה מהמדד בסך של כ-136 מיליון ש"ח, בעוד שברבעון המקביל אשתקד הן הושפעו לטובה מהמדד בסך של כ-374 מיליון ש"ח.

שיעור ההכנסה עלה ב-0.21% בין התקופות, בעיקר לאור עליית הריביות אשר קוזזה בחלקה משחיקת מרווחי האשראי ומהשפעת מדד נמוכה יותר ברבעון הראשון ביחס לרבעון המקביל אשתקד.

שיעור ההוצאה עלה ב-0.51% בין התקופות, בעיקר לאור השפעת עליית הריביות ושחיקת מרווחי הפיקדונות (בין היתר ממעבר מעו"ש לפיקדונות). עלייה זו קוזזה מהשפעת מדד נמוכה יותר ברבעון הראשון ביחס לרבעון המקביל אשתקד.

הקיטון בתשואה נטו על נכסים נושאי ריבית (NIM) ברבעון הראשון נובע, כאמור, בעיקר מהשפעת מדד נמוכה יותר ברבעון הנוכחי ביחס לרבעון המקביל אשתקד ומשחיקת מרווח האשראי והפיקדונות.

פער הריבית הכולל ברבעון הראשון הינו של כ-1.18% לעומת פער של כ-1.48% ברבעון המקביל אשתקד.

להלן נתונים על פערי הריבית מפעילות בישראל בחלוקה למגזרי הצמדה ברבעון הראשון:

במגזר השקלי הלא צמוד פער הריבית הינו 1.60% לעומת 2.03% ברבעון המקביל אשתקד. במגזר המדדי פער הריבית הינו 1.59% לעומת 1.73% ברבעון המקביל אשתקד. במגזר המט"ח פער הריבית הינו (0.20%) לעומת (0.76%) ברבעון המקביל אשתקד.

למידע נוסף בנוגע למרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות לפי מגזרי פעילות ראה [ביאור נא](#).

למידע נוסף בנוגע להכנסות והוצאות ריבית ראה נספח 1 - [שיעורי הכנסות והוצאות וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית](#).

לפרטים בדבר חשיפות לסיכון ריבית ראה פרק [סיכוני שוק](#) להלן.

הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי

		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
		2023	2024
באחוזים	השינוי במיליוני ש"ח		
		במיליוני ש"ח	
	(173)	17	(156)
הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי			
הוצאה קבוצתית בגין הפסדי אשראי	(2.8)	389	378
סך כל ההוצאה בגין הפסדי אשראי	(45.3)	406	222
מזה:			
הוצאות להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מסחרי	(78.6)	351	75
הוצאות להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לדיוור	(76.9)	13	3
הוצאות להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי פרטי אחר	94.6	74	144
הכנסות להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לבנקים, ממשלות ואגרות חוב	100.0	(32)	-
סך כל ההוצאות בגין הפסדי אשראי	(45.3)	406	222
יחסים באחוזים^(א):			
שיעור (ההכנסה) ההוצאה הפרטנית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור	(0.17)	0.02	(0.15)
שיעור ההוצאה הקבוצתית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור	(7.7)	0.39	0.36
שיעור ההוצאה להפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור	(48.8)	0.41	0.21
שיעור המחיקות החשבונאיות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור	(62.5)	0.08	0.03
שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור	(72.28)	6.24	1.73

(א) על בסיס שנתי.

התפתחות הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי לפי רבעונים

		2023			2024	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון		
במיליוני ש"ח						
17	19	122	192	(156)		(הכנסה) הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
389	299	869	476	378		הוצאה קבוצתית בגין הפסדי אשראי
406	318	991	668	222		סך כל ההוצאה בגין הפסדי אשראי
מזה:						
351	112	722	365	75		הוצאות להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מסחרי
13	31	75	102	3		הוצאות להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לדיור
74	174	197	204	144		הוצאות להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי פרטי אחר
(32)	1	(3)	(3)	-		הוצאות (הכנסות) להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי לבנקים, ממשלות ואגרות חוב
406	318	991	668	222		סך כל ההוצאות בגין הפסדי אשראי
יחסים באחוזים: (א)						
0.02	0.02	0.12	0.18	(0.15)		שיעור (ההכנסה) ההוצאה הפרטנית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
0.39	0.29	0.83	0.45	0.36		שיעור ההוצאה הקבוצתית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
0.41	0.31	0.95	0.63	0.21		שיעור ההוצאה להפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
0.08	0.14	0.17	0.12	0.03		שיעור המחיקות החשבונאיות נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
6.24	10.58	11.20	7.44	1.73		שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מיתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

(א) על בסיס שנתי.

למידע נוסף בנוגע להוצאות הפסדי אשראי ראה [ביאור 6 וביאור 13](#).

ההוצאות בגין הפסדי אשראי ברבעון הראשון של 2024 הסתכמו לסך של 222 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך של 406 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. עיקר הקיטון בהוצאות להפסדי אשראי נובע מגביות וקיטון בהפרשה הפרטנית.

מאז פרוץ המלחמה ונכון למועד פרסום הדוח במשק הישראלי שורר חוסר וודאות אשר גרם להחמרה באינדיקטורים המאקרו כלכליים אשר נלקחים בחשבון בבסיס חישוב ההוצאה הקבוצתית להפסדי אשראי בשל השלכות אפשריות של המלחמה. הגידול בהפרשה נועד בין היתר לתת מענה לגידול עתידי אפשרי בהפרשה הפרטנית ולהתפתחויות שליליות אפשריות בימי הפיגור, על רקע אי הוודאות הגבוהה הקיימת באשר להשפעת המלחמה על לקוחות הבנק.

לפרטים נוספים באשר לסיכונים אשראי והשפעתם על ההפרשה להפסדי אשראי ראה פרק [סיכוני אשראי](#).

הכנסות שאינן מריבית

		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
		2023	2024	
השינוי				
באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח		
2,836.0	709	25	734	הכנסות מימון שאינן מריבית
(1.4)	(13)	948	935	עמלות
776.5	761	98	859 ^(א)	הכנסות אחרות
136.0	1,457	1,071	2,528	סך הכל

(א) כולל רווחי הון ממכירת בנייני המטה בתל אביב. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.16](#).

משקל ההכנסות שאינן מריבית מסך כל ההכנסות (קרי, הכנסות מריבית, נטו והכנסות שאינן מריבית) ברבעון הראשון עמד על שיעור של 40.2% לעומת 21.4% ברבעון המקביל אשתקד ו-24.5% בכל שנת 2023. הפער בין השנים מקורו בעיקר מהשפעת נגזרים והפרשי שער, גידול בהכנסות מהשקעה במניות ורווחי הון בגין מכירת בנייני המטה בתל אביב.

התפתחות הכנסות שאינן מריבית לפי רבעונים

		2023		2024		
		רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
		במיליוני ש"ח				
25	483	435	336	734	הכנסות מימון שאינן מריבית	
948	890	963	936	935	עמלות	
98	39	3	25	859 ^(א)	הכנסות אחרות	
1,071	1,412	1,401	1,297	2,528	סך הכל	

(א) כולל רווחי הון ממכירת בנייני המטה בתל אביב. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.16](#).

הלן פירוט הכנסות מימון שאינן מריבית

		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
		2023	2024	
השינוי				
באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח		
275.4	358	130	488	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים והפרשי שער, נטו בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר
50.9	86	(169)	(83)	הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה, נטו
85.4	82	96	178	רווחים שמומשו ושטרם מומשו, נטו ^(א) ודיבידנד ממניות שאינן למסחר
	166	(6)	160	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים בגין פעילויות למטרות מסחר
65.4	17	(26)	(9)	הפסדים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח ומניות למסחר, נטו ^(א) ודיבידנד ממניות למסחר
2,836.0	709	25	734	סך הכל

(א) רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח ומניות למסחר ושאין למסחר, נטו כוללים גם השפעת הפרשי שער וירידות ערך.

להלן פירוט הכנסות מימון שאינן מריבית לפי רבעונים

		2023		2024	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
במיליוני ש"ח					
130	289	210	(44)	488	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים והפרשי שער, נטו בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר
(169)	(51)	(68)	(43)	(83)	הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה, נטו
96	108	123	8	178	רווחים שמומשו ושטרם מומשו, נטו ^(א) ודיבידנד ממניות שאינן למסחר
(6)	85	159	362	160	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים בגין פעילויות למטרות מסחר
(26)	52	11	53	(9)	(הפסדים) רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח ומניות למסחר, נטו ^(א) ודיבידנד ממניות למסחר
25	483	435	336	734	סך הכל

(א) רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח ומניות למסחר ושאין למסחר, נטו כוללים גם השפעת הפרשי שער וירידות ערך.

להלן פירוט העמלות

		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
		2023	2024	
באחוזים	השינוי במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח
(8.8)	(14)	159 ^(א)	145	ניהול חשבון
5.8	9	155	164	פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים מסוימים
(1.0)	(1)	98	97	כרטיסי אשראי
(1.4)	(1)	73 ^(א)	72	טיפול באשראי
3.6	2	56	58	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים
(22.4)	(32)	143	111	הפרשי המרה
16.0	27	169 ^(א)	196	עמלות מעסקי מימון
(3.2)	(3)	95	92	עמלות אחרות
(1.4)	(13)	948	935	סך כל העמלות

(א) סווג מחדש.

הירידה בעמלות בשיעור של 1.4% בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד מקורה בעיקר בעמלות מהפרשי המרה עקב תנודתיות גבוהה יותר בשערי החליפין ברבעון הראשון של שנת 2023 ובעמלות ניהול חשבון כתוצאה ממתווה הסיוע ללקוחות כמפורט בפרק [שינויים עיקריים בתקופה החולפת](#), ירידה אשר קוזזה בחלקה מעלייה בעמלות מעסקי מימון.

להלן פירוט העמלות לפי רבעונים

					2023	2024									
					רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון	רבעון ראשון					
במיליוני ש"ח															
					145	147	158	(152) ^(א)	(159) ^(א)						
ניהול חשבון					164	151	149	136	155	פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים מסוימים					
כרטיסי אשראי					97	76	105	104	98						
טיפול באשראי					72	51	65	(59) ^(א)	(73) ^(א)						
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים					58	56	57	56	56						
הפרשי המרה					111	116	124	118	143						
עמלות מעסקי מימון					196	248	211	(173) ^(א)	(169) ^(א)						
עמלות אחרות					92	91	94	92	95						
סך כל העמלות					935	936	963	890	948						

(א) סווג מחדש.

להלן פירוט ההכנסות האחרות

					לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס									
					2023	2024								
					השינוי	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
רווחים (הפסדים) מקופה מרכזית לפיצויים					2	(3)	5							
הכנסות אחרות כולל ממכירת בניינים וציוד, נטו					(857) ^(א)	101	756	748.5						
סך הכל					859	98	761	776.5						

(א) הגידול נובע בעיקר מרווחי הון ממכירת בנייני המטה בתל אביב לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.16](#).

להלן פירוט ההכנסות האחרות לפי רבעונים

					2023	2024									
					רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון	רבעון ראשון					
במיליוני ש"ח															
					2	(3)	4	4	(3)						
רווחים (הפסדים) מקופה מרכזית לפיצויים					(857) ^(א)	28	(1)	35	101						
הכנסות (הוצאות) אחרות כולל ממכירת בניינים וציוד, נטו					859	25	3	39	98						
סך הכל					859	25	3	39	98						

(א) הגידול נובע בעיקר מרווחי הון ממכירת בנייני המטה בתל אביב לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.16](#).

הוצאות תפעוליות ואחרות

		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
		2023	2024	
		השינוי		
באחוזים	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
26.7	226	845	1,071	משכורות והוצאות נלוות
6.1	9	147	156	פחת והפחתות
12.9	25	194	219	הוצאות אחזקת בניינים וציוד
(14.4)	(64)	443	379	הוצאות אחרות
12.0	196	1,629	1,825	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות

ברבעון הראשון חל גידול בסך של כ-196 מיליון ש"ח בהוצאות התפעוליות ואחרות לעומת הרבעון המקביל אשתקד, העלייה נובעת בעיקרה מעלייה בהוצאות השכר, בגין מענקים מותני תשואה. הקיטון בהוצאות האחרות מקורו בקיטון בהוצאות הפנסיה על ההחייבויות האקטואריות.

יחס היעילות ברבעון הראשון עומד על כ-29.0% בהשוואה ל-32.6% ברבעון המקביל אשתקד. השיפור המהותי ביחס היעילות נובע מהצמיחה בפעילות העסקית של הבנק ומהגידול בהכנסות המימון שאינן מריבית ובהכנסות אחרות.

סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות (במונחים שנתיים) מהווה כ-0.97% מסך כל המאזן, לעומת כ-0.95% ברבעון המקביל אשתקד.

הוצאות תפעוליות ואחרות לפי רבעונים

		2023		2024		
		רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון
		במיליוני ש"ח				
845	915	852	872	1,071		משכורות והוצאות נלוות
147	145	217	166	156		פחת והפחתות
194	216	232	224	219		הוצאות אחזקת בניינים וציוד
443	407	421	598	379		הוצאות אחרות
1,629	1,683	1,722	1,860	1,825		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות

הוצאות שכר

		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
		2023	2024	
		השינוי		
באחוזים	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
30.8	232	754	986	שכר ונלוות
(6.6)	(6)	91	85	הוצאות פנסיה, פיצויים ופרישה
26.7	226	845	1,071	סך הכל הוצאות שכר

הוצאות שכר ונלוות מהוות כ-58.7% מסך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות ברבעון הראשון, לעומת כ-51.9% ברבעון המקביל אשתקד.

העלייה בהוצאות השכר הינה בעיקר כתוצאה מעלייה בהוצאות מענקים מותני תשואה.

הוצאות שכר לפי רבעונים

		2023		2024	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
במיליוני ש"ח					
754	831	766	781	986	שכר ונלוות
91	84	86	91	85	הוצאות פנסיה, פיצויים ופרישה
845	915	852	872	1,071	סך הכל הוצאות שכר

להלן תמצית דוח על הרווח הכולל

הרווח הכולל לרבעון הראשון הסתכם לסך של כ-2,995 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של כ-1,050 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

ברבעון הראשון נרשמו התאמות שליליות בגין אגרות חוב זמינות למכירה בסך של (302) מיליון ש"ח לפני מס. התאמות אלו קוזזו מהתאמות חיוביות של ההתחייבות בגין הטבות לעובדים בסך של 61 מיליון ש"ח לפני מס אשר נובעות בעיקרן מעליית ריבית ההיוון. התאמות אלה נזקפות ישירות לרווח כולל אחר.

יצוין כי השינוי בשווי אגרות החוב נזקפת מיידית להון הפיקוחי. לגבי אופן מדידת ההתחייבויות הפנסיוניות והנכסים שיועדו מראש לגידור לצורכי ההון הפיקוחי החל מיום 1 ביולי 2022 ראה פרק [ההון והלימות ההון](#).

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2024 ו-2023 ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023

		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
		2023	2024	2023	2024
במיליוני ש"ח					
		981	2,785	7,027	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
השינויים במרכיבי רווח כולל אחר, המיוחס לבעלי המניות של הבנק:					
	התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן, נטו	253	(302)	641	
	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים	(176)	611	378	
	התאמות אחרות ^(א)	21	(10)	60	
	השפעת המס המתייחס	(29)	(89)	(373)	
	רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מיסים	69	210	706	
	רווח כולל המיוחס לבעלי מניות הבנק	1,050	2,995	7,733	

(א) להרכב ההתאמות האחרות ראה [ביאור 4](#).

המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

המאזן של קבוצת לאומי הסתכם ב-31 במרס 2024 ב-753.7 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-731.5 מיליארד ש"ח לסוף 2023 - גידול של 3.0%, ובהשוואה למרס 2023 גידול של 10.4%.

ערך הנכסים הכספיים הנקובים במטבע חוץ והצמודים למטבע חוץ מסך המאזן של הקבוצה ב-31 במרס 2024 הינו כ-128.4 מיליארד ש"ח, כ-17.0% מסך הנכסים. ברבעון הראשון של 2024 פחת השקל ביחס לדולר של ארה"ב ב-1.5%, תוסף ביחס לאירו ב-0.8% ופחת ביחס לליש"ט ב-0.7%. השינוי בשערי החליפין של השקל מול כלל מטבעות החוץ ברבעון הראשון תרם לעלייה בשיעור של כ-0.2% בסך כל המאזן המאוחד של הקבוצה.

סך כל הנכסים בניהול הקבוצה, סך כל המאזן וכן תיקי ניירות ערך של הלקוחות וקופות גמל וקרנות השתלמות לגביהם ניתנים שירותי ניהול תפעולי וניהול פיקדון, מסתכמים בכ-2,175 מיליארד ש"ח ב-31 במרס 2024, בהשוואה לסך של כ-2,082 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2023.

1. הלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים

	31 במרס		31 בדצמבר	
	2024	2023	2023	מדצמבר 2023
	במיליוני ש"ח		באחוזים	
סך כל המאזן	753,673	731,497	3.0	10.4
מזומנים ופיקדונות בבנקים	144,064	105,476	36.6	7.2
ניירות ערך	137,724	160,048	(13.9)	38.6
אשראי לציבור, נטו	428,582	419,486	2.2	6.1
בניינים וציוד	2,682	2,874	(6.7)	(3.1)
פיקדונות הציבור	595,805	567,824	4.9	11.8
פיקדונות מבנקים	24,139	20,776	16.2	0.4
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים ^(א)	30,902	32,114	(3.8)	9.2
הון המיוחס לבעלי מניות הבנק	57,128	54,497	4.8	14.7

(א) למידע נוסף ראה פרק [אגרות חוב, שטרי הון וכתבי התחייבות נדחים](#).

2. הלן התפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים

	31 במרס		31 בדצמבר	
	2024	2023	2023	מדצמבר 2023
	במיליוני ש"ח		באחוזים	
אשראי תעודות, נטו	881	639	37.9	(23.7)
ערבויות והתחייבויות אחרות, נטו	70,598	70,514	0.1	0.6
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו, נטו	13,670	13,882	(1.5)	39.5
מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה, שלא נוצלו, נטו	17,229	18,986	(9.3)	(3.2)
התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן והתחייבויות להוצאת ערבויות, נטו	98,497	93,726	5.1	25.2
מכשירים נגזרים ^{(א)(ב)}	1,247,602	1,221,136	2.2	3.0
אופציות מכל הסוגים ^(א)	243,950	223,871	9.0	12.5

(א) כולל עסקאות "פירוורד", חוזי החלפות פיננסיות, swaps, futures ונגזרי אשראי.
 (ב) למידע נוסף ראה [ביאור 10](#).

האשראי לציבור, נטו

יתרת האשראי לציבור נטו בקבוצת לאומי נכון ליום 31 במרס 2024 הסתכמה לסך של כ-428.6 מיליארד ש"ח בהשוואה לסך של כ-419.5 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023, גידול בשיעור של כ-2.2% ובהשוואה למרס 2023 גידול בשיעור של כ-6.1%.

יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בקבוצת לאומי נכון ליום 31 במרס 2024 הסתכמה לסך של כ-7.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לסך של כ-6.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023.

בנוסף לאשראי לציבור משקיעה הקבוצה בניירות ערך, המגלמים גם הם סיכוני אשראי של חברות, אשר נכון ליום 31 במרס 2024 הסתכמו לסך של כ-28,362 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של כ-25,922 מיליון ש"ח בסוף 2023.

מלחמת "חרבות ברזל"

עם פרוץ המלחמה הבנק נערך באמצעים שונים לתת שירות ללקוחותיו. הוקם מוקד שירות ייעודי - קו חם לתושבי הדרום וקווי העימות הנותן מענה בנקאי מהיר לפעולות בנקאיות וקבלת מידע וכן לאישור פרטני של בקשות מיוחדות. בנוסף, במסגרת הטיפול בחשבונות של נעדרים וחטופים, קיים צוות ייעודי המטפל בפניות של בני משפחה ומכרים או יוזם אליהם שיחות בהתאם למידע שמתקבל בבנק.

ההקלות שיישם הבנק מאז פרוץ המלחמה נובעות בין היתר מהוראות ודגשים שפרסם בנק ישראל לאור המלחמה.

למידע מפורט והרחבה של כלל הפרסומים הרלוונטיים של בנק ישראל ואודות פירוט ההקלות שניתנו ראה פרק [שנויים עיקריים בתקופה החולפת - מלחמת "חרבות ברזל"](#) ופרק [חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית בדוח ממשל תאגידי](#).

הלן התפתחות האשראי לציבור, לאחר הפרשה להפסדי אשראי לפי ענפי משק עיקריים

	31 בדצמבר		31 במרס		
	השנוי	2023	2024	2024	
באחוזים	במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח	
1.6	2,049	130,002	132,051	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	
(0.5)	(135)	28,903	28,768	אנשים פרטיים - אחר	
1.7	2,001	116,722	118,723	בינוי ונדל"ן	
(1.6)	(510)	32,701	32,191	מסחר	
2.1	455	21,924	22,379	תעשייה	
5.9	5,236	89,234	94,470	אחר	
2.2	9,096	419,486	428,582	סך הכל	

למידע נוסף בנוגע להפרשה להפסדי אשראי בעקבות המלחמה ולמידע בנוגע להתפתחות האשראי וסיכוני האשראי לפי ענפי משק ראה פרק [סיכוני אשראי](#).

סיכון אשראי בעייתי

להלן סיכון אשראי בעייתי לאחר הפרשות פרטניות וקבוצתיות

31 בדצמבר		31 במרס			
2023		2024			
מאזני	חוץ מאזני	מאזני	חוץ מאזני	מאזני	חוץ מאזני
במיליוני ש"ח					
2,833	115	2,718	2,048	103	1,945
סיכון אשראי לא צובר, נטו					
3,356	577	2,779	3,430	528	2,902
סיכון אשראי צובר, נטו					
6,189	692	5,497	5,478	631	4,847
סך הכל					

31 בדצמבר		31 במרס			
2023		2024			
במיליוני ש"ח					
6,604		6,110			סיכון אשראי בעייתי מסחרי
1,808		1,685			סיכון אשראי בעייתי קמעונאי
8,412		7,795			סך הכל
2,223		2,317			יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
6,189		5,478			אשראי בעייתי לאחר הפרשה להפסדי אשראי

למידע נוסף בנוגע לאשראי בעייתי ראה פרק [סיכוני אשראי וביאור 13](#).

ניירות ערך

השקעות קבוצת לאומי בניירות ערך ב-31 במרס 2024 הסתכמו ב-137.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-160.0 מיליארד ש"ח בסוף 2023, קיטון של כ-14%.

ניירות הערך בקבוצה מסווגים לארבע קטגוריות: ניירות ערך למסחר, מניות וקרנות שאינן למסחר, אגרות חוב זמינות למכירה ואגרות חוב מוחזקות לפדיון.

אופן חישוב השווי ההוגן

השווי ההוגן של ניירות ערך ישראלים מתבסס בעיקרו על מחירים מצוטטים מהבורסה לניירות ערך בתל אביב ובניירות ערך זרים על מחירים המתקבלים ממקורות חיצוניים. מניות וקרנות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין מוצגות לפי עלות בניכוי ירידת ערך, מותאמת מעלה או מטה למחירים נצפים בעסקאות דומות או זהות של אותו מנפיק.

אגרות החוב בישראל הנקובות בשקלים ואינן סחירות משוערכות באמצעות מודל, מכיוון שאין שוק פעיל לאגרות החוב הללו.

להלן סיווג וניתוח סעיף ניירות הערך במאזן המאוחד

31 בדצמבר 2023		31 במרס 2024							
אגרות חוב מוחזקות לפדיון ^(ה)	אגרות חוב זמינות למכירה ^{(א)(ה)}	אגרות חוב מוחזקות לפדיון ^(ה)	אגרות חוב זמינות למכירה ^{(א)(ה)}	מניות וקרנות ערך למסחר ^(ב)	מניות וקרנות ערך למסחר ^(ב)	מניות וקרנות ערך למסחר ^(ב)	מניות וקרנות ערך למסחר ^(ב)	מניות וקרנות ערך למסחר ^(ב)	מניות וקרנות ערך למסחר ^(ב)
של ממשלת ישראל	8,957	63,156	4,107	76,220	8,093	74,888	12,905	95,886	
של ממשלות זרות ^(ה)	-	20,679	-	20,679	-	26,916	-	26,916	
של מוסדות פיננסיים בישראל	-	75	330	405	-	45	436	481	
של מוסדות פיננסיים זרים ^(ה)	1,450	9,639	100	11,189	1,389	8,882	26	10,297	
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	6,216	11,042	42	17,300	5,591	9,951	25	15,567	
של אחרים בישראל	-	887	188	1,075	-	823	159	982	
של אחרים זרים	339	4,687	320	5,346	333	4,632	37	5,002	
מניות וקרנות	5,432	78	5,510	4,828	89	4,917			
סך כל ניירות הערך	16,962	110,165	5,432	137,724	15,406	126,137	13,677	160,048	

(א) כולל הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בסך (3,414) מיליון ש"ח שנרשמו ברווח כולל אחר (31 בדצמבר 2023 - הפסדים בסך (3,013) מיליון ש"ח).

(ב) כולל רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בסך 39 מיליון ש"ח שנרשמו ברווח והפסד (31 בדצמבר 2023 - רווחים בסך 317 מיליון ש"ח).

(ג) כולל הפסדים, נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בסך (12) מיליון ש"ח שנרשמו ברווח והפסד (31 בדצמבר 2023 - הפסדים, נטו בסך (14) מיליון ש"ח).

(ד) מזה: ממשלת ארה"ב בסך 14.8 מיליארד ש"ח (31 בדצמבר 2023 - 21.9 מיליארד ש"ח).

(ה) יתרות אגרות חוב לפדיון מוצגות בניכוי הפרשה להפסדי אשראי בסך 3 מיליון ש"ח. יתרות אגרות חוב זמינות למכירה מוצגות בניכוי הפרשה להפסדי אשראי. ליום 31 במרס 2024 לא קיימת יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין אגרות חוב זמינות למכירה.

(ו) מרבית אגרות החוב של מוסדות פיננסיים זרים הינם מסוג Super-nationals, Sovereign and Agencies (SSA) או עם גיבוי מדינות.

(ז) מזה אגרות חוב בסך של כ-1,024 מיליון ש"ח שסווגו כניירות ערך למסחר משום שהבנק בחר למדוד אותן לראשונה בהתאם לחלופת השווי ההוגן, למרות שהן לא נרכשו למטרות מסחר.

ליום 31 במרס 2024 כ-80.0% מתיק הנוסטרו של הקבוצה סווג כזמין למכירה, כ-3.8% כתיק למסחר, כ-3.9% כמניות וקרנות שאינן למסחר וכ-12.3% כתיק לפדיון.

למידע בנוגע לשווי ניירות ערך לפי אופן המדידה ראה [ביאור 15](#).

התיק הזמין למכירה

1. ברבעון הראשון חל קיטון ברווח כולל אחר בגין אגרות חוב זמינות למכירה בסך של כ-302 מיליון ש"ח (לפני השפעת המס) בהשוואה לגידול בסך של 253 מיליון ש"ח (לפני השפעת המס) ברבעון המקביל אשתקד.
 2. ברבעון הראשון נזקפו לרווח והפסד הפסדים נטו ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה בסך של כ-83 מיליון ש"ח (לפני השפעת המס) בהשוואה להפסדים נטו בסך 169 מיליון ש"ח (לפני השפעת המס) ברבעון המקביל אשתקד.
- היתרה המצטברת נטו של התאמות לשווי הוגן של אגרות חוב המוחזקות בתיק הזמין למכירה ליום 31 במרס 2024 מסתכמת בסכום שלילי של כ-1,704 מיליון ש"ח (לאחר השפעת המס), המייצג הפסד נטו שטרם מומש לתאריך הדוח, בהשוואה לסכום שלילי של כ-1,517 מיליון ש"ח בסוף 2023 (לאחר השפעת המס), המייצג הפסד נטו שטרם מומש לתאריך הדוח. למידע בנוגע להתאמות לשווי הוגן של ניירות זמינים למכירה שנזקפו להון ראה [ביאור 5](#).

התיק למסחר

נכון ליום 31 במרס 2024, בתיק למסחר יש כ-5.1 מיליארד ש"ח אגרות חוב, לעומת 13.6 מיליארד ש"ח אגרות חוב ב-31 בדצמבר 2023. נכון ליום 31 במרס 2024 התיק למסחר מהווה כ-3.8% מסך תיק הנוסטרו של הקבוצה לעומת 8.5% ב-31 בדצמבר 2023. בגין אגרות חוב למסחר נרשמו ברבעון הראשון בדוח רווח והפסד, הפסדים בנטו שמומשו וטרם מומשו בסך של 11 מיליון ש"ח בהשוואה להפסדים בנטו בסך 26 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

השקעות במניות ובקרנות

סך כל ההשקעות במניות ובקרנות מסתכמות ליום 31 במרס 2024 בכ-5,510 מיליון ש"ח, מזה מניות וקרנות סחירות בסך של כ-2,089 מיליון ש"ח ושאינן סחירות בסך של כ-3,421 מיליון ש"ח. בגין המניות והקרנות נרשמו ברבעון הראשון בדוח רווח והפסד, רווחים בנטו שמומשו וטרם מומשו (כולל דיבידנד) על סך של כ-180 מיליון ש"ח בהשוואה לרווחים בנטו בסך 96 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. למידע נוסף בנוגע להרכב התיק ראה [ביאור 5](#).

השקעות בניירות ערך שהונפקו בחו"ל

א. השקעות בניירות ערך מגובי נכסים שהונפקו בחו"ל

תיק ניירות ערך מגובי נכסים של הקבוצה (משכנתאות ושאינן משכנתאות), שמדורג בדירוג השקעה (Investment Grade), מסתכם בכ-17.3 מיליארד ש"ח (כ-4.7 מיליארד דולר) ליום 31 במרס 2024 לעומת 15.6 מיליארד ש"ח בסוף 2023. מתוך התיק הנ"ל ליום 31 במרס 2024 כ-11.0 מיליארד ש"ח (כ-3.0 מיליארד דולר) מסווג בתיק הזמין למכירה והיתרה בתיק למסחר ובתיק לפדיון.

התיק הזמין למכירה של השקעות באגרות חוב מגובי נכסים בחו"ל ליום 31 במרס 2024 כולל השקעה באגרות חוב מגובות משכנתאות בסכום של כ-6.5 מיליארד ש"ח. 95.1% מסך אגרות החוב המגובות משכנתאות שבתיק הזמין הונפקו על ידי סוכנויות פדראליות בארה"ב (FNMA, FHLMC, GNMA) ומדורגות, נכון למועד הדוח, בדירוג AAA.

נכון ליום 31 במרס 2024 הסתכמה ירידת הערך המצטברת נטו שנזקפה להון עצמי הנובעת מתיק אגרות החוב המגובות משכנתאות בכ-572 מיליון ש"ח.

סך אגרות החוב המגובות משכנתאות שאינן בערבות מדינה (ארה"ב) ואינן בחסות מוסדות פדראליים אמריקאים, מסתכם בכ-339 מיליון ש"ח.

התקופה החזויה לפדיון של כל תיק אגרות החוב המגובות משכנתאות היא כ-4.96 שנים בממוצע (מח"מ). בנוסף לאגרות החוב המגובות משכנתאות, כולל התיק הזמין למכירה של הקבוצה גם אגרות חוב אחרות מגובות נכסים שאינם משכנתאות בסך של 4.6 מיליארד ש"ח, מתוכן אגרות חוב מסוג CLO בסך של כ-3.1 מיליארד ש"ח. התקופה החזויה לפדיון של תיק אגרות החוב המגובות נכסים שאינם משכנתאות היא כ-4.5 שנים בממוצע.

למידע נוסף בנוגע להשקעות באגרות חוב מגובות נכסים ראה [ביאור 5](#).

ב. השקעות בניירות ערך שאינם מגובי נכסים שהונפקו בחו"ל

בתיק ניירות הערך של הקבוצה ב-31 במרס 2024 כ-54.2 מיליארד ש"ח (14.7 מיליארד דולר) ניירות ערך שאינם מגובי נכסים שהונפקו בחו"ל. 43.4 מיליארד ש"ח (11.8 מיליארד דולר) הינן מאגרות החוב המסווגות בתיק הזמין למכירה והיתרה בתיק למסחר ובתיק לפדיון. 97.05% מסך ניירות הערך הינם בדירוג השקעה והם כוללים בעיקר ניירות ערך של ממשלת ארה"ב, בנקים ומוסדות פיננסיים, אגרות חוב של חברות בדירוג השקעה והיתר בעיקר ניירות ערך של ממשלת ישראל.

למידע נוסף בנוגע לחשיפה מוסדות פיננסיים זרים ראה פרק [סיכוני אשראי](#).

ליום 31 במרס 2024 הסתכמה יתרת ירידת הערך המצטברת בהון העצמי בגין אגרות חוב שאינם מגובות נכסים שהונפקו בחו"ל, ושהם בתיק הזמין למכירה ב-1,527 מיליון ש"ח (1,005 מיליון ש"ח לאחר מס).

כאמור, בנוסף לתיק הזמין למכירה קיימים ניירות ערך שאינם מגובים בנכסים גם בתיק למסחר ובתיק לפדיון. התיק למסחר כולל בעיקר ניירות ערך של מדינות, בנקים ומוסדות פיננסיים. 94.89% מניירות הערך שבתיק למסחר הינם בדירוג השקעה (Investment Grade).

שווי התיק למסחר שאינו מגובה בנכסים ב-31 במרס 2024 הסתכם ב-1045.0 מיליון ש"ח (כ-283.9 מיליון דולר).

השקעות באגרות חוב - שהונפקו בישראל

ההשקעות באגרות חוב שהונפקו בישראל הסתכמו ב-31 במרס 2024 ב-64.6 מיליארד ש"ח, מזה סך של 63.1 מיליארד ש"ח אגרות חוב שהונפקו על ידי ממשלת ישראל בשקלים, והיתר אגרות חוב שהונפקו על ידי חברות. כ-65.0% מההשקעות באגרות חוב חברות שהם כ-1.0 מיליארד ש"ח נכללו בתיק הזמין למכירה, והיתר בתיק למסחר.

תיק אגרות החוב של חברות, שבתיק הזמין למכירה בהיקף של 1.0 מיליארד ש"ח כולל קרן הון שלילית בסך של (27) מיליון ש"ח. כל אגרות החוב של החברות שבתיק למסחר רשומות למסחר וסחירות בבורסה.

למידע נוסף ראה [ביאור 5](#).

פיקדונות הציבור

הלך יתרות פיקדונות הציבור

	ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	
	2023	2024	
	במיליוני ש"ח		
לפי דרישה			
אינם נושאים ריבית	150,365	140,795	(6.4)
נושאים ריבית	137,351	146,676	6.8
סך הכל לפי דרישה	287,716	287,471	(0.1)
לזמן קצוב	280,108	308,334	10.1
סך כל פיקדונות הציבור	567,824	595,805	4.9

הגידול ביתרת הפיקדונות במהלך הרבעון הראשון נבע בעיקר מעלייה בפיקדונות של לקוחות עסקיים ולקוחות שוק ההון.

פעילות חוץ-מאזנית בניירות ערך המוחזקים על ידי הציבור

	31 בדצמבר		31 במרס	
	השינוי	2023	2024	
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
תיקי ניירות ערך ^(א)	5.1	48,871	964,128	1,012,999
נכסים בגינם ניתנים שירותי תפעול: ^{(א)(ב)(ג)}				
קופות גמל ופנסיה	(7.6)	(15,958)	210,734	194,776
קרנות השתלמות	21.4	37,649	176,010	213,659

(א) לרבות שינוי בשווי השוק של ניירות ערך ושווי הניירות שבמשמרת (custody) של קרנות נאמנות וקופות גמל, לגביהם ניתנים שירותי ניהול תפעולי ומשמורת.

(ב) הקבוצה בארץ אינה מנהלת קרנות נאמנות, קופות גמל וקרנות השתלמות.

(ג) נכסי לקוחות לגביהם מעניקה הקבוצה שירותי ניהול תפעולי, כולל יתרות הקופות של לקוחות מיועצים בלאומי.

אגרות חוב, ניירות ערך מסחריים, שטרי הון וכתבי התחייבות נדחים

תשקיף מדף והנפקת אגרות חוב

ביום 27 במאי 2024 אישר דירקטוריון הבנק תשקיף מדף חדש, על פיו ניתן להציע ניירות ערך, שיעמוד בתוקף לתקופה של שנתיים ממועד פרסומו, לאחר שתשקיף המדף הקודם פג תוקף ב-26 במאי. להערכת הבנק, היתר רשות ניירות ערך לתשקיף המדף החדש צפוי להתקבל בסמוך לאחר פרסום דוח זה.

ביום 17 באפריל 2024 הנפיק הבנק סך של כ-0.8 מיליארד ש"ח ערך נקוב כתבי התחייבות צמודי אשראי CLN (credit linked note), סדרה לאומי אג"ח 2 ר"מ.

הסדרה נרשמה למסחר ברצף מוסדיים בבורסה בתל אביב.

כתב התחייבות צמוד אשראי הינו מכשיר פיננסי המקושר למספר הלוואות שהעמיד הבנק בתחום הנדל"ן, ונושא את סיכון האשראי של הלוואות אלו.

הבנק מתחייב לפרוע את סכום כתב ההתחייבות (לרבות ריבית על פי תנאי השטר), כשהתחייבות הבנק מותנית באי התממשות סיכון האשראי הגלום בהלוואות כאמור, בהתאם לנוסח השטר. התשלום על ידי הבנק לרוכש השטר יופחת בהתאמה באם איזו מן ההלוואות אליה הוא מוצמד תהיה במצב של כשל תשלום, או חדלות פירעון או פשיטת רגל של הלווה, והפירעון למחזיק השטר יהיה רק כנגד סכומים שהבנק הצליח לגבות בגינן, הכל כמפורט בתנאי השטר.

תמורת ההנפקה מוכרת כביטחון פיננסי כשיר בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 וכן כביטחון המותר בניכוי בחישוב חבות לקוח לפי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313.

קרן אגרות החוב תעמוד לפירעון בתשלום אחד ביום 24 באוגוסט 2030, ככל שלא יבוצע פדיון מוקדם על ידי הבנק, כמפורט בתנאי ההנפקה. היתרה הבלתי מסולקת של קרן אגרות החוב תישא ריבית שנתית בשיעור ריבית בנק ישראל בתוספת 2.3% אשר תשולם ב-76 תשלומים חודשיים, החל מיום 24 במאי 2024 עד ליום 24 באוגוסט 2030, מועד הפירעון הסופי של קרן אגרות החוב.

אגרות החוב (קרן וריבית) לא תהיינה צמודות לבסיס הצמדה כלשהו.

למידע נוסף ראה דיווח מידי מיום 16 באפריל 2024.

הון והלימות ההון

ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ב-31 במרס 2024 ב-57,128 מיליון ש"ח, לעומת 54,497 מיליון ש"ח בסוף 2023. הון זה מהווה בסיס לחישוב ההון הפיקוחי המשמש לחישוב יחס הלימות ההון של הבנק בתוספת מכשירים הוניים והתאמות פיקוחיות כפי שנקבע בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 של הפיקוח על הבנקים. יחס הון למאזן ב-31 במרס 2024 הינו 7.6%.

מבנה הלימות ההון^(א)

31 בדצמבר		31 במרס	
2023		2024	
במיליוני ש"ח			
הון לצורך חישוב יחס ההון			
53,892	50,205	56,427	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים ^(א)
14,141	14,428	14,298	הון רובד 2, לאחר ניכויים
68,033	64,633	70,725	סך הכל הון כולל
יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
426,399	413,535	433,625	סיכון אשראי ^{(א)(ד)(ה)}
5,834	5,778	5,960	סיכונים שוק
29,943	27,907	31,288	סיכון תפעולי
462,176	447,220	470,873	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
יחס ההון לרכיבי סיכון			
11.66%	11.23%	11.98%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
14.72%	14.45%	15.02%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
10.22%	10.21%	10.23%	יחס הון עצמי רובד 1 והמזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים ^(א)
13.50%	13.50%	13.50%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים ^(א)

- (א) למידע נוסף בגין מבנה הלימות ההון ראה [ביאור 19](#).
- (ב) יחס הון עצמי רובד 1 והמזערי הנדרש ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש ליום 31 במרס 2024 הינם 10% ו-13.5% בהתאמה. ליחס הון עצמי רובד 1 התנוספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור למעט הלוואות לדיור שניתנו בתקופת הוראת השעה.
- (ג) נתונים אלה כוללים התאמות בגין השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים, אשר פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1. כד.ו. בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022](#).
- (ד) סיכון אשראי חושב לאחר יישום העדכונים להוראות ניהול בנקאי תקין 203 ו-203A בנושא "מדידה והלימות ההון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי". לפרטים נוספים ראה סעיף [הוראות הנוגעות להקצאת הון בגין מכשירים פיננסיים נגזרים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2023](#).
- (ה) נתונים אלה כוללים התאמות בגין השפעת הלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע. לפרטים נוספים ראה סעיף [שינויים רגולטוריים ונוספים במדידת דרישות ההון בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2023](#).
- יחס הון עצמי רובד 1 הושפע בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 בעיקר מהרווח הנקי לתקופה, בניכוי הדיבידנד ומהגידול בתיק האשראי.
- להרחבה ופרטים בגין [שינויים רגולטוריים נוספים בתקופת הדיווח ושינויים צפויים בנוגע למדידת הלימות ההון](#) ראה להלן בהמשך הפרק.

מבנה ההון הפיקוחי

במאי 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים את ההוראות הסופיות ליישום באזל 3 בישראל, וזאת על ידי תיקון הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 210-201 (להלן בפרק זה: "ההוראות"). הוראות אלה נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2014 בכפוף להוראות המעבר שנכללו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 של הפיקוח על הבנקים.

על פי הוראות אלו, רכיבי ההון בקבוצה לצורך חישוב הלימות ההון משויכים לשני רבדים:

1. הון רובד 1, הכולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף.
2. הון רובד 2.

סיכום הרבדים האלו מכונה "בסיס ההון לצורך הלימות ההון" או "ההון הפיקוחי" או "ההון הכולל".

הון עצמי רובד 1

הון עצמי רובד 1 (Common Equity Tier 1) כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בתוספת חלק מזכויות המיעוט (זכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו) ובניכוי מוניטין, נכסים בלתי מוחשיים אחרים, והתאמות פיקוחיות וניכויים נוספים.

בנוסף לאלו, נכללות התאמות להון עצמי רובד 1, אשר נובעות מיישום תכניות התייעלות תפעולית, מדידת ההתחייבות הפנסיונית והנכסים שיועדו מראש לגידור לצורכי ההון הפיקוחי החל מיום 1 ביולי 2022, כאמור לעיל, וכן מיישומן של הוראות רגולטוריות שונות המפורטות בהמשך.

פירוט לגבי הדרישה הרגולטורית ליחס הון עצמי רובד 1 מזערי מופיע להלן בפסקת [הלימות ההון](#).

הון רובד 1

על פי הוראות הפיקוח על הבנקים, הון רובד 1 יכלול, בנוסף להון עצמי רובד 1, גם הון רובד 1 נוסף (Additional Tier 1), אשר מורכב ממכשירי הון העומדים בקריטריונים שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202.

עד כה לא נקבעה בישראל דרישה רגולטורית ליחס הון רובד 1 נוסף מזערי, ובקבוצת לאומי לא קיימים מכשירי הון רובד 1 נוסף.

הון רובד 2

הון רובד 2 (Tier 2) כולל מכשירי הון ויתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בכפוף לתקרה שנקבעה בהוראות.

מכשירי הון נדרשים לעמוד בקריטריונים המפורטים בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 לצורך הכללתם בהון. הקריטריונים העיקריים שעל המכשיר לכלול הינם: (1) מנגנון לספיגת הפסדי קרן על ידי המרה למניות רגילות או הפחתת המכשיר כאשר יחס הון עצמי רובד 1 של התאגיד הבנקאי יורד מ-5%; (2) סעיף הקובע שבהתרחש האירוע המכונן לאו-קיימות (כמוגדר בנספח ה' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202), יומר המכשיר באופן מיידי למניות רגילות או יימחק.

תיאור המאפיינים העיקריים של מכשירי הון פיקוחי שהונפקו מוצג באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: www.leumi.co.il בפרק אודות > מידע כספי > גילוי לפי נדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים.

הלימות ההון

יחסי ההון מחושבים כיחס שבין ההון לנכסי המשוקללים. יחס הון עצמי רובד 1 מחושב כיחס שבין סכום הון עצמי רובד 1 לנכסי הסיכון המשוקללים, ויחס ההון הכולל מחושב כיחס שבין סכום ההון הכולל לנכסי הסיכון המשוקללים.

יעדי הלימות ההון שנקבעו על ידי בנק ישראל

לפי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 201 "מדידה והלימות הון - מבוא, תחולה וחישוב דרישות", תאגיד בנקאי גדול, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, נדרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 10%, וביחס הון כולל מזערי בשיעור של 13.5%. דרישה זו חלה על לאומי.

ליחס הון עצמי רובד 1 מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיוור, שהן למטרת מימון זכויות במקרקעין. בהתאם, דרישות ההון המזעריות שחלו על הבנק ליום 31 במרס 2024 הינן 10.23% ליחס הון עצמי רובד 1 (כולל דרישת ההון בגין יתרת ההלוואות לדיוור) ו-13.50% ליחס ההון הכולל.

למידע אודות הוראת השעה להתמודדות עם משבר הקורונה וההקלה בנוגע הלוואות לדיוור שניתנה במסגרתה ראה [ביאור 9א](#). ופרק [הון והלימות](#) [הון בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2023](#).

תכנון ההון ויעדי הלימות ההון שנקבעו על ידי הבנק

תכנון ההון בקבוצת לאומי משקף ראייה צופה פני עתיד של תיאבון ופרופיל הסיכון, האסטרטגיה העסקית והלימות ההון הנדרשת כתוצאה מכך. תכנון ההון מאושר על ידי ההנהלה ודירקטוריון הבנק ולוקח בחשבון את הצמיחה בפעילות של מרכזי הרווח השונים בקבוצה וגורמים נוספים המשפיעים על עמידת הבנק בדרישות ההון, כגון: תחזיות רווח, שינויים ברווח כולל אחר, התאמות פיקוחיות, השפעת הוראות מעבר ושיעור הגידול בנכסי הסיכון. תחזית יחסי ההון נבחנת גם תחת מבחני רגישות ותרחישי קיצון שונים.

מדיניות הקבוצה שאושרה על ידי הדירקטוריון, הינה להחזיק רמת הלימות הון הגבוהה מהסף המזערי שיוגדר מעת לעת על ידי בנק ישראל ואשר לא תפחת משיעור ההון הנדרש לכיסוי הסיכונים כפי שהם מוערכים בתהליך ה-ICAAP. בנוסף, הוגדרו יעדי הון לעת אירוע תרחיש קיצוני. לפירוט תהליך ה-ICAAP והשימוש במבחני קיצון, ראה [דוח על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2023](#).

ביום 29 בנובמבר 2023 אישר דירקטוריון הבנק להגדיל את יעד ההון העצמי רובד 1 הפנימי של הבנק באופן שיעמוד על 10.6% חלף 10.5%.

מדיניות חלוקת דיבידנד

מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק, שאושרה על ידי דירקטוריון הבנק ביום 6 במרס 2019, קובעת כי מדי רבעון יחולק דיבידנד בגובה של עד 50% מהרווח הנקי של הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק לרבעון שחלף. זאת בכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון שלו גם לאחר חלוקת הדיבידנד. חלוקת הדיבידנד בפועל כפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון בטרם כל חלוקה, ובכפוף להוראות הדין שחלות על חלוקת דיבידנד ובכלל זה הוראות חוק החברות והוראות בנק ישראל.

ביום 27 במאי 2024 אישר הדירקטוריון חלוקת רווחים בשיעור כולל של 40% מהרווח הנקי לרבעון הראשון של שנת 2024, מזה כ-30% בדיבידנד במזומן בסך של כ-835 מיליון ש"ח, והיתרה באמצעות רכישה עצמית של מניות בסך 280 מיליון ש"ח, כפי שיפורט בהמשך. סכום הדיבידנד שאושר לכל מניה בת 1 ש"ח ע.נ. הינו כ-54.86 אגורות. סכום הדיבידנד הסופי למניה כפוף לשינויים עקב רכישה עצמית של מניות ומימוש ניירות ערך המירים של הבנק. הדירקטוריון קבע את יום 10 ביוני 2024 כיום הקובע לעניין תשלום דיבידנד ואת יום 20 ביוני 2024 כיום התשלום.

פרטים בדבר דיבידנד ששולם

מועד ההכרזה	מועד תשלום	דיבידנד למניה	דיבידנד ששולם במזומן
		באגורות	במיליוני ש"ח
24 במאי 2022	15 ביוני 2022	22.14	322
16 באוגוסט 2022	6 בספטמבר 2022	25.82	399
29 בנובמבר 2022	19 בדצמבר 2022	23.08	356
14 במרס 2023	4 באפריל 2023	45.20	698
23 במאי 2023	15 ביוני 2023	19.10	294
15 באוגוסט 2023	7 בספטמבר 2023	48.05	736
29 בנובמבר 2023	17 בדצמבר 2023	23.21	353
19 במרס 2024	11 באפריל 2024	23.97	365

תכנית לרכישה עצמית של מניות הבנק 2023

ביום 22 במאי 2023 אישר דירקטוריון הבנק תכנית לרכישה עצמית של מניות הבנק בהיקף שלא יעלה על 800 מיליון ש"ח, החל מיום 24 במאי 2023 ועד ליום 15 במאי 2024 או עד לרכישת כל סכום התכנית, כמוקדם ביניהם, בשלושה שלבים נפרדים. בשנת 2023 השלים הבנק את השלבים א' וב' של התכנית, במסגרתם רכש מניות בהיקף כולל של כ-600 מיליון ש"ח מכ התכנית האמורה.

על רקע מכתבי המפקח בנושא "תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים" מיום 12 בנובמבר 2023 ומיום 5 במרס 2024, החליט הבנק ביום 18 במרס 2024 שלא לבצע את החלק השלישי והאחרון של תכנית הרכישה.

נכון למועד פרסום הדוח, בבעלות הבנק 92,773,267 מניות רדומות.

למידע נוסף ראה פרק [הון והלימות הון בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2023](#), ודיווח מיידי מיום 29 בנובמבר 2023 ומיום 19 במרס 2024.

ביום 16 במאי 2024 פרסם המפקח מכתב נוסף בנושא "תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים" ובו, לצד ציון החוסן הפיננסי של המערכת הבנקאית, ביקש להמשיך ולבצע בחינה שמרנית של חלוקת הדיבידנד ויישום רכישה עצמית.

תכנית לרכישה עצמית של מניות הבנק 2024

ביום 27 במאי 2024 אישר דירקטוריון הבנק תכנית לרכישה עצמית של מניות הבנק בהיקף שלא יעלה על מיליארד ש"ח, החל מיום 29 במאי 2024 ועד ליום 22 במאי 2025 או עד לרכישת כל סכום התכנית, כמוקדם ביניהם.

תכנית הרכישה תבוצע במסגרת המסחר בבורסה ו/או בעסקאות מחוץ לבורסה, באמצעות חבר בורסה חיצוני ובלתי תלוי שיפעל על פי ייפוי כח בלתי חוזר, בהתאם למנגנון הגנת נמל מבטחים שפרסמה רשות ניירות ערך. תכנית הרכישה תתבצע בארבעה שלבים נפרדים, שכל אחד מהם יהיה בלתי הדיר, בהתאם לתנאי מנגנון נמל מבטחים (להלן: "שלב א" ו-"שלב ב" ו-"שלב ג" ו-"שלב ד").

ביצוע שלב א' יחל ביום 29 במאי 2024, ויסיים במוקדם מבין (א) יום 7 באוגוסט 2024; או (ב) השלמת רכישת מניות הבנק בהיקף של 280 מיליון ש"ח. לאחר סיום שלב א', אם יחליט הבנק לבצע את שלב ב', ייתן הבנק לחבר הבורסה הוראה בלתי הדירה להתחיל בביצוע שלב ב' ביום המסחר השני ממועד פרסום הדוח הכספי הראשון שלאחר מועד קבלת ההחלטה בדבר ביצוע שלב ב'. במקרה כזה, יסיים שלב ב' במוקדם מבין: (א) יום 13 בנובמבר 2024; או (ב) השלמת רכישת מניות הבנק בהיקף שלא יעלה על 520 מיליון ש"ח בניכוי סך היקף הרכישות שבוצעו בפועל בשלב א'. לאחר סיום שלב ב', אם יחליט הבנק לבצע את שלב ג', ייתן הבנק לחבר הבורסה הוראה בלתי הדירה להתחיל בביצוע שלב ג' ביום המסחר השני ממועד פרסום הדוח הכספי הראשון שלאחר מועד קבלת ההחלטה בדבר ביצוע שלב ג'. במקרה כזה, יסיים שלב ג' במוקדם מבין: (א) יום 13 בפברואר 2025; או (ב) השלמת רכישת מניות הבנק בהיקף שלא יעלה על 760 מיליון ש"ח בניכוי סך היקף הרכישות שבוצעו בפועל בשלבים א', ו-ב'. לאחר סיום שלב ג', אם יחליט הבנק לבצע את שלב ד', ייתן הבנק לחבר הבורסה הוראה בלתי הדירה להתחיל בביצוע שלב ד' ביום המסחר השני ממועד פרסום הדוח הכספי הראשון שלאחר מועד קבלת ההחלטה בדבר ביצוע שלב ד'. במקרה כזה, יסיים שלב ד' במוקדם מבין: (א) יום 22 במאי 2025; או (ב) השלמת רכישת מניות הבנק בהיקף שלא יעלה על סך השווה ל-1 מיליארד ש"ח, בניכוי סך הרכישות שבוצעו בפועל במסגרת השלבים א', ב' ו-ג'. אם לאחר סיום שלב א', שלב ב', או שלב ג' תתקבל החלטה שלא לבצע את שלב ב', שלב ג' או שלב ד', לפי העניין, יפרסם על כך הבנק דיווח מיידי.

אישור הפיקוח על הבנקים לביצוע תכנית הרכישה, כנדרש בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 332, התקבל ביום 22 במאי 2024, בכפוף לעמידה במגבלות וביעדי ההון, ובכלל זאת התנאי לפיו התכנית תופסק לאלתר אם במהלך תקופת התכנית יתברר כי על פי הדוחות הכספיים האחרונים שפורסמו הבנק אינו עומד ביחס הון עצמי רובד 1 של 10.9% לפחות, ובכפוף לכך שהיקף הרכישה העצמית בכל אחד מהשלבים ייקבע בשים לב למצב הגיאופוליטי וכן ליחסי ההון בפועל של הבנק ולכריות ההוניות הנדרשות בתרחישים האפשריים השונים.

התאמות להון עצמי רובד 1

מדידת ההתחייבות בגין זכויות עובדים ונכסים מגדלים

החל מיום 1 ביולי 2022 מדידת ההתחייבויות הפנסיוניות לצורכי ההון הפיקוחי מבוצעת כדלקמן: בכל רבעון הבנק מחשב את השינוי בהתחייבות לפנסיה כתוצאה משינויים ברביית ההיוון בניכוי השינוי בשווי הנכסים שיועדו מראש לגידור התחייבויות אלו. השינוי בהתחייבות לפנסיה נטו, לאחר השפעת המס, נפרס באופן לינארי על פני ארבעה רבעונים, החל מהרבעון עבורו בוצע החישוב. שיטה זו הינה בתוקף עד המוקדם מבין השניים: (א) דוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2029 (כולל או ב) מועד הדוח הכספי בו הממוצע לאורך ארבעה רבעונים האחרונים של סכום ההתחייבויות הפנסיוניות יהיה נמוך מסך של 10 מיליארד ש"ח, צמוד למדד (מהמדד הידוע ביום 1 ביולי 2022 ועד למדד הידוע בתאריך הדוח הכספי הרלוונטי).

למידע בנוגע למתודולוגיית ההיוון ראה פרק [מדיניות חשבונאית ואומדנים בנושאים קריטיים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2023](#).

הקלה בגין תכניות התייעלות תפעולית

בשנים 2016 ו-2017 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתבים בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" בכח אדם ובתחום הנדל"ן. על פי המכתבים, תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאים שהוגדרו, יקבל הקלה לפיה יוכל לפרוס את השפעתן של תכניות התייעלות על ההון הפיקוחי על פני חמש שנים בקו ישר.

במסגרת ההבנות הנוגעות להסכם הקיבוצי המיוחד שנחתם עם ארגון העובדים ביולי 2019, אישר דירקטוריון הבנק תכנית פרישה מרצון, שעלותה הסתכמה בכ-167 מיליון ש"ח (לאחר מס). נכון ליום 31 במרס 2024 מיוחסים להון הפיקוחי 95% מעלויות תכנית זו.

שינויים רגולטוריים ונוספים במדידת דרישות ההון

התפתחויות בהוראות ועדת באזל לפיקוח על הבנקים בנוגע למדידת הלימות ההון

בשנת 2017 סיימה ועדת באזל לפיקוח על הבנקים את עבודתה לעדכון המסגרת הכוללת של "באזל 3" להלימות ההון. במסגרת העדכונים, אשר לעתים מקבלים את הכינוי "באזל 4", נקבעו עדכונים משמעותיים בנוגע לאופן החישוב של נכסי סיכון שביגנים נדרש לחשב את דרישות ההון בנדבך הראשון. היישום של הסטנדרטים השונים הכלולים במסגרת העדכון הכוללת, כפי שנקבע על ידי ועדת באזל, היה 1 בינואר 2023, אולם באיחוד האירופי היישום צפוי להתחיל במחצית 2025.

בהתאם למדיניות האימוץ של סטנדרטים בינלאומיים מקובלים, הפיקוח על הבנקים מאמץ את הוראות ועדת באזל משנת 2017 בנושא חישוב דרישות הון בגין סיכון תפעולי. ביום 29 בדצמבר 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 206 "מדידה והלימות הון – סיכון תפעולי" במסגרת הטייטה נקבעה הגדרה מעודכנת של חישוב הקצאת ההון בגין סיכון תפעולי כך שהיא מבוססת, בין השאר, על רכיבי האינדיקטור העסקי המפורטים בטייטה ועל מכפיל ההפסד הפנימי שמבוסס על ממוצע ההפסדים ההיסטוריים של התאגיד הבנקאי. יישום ההוראה יחול ביום 1 בינואר 2026. עם זאת, בהתאם לטייטת עדכון ההוראה מיום 17 במרס 2024, עד ליום 31 בדצמבר 2028 מכפיל ההפסד הפנימי יקבע על אחד.

הוראות הנוגעות להקצאת הון בגין מכשירים פיננסיים נגזרים

החל מיום 1 ביולי 2022 מיישם הבנק את הוראה 203A "טיפול בסיכון אשראי של צד נגדי".

תאריך היישום של הוראה 208A "התאמת שווי בגין סיכון אשראי (CVA)" יחול ב-1 בינואר 2025.

חוזר בנושא "הון פיקוחי – השפעת יישום כללי חשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים" לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299, וחוזר בנושא "הפסדי אשראי צפויים ממכשירים פיננסיים"

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים. בהתאם להוראות המעבר שפרסם הפיקוח על הבנקים, מאחר וכתוצאה מהיישום לראשונה חל קיטון בהון עצמי רובד 1 של הבנק ל-1 בינואר 2022, הוסיף הבנק באופן חלקי בהון עצמי רובד 1 75% מהקיטון בהון העצמי רובד 1 שבמועד היישום לראשונה. תוספת זו הולכת ופוחתת ב-25% כל תחילת שנה עד לתוספת של 0% ב-1 בינואר של שנת היישום הרביעית. בהתאם, ביום 1 בינואר 2024 25% מהקיטון בהון עצמי רובד 1 שבמועד היישום לראשונה התווספו להון עצמי רובד 1.

להלן ניתוח רגישות לגורמים העיקריים המשפיעים על הלימות ההון של קבוצת לאומי

- שינוי היקף נכסי סיכון – נכסי הסיכון של לאומי מסתכמים ליום 31 במרס 2024 בכ-471 מיליארד ש"ח. גידול של 1 מיליארד ש"ח בנכסי הסיכון יקטין את יחס הון עצמי רובד 1 ואת יחס הון כולל בכ-0.03%.
 - שינוי הון עצמי רובד 1 – הון עצמי רובד 1 ליום 31 במרס 2024 מסתכם בכ-56.4 מיליארד ש"ח. קיטון ב-100 מיליון ש"ח בהון עצמי רובד 1 יקטין את יחס הון עצמי רובד 1 ואת יחס הון כולל בכ-0.02%.
 - שינוי בשער החליפין – פיחות של 1% בשער החליפין של השקל מול כל המטבעות יקטין את יחס הון עצמי רובד 1 בכ-0.02% ואת יחס הון כולל בכ-0.01%.
 - עלייה של 1% בעקום הריבית חסרת הסיכון בכלל המטבעות על חשיפת ההון הפיקוחי, משמעה קיטון של כ-0.06% ביחס הון עצמי רובד 1 וביחס הון כולל.
 - דירוג מדינת ישראל משפיע על דרישות ההון בגין חשיפות הבנק לממשלת ישראל וכן בגין חשיפות לבנקים, גופים מוסדיים וישויות בסקטור הציבורי בישראל. להערכת הבנק, ירידה בדירוג האשראי של מדינת ישראל (ב-notch אחד), על ידי אחת ואף כמה מחברות הדירוג המדרגות את מדינת ישראל, לא תשפיע על יחסי הלימות ההון של הבנק.
- למידע נוסף ראה פרק [דירוג האשראי בדוח ממשל תאגיד](#), ודיווח מידי מיום 11 בפברואר 2024.

המידע הנ"ל לגבי הלימות ההון וניהולה מתייחס לפעולות עתידיות של הבנק, והוא בגדר "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה ראה פרק [מידע צופה פני עתיד](#).

יחס מינוף

יחס המינוף מחושב באחוזים ומוגדר כמדידת ההון הרגולטורי מחולק במדידת החשיפה. ההון הרגולטורי לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, בהתאם להתאמות פיקוחיות לעניין חישוב ההון. מדידת החשיפה של תאגיד בנקאי היא סכום החשיפות המאזניות, החשיפות לנגזרים, החשיפות לעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. יחס המינוף הינו מדד משלים ליחס ההון ומהווה מגבלה נוספת על רמת המינוף של המגזר הבנקאי.

31 בדצמבר		31 במרס	
2023	2023	2024	
במיליוני ש"ח			
בנתוני המאוחד			
53,892	50,205	56,427	
הון רובד 1 ^(א)			
810,014	756,692	842,693	
סך החשיפות ^(ב)			
יחס מינוף			
6.65%	6.63%	6.70%	
יחס מינוף			
5.50%	5.50%	5.50%	
יחס מינוף מזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים ^(א)			

למידע נוסף בנושא הלימות הון ומינוף ראה [ביאור 9](#).

(א) כפי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 "יחס המינוף", ההקלה בדרישת יחס מינוף מזערי של 5.5% (חלף 6%) בתוקף עד ליום 31 בדצמבר 2025. תאגיד שינצל את ההקלה עד למועד זה יידרש לשוב ולעמוד ביחס המינוף הנדרש טרום ההקלה תוך שני רבעונים, עד ליום 30 ביוני 2026.

(ב) סך החשיפות חושב לאחר יישום העדכונים להוראת ניהול בנקאי תקין 218 "יחס המינוף" בעקבות עדכון הוראות 203, 203A בנושא "מדידה והלימות ההון – הגישה הסטנדרטית – סיכון אשראי".

(ג) בחישוב יחס המינוף הובאו בחשבון התאמות בגין השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים, אשר פותחת בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024 והתאמות מיישום שיטת המדידה בקשר להתחייבויות אקטואריות מסוימות. לפרטים נוספים ראה [ביאור 9](#).

מגזרי פעילות - גישת ההנהלה

דיווח מגזרי פעילות על פי גישת ההנהלה מציג את תוצאות הבנק בחלוקה לקווי עסקים, בהתאם למבנה הארגוני של הבנק. קווי העסקים מתמחים במתן שירות למגזרי לקוחות בעלי מאפיינים וצרכים דומים.

למידע נוסף בדבר קווי עסקים בגישת הנהלה ראה פרק [מגזרי פעילות בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023](#).

הלך תמצית תוצאות הפעילות לפי גישת הנהלה

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2024												
בנק	אנשים פרטיים	עסקים קטנים	סך הכל בנקאית	משכנתאות	מסחרית	עסקית	נדל"ן	שוקי הון	אחר והתאמות	חברות בנות בארץ	חברות בנות בחו"ל	סך הכל
במיליוני ש"ח												
הכנסות ריבית, נטו:												
מחיצוניים	(759)	218	(541)	1,545	344	409	999	782	11	44	174	3,767
בינמגזרי	2,120	307	2,427	(1,192)	354	(135)	(635)	(739)	(1)	10	(89)	-
הכנסות ריבית, נטו	1,361	525	1,886	353	698	274	364	43	10	54	85	3,767
הכנסות שאינן מריבית	367	116	483	2	147	92	102	703	852 ^(א)	138	9	2,528
סך כל ההכנסות	1,728	641	2,369	355	845	366	466	746	862	192	94	6,295
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	146	(8)	138	1	129	87	(118)	(11)	(1)	9	(12)	222
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות	777	247	1,024	117	199	80	45	112	174	45	29	1,825
רווח לפני מס	805	402	1,207	237	517	199	539	645	689	138	77	4,248
הפרשה למס	306	153	459	90	197	76	205	245	207	6	18	1,503
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	499	249	748	147	320	123	334	421	482	151	59	2,785
יתרות ליום 31 במרס 2024												
אשראי לציבור, נטו	29,416	26,474	55,890	134,272	63,278	62,609	67,576	29,189	6,475	1,168	8,125	428,582
פיקדונות הציבור	221,187	56,381	277,568	-	87,618	42,815	11,544	176,253	7	-	-	595,805

(א) כולל רווחי הון בגין מכירת בנייני המטה בתל אביב בסך של כ-830 מיליון ש"ח.

להלן תמצית תוצאות הפעילות לפי גישת הנהלה (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2023												
בנק	אנשים פרטיים	עסקים קטנים	סך הכל בנקאית	משכנתאות	מסחרית	עסקית	נדל"ן	שוקי הון	אחר והתאמות	חברות בנות בארץ	חברות בנות בחו"ל	סך הכל
במיליוני ש"ח												
הכנסות ריבית, נטו:												
מחיצוניים	(252)	320	68	1,633	376	410	772	440	86	30	113	3,928
בינמזרי ^(א)	1,604	221	1,825	(1,277)	343	(154)	(456)	(217)	(3)	3	(64)	-
הכנסות ריבית, נטו	1,352	541	1,893	356	719	256	316	223	83	33	49	3,928
הכנסות (הוצאות) שאינן מרוביות ^(ב)	457	133	590	2	155	85	92	95	(5)	51	6	1,071
סך כל ההכנסות	1,809	674	2,483	358	874	341	408	318	78	84	55	4,999
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	127	88	215	25	66	15	92	(21)	2	7	5	406
סך כל ההוצאות והאחרות	634	219	853	91	171	68	37	82	239	52	36	1,629
רווח (הפסד) לפני מס	1,048	367	1,415	242	637	258	279	257	(163)	25	14	2,964
הפרשה (הטבה) למס	358	125	483	83	218	88	95	87	(176)	8	3	889
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק	690	242	932	159	419	170	184	(939) ^(א)	13	32	11	981
יתרות ליום 31 במרס 2023												
אשראי לציבור, נטו	31,748	25,930	57,678	123,305	63,010	59,422	61,527	24,291	6,233	1,123	7,228	403,817
פיקדונות הציבור	209,443	53,510	262,953	-	95,370	35,180	10,543	128,852	8	-	-	532,906

(א) כולל הפסד מירידת ערך השקעה במניות Valley בסך של כ-1.1 מיליארד ש"ח. למידע נוסף ראה [ביאור 15.א בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023](#)

(ב) החל מהרבעון השלישי בשנת 2023 בוצע שינוי באופן הקצאת הרווחיות הנובעת מפעילות ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, כך שהחל ממועד זה כל הרווחיות מפעילות זו מיוחסת למרכז הרווח "שוקי הון". על מנת להציג מידע בר השוואה בוצע סיווג מחדש למספרי השוואה.

להלן תמצית תוצאות הפעילות לפי גישת הנהלה (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023												
סך הכל	חברות בנות בחו"ל	חברות בנות בארץ	אחר והתאמות	שוקי הון	נדל"ן	עסקית	מסחרית	משכנתאות	סך הכל בנקאית	עסקים קטנים	אנשים פרטיים	בנק
במיליוני ש"ח												
הכנסות ריבית, נטו:												
15,997	594	141	24	2,045	3,829	2,098	1,577	6,689	(1,000)	1,113	(2,113)	מחיצוניים
-	(344)	27	1	(1,120)	(2,453)	(996)	1,372	(5,270)	8,783	1,051	7,732	בימגזרי
15,997	250	168	25	925	1,376	1,102	2,949	1,419	7,783	2,164	5,619	הכנסות ריבית, נטו
5,181	52	296	67	1,395	391	331	580	15	2,054	496	1,558	הכנסות שאינן מריבית
21,178	302	464	92	2,320	1,767	1,433	3,529	1,434	9,837	2,660	7,177	סך כל ההכנסות
2,383	20	65	(4)	(35)	430	59	354	261	1,233	389	844	הוצאות (הכנסות) בין הפסדי אשראי
6,894	131	193	858	384	170	290	721	385	3,762	929	2,833	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
11,901	151	206	(762)	1,971	1,167	1,084	2,454	788	4,842	1,342	3,500	רווח (הפסד) לפני מס
3,988	73	44	(337)	674	399	371	839	269	1,656	459	1,197	הפרשה (הטבה) למס
7,027	78	170	(425)	403 ^(א)	768	713	1,615	519	3,186	883	2,303	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
יתרות ליום 31 בדצמבר 2023												
419,486	8,402	1,103	5,987	25,655	66,692	60,667	62,567	132,074	56,339	26,159	30,180	אשראי לציבור, נטו
567,824	-	-	6	160,215	10,107	36,305	88,206	-	272,985	56,087	216,898	פיקדונות הציבור

(א) כולל הפסד מירידת ערך השקעה במניות Valley בסך של כ-1.1 מיליארד ש"ח. למידע נוסף ראה [ביאור 15 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023](#).

מגזרי פעילות פיקוחיים

לגבי תיאור מגזרי הפעילות העיקריים ראה פרק [מגזרי פעילות פיקוחיים בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023](#).

להלן תמצית הפעילות לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2024										
סך הכל	פעילות חו"ל	פעילות ישראל								
		משקי בית								
		אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	אחר	הלוואות לדיור
										במיליוני ש"ח
3,767	85	13	(368)	175	832	498	962	99	1,060	411
										הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו
2,528	9	834 ^(ב)	789	55	247	83	224	41	235	11
										הכנסות שאינן מריבית
6,295	94	847	421	230	1,079	581	1,186	140	1,295	422
										סך כל ההכנסות
222	(12)	-	4	2	34	65	(18)	-	144	3
										הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,825	29	151	70	67	146	135	438	31	641	117
										סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
4,248	77	696	347	161	899	381	766	109	510	302
										רווח לפני מס
1,503	18	164	108	62	356	147	297	41	198	112
										הפרשה למס
2,785	59	532	279	99	543	234	469	68	312	190
										רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
יתרה ליום 31 במרס 2024										
435,537	8,205	-	-	5,886	148,543	41,003	69,277	415 ^(א)	29,777	132,431
										אשראי לציבור, ברוטו
595,805	-	-	-	158,542	101,542	60,165	103,296	33,177	139,083	-
										פיקדונות הציבור

(א) כולל יתרת הלוואות לדיור ליום 31 במרס 2024 בסך 189 מיליון ש"ח.
 (ב) כולל רווחי הון בגין מכירת בנייני המטה בתל אביב בסך של כ-830 מיליון ש"ח.

להלן תמצית הפעילות לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2023												
פעילות ישראל	משקי בית	הלוואות לדיוור	אחר	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	אחר	פעילות חו"ל	סך הכל
במיליוני ש"ח												
383	1,010	107	996	521	727	183	(56)	8	49	3,928	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו	
11	326	40	247	99	212	49	83	(2)	6	1,071	הכנסות שאינן מריבית	
394	1,336	147	1,243	620	939	232	27	6	55	4,999	סך כל ההכנסות	
13	74	-	227	(22)	123	(8)	(6)	-	5	406	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	
91	541	22	370	101	122	54	72	220	36	1,629	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות	
290	721	125	646	541	694	186	(39)	(214)	14	2,964	רווח (הפסד) לפני מס	
100	251	43	224	186	240	65	(56)	(167)	3	889	הפרשה (הטבה) למס	
190	470	82	422	355	454	121	(1,077) ^(א)	(47)	11	981	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק	
יתרה ליום 31 במרס 2023												
121,697	30,945	(א)376	65,877	41,394	137,474	4,087	-	-	7,286	409,136	אשראי לציבור, ברוטו	
-	131,993	31,136	101,113	68,206	90,586	109,872	-	-	-	532,906	פיקדונות הציבור	

(א) כולל יתרת הלוואות לדיוור ליום 31 במרס 2023 בסך של 151 מיליון ש"ח.
 (ב) כולל הפסד מירידת ערך השקעה במניות Valley בסך של כ-1.1 מיליארד ש"ח. למידע נוסף ראה [ביאור 15. א. בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023](#).

להלן תמצית הפעילות לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023												
פעילות ישראל	משקי בית	הלוואות לדירור	אחר	בנקאות פרטית	עסקים וזעירים	עסקים קטנים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	אחר	פעילות חו"ל	סך הכל
											במיליוני ש"ח	
הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו	1,571	4,377	398	3,878	2,109	3,543	590	(758)	39	250	15,997	
הכנסות שאינן מריבית	46	1,046	159	931	359	875	181	1,491	41	52	5,181	
סך כל ההכנסות	1,617	5,423	557	4,809	2,468	4,418	771	733	80	302	21,178	
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	221	649	-	681	160	673	(9)	(12)	-	20	2,383	
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות	379	2,352	104	1,560	459	519	228	300	862	131	6,894	
רווח (הפסד) לפני מס	1,017	2,422	453	2,568	1,849	3,226	552	445	(782)	151	11,901	
הפרשה (הטבה) למס	348	837	156	891	638	1,146	192	(25)	(268)	73	3,988	
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק	669	1,585	297	1,677	1,211	2,080	360	(416) ^(א)	(514)	78	7,027	
יתרה ליום 31 בדצמבר 2023												
אשראי לציבור, ברוטו	130,410	29,946	330 ^(א)	66,554	40,038	142,404	8,046	-	-	8,475	426,203	
פיקדונות הציבור	-	137,230	32,558	103,573	62,171	93,814	138,478	-	-	-	567,824	

(א) כולל יתרת הלוואות לדירור ליום 31 בדצמבר 2023 בסך 158 מיליון ש"ח.
 (ב) כולל הפסד מירידת ערך השקעה במניות Valley בסך של כ-1.1 מיליארד ש"ח. למידע נוסף ראה [ביאור 15. בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023](#).

שינויים עיקריים בתוצאות פעילות המגזרים הפיקוחיים

מגזר משקי בית

הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של מגזר משקי בית ברבעון הראשון הסתכם בכ-502 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-660 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון ברווח נובע בעיקר מקיטון בהכנסות שאינן מריבית ומגידול בהוצאות התפעוליות בעיקר כתוצאה מגידול במענקים מותני תשואה.

הכנסות ריבית, נטו לרבעון הראשון הסתכמו בכ-1,471 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-1,393 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול בהכנסות הריבית נובע בעיקר מגידול באשראי ובפיקדונות שקוזז בחלקו משחיקה במרווחי האשראי.

ההכנסות שאינן מריבית לרבעון הראשון הסתכמו בכ-246 מיליון ש"ח בהשוואה ל-337 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. עיקר הקיטון נובע מהכנסות אחרות.

ברבעון הראשון נרשמה הוצאה להפסדי אשראי בסך כ-147 מיליון ש"ח בהשוואה להוצאה של כ-87 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נובע בעיקר מההפרשה הקבוצתית בשל התאמות מאקרו כלכליות הנובעות מהשלכות המלחמה ומעלייה בסביבת הריבית.

ההוצאות התפעוליות והאחרות לרבעון הראשון הסתכמו בכ-758 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-632 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נובע בעיקר מגידול במענקים מותני תשואה.

יתרת האשראי לציבור ליום 31 למרס 2024 הסתכמה לסך של 162.2 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-160.4 מיליארד ש"ח לסוף שנת 2023. מרבית הגידול מקורו מצמיחה בתיק ההלוואות לדירור.

יתרת פיקדונות הציבור ליום 31 למרס 2024 הסתכמה לסך של 139.1 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-137.2 מיליארד ש"ח לסוף שנת 2023.

מגזר בנקאות פרטית

הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של מגזר הבנקאות הפרטית ברבעון הראשון הסתכם בכ-68 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-82 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון ברווח נובע בעיקר מגידול בהוצאות התפעוליות בעיקר כתוצאה מגידול במענקים מותני תשואה.

הכנסות ריבית, נטו לרבעון הראשון הסתכמו בכ-99 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-107 מיליון ש"ח לרבעון המקביל אשתקד. הקיטון בהכנסות הריבית נובע בעיקר משחיקה במרווחי פיקדונות.

הכנסות שאינן מריבית לרבעון הראשון הסתכמו בכ-41 מיליון ש"ח בדומה לרבעון המקביל אשתקד.

מגזר עסקים זעירים וקטנים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של מגזר עסקים זעירים וקטנים ברבעון הראשון הסתכם בכ-469 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-422 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול ברווח נובע בעיקר מקיטון בהוצאות להפסדי אשראי.

הכנסות ריבית, נטו לרבעון הראשון הסתכמו בכ-962 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-996 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון בהכנסות הריבית נובע בעיקר משחיקה במרווחי האשראי.

ההכנסות שאינן מריבית לרבעון הראשון הסתכמו בכ-224 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-247 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. ברבעון הראשון נרשמה הכנסה להפסדי אשראי בסך של כ-18 מיליון ש"ח בהשוואה להוצאה של כ-227 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נובע בעיקר מההפרשה הקבוצתית.

ההוצאות התפעוליות והאחרות לרבעון הראשון הסתכמו בכ-438 מיליון ש"ח בהשוואה ל-370 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נובע בעיקר מגידול במענקים מותני תשואה.

יתרת האשראי לציבור ליום 31 למרס 2024 הסתכמה לסך של 69.3 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-66.6 מיליארד ש"ח לסוף שנת 2023.

יתרת פיקדונות הציבור ליום 31 למרס 2024 הסתכמה לסך של 103.3 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-103.6 מיליארד ש"ח לסוף שנת 2023.

מגזר עסקים בינוניים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של מגזר עסקים בינוניים לרבעון הראשון הסתכם בכ-234 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-355 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נובע בעיקר מגידול בהוצאה להפסדי אשראי ומקיטון בהכנסות ריבית, נטו.

הכנסות ריבית, נטו לרבעון ראשון 2024 הסתכמו בכ-498 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-521 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. ההכנסות שאינן מריבית לרבעון הראשון הסתכמו בכ-83 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-99 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

ברבעון הראשון נרשמה הוצאה להפסדי אשראי בסך של כ-65 מיליון ש"ח בהשוואה להכנסה של כ-22 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. עיקר הגידול נובע מההפרשה הקבוצתית.

ההוצאות התפעוליות והאחרות לרבעון הראשון הסתכמו בכ-135 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-101 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נובע בעיקר מגידול במענקים מותני תשואה.

יתרת האשראי לציבור ליום 31 למרס 2024 הסתכמה לסך של 41 מיליארד ש"ח בדומה לסוף שנת 2023.

יתרת פיקדונות הציבור ליום 31 למרס 2024 הסתכמה לסך של 60.2 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-62.2 מיליארד ש"ח לסוף שנת 2023.

מגזר עסקים גדולים

הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של מגזר עסקים גדולים לרבעון הראשון הסתכם בכ-543 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-454 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מקיטון בהוצאה להפסדי אשראי, מגידול בהכנסות ריבית, נטו ומגידול בהכנסות שאינן מריבית.

הכנסות ריבית, נטו לרבעון הראשון הסתכמו בכ-832 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-727 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נובע בעיקר מצמיחה בפעילות האשראי והפיקדונות שקוזזה בחלקה משחיקה במרווחי הפיקדונות.

ההכנסות שאינן מריבית לרבעון הראשון הסתכמו בכ-247 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-212 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נובע בעיקר מעמלות מעסקי מימון ועמלות מטיפול באשראי וחוזים, לאור הגידול בהיקף הפעילות.

ברבעון הראשון נרשמה הוצאה להפסדי אשראי בסך של כ-34 מיליון ש"ח בהשוואה להוצאה של כ-123 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. עיקר הקיטון נובע מהכנסה בהפרשה הפרטנית בעיקר בשל הקטנות הפרשה פרטנית וגביות ברבעון הראשון מול הוצאה ברבעון המקביל אשתקד.

יתרת האשראי לציבור ליום 31 למרס 2024 הסתכמה לסך של כ-148.5 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-142.4 מיליארד ש"ח לסוף שנת 2023.

יתרת פיקדונות הציבור ליום 31 למרס 2024 הסתכמה לסך של כ-101.5 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-93.8 מיליארד ש"ח לסוף שנת 2023.

מגזר ניהול פיננסי

הרווח הנקי של מגזר ניהול פיננסי המיוחס לבעלי מניות הבנק ברבעון הראשון הסתכם בכ-279 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד של כ-(1,077) מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. תוצאות מגזר זה ברבעון הראשון אשתקד כוללות הוצאות לירידת ערך מההשקעה בחברה כלולה Valley בסך של 1.1 מיליארד ש"ח.

סך ההכנסות לרבעון הראשון הסתכמו ב-421 מיליון ש"ח בהשוואה ל-27 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נובע בעיקר מגידול בהכנסות מנגזרים, ממניות וקרנות, שקוזז בחלקו על ידי קיטון בהכנסות ממדד, עקב שיעור עליית מדד נמוך יותר הרבעון וכן התייקרות המקורות שנרשמה במגזר כתוצאה משחיקת מרווחי הפיקדונות כתוצאה מהמעבר מעו"ש לפיקדונות.

ההוצאות התפעוליות והאחרות לרבעון ראשון 2024 הסתכמו בכ-70 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-72 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

מגזר אחר

הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של מגזר אחר ברבעון הראשון הסתכם בכ-532 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד של כ-47 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הגידול נבע בעיקר מהכנסות מרווחי הון בסך 830 מיליון ש"ח ממכירת בנייני המטה בתל אביב.

ההוצאות התפעוליות והאחרות לרבעון הראשון הסתכמו בכ-151 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-220 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הקיטון נובע בעיקר מהוצאות פנסיה נמוכות יותר על ההתחייבויות האקטואריות.

חברות מוחזקות עיקריות

קבוצת לאומי פועלת נכון למועד פרסום הדוח בעיקר בישראל, באמצעות הבנק וחברות בנות שהינן חברות לשירותים פיננסיים. בנוסף, הקבוצה משקיעה הן בתאגידים פיננסיים והן בתאגידים ריאליים העוסקים בפעילות לא בנקאית.

סך כל השקעות הבנק בחברות מוחזקות (כולל השקעות בשטרי הון) הסתכם ליום 31 במרס 2024 בכ-15.8 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-15.5 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023. התרומה של החברות המוחזקות ברבעון הראשון של שנת 2024 לרווח הנקי של הקבוצה, הסתכמה ברווח בסך של כ-236 מיליון ש"ח לעומת הפסד בסך של כ-978 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הפסד זה נבע בעיקר מירידת ערך השקעת הבנק ב-Valley בסך 1.1 מיליארד ש"ח, אשר חלה ברבעון הראשון של שנת 2023.

למידע נוסף ראה [ביאור 15.א. בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023](#).

חברות מאוחדות בארץ

סך כל השקעות הבנק (כולל השקעות בשטרי הון) בחברות המאוחדות בארץ הסתכם ליום 31 במרס 2024 ב-8,708 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-8,560 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023. התרומה של החברות המאוחדות בארץ לרווח הנקי של הקבוצה הסתכמה ברבעון הראשון של שנת 2024 ברווח בסך 151 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך 32 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. העלייה נובעת בעיקר מהכנסות מימון שאינן מריבית.

לאומי פרטנרס בע"מ

לאומי פרטנרס מהווה את זרוע הבנקאות להשקעות של קבוצת לאומי.

ביום 19 ביולי 2020 הודיע בנק ישראל לבנק כי בנוגע למגבלה הקבוצתית על ההשקעות הריאליות, על הבנק לפעול בהתאם לתיאבון הסיכון שיקבע בנושא, בכפוף להליכי בחינה ואתגור שיבוצעו על ידי קווי ההגנה לרבות הביקורת הפנימית ובכפוף לעמידה במגבלת השקעות ראליות, בהתאם לסעיף 23א' לחוק הבנקאות רישוי.

חברות מאוחדות (שלוחות) בחו"ל

סך כל ההשקעות של הבנק (כולל השקעות בשטרי הון) בשלוחות בחו"ל ליום 31 במרס 2024 הסתכם ב-4,328 מיליון ש"ח בהשוואה ל-4,209 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2023.

התרומה של השלוחות בחו"ל לרווח הנקי בשקלים של הקבוצה ברבעון הראשון של שנת 2024 הסתכמה ברווח בסך 64 מיליון ש"ח לעומת רווח בסך 99 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. הירידה נובעת בעיקר מהשפעת הפרשי שער.

שלוחת הבנק בבריטניה

Leumi UK Group עוסקת במתן אשראי בעיקר בתחומי הנדל"ן, מלונאות ו-ABL, וזאת ללקוחות מסחריים בלבד בבריטניה ובאירופה, לרבות לקוחות ישראלים הפועלים באזורים אלה, ובכלל זה השקעות ופיתוח של נדל"ן למגורים ומימון נדל"ן מסחרי.

החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם

המידע בפרק זה אינו כולל את כל המידע הנדרש בדוחות שנתיים מלאים ויש לעיין בפרק זה ביחד עם המידע הניתן בפרוט רחב [בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2023 ובדוח על הסיכונים לשנת 2023](#).

הפעילות העסקית של הבנק כרוכה בניהול סיכונים פיננסיים ושאנים פיננסיים. הסיכונים הפיננסיים המרכזיים אותם מנהל הבנק הינם: סיכוני אשראי שהינם אינטגרליים בעיסוק הליבה של הבנק וכן סיכוני שוק ונזילות. לצד ניהול הסיכונים הפיננסיים, פעילות הבנק כרוכה בסיכונים שאינם פיננסיים אשר ניהולם הינו תנאי הכרחי לעמידה במטרות השוטפות ובמטרות ארוכות הטווח של הקבוצה. בין סיכונים אלה נכללים סיכונים תפעוליים, לרבות סיכונים טכנולוגיים, סיכון סייבר, סיכון רגולציה, סיכון ציות, סיכון משפטי, סיכון מוניטין, סיכון אסטרטגי, סיכון מודלים, סיכון סביבתי, סיכון הבנקאות ההוגנת (conduct) וסיכון מאקרו כלכלי.

אסטרטגיית ניהול הסיכונים בלאומי הינה שמירה על יציבות הקבוצה ותמיכה בהשגת היעדים העסקיים. מטרות אלו מושגות תוך עמידה בתיאבון הסיכון שהוגדר, במדיניות ובמגבלות הנגזרות מהם, אשר יוצרות גבולות גזרה לפעילות העסקית. מסגרת ניהול הסיכונים כוללת מנגנונים לזיהוי סיכונים ואמידתם, הגדרת מבנה ארגוני ותחומי אחריות לניהולם לרבות מנגנוני בקרה ודיווח נאותים.

בבנק מתבצעת פעילות מתמדת לשדרוג תשתית ניהול הסיכונים וניתוח תמונת הסיכון, דבר המאפשר קבלת החלטות באופן מושכל.

סיכוני אשראי

אשראי הינו פעילות ליבה של הבנק והקבוצה, המתקיימת באופן מבוזר במספר קווי עסקים.

סיכון האשראי הינו סיכון של הבנק להפסד כתוצאה מהאפשרות שצד נגדי לא יעמוד בהחייבויותיו כלפי התאגיד הבנקאי כפי שסוכמו.

פעילויות היוצרות סיכון אשראי כוללות סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות: אשראי לציבור, אשראי לבנקים, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים, השקעות באגרות חוב וחשיפות בגין פעילות בנגזרים.

הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכון האשראי בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311 בנושא ניהול סיכון אשראי, ניהול בנקאי תקין מספר 311A בנושא ניהול אשראי צרכני ובהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 בנושא הערכה נאותה של סיכונים אשראי ומדידה נאותה של חובות, ובכלל זה האחריות של ההנהלה והדירקטוריון. כמו כן, הבנק מקפיד על ניהול הסיכון בהתאם להנחיות ודרישות נוספות שנכללות בהוראות הפיקוח על הבנקים תוך יישום ממשל תאגידי שכולל שלושה "קווי הגנה".

במסגרת ניהול סיכונים אשראי הבנק מנטר את איכות תיק האשראי, לרבות נאותות כוללת של הפרשה להפסדי אשראי לכיסוי ההפסדים הגלומים בתיק האשראי, ריכוזיות תיק האשראי ופעילות לפי מוצרים עיקריים, כגון: אשראי לענף בינוי ונדל"ן, הלוואות לדור, אשראי לאנשים פרטיים ואשראי ממונף.

במסגרת ניהול סיכון האשראי מבוצעות באופן שוטף התאמות בניהול סיכון האשראי ובתיאבון הסיכון, ככל שנדרש.

ברבעון הראשון לשנת 2024, לא חלו שינויים מהותיים במבנה הממשל התאגידי הקשור לסיכון אשראי.

השפעות מאקרו כלכליות ומלחמת "חרבות ברזל"

פעילות הבנק מושפעת, בין היתר, מהתפתחויות מאקרו כלכליות, בסביבה העסקית המקומית ומההאטה בפעילות הכלכלית העולמית.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 הפעילות הכלכלית במשק המקומי המשיכה לצמוח, אך תוך האטה בקצב. ההאטה באה לידי ביטוי, בין היתר, בירידה ממשית בקצב מכירת דירות חדשות, כמו גם השלכות של עליית הריבית על לווים, בדגש על לווים ממונפים ואנשים פרטיים. כמו כן, נרשמה האטה בפעילות יצוא ההיי-טק של ישראל.

ברבעון האחרון של 2023, נרשמה פגיעה ניכרת בפעילות הכלכלית בעקבות המלחמה. ברבעון הראשון של 2024 נרשמה התאוששות בפעילות מרבית ענפי המשק, אך קצב הצמיחה בשנת 2024 צפוי עדיין להיות נמוך מזה שהיה צפוי בתרחיש המרכזי ערב הלחימה. מאז ראשית המלחמה הוצאה התמתנות האינפלציה, שהחלה עוד בראשית 2023. עם זאת, בהמשך הדרך לא מן הנמנע שהאינפלציה תושפע גם מגורמים שיתמכו בעלייתה, כגון התייקרות עלויות ההובלה לישראל והעלאת מיסים עקיפים. מידת התנודתיות של השקל עלתה עוד מראשית 2023. המלחמה הובילה בראשיתה להיחלשות של השקל ותנודתיות מוגברת בשער אשר הובילה לכך שבנק ישראל פעל בכדי למתן תנודתיות זו.

ענפי המשק שפעילותם חשופה במיוחד לנזקי המלחמה הם: בנייה, חקלאות תרבות ופנאי (תיירות, מסעדות, בידור וכו'), וחלק מענפי התעשייה והמסחר, כתלות במיקום האזורי שלהם.

למלחמה והשלכותיה המיידיות וארוכות הטווח על הפעילות הכלכלית במשק והמצב הפיסקאלי של ישראל, יש השפעה גם על דירוג האשראי של ישראל.

למידע נוסף ראה סעיף [סיכון מאקרו כלכלי](#) בפרק סיכונים אחרים בהמשך דוח זה.

בשל חוסר הוודאות הגבוהה של השפעות המלחמה לא ניתן לאמוד במדויק את עוצמת הפגיעה הצפויה בתיק האשראי של הבנק התלויה, בין היתר, במשך הלחימה ואפשרות הסלמתה. לאור העלייה ברמת הסיכון חודדו דגשים בתחום האשראי בקווי העסקים השונים.

הוצאות להפסדי אשראי

ההפרשה להפסדי אשראי של הבנק מייצגת את אומדני הבנק. הפרשה זו מהווה אומדן המבוסס על שיקול דעת שהופעל ברבעון הראשון בסביבה משתנה המאופיינת בחוסר וודאות. לצורך גיבוש אומדן הפסדי האשראי הצפויים, הבנק מתחשב באופן עקבי בהנחיות הפיקוח על הבנקים, בתחזיות, בתרחישים, בהנחות ובהערכות, שמתייחסים להשלכות האפשריות של המלחמה.

תהליך גיבוש האומדן, אשר הותאם לתחזיות רלוונטיות לתנאי המלחמה, כולל את ההפסד הצפוי לבנק ברמה הקבוצתית. במסגרת זו מתבסס הבנק על בחינת פרופיל הסיכון של ענפי המשק השונים, בדגש על ענפי משק שלהערכת הבנק חשופים יותר לנזקי המלחמה, כלי המדידה הקיימים ברשותו, כגון: היקף המחיקות, פרופיל הסיכון של ענף המשק, תקופת החוב, סיווג החוב, תיאבון הסיכון, מודלים מאקרו כלכליים להערכת הפסדי אשראי לשיקוף השפעות שינויים בתחזיות לפרמטריים כלכליים מרכזיים בשנה הקרובה (כגון: תחזיות צמיחה, צריכה פרטית, שערי חליפין, שיעור אבטלה במשק ושיעור הריבית). המשך החמרה בכל אחד מהפרמטרים עלול להביא להגדלת ההפרשה להפסדי אשראי.

נוכח ההשתנות התכופה בתנאים הכלכליים והמשקיים, הבנק בחן במהלך הרבעון הראשון של 2024 ועד לסמוך לתאריך פרסום הדוח את הפרמטרים המרכזיים בתהליך ההפרשה וביצע את העדכונים שנמצאו מתאימים, כמתואר לעיל.

ההוצאות להפסדי אשראי הסתכמו ברבעון הראשון בסך של 222 מיליון ש"ח, מתוכם סך של 378 מיליון ש"ח בגין הוצאה קבוצתית, נבעה בעיקרה מהחמרת פרמטרים מאקרו כלכליים ואינדיקטורים שונים.

על מנת לבחון את רגישות ההפרשה הקבוצתית לשינויים היפותטיים ברמת סיכון ענפי המשק ובפרמטרים המאקרו כלכליים שבבסיס האומדן, ביצע הבנק הערכה להשפעת שינוי אחד בפרמטרים המאקרו כלכליים (החמרה והטבה בשיעור אחיד של 1%) ועדכון הערכת מומחה לשינוי ברמת הסיכון בענפי המשק אל מול תרחיש הייחוס על בסיס חושבה ההפרשה, וזאת מבלי להתחשב בהשפעות של קיזוז או קורלציה בין המשתנים המאקרו כלכליים.

הפרמטרים המאקרו כלכליים המרכזיים בהם בוצע שינוי בתרחיש הייחוס הינם, בין היתר, התוצר, שער חליפין, ריבית בנק ישראל, שיעור האבטלה והצריכה הפרטית.

השפעת החמרה תשקף תוספת להפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ברבעון הראשון של 2024 של כ-352 מיליון ש"ח. הטבה תביא להקטנת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי ברבעון הראשון של 2024 ביחס לתרחיש הייחוס בסך של כ-615 מיליון ש"ח.

חלק מהמידע המובא לעיל הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה והתוצאות הנובעות ממשמעות זו ראה פרק [מידע צופה פני עתיד](#).

הקלות ושינויים בתנאי אשראי במסגרת ההתמודדות עם השלכות המלחמה

הבנק אימץ את מתווה בנק ישראל ומיישם את ההנחיות שקבעו הפיקוח על הבנקים ורגולטורים נוספים.

למידע מפורט והרחבה של כלל הפרסומים הרלוונטיים של בנק ישראל ראה פרק [חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית, צעדים רגולטוריים עקב מלחמת "חרבות ברזל" בדוח ממשל תאגידי](#).

כמו כן, הבנק מיישם הקלות נוספות ללקוחותיו, במטרה להקל עליהם את ההתמודדות עם השלכות המלחמה.

למידע אודות ההקלות הניתנות על ידי הבנק ופירוט ההשפעה הכמותית הצפויה בגין הקלות אלו עד סמוך למועד פרסום הדוחות ראה פרק [שינויים עיקריים בשנה החולפת - מלחמת "חרבות ברזל" בדוח הדירקטוריון וההנהלה](#).

סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים

31 במרס 2024			
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל
במיליוני ש"ח			
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי^(א):			
287,688	128,359	27,207	443,254
סיכון אשראי מאזני			
150,482	5,093	17,136	172,711
סיכון אשראי חוץ מאזני ^(ב)			
438,170	133,452	44,343	615,965
סך סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי			
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי			
649	3,685	1,522	5,856
א. לא בעייתי			
5,381	635	1,011	7,027
ב. סך הכל בעייתי			
3,504	12	680	4,196
בעייתי צובר			
1,877	623	331	2,831
בעייתי לא צובר			
6,030	4,320	2,533	12,883
סך הכל סיכון אשראי מאזני			
859	-	165	1,024
סיכון אשראי חוץ מאזני ^(ב)			
6,889	4,320	2,698	13,907
סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי			
52	-	67	119
מזה: חובות צוברים הכנסות ריבית, בפיגור של 90 ימים או יותר			
445,059	137,772	47,041	629,872
סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור ^(ג)			
מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים			
1,877	623	331	2,831
א. חובות לא צוברים			
10	-	-	10
ב. נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו			
1,887	623	331	2,841
סך הכל נכסים שאינם מבצעים של הציבור			
שיעור אשראי לציבור שאינו צובר הכנסות ריבית (NPL) מסך האשראי לציבור			
0.65%			

(א) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
 (ב) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר.
 (ג) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים (המשך)

31 במרס 2023			
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל
במיליוני ש"ח			
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי^(א):			
267,877	120,485	28,358	416,720
סיכון אשראי מאזני			
131,610	5,036	14,366	151,012
סיכון אשראי חוץ מאזני ^(ב)			
399,487	125,521	42,724	567,732
סך סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי			
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי			
1,268	906	1,574	3,748
א. לא בעייתי			
5,273	532	812	6,617
ב. סך הכל בעייתי			
3,878	18	557	4,453
בעייתי צובר			
1,395	514	255	2,164
בעייתי לא צובר			
6,541	1,438	2,386	10,365
סך הכל סיכון אשראי מאזני			
1,063	-	163	1,226
סיכון אשראי חוץ מאזני ^(ג)			
7,604	1,438	2,549	11,591
סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי			
74	-	74	148
מזה: חובות צוברים הכנסות ריבית, בפיגור של 90 ימים או יותר			
407,091	126,959	45,273	579,323
סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור^(ג)			
מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים			
1,395	514	255	2,164
א. חובות לא צוברים			
9	-	-	9
ב. נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו			
1,404	514	255	2,173
סך הכל נכסים שאינם מבצעים של הציבור			
שיעור אשראי לציבור שאינו צובר הכנסות ריבית (NPL) מסך האשראי לציבור			
0.53%			

- (א) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
 (ב) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר.
 (ג) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים (המשך)

31 בדצמבר 2023			
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל
במיליוני ש"ח			
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי^(א):			
276,981	125,825	27,195	430,001
סיכון אשראי מאזני			
143,904	4,993	17,326	166,223
סיכון אשראי חוץ מאזני ^(ב)			
420,885	130,818	44,521	596,224
סך סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי			
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי			
570	4,087	1,579	6,236
א. לא בעייתי			
5,809	712	1,053	7,574
ב. סך הכל בעייתי			
3,230	24	710	3,964
בעייתי צובר			
2,579	688	343	3,610
בעייתי לא צובר			
6,379	4,799	2,632	13,810
סך הכל סיכון אשראי מאזני			
956	1	170	1,127
סיכון אשראי חוץ מאזני ^(ב)			
7,335	4,800	2,802	14,937
סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי			
69	-	80	149
מזה: חובות צוברים הכנסות ריבית, בפיגור של 90 ימים או יותר			
428,220	135,618	47,323	611,161
סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור^(ג)			
מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים			
2,579	688	343	3,610
א. חובות לא צוברים			
10	-	-	10
ב. נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו			
2,589	688	343	3,620
סך הכל נכסים שאינם מבצעים של הציבור			
שיעור אשראי לציבור שאינו צובר הכנסות ריבית (NPL) מסך האשראי לציבור			
0.85%			

(א) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
 (ב) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר.
 (ג) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

תנועה באשראי לציבור לא צובר

תנועה באשראי לציבור לא צובר

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2024			
מסחרי	פרטי ^(א)	סך הכל	
במיליוני ש"ח			
2,579	1,031	3,610	יתרת חובות לא צוברים לתחילת התקופה
168	246	414	חובות שסווגו כחובות לא צוברים במהלך התקופה
(623)	(188)	(811)	חובות שחזרו לסיווג צובר
(65)	(23)	(88)	חובות לא צוברים שנמחקו
(182)	(112)	(294)	חובות לא צוברים שנפרעו
1,877	954	2,831	יתרת חובות לא צוברים לסוף התקופה
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2023			
מסחרי	פרטי ^(א)	סך הכל	
במיליוני ש"ח			
1,127	781	1,908	יתרת חובות לא צוברים לתחילת התקופה
533	225	758	חובות שסווגו כחובות לא צוברים במהלך התקופה
(106)	(138)	(244)	חובות שחזרו לסיווג צובר
(60)	(35)	(95)	חובות לא צוברים שנמחקו
(108)	(64)	(172)	חובות לא צוברים שנפרעו
9	-	9	הפרשי שער בגין לקוחות של חברה בת
1,395	769	2,164	יתרת חובות לא צוברים לסוף התקופה

(א) כולל יתרת חובות של פרטי אחר והלוואות לדיור.

להלן פירוט מדדי ניתוח איכות האשראי לציבור, ההוצאות וההפרשה להפסדי אשראי

31 במרס 2024			
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל
באחוזים			
ניתוח איכות האשראי לציבור			
0.69	0.47	1.11	0.65
שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו צובר הכנסות ריבית (NPL) מיתרת האשראי לציבור			
0.71	0.47	1.34	0.68
שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור			
1.97	0.48	3.40	1.61
שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור			
2.21	3.26	8.52	2.96
שיעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור			
ניתוח ההוצאות בגין הפסדי האשראי לתקופת הדיווח^(א)			
0.11	0.01	1.98	0.21 ^(א)
שיעור ההוצאה להפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור			
(0.10)	(0.01)	1.33	0.03
שיעור המחיקות החשבונאיות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור הממוצעת			
ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור			
1.96	0.47	3.26	1.60
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור			
285.51	100.80	292.45	245.67
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר הכנסות ריבית			
277.81	100.80	243.22	235.76
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, מיתרת אשראי לציבור שאינו צובר הכנסות ריבית או נמצא בפיגור של 90 ימים או יותר			
(20.61)	(78.50)	2.49	57.96
יחס יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מהמחיקות החשבונאיות נטו בגין אשראי לציבור ^(א)			

(א) על בסיס שנתי.

(ב) כולל הוצאות להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, בנקים, ממשלות ואג"ח.

(ג) אינו מוצג באחוזים.

מאז פרוץ המלחמה ונכון למועד פרסום הדוח במשק הישראלי שורר חוסר וודאות אשר גרם להחמרה באינדיקטורים המאקרו כלכליים אשר נלקחים בחשבון בבסיס חישוב ההוצאה הקבוצתית להפסדי אשראי בשל השלכות אפשריות של המלחמה. הגידול בהפרשה נועד בין היתר לתת מענה לגידול עתידי אפשרי בהפרשה הפרטנית ולהתפתחויות שליליות אפשריות בימי הפיגור, על רקע אי הוודאות הגבוהה הקיימת באשר להשפעת המלחמה על לקוחות הבנק.

ברבעון הראשון בשנת 2024 נרשמה הטבה במרבית מדדי איכות האשראי בתיק האשראי של הבנק אשר נובעת משיפור איכות האשראי של הבנק.

להלן פירוט מדדי ניתוח איכות האשראי לציבור, ההוצאות וההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

31 במרס 2023			
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל
באחוזים			
ניתוח איכות האשראי לציבור			
0.54	0.42	0.83	0.53
שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו צובר הכנסות ריבית (NPL) מיתרת האשראי לציבור			
0.57	0.42	1.07	0.57
שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו צובר הכנסות ריבית או שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור			
2.06	0.44	2.64	1.62
שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור			
2.55	1.18	7.76	2.53
שיעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור			
ניתוח ההוצאות בגין הפסדי האשראי לתקופת הדיווח^(א)			
0.58	0.04	0.96	0.41 ^(א)
שיעור ההוצאות להפסדי אשראי בגין הציבור מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור			
0.03	0.01	0.80	0.08
שיעור המחיקות החשבונאיות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור הממוצעת			
ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור			
1.63	0.35	2.34	1.30
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור			
298.92	83.46	282.35	245.79
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור שאינו צובר הכנסות ריבית			
283.87	83.46	218.84	230.06
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, מיתרת אשראי לציבור שאינו צובר הכנסות ריבית או בפיגור של 90 ימים או יותר			
52.13	53.63	2.95	16.02
יחס יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מהמחיקות נטו בגין אשראי לציבור ^(ג)			

- (א) על בסיס שנתי.
 (ב) כולל הוצאות להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, בנקים, ממשלות ואג"ח.
 (ג) אינו מוצג באחוזים.

להלן פירוט מדדי ניתוח איכות האשראי לציבור, ההוצאות וההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

31 בדצמבר 2023			
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל
באחוזים			
ניתוח איכות האשראי לציבור			
0.97	0.53	1.15	0.85
שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו צובר הכנסות ריבית (NPL) מיתרת האשראי לציבור			
1.00	0.53	1.42	0.88
שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו צובר הכנסות ריבית או שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור			
2.19	0.55	3.53	1.78
שיעור אשראי בעייתי מיתרת האשראי לציבור			
2.40	3.67	8.83	3.24
שיעור אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור			
ניתוח ההוצאות בגין הפסדי האשראי לתקופת הדיווח			
0.60	0.18	2.14	0.58 ^(א)
שיעור ההוצאות להפסדי אשראי בגין הציבור מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור			
0.04	- ^(א)	1.40	0.13
שיעור המחיקות החשבונאיות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור הממוצעת			
ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור			
1.95	0.48	3.08	1.58
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור			
200.70	90.41	267.93	186.07
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין צובר הכנסות ריבית מיתרת אשראי לציבור שאינו צובר הכנסות ריבית או בפיגור של 90 ימים או יותר			
195.47	90.41	217.26	178.69
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין יחס יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מהמחיקות נטו בגין אשראי לציבור ^(ב)			
53.36	103.67	2.17	12.75

(א) כולל הוצאות להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, בנקים, ממשלות ואג"ח.

(ב) אינו מוצג באחוזים.

(ג) שיעור נמוך מ-0.01 אחוז.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק

31 במרס 2024						
הפסדי אשראי ^(א)						
יתרת	מחיקות	הוצאות	מזה:	מזה:	מזה:	סיכון
הפרשה	חשבונאיות	(הכנסות)	סיכון	סיכון	דירוג	אשראי
אשראי	נטו	אשראי	לא צובר	בעייתי ^(ה)	אשראי ^(ה)	כולל ^(א)
במיליוני ש"ח						
בנין פעילות לווים בישראל						
ציבור-מסחרי						
(574)	(8)	50	157	957	34,063	35,130
(1,551)	2	(88)	843	1,198	121,756	123,257
(1,110)	(40)	13	73	392	51,700	52,243
(759)	12	25	270	787	39,308	40,121
(220)	(3)	(32)	39	55	57,318	57,374
(169)	3	15	20	128	2,438	2,629
(66)	(2)	8	13	101	4,322	4,491
(1,153)	3	59	208	1,093	52,749	53,898
(5,602)	(33)	50	1,623	4,711	363,654	369,143
(639)	(2)	3	623	635	133,389	137,709
(1,004)	97	144	330	1,049	44,327	47,024
(7,245)	62	197	2,576	6,395	541,370	553,876
(2)	-	-	-	-	80,425	80,425
(7,247)	62	197	2,576	6,395	621,795	634,301
בנין פעילות לווים בחו"ל						
(412)	(32)	25	414	1,400	74,595	75,996
(14)	-	-	-	-	57,757	57,757
(426)	(32)	25	414	1,400	132,352	133,753
(7,673)	30	222	2,990	7,795	754,147	768,054

- (א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות^(ב), אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 4,41,244, 132,213, 2,288, 48,587, 143,722 מיליון ש"ח בהתאמה.
- (ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ג) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (ד) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (ה) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (ו) כולל הלוואות לדיור, שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- (ז) להערכת הבנק, פעילות ענפים אלו חשופה במיוחד לנזקי המלחמה.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)

31 במרס 2023						
הפסדי אשראי ^(א)						
יתרת	מחיקות	הוצאות	מזה:	מזה:	מזה:	סיכון
הפרשה	חשבונאיות	(הכנסות)	סיכון	סיכון	דירוג	אשראי
אשראי	נטו	אשראי	אשראי לא	אשראי	אשראי ^(ה)	כולל ^(א)
במיליוני ש"ח						
בגין פעילות לווים בישראל						
ציבור-מסחרי						
(545)	(3)	65	141	1,099	34,831	36,030
(1,184)	7	105	187	1,227	107,983	109,529
(886)	(2)	44	59	654	46,923	47,626
(561)	-	74	172	592	40,673	41,303
(240)	-	21	52	92	50,919	51,012
(1,075)	18	39	347	984	56,897	58,377
(4,491)	20	348	958	4,648	338,226	343,877
(430)	2	13	514	532	125,443	126,881
(744)	61	74	255	841	42,657	45,204
(5,665)	83	435	1,727	6,021	506,326	515,962
(2)	-	(2)	-	-	52,322	52,323
(5,667)	83	433	1,727	6,021	558,648	568,285
בגין פעילות לווים בחו"ל						
(266)	-	(5)	612	1,415	61,406	63,361
(15)	-	(22)	-	-	55,907	55,907
(281)	-	(27)	612	1,415	117,313	119,268
(5,948)	83	406	2,339	7,436	675,961	687,553

- (א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות^(ב), אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 420,031, 95,008, 3,282, 41,694, 127,538 מיליון ש"ח בהתאמה.
- (ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ג) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (ד) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (ה) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (ו) כולל הלוואות לדיר, שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק (המשך)

31 בדצמבר 2023						
הפסדי אשראי ^(א)						
יתרת הפרשה	מחיקות חשבונאיות להפסדי אשראי	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי לא צובר	מזה: סיכון אשראי בעייתי ^(ד)	מזה: דירוג ביצוע אשראי ^(ה)	סיכון אשראי כולל ^(א)
במיליוני ש"ח						
בנין פעילות לווים בישראל						
ציבור-מסחרי						
(514)	(41)	48	174	912	34,515	35,530
(1,697)	62	708	1,113	1,479	118,420	120,160
(1,039)	(13)	152	149	412	51,213	51,813
(749)	54	303	282	775	39,763	40,570
(250)	(1)	29	40	73	54,276	54,350
(158)	-	17	25	159	2,372	2,555
(56)	(2)	11	19	97	4,338	4,496
(1,053)	49	230	222	1,161	51,164	52,381
(5,516)	108	1,498	2,024	5,068	356,061	361,855
(634)	6	221	688	713	130,761	135,561
(957)	424	649	343	1,094	44,507	47,308
(7,107)	538	2,368	3,055	6,875	531,329	544,724
(2)	-	(1)	-	-	100,194	100,194
(7,109)	538	2,367	3,055	6,875	631,523	644,918
בנין פעילות לווים בחו"ל						
(358)	(11)	42	728	1,537	64,895	66,437
(14)	-	(26)	-	-	68,887	68,887
(372)	(11)	16	728	1,537	133,782	135,324
(7,481)	527	2,383	3,783	8,412	765,305	780,242

- (א) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות^(ב), אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 435,814, 155,133, 3,053, 41,957, 144,285 מיליון ש"ח בהתאמה.
- (ב) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ג) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (ד) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (ה) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (ו) כולל הלוואות לדיור, שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- (ז) להערכת הבנק, פעילות ענפים אלו חשופה במיוחד לנזקי המלחמה.

סיכונים בענפי הבינוי והנדל"ן

הפעילות ומגבלות הסיכון בענף הבינוי והנדל"ן

ענף הבינוי והנדל"ן הינו תחום פעילות שבו לבנק חשיפת אשראי משמעותית, בין היתר לאור הביקוש הטבעי למגורים בישראל, אשר עולה לאורך זמן, ובנוסף לגיבוי האשראי בביטחונות משיים. בדומה לענפי המשק האחרים, מוגדרים במדיניות האשראי של הבנק מתודולוגיות ופרמטרים פנימיים למימון עסקאות בכל אחד מענפי המשנה של תחום הנדל"ן.

האשראי לענף הנדל"ן תואם את תיאבון הסיכון של הבנק, לאור חיתום קפדני, שיטת מימון ופיקוח הדוקה, גיבוי בביטחונות נדל"ן ותמחור הולם.

המעקב אחר תיק האשראי בתחום הנדל"ן מבוצע באופן הדוק תוך ניטור המגמות בנתונים המאקרו כלכליים במשק וניטור התפתחות מאפייני הסיכון של סגמנט זה בבנק.

לאומי מתמקד בסגמנט המגורים ובלקוחות נבחרים בעלי חוסן פיננסי גבוה. הבנק מקפיד על פיזור בין אזורים גיאוגרפיים שבהם מוקמים הפרויקטים בהתאם לביקושים ובהתאם לתחזיות מאקרו כלכליות.

הבנק מבטח את תיק הערבויות חוק מכר (דירות), חלק מתיק האשראי הכספי למימון קרקעות, וכן חלק מתיק ערבויות הביצוע והפורמאליות המשויך לענפי משק בינוי ונדל"ן.

נכון ליום 31 במרס 2024 הבנק עומד במגבלה הרגולטורית בקשר עם יחס הריכוזיות. בנוסף, הבנק קבע מגבלות פנימיות שהינן בהלימה להערכת הבנק את הסיכון בענפי המשנה השונים. יחד עם זאת, בשים לב לצרכי האשראי המשמעותיים בענף מחד, ולמגבלה הרגולטורית מאידך, פועל הבנק ליישום תכנית להפחתת יחס הריכוזיות בענף.

חלק מהמידע המובא לעיל הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה והתוצאות הנובעות ממשמעות זו ראה פרק [מידע צופה פני עתיד](#).

למידע נוסף אודות הפעילות ומגבלות הסיכון בענף הבינוי והנדל"ן ראה פרק [סיכונים אשראי בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2023](#).

השפעות מאקרו כלכליות ומלחמת "חרבות ברזל"

לאחר גאות משמעותית בביקוש לרכישת דיור בתקופת היציאה ממשבר הקורונה, החל מהמחצית השנייה של שנת 2022 ואילך, חלה היחלשות ממשית בביקוש, זאת ברקע הרעה משמעותית בסביבת המאקרו, עלייה מהירה באינפלציה ובריבית והאטה בצמיחה.

מלחמת "חרבות ברזל" הובילה בראשיתה היחלשות נוספת בביקוש בשוק הדיור, כתוצאה מהתגברות חוסר הוודאות במשק והפגיעה בביטחון הצרכנים והמשקיעים. בחודשים האחרונים חלה, עם זאת, התאוששות ממשית בביקוש ובהיקף העסקאות. להערכת הבנק, הביקוש צפוי להוסיף ולהתחזק בהדרגה ברבעונים הקרובים, בד בבד עם התאוששות המשק מנזקי המלחמה, הירידה הצפויה בריבית בנק ישראל (בהמשך להורדת הריבית בינואר 2024) וברקע המשך גידול אוכלוסין גבוה.

בצד ההיצע, ערב מלחמת חרבות ברזל, מספר הדירות הגמורות המשיך להיות נמוך יחסית לצרכי הדיור השוטפים השנתיים של המשק, בעוד שהתחלות הבנייה, נותרו גבוהות יחסית לרמתן ברוב העשור האחרון. המלחמה הסבה פגיעה ניכרת לפעילות הבנייה למגורים (זמינות עובדים וחומרי גלם, נגישות לאתרי בנייה הסמוכים לאזורי הלחימה). כתוצאה מכך, חלה ברבעון האחרון של 2023 ירידה מסוימת בהתחלות הבנייה. הפגיעה בגמר הבנייה צפויה לבוא לידי ביטוי בהדרגה ברבעונים הקרובים. להערכתנו, הגבלת הסחר מטורקיה מגלמת השפעה מוגבלת על מחירי הדירות.

ערב המלחמה, מחירי הדירות היו מצויים במגמת ירידה מתונה, בהובלת מחירי הדירות החדשות ב"שוק החופשי" (כלומר לא כולל עסקאות "דירה בהנחה"). בחודשים האחרונים התחדשו עליות המחירים בשוק הדיור, כפי הנראה על רקע חששות למחסור עתידי בהיצע, ברקע הפגיעה של המלחמה בפעילות הבנייה למגורים. להערכת הבנק, מגמת עליית המחירים צפויה להתבסס וייתכן אף לצבור תאוצה לקראת סוף השנה ולתוך שנת 2025, שכן כפי שמשקף בפעילות הבנייה למגורים, הביקוש צפוי להתאושש מהמלחמה מהר יותר מאשר ההיצע.

הבנק עוקב בשוטף אחר תיק הנדל"ן והתפתחות מאפייני הסיכון של סגמנט זה ובנוסף מנטר באופן הדוק את השלכות המלחמה, עליית הריבית וההאטה בביקושים לדיור על חברות הנדל"ן ובוחן בקפידה את השפעת המצב המאקרו כלכלי על תיק האשראי.

בתחום הנדל"ן למסחר, ערב המלחמה, חלה האטה בפעילות ענפי המסחר הקמעונאי, זאת לאור ההרעה בסביבת המאקרו (פגיעת האינפלציה ועליית הריבית בכח הקנייה של הציבור, לצד התגברות חוסר הוודאות הכלכלית והיחלשות הסנטימנט הצרכני) והמשך התרחבות נתח הסחר המקוון. במקרה של הסלמה מחודשת במלחמה, או בתרחישים פסימיים אחרים, עלולה לחול היחלשות נוספת בפעילות ענפי המסחר הקמעונאי וכתוצאה מכך גם בביקוש לשטחי מסחר. תהליכים אלה עלולים להכביד על צמיחת פעילות המרכזים המסחריים בשנה הקרובה. עיקר השפעה השלילית עשויה להיות מורגשת במרכזים המסחריים הגדולים, בעוד שמרכזים שכונתיים עשויים להפגין המשך ביצועים טובים יותר.

בתחום המשרדים, מאז המחצית השנייה של 2022 ואילך, מורגשת האטה ניכרת בפעילות השוק, לרבות ירידה מתמשכת במחירי השכירות בתל אביב וירידה משמעותית בשיעורי התפוסה בחלק מפרברי תל אביב. להערכת הבנק, ההאטה בביקוש למשרדים צפויה להימשך בשנה הקרובה, ברקע השפעות המלחמה על הצמיחה במשק וכן לאור ההאטה בפעילות ענף שירותי ההייטק. ההאטה בביקוש לצד צפי להמשך גידול משמעותי בהיצע המשרדים החדשים (בפרט בפרברי תל אביב וברושלים), הם גורמים שעשויים להכביד על המחירים והתפוסות בשוק בשנה הקרובה וייתכן אף להוביל לירידה בהם. בעקבות המלחמה ועל מנת לשקף את חוסר הוודאות באשר להשפעותיה על ענפי הבינוי והנדל"ן, גדלו ההוצאות להפסדי אשראי בענפי הבינוי והנדל"ן, בעיקר בגין הוצאה קבוצתית.

יובהר כי חוסר הוודאות לגבי אופן התפתחות המלחמה והשלכותיה עדיין גבוה, כך שההפרשה יכולה שתשתנה - תגדל או תקטן - בעתיד בהתאם להתפתחויות.

חלק מהמידע המובא לעיל הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה והתוצאות הנובעות ממשמעות זו ראה פרק [מידע צופה פני עתיד](#).

התפתחות סיכון אשראי כולל לענף בינוי ונדל"ן (בישראל ובחו"ל)

2023	31 בדצמבר		31 במרס		במיליוני ש"ח
	2023	2023	2023	2024	
שינוי בהשוואה ל-31 בדצמבר 2023					
באחוזים					
1.7	1,984	119,714	109,637	121,698	סיכון אשראי מאזני
1.2	123	9,915	10,418	10,038	ערביות לרוכשי דירות ^(א)
3.3	1,793	55,023	47,190	56,816	סיכון אשראי חוץ מאזני אחר ^(א)
2.1	3,900	184,652	167,245	188,552	סך הכל סיכון אשראי כולל

(א) במונחי סיכון אשראי.

הלך פרטים על סיכון אשראי כולל בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי שיעור המימון וכושר ספיגה - הבנק

31 במרס 2024			
סיכון אשראי ^(א) כולל			
קרקעות	נדל"ן בתהליכי בנייה למגורים	נדל"ן שבנייתו הושלמה	סך הכל
במיליוני ש"ח			
שיעור המימון^(א)			
עד 45%	1,570	8,645	10,215
מעל 45% עד 65%	5,658	15,868	21,526
מעל 65% עד 80%	23,418	17,480	40,898
מעל 80%	7,612 ⁽¹⁾	5,609	13,221
כושר ספיגה^(א)			
עד 25%	1,404	1,404	1,404
מעל 25% עד 50%	9,314	9,314	9,314
מעל 50% עד 75%	6,937	6,937	6,937
מעל 75%	13,579	13,579	13,579
פרוייקטים בתחילת בנייה	12,962	12,962	12,962
אחר ^(א)	45,442		45,442
סך הכל סיכון אשראי לבינוי ונדל"ן בישראל	175,498		

[ראה הערות בעמוד הבא.](#)

להלן פרטים על סיכון אשראי כולל בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי שיעור המימון וכושר ספיגה - הבנק (המשך)

31 בדצמבר 2023			
סיכון אשראי ^(א) כולל			
קרקעות	נדל"ן בתהליכי בנייה למגורים	נדל"ן שבנייתו הושלמה	סך הכל
במיליוני ש"ח			
שיעור המימון^(ב)			
עד 45%	1,267	8,831	10,098
מעל 45% עד 65%	6,384	16,156	22,540
מעל 65% עד 80%	22,668	16,350	39,018
מעל 80%	8,950 ^(ד)	5,771	14,721
כושר ספיגה^(ג)			
עד 25%	799	799	799
מעל 25% עד 50%	10,472	10,472	10,472
מעל 50% עד 75%	4,824	4,824	4,824
מעל 75%	14,554	14,554	14,554
פרוייקטים בתחילת בנייה	10,203	10,203	10,203
אחר^(ה)			
		44,744	44,744
סך הכל סיכון אשראי לבינוי ונדל"ן בישראל			171,973

- (א) סיכון אשראי מאזני וחוז' מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הביטחונות המותרים לצורך חבות של לווה.
 (ב) שיעור המימון - היחס בין יתרת סיכון האשראי הכולל למועד הדיווח לבין השווי של ביטחון הנדל"ן המבטיח את סיכון האשראי למועד הדיווח.
 (ג) כושר ספיגה - מדד המבטא את השיעור המירבי של שחיקת מחירי מלאי הדירות, כך שעדיין יהיה מקור כיסוי מספק לעלויות הפרוייקט וזאת בהתחשב בהון העצמי שהושקע ובמכירה מוקדמת.
 (ד) מרבית היתרה מתייחסת לאשראי שמגובה גם בביטחון שאינו קרקע ו/או מקור סילוק אחר.
 (ה) אשראי אחר מתייחס לכל אשראי שאינו עונה להגדרות לעיל וכולל, בין היתר, אשראי שניתן כנגד ביטחונות שאינם נדל"ן, נדל"ן בתהליכי בנייה שאינם למגורים ונדל"ן שאינו מיועד למכירה במהלך הבנייה.

להלן הרכב ייעוד האשראי בביטחון נדל"ן בישראל - הבנק

31 במרס		31 בדצמבר	
2024		2023	
סיכון אשראי ^(א) כולל			
במיליוני ש"ח			
דיור	87,738	86,065	
משרדים	24,656	23,253	
תעשייה	8,190	7,993	
מסחר ושירותים	25,453	25,146	
סך הכל סיכון אשראי כולל בביטחון נדל"ן בישראל			146,037

- (א) סיכון אשראי מאזני וחוז' מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הביטחונות המותרים לצורך חבות של לווה.

ניתוח סיכון האשראי הכולל בענפי הבינוי והנדל"ן (בישראל ובחו"ל)

	31 במרס		
	31 בדצמבר	2024	2023
	במיליוני ש"ח		
	שינוי באחוזים		
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי			
סיכון אשראי שאינו בעייתי	182,080	186,273	2.3
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי			
שאינו בעייתי	450	454	0.9
בעייתי צובר	744	792	6.5
לא צובר	1,378	1,033	(25.0)
סך הכל סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי	2,572	2,279	(11.4)
סך הכל	184,652	188,552	2.1

קבוצות לווים¹

הבנק מקיים תהליכי מעקב סדורים על מנת לוודא כי הוא ממלא אחר מגבלות הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בנושא מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

נכון ליום 31 במרס 2024, הבנק עומד במגבלות הקבועות בהוראה.

בהתאם למדיניות האימוץ של סטנדרטים בינלאומיים מקובלים, הפיקוח על הבנקים מאמץ את הוראות ועדת באזל בנושא פיקוח על חשיפות גדולות. במסגרת זו פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים". בהתאם לטייטה זו, תיקבענה הגדרות חדשות ללווה/קבוצת לווים, וכמו כן יבוצעו התאמות למדידת החשיפה. בהתאם לדרישת הפיקוח, הבנק ערך סקר כמותי אשר דווח לפיקוח על הבנקים.

טרם נקבע מועד לכניסת העדכון לתוקף.

¹ קבוצת לווים הם כל אלה יחד: הלווה, אדם השולט בו וכל מי שנשלט על ידי אלה. כאשר תאגיד נשלט על ידי יותר מאדם אחד יש לכלול בקבוצת לווים אחת את אותם שולטים שהתאגיד הנשלט הוא מהותי עבורם (כגון: מבחינה הונית), לרבות התאגיד הנשלט וכל מי שנשלט על ידם. תאגיד מוחזק שהינו מהותי עבור מחזיק שאין לו שליטה, וכל הנשלט על ידם. לווים הקשורים באופן שפגיעה ביציבות הפיננסית של אחד מהם עלולה להשליך על היציבות הפיננסית של האחר, או שאותם גורמים עלולים להשליך על היציבות הפיננסית של שניהם.

חשיפה למדינות זרות

חלק א' - מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות, ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך הנכסים במאוחד או מעל 20% מסך ההון לצורך חישוב יחס ההון, לפי הנמוך ביניהם:

31 במרס 2024			
חשיפה ^(א) (ב) ^(ג) (ח)			
מאזנית	חוץ מאזנית ^(ד)	סך הכל	
במיליוני ש"ח			
44,657	8,630	53,287	ארה"ב
20,394	29,479	49,873	בריטניה
1,271	1,646	2,917	צרפת
896	3,753	4,649	שוויץ
5,805	4,766	10,571	גרמניה
21,777	8,080	29,857	אחרות
94,800	56,354	151,154	סך הכל החשיפה למדינות זרות
335	140	475	מזה: סך החשיפות למדינות ה-GIPS ^(ה)
984	1,729	2,713	מזה: סך החשיפות למדינות ה-LDC ^(ו)
210	1,594 ^(ז)	1,804	מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות ^(ח)
31 במרס 2023			
חשיפה ^(א) (ב) ^(ג) (ח)			
מאזנית	חוץ מאזנית ^(ד)	סך הכל	
במיליוני ש"ח			
32,060	12,029	44,089	ארה"ב
17,119	18,118	35,237	בריטניה
738	1,540	2,278	צרפת
3,690	4,187	7,877	שוויץ
7,289	4,044	11,333	גרמניה
23,884	6,971	30,855	אחרות
84,780	46,889	131,669	סך הכל החשיפה למדינות זרות
363	189	552	מזה: סך החשיפות למדינות ה-GIPS ^(ה)
1,184	1,700	2,884	מזה: סך החשיפות למדינות ה-LDC ^(ו)
335	400	735	מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות ^(ח)

[ראה הערות בעמוד הבא.](#)

חשיפה למדינות זרות (המשך)

31 בדצמבר 2023			
חשיפה ^(א) (ב)(ג)(ח)			
מאזנית	חוץ מאזנית ^(י)	סך הכל	
במיליוני ש"ח			
45,373	9,412	54,785	ארה"ב
16,890	24,137	41,027	בריטניה
1,529	1,418	2,947	צרפת
4,184	3,967	8,151	שוויץ
5,531	4,381	9,912	גרמניה
26,229	8,569	34,798	אחרות
99,736	51,884	151,620	סך הכל החשיפה למדינות זרות
253	174	427	מזה: סך החשיפות למדינות ה-GIPS ^(ח)
1,264	1,726	2,990	מזה: סך החשיפות למדינות ה-LDC ^(ט)
440	1,599 ^(י)	2,039	מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות ^(ז)

- (א) החשיפה למדינות זרות מוצגת על בסיס סיכון סופי.
- (ב) סיכון אשראי מאזני וחוף מאזני, מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הביטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה וקבוצת לווים.
- (ג) סיכון אשראי מאזני וחוף מאזני בגין מכשירים נגזרים מוצג לאחר הפחתת סיכון אשראי.
- (ד) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוף מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (ה) החשיפה למדינות ה-GIPS כוללת את המדינות: יוון, איטליה, פורטוגל וספרד.
- (ו) החשיפה למדינות ה-LDC כוללת את המדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות, שהינן ארצות המסווגות על ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.
- (ז) הבנק קבע מספר קריטריונים שעל פיהם נקבעה רשימת המדינות אשר התנאים הנוכחיים בהן עשויים להעיד על בעיות נזילות ויתכן שיהיו בעלי השפעה על יכולת הפירעון שלהן. היתרה מתייחסת ל-24 מדינות (ליום 31 במרס 2023 ל-21 מדינות, ליום 31 בדצמבר 2023 ל-24 מדינות). לא נכללות במדידה חשיפות למדינות בדירוגי השקעה, אלא אם אלו פרטניות ככאלה עם בעיות נזילות הצפויות להיות בעלות השפעה מהותית על כושר הפירעון שלהן.
- (ח) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוף מאזני כפי שעודכנו בהוראות הדיווח לציבור בחוזר מיום 24 ביולי 2022, בעקבות פרסום הוראה 203A (לפרטים נוספים ראה פרק [ההון והלימות ההון](#)).
- (ט) היתרה כוללת חשיפה בגין פוליסות ביטוח המגבות תיקי משכנתאות בישראל, כאשר חברת הביטוח רשומה בברבדוס והינה חברת בת של קבוצת ביטוח בינלאומית המאוגדת בקנדה.

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים מתייחסת לבנקים, לבנקים להשקעות, דילרים/ברוקרים, חברות ביטוח וגופים מוסדיים.

הבנק מנהל מעקב הדוק אחר מצבם של בנקים בעולם ומנתח באופן תדיר את איתנותם הפיננסית. הבנק מנהל רשימה מצומצמת של בנקים איכותיים שמולם יש חשיפות אשראי קבוצתיות וככלל דואג לפיזור חשיפות נאות בין הבנקים השונים. האירועים הגיאופוליטיים כמו גם צעדי הבנקים המרכזיים בעולם עשויים להשפיע על יציבותם הפיננסית של המוסדות הפיננסיים מולם פועל הבנק.

הבנק מנטר אחר מצבם הפיננסי של המוסדות הפיננסיים הזרים זאת כחלק מאופן ניהול החשיפה למוסדות פיננסיים זרים ומתאים את החשיפה בהתאם לשינויים בסביבת הסיכון והערכת השפעת שינויים אלו על המוסדות הפיננסיים השונים.

להלן חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים^(א)

ליום 31 במרס 2024 ^(ה)			
חשיפת אשראי נוכחית	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ^(ג)	סיכון אשראי מאזני ^{(א)(ב)}	במיליוני ש"ח
חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים^(ה)			
23,500	1,276	22,224	AAA עד AA-
6,340	1,296	5,044	A+ עד A-
326	172	154	BBB+ עד BBB-
59	9	50	BB+ עד B-
13	-	13	נמוך מ: B-
1,142	126	1,016	ללא דירוג
31,380	2,879	28,501	סך הכל חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים^(ה)

ליום 31 במרס 2023 ^(ה)			
חשיפת אשראי נוכחית	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ^(ג)	סיכון אשראי מאזני ^{(א)(ב)}	במיליוני ש"ח
חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים^(ה)			
30,419	1,308	29,111	AAA עד AA-
4,519	1,158	3,361	A+ עד A-
260	183	77	BBB+ עד BBB-
52	20	32	BB+ עד B-
12	-	12	נמוך מ: B-
346	-	346	ללא דירוג
35,608	2,669	32,939	סך הכל חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים

ליום 31 בדצמבר 2023 ^(ה)			
חשיפת אשראי נוכחית	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי ^(ג)	סיכון אשראי מאזני ^{(א)(ב)}	במיליוני ש"ח
חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים^(ה)			
27,538	1,257	26,281	AAA עד AA-
4,394	1,414	2,980	A+ עד A-
280	171	109	BBB+ עד BBB-
60	10	50	BB+ עד B-
13	-	13	נמוך מ: B-
363	-	363	ללא דירוג
32,648	2,852	29,796	סך הכל חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים

- (א) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, דילרים/ברוקרים, חברות ביטוח וגופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים הללו.
- (ב) סיכון אשראי מאזני כולל: פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, סיכון אשראי מאזני אחר בגין מכשירים נגזרים והשקעות באגרות חוב כולל אגרות חוב של בנקים מסוג Subordinated ב-31 במרס 2024 בשווי של 810 מיליון ש"ח (ב-31 במרס 2023 - 648 מיליון ש"ח וב-31 בדצמבר 2023 - 776 מיליון ש"ח).
- (ג) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי (ללא נגזרים חוץ מאזניים).
- (ד) הבנק משתמש בדירוג של סוכנויות הדירוג המוכרות - ECAI.
- (ה) נכון ליום 31 במרס 2024, 31 במרס 2023 ו-31 בדצמבר 2023, לא קיים סיכון אשראי בעייתי מול מוסדות פיננסיים זרים.
- (ו) סיכון אשראי מאזני כפי שעודכן בהוראות הדיווח לציבור בחוזר מיום 24 ביולי 2022, בעקבות פרסום הוראה 203A (לפרטים נוספים ראה: פרק [ההון והלימות ההון](#)). מספרי ההשוואה לא הוצגו מחדש.
- (ז) מזה: לארה"ב - סיכון אשראי מאזני 5,848 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני 319 מיליון ש"ח. רובם המכריע של המוסדות בגינם קיים סיכון האשראי הינם בדירוג A- ומעלה ואינם בנקים אזוריים.

הערות:

- חשיפות האשראי אינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים (למידע נוסף ראה [ביאור 5](#)).
- חלק מהבנקים קיבלו תמיכות ממשלתיות באופנים שונים, ובכלל זה בהשקעה ישירה בהון הבנק, בערבות ממשלתית לתיקי נכסים מסוימים של הבנקים, בערבויות לגיוס מקורות לבנקים, וכו'.
- למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים (מקומיים וזרים) ראה [ביאור 11](#).

סיכונים בתיק הלוואות לדיור

התפתחויות בסיכוני אשראי

לאורך שנת 2023, חלה ירידה מתונה במחירי הדירות, בהובלת פלח הדירות החדשות ב"שוק החופשי" (כלומר ללא דירות הנמכרות במסגרת תכניות ממשלתיות כמו "מחיר למשתכן"); אולם בחודשים האחרונים התחדשה עליית מחירי הדירות, ולאורך כל הרבעון הראשון של שנת 2024, נראית מגמת התאוששות של ממש במכירת הדירות במשק, בהובלת פלח הדירות החדשות.

התפתחויות אלה משקפות כפי הנראה, התגברות של הציפיות בשוק לעודפי ביקוש עתידיים, על רקע הירידה הצפויה בריבית וברקע האטת פעילות הבנייה למגורים מאז פרוץ מלחמת "חרבות ברזל".
ההאטה בפעילות הבינוי מביאה להתארכות משך הבנייה וכתוצאה מכך צפויה פגיעה הדרגתית בקצב מסירת הדירות במשק ברבעונים הבאים, שתפגע בהיצע הדיור.

ברבעון הראשון של שנת 2024, המשיכו להתבצע פניות יזומות, בפרסום פומבי ובפנייה ממוקדת ללקוחות בהצעה לבחינת הקפאה/מיחזור, כדי להקל עליהם נוכח סביבת הריבית הגבוהה והשפעות המלחמה.

כמו כן, על רקע המלחמה, אושרו על ידי בנק ישראל הקלות בתחום המשכנתאות, ביניהן הקפאת תשלומי משכנתאות.

כפועל יוצא, היקף הלוואות בהן קיימת הקפאת תשלומים נכון לסוף חודש מרס 2024 הינו כ-9.0 מיליארד ש"ח, ביחס ל-12.8 מיליארד ש"ח לסוף חודש דצמבר 2023 כתוצאה מכך שתקופת ההקפאה בחלק מההלוואות, הגיעה לסיימה.

למידע מפורט והרחבה של כלל הפרסומים הרלוונטיים של בנק ישראל והקלות נוספות הניתנות על ידי הבנק, ראה פרק [שינויים עיקריים בתקופת החולפת - מלחמת "חרבות ברזל"](#), [בדוח הדירקטוריון וההנהלה](#) ובפרק [חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית בדוח ממשל תאגידי](#).

הבנק ממשיך להקפיד על מדיניות חיתום המתחשבת ביכולת ההחזר של הלווה, בסיס ההצמדה והריבית, שיעור המימון ועוד, זאת תוך עמידה בכל דרישות הפיקוח על הבנקים.

תיק הלוואות לדיור מנוטר באופן שוטף לרבות ניתוח מגמות במאפייני ובמוקדי הסיכון.

למידע נוסף ופירוט לגבי השפעות מאקרו כלכליות והמלחמה ראה סעיף [השפעות מאקרו כלכליות ומלחמת "חרבות ברזל"](#) בתחילת פרק זה.

הלן נתונים על ביצועי הלוואות חדשות שניתנו והלוואות שמוחזרו לרכישת דירת מגורים ובמשכון דירת מגורים בישראל

	לשלושה חודשים שהסתיימו	
	2023	2024
	במיליוני ש"ח	
מכספי הבנק	5,322	5,214
מכספי האוצר	41	33
סך כל הלוואות חדשות	5,363	5,247
הלוואות ישנות שמוחזרו, מכספי הבנק	181	1,733 ^(א)
סך כל ביצועים	5,544	6,980

(א) כולל הקפאות שבוצעו לתקופה מעל שלושה חודשים.

ההלוואה הממוצעת שהועמדה על ידי הבנק ברבעון הראשון לשנת 2024 הייתה 920 אלפי ש"ח, לעומת 959 אלפי ש"ח ברבעון ראשון 2023, ולעומת 946 אלפי ש"ח בכל שנת 2023.

התפתחות יתרת האשראי לדיור נטו

	יתרת תיק האשראי	שיעור השינוי
	במיליוני ש"ח	באחוזים
31 בדצמבר 2022	119,272	15.7
31 בדצמבר 2023	129,987	9.0
31 במרס 2024	132,051	1.6

במסגרת הניטור אחר מוקדי הסיכון בתיק ההלוואות לדיור נערך מעקב גם על מאפייני התיק ומאפייני האשראי החדש, וביניהם על התפלגות האשראי החדש לפי שיעורי מימון (שיעור מימון הינו היחס בין סך האשראי שאושר ללווה, אף אם טרם הועמד כולו או חלקו בפועל, לבין שווי הנכס המשועבד בעת העמדת מסגרת האשראי) ויחס ההחזר (יחס החזר מוגדר כיחס בין ההכנסה החודשית הפנויה ובין ההחזר החודשי).

התפתחות יתרת תיק האשראי לדיור על פי בסיסי הצמדה וכשיעור מיתרת תיק האשראי של הבנק

סך כל תיק האשראי במיליוני ש"ח	מגזר לא צמוד		מגזר צמוד מדד		מגזר מט"ח	
	ריבית קבועה		ריבית משתנה		ריבית משתנה	
	שיעור מתיק האשראי במיליוני ש"ח	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור מתיק האשראי במיליוני ש"ח	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור מתיק האשראי במיליוני ש"ח	יתרה במיליוני ש"ח
31 בדצמבר 2022	24.3	29,061	41.9	16,050	13.5	23,694
31 בדצמבר 2023	24.7	32,114	41.5	18,313	14.1	25,119
31 במרס 2024	25.2	33,270	41.4	18,567	14.1	25,092

הלוואות בריבית משתנה החשופות להשפעות עליית ריבית והאינפלציה עלולים להשפיע על יכולת ההחזר של הלווים.

התפתחות האשראי החדש לדיור על פי מסלולי ריבית בישראל

להלן התפתחות ביצוע האשראי החדש על פי מסלולי ריבית משתנה וקבועה (הלוואה בריבית משתנה הינה הלוואה שהריבית שהיא נושאת עשויה להשתנות לאורך תקופת חייה ההלוואה):

	2022	2023	2024
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי
שיעור מביצוע באחוזים			
קבועה - צמודה	9.9	16.8	20.3
משתנה כל 5 שנים ומעלה - צמודה	8.4	9.8	9.9
משתנה עד 5 שנים - צמודה	7.5	6.9	3.9
קבועה - לא צמודה	31.2	25.0	22.0
משתנה כל 5 שנים ומעלה - לא צמודה	1.2	5.3	15.3
משתנה עד 5 שנים - לא צמודה	41.8	35.9	28.1
משתנה - מט"ח	0.2	0.3	0.5

שיעור האשראי החדש שהעמיד הבנק בהלוואות לדיור בריבית משתנה ברבעון הראשון לשנת 2024 עמד על 55.3% לעומת 55.7% במהלך שנת 2023.

להלן יתרת תיק ההלוואות לדיור והיתרות של חובות לא צוברים או בפיגור מעל 90 יום פיגור

שיעור מיתרת החוב הרשומה	חוב בפיגור של 90 יום או יותר או שאינו צובר	יתרת חוב רשומה	
באחוזים		במיליוני ש"ח	
0.47	559	119,690	31 בדצמבר 2022
0.53	688	130,609	31 בדצמבר 2023
0.47	623	132,806	31 במרס 2024

יתרת ההפרשה המאזנית להפסדי אשראי ליום 31 במרס 2024, בגין תיק ההלוואות לדיור הינה 628 מיליון ש"ח המהווה 0.47% מיתרת האשראי לדיור המאזני לאותו מועד, בדומה ליתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2023, בסך של 622 מיליון ש"ח המהווה 0.48% מיתרת האשראי לדיור לאותו מועד.

התפתחות שיעור מימון, באשראי חדש, מעל 60% בישראל

להלן התפתחות האשראי החדש שהעמיד הבנק בשיעור מימון הגבוה מ-60% (שיעור מימון הינו היחס בין שיעור האשראי שאושר ללווה, אף אם טרם הועמד כולו או חלקו בפועל, לבין שווי הנכס המשועבד, בעת העמדת מסגרת האשראי):

2022		2023		2024		
ממוצע שנתי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	שיעור מימון
באחוזים ^(א)						
22.6	20.9	20.4	22.0	21.0	20.1	מעל 60 ועד 70 כולל
25.3	25.0	22.5	20.6	19.6	18.6	מעל 70 ועד 75 כולל
0.3	0.2	0.2	0.2	0.1	0.2	מעל 75

(א) מסך האשראי החדש לדיור שהעמיד הבנק.

התפתחות שיעור מימון, יתרת תיק האשראי בישראל

שיעור המימון הממוצע של יתרת תיק האשראי ליום 31 במרס 2024 עומד על 48.4% לעומת 48.0% בשנת 2023.

התפתחות באשראי חדש, בו יחס ההחזר נמוך מ-2.5 בישראל

יחס ההחזר מוגדר כיחס בין ההכנסה החודשית הפנויה ובין ההחזר החודשי. שיעור ההלוואות שהועמדו ברבעון הראשון לשנת 2024 בהן יחס ההחזר נמוך מ-2.5 במועד אישור האשראי, עמד על 1.27% מסך העמדות האשראי החדשות לעומת 0.78% בשנת 2023. חישוב זה תואם את הנחיות בנק ישראל לצורך הדיווח על פי הוראה 876.

התפתחות באשראי חדש, בו מועדי הפירעון ארוכים מ-25 שנה בישראל

שיעור האשראי החדש של הלוואות לדיור ברבעון הראשון לשנת 2024, בהן מועדי הפירעון על פי חוזי ההלוואה ארוכים מ-25 שנה, עמד בממוצע על 51.9% מסך האשראי החדש שהועמד, לעומת שיעור ממוצע של 58.0% במהלך שנת 2023.

למידע נוסף ראה פרק [סיכוני אשראי בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2023](#).

סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור)

האשראי הפרטי, אשר יכולת ההחזר שלו מבוססת בעיקרה על כושר ההשתכרות של משקי הבית, מאופיין בפיזור נרחב מאוד של לווים, במגוון של מוצרי אשראי (הלוואות לסוגיהן, עו"ש, כרטיסי אשראי) ובהיקף נמוך (בממוצע) של אשראי ללקוח בודד. פעילות הלקוחות הפרטיים מרוכזת, רובה ככולה, בחטיבה הבנקאית.

מדיניות האשראי הפרטי, אותה מגבשת החטיבה לניהול סיכונים בשיתוף החטיבה הבנקאית, מהווה נדבך מרכזי בהתוויית תיאבון הסיכון ובהכוננת הניהול השוטף של פעילות זאת.

בנוסף להקפדה על תהליכי החיתום, הניהול והבקרה ברמת הלווה הבודד, מתקיים ניטור שוטף אחר האשראי הפרטי ברמה האגרגטיבית, בין השאר על בסיס סט מדדים פנימי.

ההשפעות הפוטנציאליות של המלחמה, בנוסף למגמות המאקרו כלכליות במהלך השנתיים האחרונות (בעיקר סביבת ריבית גבוהה ואינפלציה) משפיעות על יכולת ההחזר של הלווים הפרטיים, כאשר חומרת ההשפעה תלויה, בין היתר, במשך הזמן ובהיקף אזורי הארץ אשר יושפעו מהמלחמה באופן ישיר.

הבנק מנטר באופן שוטף את תיק האשראי ואת השפעות התפתחויות אלה על פרופיל הסיכון בתיק.

למידע נוסף ופירוט לגבי השפעות מאקרו כלכליות והמלחמה ראה סעיף [השפעות מאקרו כלכליות ומלחמת "חברות ברזל"](#) בתחילת פרק זה.

לפירוט נוסף בגין סגמנט זה ראה פרק [סיכוני אשראי בדוח הדירקטוריון והתנהלה ליום 31 בדצמבר 2023](#).

הלן התפתחות יתרות סיכון האשראי הכולל (למעט נגזרים) לאנשים פרטיים בבנק (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדיור)

יתרת סיכון אשראי	
במיליוני ש"ח	
31 בדצמבר 2022	43,561
31 בדצמבר 2023	47,287
31 במרס 2024	46,994

הלן התפלגות של סיכון האשראי המאזני (למעט נגזרים) לאנשים פרטיים בבנק לפי התקופה הנותרת לפירעון (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדיור)

	31 בדצמבר 2023		31 במרס 2024	
	שיעור מהתיק ב-%	במיליוני ש"ח	שיעור מהתיק ב-%	במיליוני ש"ח
עד שנה	20.8	6,210	21.9	6,496
מעל שנה עד 3 שנים	15.5	4,634	15.3	4,559
מעל 3 שנים עד 5 שנים	23.8	7,104	23.3	6,930
מעל 5 שנים עד 7 שנים	16.4	4,890	15.2	4,521
מעל 7 שנים	13.6	4,045	14.9	4,436
ללא תקופת פירעון ^(א)	9.9	2,933	9.4	2,787
סך הכל	100.0	29,816	100.0	29,729

(א) יתרה זאת כוללת יתרות חובה בחשבונות עובר ושב ויתרות אשראי בפיגור.

להלן התפלגות סיכון האשראי הכולל (למעט נגזרים) לאנשים פרטיים בבנק לפי גודל החבות ללווה בודד (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדיור)

2023 בדצמבר 31		2024 במרס 31		גודל סיכון האשראי באלפי ש"ח	
שיעור מהתיק ב-%	במיליוני ש"ח	שיעור מהתיק ב-%	במיליוני ש"ח	ט"ד	מ-
14.0	6,627	14.0	6,599	25	-
14.4	6,793	14.4	6,783	50	25
11.9	5,606	11.8	5,564	75	50
10.0	4,752	10.1	4,752	100	75
14.6	6,878	14.5	6,801	150	100
10.6	5,025	10.7	5,006	200	150
13.2	6,244	13.2	6,190	300	200
11.3	5,362	11.3	5,299		מעל 300
100.0	47,287	100.0	46,994		סך הכל סיכון אשראי כולל

להלן התפלגות סיכון האשראי הכולל (למעט נגזרים) לאנשים פרטיים בבנק לפי מוצרי אשראי עיקריים (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדיור)

2023 בדצמבר 31		2024 במרס 31		
שיעור מהתיק ב-%	במיליוני ש"ח	שיעור מהתיק ב-%	במיליוני ש"ח	
14.6	6,925	15.1	7,101	יתרות עובר ושב ויתרות מנוצלות בכרטיסי אשראי
3.0	1,431	3.0	1,382	הלוואות לרכישת רכב (ששועבד)
45.4	21,460	45.2	21,246	הלוואות אחרות
63.0	29,816	63.3	29,729	סך הכל סיכון אשראי מאזני
15.8	7,467	16.0	7,522	מסגרת עובר ושב לא מנוצלת
20.2	9,547	19.9	9,353	מסגרת כרטיסי אשראי לא מנוצלת
1.0	457	0.8	390	סיכון אשראי חוץ מאזני אחר
37.0	17,471	36.7	17,265	סך הכל סיכון אשראי חוץ מאזני
100.0	47,287	100.0	46,994	סך הכל סיכון אשראי כולל

להלן התפלגות סיכון האשראי המאזני (למעט נגזרים) לאנשים פרטיים בבנק בחלוקה למגזרי הצמדה ובסיסי ריבית (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדיור)

2024 במרס 31					
שיעור מהתיק ב-%	סך הכל סיכון האשראי המאזני	מט"ח	לא צמוד	צמוד	
91.0	27,057	97	35	26,925	הלוואות בריבית משתנה ^(א)
9.0	2,672	63	11	2,598	הלוואות בריבית קבועה ^(ב)
100.0	29,729	160	46	29,523	סך הכל סיכון אשראי מאזני

- (א) הלוואות בריבית משתנה חשופות להשפעת עליית ריבית העלולה להשפיע על יכולת ההחזר של הלווים. כאמור לעיל, תיק האשראי הפרטי של הבנק מנוטר באופן שוטף, לרבות ניתוח ההשפעות הצפויות במקרה של המשך עליית הריבית.
- (ב) לאור סביבת הריבית המשתנה הבנק משקף ללקוחותיו את האפשרות ללקיחת הלוואות בריבית קבועה, חלף ריבית משתנה.

להלן התפלגות סיכון האשראי המאזני (למעט נגזרים) לאנשים פרטיים בבנק בחלוקה למגזרי הצמדה ובסיסי ריבית (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדיור) (המשך)

31 בדצמבר 2023				
לא צמוד	צמוד	מט"ח	האשראי המאזני	שיעור מהתיק
במיליוני ש"ח				
27,092	33	64	27,189	91.2
2,589	11	27	2,627	8.8
29,681	44	91	29,816	100.0

(א) הלוואות בריבית משתנה חשופות להשפעת עליית ריבית העלולה להשפיע על יכולת החזר של הלווים. כאמור לעיל, תיק האשראי הפרטי של הבנק מנוטר באופן שוטף, לרבות ניתוח ההשפעות הצפויות במקרה של המשך עליית הריבית. (ב) לאור סביבת הריבית המשתנה הבנק משקף ללקוחותיו את האפשרות ללקיחת הלוואות בריבית קבועה, חלף ריבית משתנה.

להלן יתרות תיק הנכסים הפיננסיים של האנשים הפרטיים בבנק בעלי סיכון אשראי כולל (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדיור)

31 במרס 2024	31 בדצמבר 2023
113,155	111,020
63,897	59,343
177,052	170,363
34,550	34,464

להלן התפלגות סיכון האשראי המאזני (למעט נגזרים) לאנשים פרטיים בבנק לפי גובה ההכנסה הקבועה^(א) לחשבון (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדיור)

31 במרס 2024		31 בדצמבר 2023	
במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים
3,477	11.7	3,447	11.6
1,602	5.4	1,616	5.4
5,938	20.0	5,958	20.0
10,477	35.2	10,524	35.3
9,837	33.1	9,887	33.1
29,729	100.0	29,816	100.0

(א) הכנסה קבועה לחשבון (לפי תעודת זהות) כוללת את הזיכויים הקבועים בחשבון לקוח ובכלל זה משכורת, העברות מבנק/מחשבון אחר, הפקדות מזומן ושקים ועוד. ההכנסה הקבועה החודשית מחושבת על בסיס ממוצע ההכנסה במשך מספר חודשים רצופים, ובנטרול זיכויים חריגים. (ב) חשבונות לפירעון אשראי הינם חשבונות שהפעילות היחידה המבוצעת בהם הינה פירעון הלוואה בלבד, בעוד שעיקר פעילותו השוטפת של הלקוח מרוכזת בבנק אחר.

כאמור לעיל, מדיניות האשראי של הבנק לאנשים פרטיים מבוססת על יכולת שירות החוב של הלווה מתוך ההכנסות. בהלימה לכך, למעלה מ-85% מהאשראי המאזני הינו בקרב בעלי הכנסה קבועה.

להלן התפלגות סיכון אשראי מאזני (למעט נגזרים) לאנשים פרטיים בבנק (פעילות בישראל, ללא הלוואות לדוור)

	31 במרס	31 בדצמבר
	2024	2023
	במיליוני ש"ח	
אשראי תקין	28,718	28,763
אשראי בעייתי צובר	680	710
אשראי בעייתי לא צובר	331	343
סך הכל סיכון אשראי מאזני	29,729	29,816
שיעור סיכון האשראי הבעייתי מסך סיכון אשראי מאזני לאנשים פרטיים	3.4%	3.5%
מחיקות חשבונאיות, נטו (לתקופה שהסתיימה)	97	424
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	968	919

יתרת הפרשה המאזנית להפסדי אשראי ליום 31 במרס 2024, בגין אנשים פרטיים (ללא דוור) הינה 968 מיליון ש"ח המהווה 3.26% מיתרת האשראי בגין אנשים פרטיים (ללא דוור, מאזני) לאותו מועד, לעומת יתרת הפרשה ליום 31 בדצמבר 2023, בסך של 919 מיליון ש"ח המהווה 3.08% מיתרת האשראי לאנשים פרטיים (ללא דוור, מאזני) לאותו מועד. הגידול נובע, בין היתר, מהתאמות איכותיות ומאינדיקטורים מאקרו כלכליים הקשורים למלחמה.

למידע נוסף ובכלל זה הנוגע לחובות בעייתיים והוצאות בגין הפסדי אשראי ראה [ביאור 6 וביאור 13](#) ובפרק החשיפה לסיכונים, סיכוני אשראי סעיף [סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק](#), וכמו כן בפרק [סיכוני אשראי בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2023](#).
לפירוט נוסף בגין סגמנט זה ראה פרק [סיכוני אשראי בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2023](#).

חשיפת הבנק למימון ממונף

בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311 נקבע כי מדיניות אשראי של בנק תתייחס, בין היתר, למימון ממונף. הבנק פועל על פי עקרונות ייחודיים במדיניות האשראי לסגמנט זה, ובכלל זה בהיבט של פרמטרים פיננסיים, סמכויות אשראי ועוד.

למידע נוסף ראה [דוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2023](#).

יתרות האשראי המצרפיות ללווים ממונפים

	31 במרס			31 בדצמבר		
	2024			2023		
	מאזני	חוץ מאזני	סך הכל	מאזני	חוץ מאזני	סך הכל
	במיליוני ש"ח					
ענף משק						
כרייה וחציבה	-	-	-	267	-	267
מסחר	-	-	-	969	330	639
תחבורה ואחסנה	948	24	972	1,540	28	1,568
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	427	-	427	433	-	431
בינוי ונדל"ן	232	312	544	276	419	695
אספקת מים, שירותי ביוב, טיפול באשפה ובפסולת ושירותי טיהור	-	-	-	253	-	253
אספקת חשמל, גז, קיטור ומיזוג אוויר	163	487	650	288	319	607
סך הכל	1,770	823	2,593	3,696	1,096	4,792
				1,837	832	2,669

יתרת החשיפה המוצגת בטבלה לעיל הינה לאחר מחיקות חשבונאיות.

למידע כמותי ואיכותי נוסף בנוגע לסיכוני אשראי ראה [דוח על הסיכונים ליום 31 במרס 2024](#).

סיכוני שוק

סיכון שוק מוגדר כסיכון להפסד הנובע משינוי בשווי הנכסים וההתחייבויות בשל שינוי ברמת מחירים בשווקים, שינוי בשיעורי ריבית, שער חליפין, אינפלציה ומחירי מניות. החשיפה לסיכוני שוק מתבטאת בתוצאות העסקיות, בשווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות, בהון העצמי ובתזרימי המזומנים.

הבנק פועל בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים בנושא ניהול סיכוני השוק של הקבוצה, לרבות הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 333 בנושא "ניהול סיכון ריבית" ומספר 339 בנושא "ניהול סיכוני שוק". במסגרת יישום הוראות אלה נקבעו עקרונות יסוד לאופן ניהול הסיכונים ובקרתם, ובכלל זה האחריות של ההנהלה והדירקטוריון, הגדרת אמצעי הבקרה והכלים למדידת הסיכונים ואמצעי הבקרה והפיקוח על סיכונים אלה, תוך יישום ממשל תאגידי שכולל שלושה "קווי הגנה". לתיאור המבנה הארגוני והאחריות לניהול הסיכון ראה פרק מידע נוסף על חשיפה לסיכון והערכתו [בדוח על הסיכונים](#).

במהלך שלושת החודשים הראשונים של 2024 לא חלו שינויים מהותיים במבנה הממשל התאגידי, במדיניות ובמסגרת ניהול סיכון השוק.

החל מסוף 2021 חלה עליית מדרגה בכל הקשור לעלויות המחירים במדינות המפותחות בדגש על ארה"ב ואירופה. העלייה בשיעור האינפלציה ובתחזיות האינפלציה הובילה את הבנקים המרכזיים למהלכים חדים של העלאות ריבית בשנים 2022-2023. בעת הנוכחית נראה כי הבנקים המרכזיים עצרו את מהלכי העלאות הריבית, והתחזיות הינן למגמת הפחתת ריבית בשנים הקרובות.

מלחמת "חברות ברזל"

חוסר הוודאות בשווקים עדיין קיים, והתנודתיות בשווקים הפיננסיים עשויה להימשך, בין היתר על רקע המשך הלחימה, הצפי לגידול בהוצאות הממשלה וגיוסי החוב הכרוכים בכך והיתכנות להפחתות דירוג נוספות של מדינת ישראל.

הבנק מבצע ניטור הדוק ומעקב שוטף אחר ההתפתחויות תוך ניהול סיכונים מוקפד, ביצוע תרחישי קיצון ובחינה מתמדת של התפתחות האירועים ודרכי הפעולה, על מנת להיערך מבעוד מועד ולהתאים את הפעילות, ככל שיידרש.

מדיניות ניהול סיכוני השוק

מדיניות ניהול סיכוני השוק מהווה ביטוי לאסטרטגית ניהול סיכון השוק של הקבוצה. זאת, לצד הנהלים הקיימים לזיהוי, מדידה, מעקב, פיתוח ובקרה אחר סיכוני השוק. המדיניות נועדה מחד לתמוך בהשגת היעדים העסקיים תוך הערכת הסיכונים והסיכויים שיכולים לנבוע מהחשיפה לסיכונים וזאת בהשוואה לרווח הצפוי מהם, ומאידך, נועדה להפחית את רמת הסיכון הנובעת מהפעילות השוטפת של הבנק, ובכלל זה לשמור על רמת נזילות גבוהה.

המדיניות מהווה כלי חשוב להגדרת תיאבון הסיכון של הבנק בתחום הנוסטרו, חדרי העסקות וחשיפות השוק בכלל קבוצת לאומי. המדיניות מגדירה את הממשל התאגידי, חלוקת האחריות הארגונית ומנגנוני האסקלציה. תיאבון הסיכון בא לידי ביטוי במגבלות שנקבעו.

במסגרת המדיניות לניהול סיכוני השוק נקבעו מגבלות דירקטוריון לכל גורם סיכון שוק מהותי. כמו כן, נקבעו מגבלות ברמת מנהל סיכונים ראשי ומגבלות נוספות משלימות למגבלות אלו. מגבלות אלו נועדו להגביל את הנזק שעלול להיגרם כתוצאה משינויים לא צפויים בגורמי הסיכון השונים הקיימים בשווקים, כגון: שיעורי הריבית, אינפלציה, שערי חליפין, מרווחי אשראי סחיר ומחירי מניות.

החשיפות לסיכוני שוק מנוהלות באופן שוטף ברמת הקבוצה.

במטרה לפקח ולבקר אחר יישום מדיניות ניהול סיכוני השוק, מקבל הדירקטוריון אחת לרבעון דיווח על עיקרי החשיפות לסיכוני שוק אל מול המגבלות שהוקצו, הצפת הסיכונים המרכזיים לפי קווי פעילות, מוצרים ומוקדי סיכון של הקבוצה, ודיווח על אירועים חריגים.

ניהול סיכוני השוק מתבצע בשני מוקדי סיכון עיקריים: התיק הבנקאי והתיק למסחר.

חשיפה לסיכוני שוק הנובעים מההתחייבויות הפנסיוניות לעובדים

הבנק מיישם את כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים, כפי שנקבעו על ידי בנק ישראל. המחויבות האקטוארית לעובדים בעלת מח"מ ארוך ומושפעת באופן משמעותי משינויים בריבית ההיוון. שיעור ההיוון המשמש לחישוב ההתחייבויות האקטואריות לזכויות עובדים מחושב כפי הוראות בנק ישראל על בסיס תשואת אגרות חוב ממשלתיות בישראל בתוספת עקום מרווח קבוע של אגרות חוב קונצרניות בדירוג בינלאומי AA התואם למח"מ ההתחייבויות לזכויות עובדים.

סיכון הריבית

סיכון הריבית הוא הסיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הריבית והוא נובע ממספר מקורות, כלהלן: סיכון תמחור מחדש (הבדלי עיתוי בתקופות לפירעון ובמועדי התמחור מחדש של נכסים, התחייבויות ופוזיציות חוץ מאזניות), סיכון עקום התשואה (תזוזות בלתי צפויות של עקום התשואה), סיכון בסיס Basis Risk (מתאם לא מושלם בשינויים של שיעורי הריבית בשווקים פיננסיים שונים או במכשירים שונים הדומים במאפייני התמחור מחדש) וסיכון אופציונליות (שינוי בעיתוי או בהיקף של תזרים מזומנים של מכשיר פיננסי עקב שינויים בשיעורי ריבית השוק).

הבנק מנהל את סיכון הריבית והשפעתו על הרווחיות, ההון ושווי הנכסים וההתחייבויות, תחת הנחות שונות של שינויים בריבית, לרבות תרחישים של שינויים קיצוניים בריבית על בסיס תרחישים היסטוריים וסימולציות היפותטיות. בנוסף נעשה שימוש במודל האומד את השינוי בהכנסה המימונית הצפויה, כתוצאה משינויים בריבית ובמרווח העתידי ורגישות של ההון הפיקוחי, הכולל את ההשפעות על ההון וקרן ההון כתוצאה משינוי מיידי בריבית. על מדדים אלה קיימות מגבלות ברמות היררכיה שונות.

סיכון הריבית נמדד ומנוהל בפועל על בסיס הנחות התנהגותיות שונות באשר לזמני הפירעון של הנכסים וההתחייבויות. על פי ניסיון העבר, הבנק מתייחס לחלק מיתרות העו"ש כהתחייבות לזמן ארוך. כמו כן, קיימות הנחות בהתייחס לפירעונות המוקדמים במשכנתאות על בסיס מודל סטטיסטי המנסה לחזות את הפירעונות המוקדמים כתלות בריבית. להערכות אלו חשיבות גדולה בניהול סיכונים הריבית, בין היתר בשל הגידול המשמעותי ביתרות אלו בשנים האחרונות. על רקע עליות הריבית החדות שנרשמו, בוצעו מספר התאמות למודלים אלו לצד ניטור ומעקב שוטף.

הכלים לניהול ולגידור החשיפות בתיק הבנקאי הינם מדיניות המחירים, ניהול תיק אגרות החוב, הנפקת מכשירי חוב, עסקאות חוץ-מאזניות ועוד. כמו כן, ניהול החשיפות מסתמך, בין היתר, על תחזיות והנחות עבודה לגבי ההתפתחויות הצפויות בשוקי הכספים וההון בארץ ובעולם.

מדידת החשיפה לשינויים בריבית מבוצעת הן לעלייה והן לירידת ריבית בכל מגזר הצמדה. מדידה זו נועדה לבחון את רגישות מבנה שווי הנכסים וההתחייבויות הקיים, לרבות ההתחייבויות הפנסיוניות, לשינויי ריבית.

ככלל, הרגישות לריבית נמדדת לפחות אחת לחודש.

בתאריך 12 במרס 2023 פורסמה טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 333 בנושא סיכון ריבית בתיק הבנקאי וב-20 בדצמבר 2023 פורסמה ההוראה הסופית. ההוראה צפויה להיכנס לתוקף בחודש יולי 2025. הבנק נערך ליישום ההוראה.

למידע נוסף ראה פרק סיכון הריבית [בדוח על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2023](#).

מידע כמותי על סיכון ריבית - ניתוח רגישות
שווי הוגן נטו מותאם^(א) של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו

31 במרס 2024			
שקל	מט"ח	סך הכל	
במיליוני ש"ח			
שווי הוגן נטו מותאם ^(א)	47,999	(4,221)	43,778
מזה: תיק בנקאי	44,831	(4,098)	40,733

31 במרס 2023			
שקל	מט"ח	סך הכל	
במיליוני ש"ח			
שווי הוגן נטו מותאם ^(א)	40,485	(6,403)	34,082
מזה: תיק בנקאי	39,972	(6,923)	33,049

31 בדצמבר 2023 ^(א)			
שקל	מט"ח	סך הכל	
במיליוני ש"ח			
שווי הוגן נטו מותאם ^(א)	45,978	(5,029)	40,949
מזה: תיק בנקאי	32,596	(5,295)	27,301

(א) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים אשר מתחשבת בנכסי התכנית המתנהלים כנגדה וייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.
(ב) הוצג מחדש.

למידע נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי הוגן המותאם של המכשירים הפיננסיים ראה [ביאור 15א](#).

השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על שווי הוגן נטו מותאם^(א) על הבנק וחברות מאוחדות שלו

31 במרס 2024		
שקל	מט"ח	סך הכל*
במיליוני ש"ח		
שינויים מקבילים		
עלייה במקביל של 1%	(1,545)	(2,447)
מזה: תיק בנקאי	(800)	(2,462)
ירידה במקביל של 1%	852	1,725
מזה: תיק בנקאי	815	1,762
שינויים לא מקבילים		
התללה ^(ב)	(576)	(1,318)
השטחה ^(ג)	289	609
עליית ריבית בטווח הקצר	(172)	(432)
ירידת ריבית בטווח הקצר	197	467

31 במרס 2023		
שקל	מט"ח	סך הכל*
במיליוני ש"ח		
שינויים מקבילים		
עלייה במקביל של 1%	(731)	(1,122)
מזה: תיק בנקאי	(398)	(1,120)
ירידה במקביל של 1%	272	642
מזה: תיק בנקאי	378	636
שינויים לא מקבילים		
התללה ^(ב)	(257)	(597)
השטחה ^(ג)	152	239
עליית ריבית בטווח הקצר	112	(78)
ירידת ריבית בטווח הקצר	(96)	108

31 בדצמבר 2023		
שקל	מט"ח	סך הכל*
במיליוני ש"ח		
שינויים מקבילים		
עלייה במקביל של 1%	(1,464)	(2,056)
מזה: תיק בנקאי	(574)	(1,971)
ירידה במקביל של 1%	684	1,267
מזה: תיק בנקאי	570	1,196
שינויים לא מקבילים		
התללה ^(ב)	(459)	(956)
השטחה ^(ג)	205	392
עליית ריבית בטווח הקצר	(174)	(404)
ירידת ריבית בטווח הקצר	192	453

(א) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים אשר מתחשבת בנכסי התכנית המתנהלים כנגדה וייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.

(ב) התללה - ירידה בריבית בטווח הקצר ועלייה בריבית בטווח הארוך.

(ג) השטחה - עלייה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

* לאחר השפעות מקוזזות.

במהלך רבעון ראשון 2024 נרשם גידול מתון בחשיפת השווי ההוגן של התיק הבנקאי לעלייה של 1% בריבית, בעיקר כתוצאה מהשפעת העמדת אשראי ובכלל זה משכנתאות וכתוצאה מפעילות בתיק הזמין למכירה ובתיק לפדיון.

הערה: בטבלה זו מוצג השינוי בשווי הוגן נטו המותאם של כל המכשירים הפיננסיים, בהנחה שחל השינוי שצוין בכל עקומי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית

31 במרס 2024			
	הכנסות ריבית	הכנסות מימון שאינן מריבית	סך הכל*
במיליוני ש"ח			
שינויים מקבילים			
עלייה במקביל של 1%	331	618	949
מזה: תיק בנקאי	331	602	933
ירידה במקביל של 1%	(508)	(640)	(1,148)
מזה: תיק בנקאי	(508)	(602)	(1,110)
31 במרס 2023			
	הכנסות ריבית	הכנסות מימון שאינן מריבית	סך הכל*
במיליוני ש"ח			
שינויים מקבילים			
עלייה במקביל של 1%	1,026	75	1,101
מזה: תיק בנקאי	1,026	75	1,101
ירידה במקביל של 1%	(1,026)	(72)	(1,098)
מזה: תיק בנקאי	(1,026)	(75)	(1,101)
31 בדצמבר 2023			
	הכנסות ריבית	הכנסות מימון שאינן מריבית	סך הכל*
במיליוני ש"ח			
שינויים מקבילים			
עלייה במקביל של 1%	441	276	717
מזה: תיק בנקאי	441	359	800
ירידה במקביל של 1%	(625)	(289)	(914)
מזה: תיק בנקאי	(625)	(359)	(984)

* לאחר השפעות מקזזות.

רגישות ההכנסה בטבלה לעיל הינה אומדן תאורטי אשר חושב על בסיס שינוי מקבילי של כלל עקומי הריבית, תוך שימוש בהנחות לגבי שינויים במרווחים על הפיקדונות, ללא שינוי בתמהיל הנכסים וההתחייבויות, למעט עדכון הפריסה של המודלים ההתנהגותיים כתוצאה מהשינוי בריבית, ככל שבוצע.

למידע נוסף ראה [דוח על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2023](#).

סיכון שער חליפין

במהלך שלושת החודשים הראשונים של 2024, ההשפעה של שינוי בשערי חליפין על הרווח הנקי אינה מהותית מאחר והבנק, ככלל, אינו מנהל חשיפות משמעותיות במגזר המט"ח.

סיכון הנזילות

סיכון הנזילות הוא הסיכון לרווחי התאגיד הבנקאי וליציבותו הנובע מאי יכולתו לספק את צרכי נזילותו.

מדיניות ניהול סיכון הנזילות מהווה חלק אינטגרלי מהניהול העסקי האסטרטגי של קבוצת לאומי והיא מותאמת לדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342 בנושא "ניהול סיכון נזילות", הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא "יחס כיסוי הנזילות" ודרישות הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222 בנושא "מימון יציב נטו".

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא "יחס כיסוי הנזילות", נועדה להבטיח שתאגיד בנקאי יחזיק מלאי הולם של נכסים נזילים באיכות גבוהה לא משועבדים, המורכב ממזומן או מנכסים שניתן להמירם למזומן בשווקים פרטיים ללא אובדן ערך או עם אובדן ערך קטן, על מנת לענות על צרכי הנזילות של התאגיד הבנקאי בתרחיש קיצון של נזילות הנמשך 30 ימים. הדרישה הרגולטורית הינה לעמוד ביחס כיסוי נזילות של 100% לפחות.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222 בנושא "יחס מימון יציב נטו", דורשת מהתאגידים הבנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב בהתאם להרכב נכסיהם ופעילויותיהם החוץ מאזניות. שמירה על מבנה מימון בר קיימא לאורך זמן נועדה להפחית את הסיכויים ששיבושים במקורות המימון הקבועים של התאגיד הבנקאי ישחקו את מצב הנזילות שלו באופן שיגביר את הסיכון שלו לכשל ויוביל לתרחיש מערכתי רחב יותר. הדרישה הרגולטורית הינה לעמוד ביחס מימון יציב נטו של 100% לפחות.

יחס כיסוי הנזילות הממוצע לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2024 גבוה בהשוואה ליחס כיסוי הנזילות הממוצע לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2023 בעיקר כתוצאה מהשפעת גיוס פיקדונות מהציבור.

ברבעון הראשון של שנת 2024 יחס ה-LCR במט"ח ובכלל המטבעות היה גבוה מהדרישה הרגולטורית.

מלחמת "חברות ברזל"

מאז פרוץ המלחמה מתבצע ניטור מוגבר של מצב הנזילות של הבנק בכפוף לתרחישים השונים.

יחס כיסוי הנזילות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31 במרס	31 בדצמבר	
2024	2023	2023
ממוצע באחוזים		
א. בנתוני המאוחד		
יחס כיסוי הנזילות	133	128
יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים	100	100
ב. בנתוני התאגיד הבנקאי		
יחס כיסוי הנזילות	130	125
יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים	100	100

הערה: מחושב על בסיס ממוצע תצפיות יומיות.

למידע נוסף ראה פרק [סיכון נזילות בדוח על הסיכונים ליום 31 במרס 2024 וביאור 9](#).

יחס מימון יציב נטו

ליום 31 במרס		
ליום 31 בדצמבר	2023	2024
2023	2023	2024
באחוזים		
א. בנתוני המאוחד		
יחס מימון יציב נטו	119	118
יחס מימון יציב נטו הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים	100	100
ב. בנתוני התאגיד הבנקאי		
יחס מימון יציב נטו	117	117
יחס מימון יציב נטו הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים	100	100

הבנק קבע מגבלות פנימיות לנושא יחס מימון יציב נטו המצטרפות לניהול המגבלות בקשר עם ניהול סיכון הנזילות.

סיכונים תפעוליים

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות, או כתוצאה מאירועים חיצוניים.

קבוצת לאומי פועלת במגוון רחב של פעילויות פיננסיות ולפיכך חשופה לסיכונים תפעוליים הכוללים, בין היתר, סיכונים אבטחת מידע וסייבר, סיכונים טכנולוגיים, סיכונים המשכיות עסקית וסיכונים מעילות והונאות.

תפיסת ניהול הסיכון הינה בהלימה לאסטרטגית קבוצת לאומי, מהווה בסיס להגדרת סובלנות הסיכון, לאופן ניהול הסיכון והממשל התאגידי ולקביעת המיקוד והדגשים בתהליכי ניהול הסיכונים התפעוליים, ומאפשרת ניהול סיכונים מושכל וממוקד תוך תעדוף משימות ומשאבים.

במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2024 לא חלו שינויים מהותיים במבנה הממשל התאגידי, במדיניות ובמסגרת ניהול הסיכון התפעולי.

ההון הרגולטורי הנדרש בגין סיכונים תפעוליים מחושב על בסיס הגישה הסטנדרטית בהוראת מדידת הלימות ההון של הפיקוח על הבנקים. נציין כי בנק ישראל פרסם עדכון להוראה זו המאמצת את הוראת באזל.

להרחבה ופרטים בגין שינויים רגולטוריים במהלך שלושת החודשים הראשונים של 2024 ושינויים צפויים בנוגע למדידת הלימות ההון ראה פרק [הונו](#) [הלימות ההון](#) בדוח זה.

מוקדי הסיכון העיקריים בסיכונים התפעוליים:

מלחמת "חרבות ברזל"

לצורך שמירה על הרציפות התפקודית והעמידה בדרישות הרגולציה ומדיניות הבנק במצב חירום, הבנק ממשיך לבצע ניטור ומעקב שוטף אחר האירועים והתפתחותם. בהתאם לצורך, מבוצעות התאמות נדרשות תוך ניהול סיכונים מוקפד ומושכל.

לאומי פועל בהתאם למדיניות ותכניות ההמשכיות העסקית וממשיך לספק שירותים פיננסיים באמצעות מערך הסניפים (ובכלל זה סניפים ניידים ייעודיים), המוקדים הטלפוניים ופלטפורמות דיגיטליות.

סיכון אבטחת מידע וסייבר

ממשיכה מגמת העלייה בתקיפות סייבר על ארגונים פיננסיים בארץ ובעולם ועל גופי שרשרת האספקה של ארגונים אלו. פרוץ המלחמה הוביל לעלייה נוספת בתקיפות ובסיכון, ובעקבות זאת לאומי הגביר את ההיערכות. לא היו תקיפות ישירות על לאומי, למעט ניסיונות מניעת שירות (DDOS) על אתרי הבנק בדיגיטל. ניסיונות אלו היו ללא כל השפעה ומיעוטם עם השפעה זניחה על השירות.

מאפייני התקיפה הפוטנציאליים מגוונים וביניהם תקיפות כופרה, ניסיונות פישניג והנדסה חברתית. הסבירות לחשיפה בגין התממשות אירוע סייבר עולה בין היתר כתוצאה משימוש גובר של לקוחות בערוצים דיגיטליים ועבודה של עובדים וספקים מרחוק.

לאומי נוקט במספר צעדים להפחתת הסיכונים ובכלל זה: יישום בקורות מונעות ומגלות, ביצוע סקרי אבטחת מידע, הגברת הניטור לשם הסרת אתרים מתחזים, הידוק תהליכי ניהול ובקרת הרשאות והעלאת מודעות עובדים להנחיות אבטחת מידע.

במהלך שלושת החודשים הראשונים של 2024 לא התגלו אירועי סייבר שהשפיעו על הדוחות הכספיים של לאומי.

סיכונים טכנולוגיה

לאומי מייחס חשיבות רבה לכך שהתשתית הטכנולוגית המשרתת את לקוחותיו ועובדיו תאפשר זמינות ורציפות עסקית ותפעולית, ומשקיע לשם כך משאבים רבים. הבנק פועל על פי מדיניות מוצר חדש אשר מתווה את תהליכי ניהול הסיכונים הכרוכים בהכנסת מוצרים חדשים ובכלל זה יוזמות טכנולוגיות וחדשנות.

לאומי מיישם תכנית עסקית-טכנולוגית לצורך השגת יעדי העסקיים בשנים הבאות. התכנית מנוהלת במסגרת ממשל תאגידי הדוק.

הונאות

הרחבת השימוש בדיגיטל עלולה להביא לעלייה בחשיפה לסיכונים הונאות הן בהיבט גניבת זהות וגניבת כספים והן בהיבט פגיעה בתפקודיות, חשיפת פרטי לקוחות ושימוש לרעה במידע. מצב המלחמה עלול להוביל לעלייה נוספת בחשיפה לסיכונים הונאות. לאומי משקיע משאבים רבים בזיהוי והפחתה של סיכונים אלו בפעילות שוטפת ובפעילות ניטור ממוקדת.

למידע נוסף אודות הסיכון התפעולי ופירוט מוקדי הסיכון העיקריים בסיכון התפעולי ראה פרק [סיכונים תפעוליים בדוח הדירקטוריון והתנהלה ליום 31 בדצמבר 2023](#).

סיכון אקלים וסביבה

ביום ה-12 ביוני 2023 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 345 בנושא "עקרונות לניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים". תחילתה של ההוראה נקבע ליום 12 ביוני 2025. במאי 2024 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת חוזר לדחיית מועד כניסתה לתוקף של ההוראה ליום 12 ביוני 2026.

למידע נוסף לעניין סיכון אקלים וסביבה – ראה פרק [סיכון אקלים וסביבה בדוח הדירקטוריון ליום 31 בדצמבר 2023](#) ופרק סביבה בדוח סביבה, חברה וממשל תאגידי (ESG) של הבנק לשנת 2023.

סיכונים אחרים

סיכון רגולציה

סיכון רגולציה הוא הסיכון כי שינויים ברגולציה ישפיעו על היקף ההכנסות וההוצאות של הקבוצה, ההון, תחומי הפעילות של הקבוצה או הסביבה העסקית בה היא פועלת.

קבוצת לאומי פועלת בסביבה רגולטורית מורכבת ורב תחומית. שינויים מהותיים ומתמשכים בתחומי רגולציה מגוונים מחייבים היערכות מתאימה ומתמשכת בפעילות הבנק וכרוכים בהוצאות.

בעת האחרונה הושם עיקר הדגש על הוראות בתחומים הבאים:

הוראות שעניינן קידום תחרות במגזר הפיננסי לרבות בתחומי הבנקאות הפתוחה והתשלומים, הוראות בקשר עם יחסי בנק-לקוח וקונדקט לרבות ביחס לתחום העמלות, הוראות מתחום ניהול הסיכונים לרבות סיכונים סביבה, חברה וממשל (ESG) וסיכונים איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, והוראות הנוגעות להגנת הפרטיות ואבטחת מידע.

בנוסף, רשות התחרות שלחה לחמשת הבנקים הגדולים במערכת הבנקאית, ובהם לאומי, זימון לשימוע טרם הכרזה על הבנקים כקבוצת ריכוז באספקת סל השירותים למשקי בית ועסקים קטנים ומתן הוראות בתחום הפיקדונות. כמו כן, כחלק מהתכנית המאזנת להשגת יעדי התקציב לשנת 2024, אושר חוק הקובע כי בשנים 2024 ו-2025, יגבה מבנקים שאינם בנק בעל היקף פעילות קטן (בנק ששווי נכסיו נמוך פחות מ-5% משווי הנכסים של כלל הבנקים בישראל) תשלום מיוחד כהוראת שעה בעקבות מלחמת "חרבות ברזל".

על רקע המלחמה והשלכותיה על האוכלוסייה, המשק והכלכלה בישראל, ובתוך כך על משקי הבית והעסקים, קבעו הפיקוח על הבנקים ורגולטורים נוספים, שורה של צעדים רגולטוריים, ובהם התאמות, הקלות ודחיות מועדים בהוראות רגולטוריות שונות, במטרה להבטיח המשכיות עסקית ומתן שירותים רציף על ידי המערכת הבנקאית בהתאמה למגבלות המצב הביטחוני, וכן לצורך הענקת הסיוע הנדרש ללקוחות המערכת הבנקאית, תוך רגישות מוגברת לצורכי הלקוחות והקשיים עמם הם מתמודדים. כמו כן אושרו בחקיקה הסדרים שונים שנועדו לתת מענה לצרכי המשק, אוכלוסיות מסוימות והציבור בתקופת המלחמה ולחלקם יש השפעה על פעילות הבנק.

מגמות ושינויים אלה משפיעים וצפויים להשפיע בשנים הקרובות על המערכת הבנקאית בישראל. הבנק פועל לניטור ואיתור הוראות הרגולציה הרלוונטיות, בוחן את היערכותו לתנאי השוק המשתנים, להגברת התחרות והשקיפות, לכניסתם של שחקנים חדשים לתחומי הבנקאות הקלאסיים, לשימוש במאגרי המידע והנתונים של לקוחות הבנק על ידי גופים חוץ-בנקאיים.

למידע בדבר צעדים רגולטוריים שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים ורגולטורים נוספים על רקע מלחמת "חרבות ברזל" ולפירוט נוסף ראה פרק [חזקיה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית בדוח ממשל תאגידי](#).

סיכון אסטרטגי

התעשייה הפיננסית והסקטור הבנקאי חווים שינויים משמעותיים המשפיעים על הסיכון האסטרטגי ומחייבים התאמת המודל העסקי, ובהם:

כניסת שחקנים חדשים כדוגמת חברות טכנולוגיה גדולות, חברות פינטק, חברות ביטוח, חברות אשראי חוץ בנקאי ובנקים דיגיטליים, שינויים רגולטוריים התומכים בעידוד התחרות כדוגמת מאגר נתוני אשראי, ניווד בין בנקים, יוזמת בנקאות פתוחה וזימון הבנקים לשימוע ברשות התחרות טרם הכרזה עליהם כקבוצת ריכוז.

סיכון מאקרו כלכלי

ברמה העולמית, הסיכונים המאקרו כלכליים העיקריים נוגעים להשפעות המצטברות של תהליך הצמצום המוניטרי אשר התרחש ברוב מדינות העולם, זאת בתגובה להאצת האינפלציה. האינפלציה מצויה במגמת התמתנות ברוב המדינות. שנת 2024, צפויה להיות שנה של צמיחה כלכלית איטית יחסית, אם כי, במספר מדינות הצמיחה בולטת לטובה. לשם המחשה, ברבעון הרביעי של 2023, צמיחת התוצר בארה"ב הייתה טובה במידה משמעותית מהצפוי ובכל שנת 2023 הצמיחה עמדה על 2.5% לעומת 1.9% בשנת 2022. באופן דומה, שוק העבודה של ארה"ב ממשיך להצביע על חוסן. סקר קציני האשראי של הפד מצביע על כך שהבנקים כבר הרבה פחות מושפעים ממשבר SVB שחל בשנה שעברה. בגוש האירו, אנגליה ויפן נרשמה התכווצות קלה בפעילות, אך מוגבלת בהיקפה. שוקי המניות השלימו שנה של עליות והחלו את שנת 2024 עם עליות שערם נוספות. הבעיות הנקודתיות שהיו במספר מערכות בנקאות (בארה"ב ובשווייץ) טופלו ביעילות. ישנם סיכונים משמעותיים הנובעים משינויי אקלים, וסיכונים גיאופוליטיים שונים, לרבות המשבר האוקראיני-רוסי והמצב במזרח התיכון, המוסיפים לפוטנציאל התנודתיות של תהליכים כלכליים גלובליים, ובפרט האיום על נתיבי השיט העולמיים, בדגש על סביבת הים האדום.

בישראל, מלחמת "חרבות ברזל" הובילה לשיבושים ניכרים בפעילות הכלכלית, בפרט בשבועות הראשונים שלה. זאת, לאור ירי הטילים הנרחב שהגיע אל חלק ניכר מריכוזי האוכלוסין, פגיעה בתשתית כלכלית ובגישה אליה באזורים הסמוכים לגבולות, פינוי למעלה מ-100 אלף אזרחים בדרום הארץ וצפונה, גיוס המילואים הנרחב, ירידה חדה בזמינות עובדים לא-ישראלים למשק ושיבושים מתמשכים בפעילות מערכת החינוך. השפעות המלחמה הובילה לירידה ניכרת בתוצר ברבעון הרביעי של 2023.

במהלך הרבעון הראשון של 2024 נרשמה התאוששות בפעילות הכלכלית במרבית הענפים והאזורים. לאור ירידה משמעותית בהיקף הירי הרקטי למרבית אזורי הארץ, ירידה בגיוסי המילואים, חזרה לשגרה במערכת החינוך במרבית האזורים והסתגלות רוב הציבור ל"שגרת מלחמה". תהליך זה, בא לידי ביטוי, בין היתר, בהתאוששות בהוצאות הצרכנים בכרטיסי אשראי, עלייה מחודשת בפדיון העסקים במרבית הענפים ועוד. לצד זאת, הפעילות בחלקים מסוימים במשק עדיין נמוכה משמעותית מרמתה טרום המלחמה, כגון בענפי הבנייה ותיירות החוץ ובאזורים הסמוכים לגבול הצפוני והדרומי.

צפוי תהליך ממושך של שיקום אזרחי וביטחוני, בדגש על הוצאות מקומיות שיבואו לידי ביטוי בהוצאה הציבורית, בהשקעות בנכסים קבועים, בשירותי בריאות ובשירותים סוציאליים ובהיקף הצרכים הפרטיים. הסיכונים הגיאופוליטיים נותרו גבוהים על רקע האפשרות להסלמה לגזרות נוספות, ולאור הסיכונים הקשורים בסנטימנט כלפי ישראל בשווקים הפיננסיים הבינלאומיים. בהקשר זה, נציין כי בלילה שבין 14-13 באפריל 2024 פתחה איראן במתקפת טילים על ישראל, מהלך אשר מעלה את ההסתברות להתממשות של תרחישים חלופיים בעלי השלכות שליליות יותר על כלכלת ישראל. אך, נראה שלא בטווח זמן המידי לאור ההתפתחויות שהיו מאז.

בשלב זה, בהתאם להערכתנו הראשונית של הבנק, ענפי המשק שפעילותם חשופה במיוחד לנזקי המלחמה הם: בנייה, חקלאות, תרבות ופנאי (תיירות, מסעדות, בידור וכו') וחלק מענפי התעשייה והמסחר, כתלות במיקום האזורי שלהם. שנת 2023 התאפיינה באירועים ציבוריים - חקיקתיים וחברתיים, בדגש על תהליכי החקיקה שמובילה הממשלה. על רקע פרוץ המלחמה, פחתה, לעת עתה, רמת הסיכון שנובעת מאירועים אלה.

ב-9 בפברואר 2024 חברת Moody's הפחיתה את דירוג האשראי של מדינת ישראל מ-A1 ל-A2, ושינתה את אופק הדירוג של מדינת ישראל לשלילי. הדוח של Moody's מדגיש את החולשות הנובעות מהמצב הקיים בישראל במספר נושאים. Moody's מעריכה כי נטל החוב של ישראל יהיה גבוה מהותית מהצפוי לפני המלחמה. אופק הדירוג השלילי משקף את הערכת Moody's כי הסיכון להסלמה של הסכסוך מול חיזבאללה בצפון ישראל נותר משמעותי, ולהסלמה שכזו פוטנציאל השפעה שלילי משמעותי על כלכלת ישראל. מנגד, מהלך הדירוג מביא בחשבון גם את החוזקות ארוכות השנים של כלכלת ישראל. החברה אשררה את הדירוג ואת אופק הדירוג ביום 10 במאי 2024.

בעקבות הורדת דירוג האשראי של מדינת ישראל מדירוג A1 לדירוג A2 עם תחזית שלילית, ב-13 בפברואר 2024 התקבלה הודעה מ-Moody's לפיה Moody's מורידה גם את דירוג הפיקדונות לטווח ארוך ל-A3 ולטווח קצר ל-P-2 של הבנק ושל בנקים ישראלים נוספים וכן את דירוג ה-CRR של הבנק ושל בנקים ישראלים נוספים ל-A2 עם תחזית שלילית.

ביום 2 באפריל 2024 הסירה חברת Fitch את מעקב הסיכון קצר הטווח השלילי של דירוג האשראי של ישראל, (RISK RWN WATCH NEGATIVE) והחליפה אותו בהערכת סיכון שלילית ממושכת יותר - NEGATIVE OUTLOOK. בראיית Fitch, בטווח הקצר הסיכונים הגיאופוליטיים הקשורים למלחמה בעזה נותרו גבוהים וסיכוני ההסלמה נותרו משמעותיים. בחברה סבורים שעתה הסיכונים הם ממושכים יותר וההשפעה השלילית עלולה להימשך זמן רב יותר. במקביל, חברת Fitch אשררה את דירוג האשראי ברמה של A+. על רקע דומה, כלומר סיכון גיאופוליטי מוגבר, ביום 18 באפריל 2024 חברת S&P הפחיתה את דירוג האשראי של ישראל מ-AA- ל-A+ עם אופק דירוג שלילי. החברה ציינה כי העימות הישיר עם איראן מגביר את הסיכונים הגיאופוליטיים, שהיו גבוהים עוד קודם לכן. בתרחיש שלילי, החברה עלולה להוריד את הדירוג של ישראל אם הסכסוכים המתמשכים יתרחבו, ויגדילו עוד יותר את הסיכונים הביטחוניים, כלכליים, חברתיים וגיאופוליטיים שעומדים בפני ישראל. בעקבות מהלך זה, ובדגש על חשש מהשפעות ארוכות טווח של המלחמה על ענף הבנקאות המקומי, ב-2 במאי 2024, סוכנות S&P הפחיתה את אופק הדירוג של הבנק מיציב לשלילי (הן במט"ח והן במטבע מקומי). הסוכנות הפחיתה את דירוג האשראי (במט"ח) של הבנק מרמה של A-/A-2 (Long-term/Short-term) לרמה של A-/A-2. במקביל, לא חל שינוי בדירוג של הבנק במונחי מטבע מקומי.

למידע נוסף ראה פרק [התפתחויות עיקריות במשק בדוח הדירקטוריון וההנהלה](#).

למידע נוסף בנושא סיכון ציות, משפטי, מודלים, מוניטין וסיכון הבנקאות ההוגנת (Conduct), ראה פרק [סיכונים אחרים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2023](#).

מדיניות חשבונאית ואומדנים בנושאים קריטיים

כללי

הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי שנתי ורבעוני של תאגיד בנקאי כמפורט [בביאור 1 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023](#).

הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים דורשת מהנהלה שימוש באומדנים והערכות המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים, התחייבויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות.

התוצאות בפועל של אומדנים אלו עלולות להיות שונות מהאומדנים ו/או ההערכות. האומדנים וההערכות מתבססים בדרך כלל על תחזיות כלכליות, הערכות לגבי השווקים השונים וניסיון העבר, תוך הפעלת שיקול דעת ואשר ההנהלה מאמינה כי הינם סבירים בעת החתימה על הדוחות הכספיים.

למידע נוסף ראה פרק [מדיניות חשבונאית ואומדנים בנושאים קריטיים בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023](#).

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי וסיווג חובות בעייתיים

הפרשה קבוצתית

הבנק מיישם את הוראות המפקח על הבנקים בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים (Current Expected Credit Losses - CECL), כפי שפורסמו בנושא 326 בקודיפיקציה (ASC 326) בדבר "מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי".

תהליך אמידת ההפרשה הקבוצתית הפך מורכב במיוחד לאור פרוץ מלחמת "חרבות ברזל", אשר הינה אירוע משמעותי המטיל עננה כבדה על הפעילות העסקית והכלכלית ומלווה בחוסר וודאות משמעותית לגבי אורכה, מידת והיקף השפעתה. בהתאם לכך, נבחן פרופיל הסיכון של ענפי המשק השונים, נבחנו תרחישים מאקרו כלכליים, בהתייחס בין היתר לפרמטרים המתייחסים לאשראי העסקי ולשערי החליפין, ובוצעו התאמות בגין אומדני ההפרשה. לאור רמת אי הוודאות הגבוהה בתקופה זו, תתכנה סטיות משמעותיות באומדנים שבוצעו לקביעת יתרת ההפרשה להפסדי אשראי כפי שמוצגת בדוחות הכספיים. אומדנים אלה מותאמים בהתאם להתפתחויות במשק ובכלכלה, והשפעתן על רמת הסיכון הגלומה בתיק ובהתאם על הפסדי האשראי הצפויים.

למידע נוסף בנוגע להתאמת אומדני הפסדי האשראי בגין מלחמת "חרבות ברזל", ראה פרק [סיכונים אשראי](#).

סיווג חובות בעייתיים והפרשה פרטנית

הבנק בוחן באופן שוטף ובהתאם לנהלים את תיק האשראי במטרה לאתר, מוקדם ככל הניתן, לווים בהם עלתה רמת הסיכון והחשיפה, והזקוקים לתשומת לב ניהולית מיוחדת וליווי צמוד. זאת, על רקע מאפייני סיכון או כתוצאה מתנאים כלכליים/משקיים העלולים להשפיע על מצב הלווים, במטרה לשפר את מצבם. לגבי הלקוחות העסקיים, הערכת עומק הבעיה נעשית תוך הפעלת שיקול דעת על ידי הגורמים העסקיים המטפלים בלווה, על ידי יחידות ניהול סיכונים האשראי (נס"א) בחטיבה לניהול סיכונים ובאמצעות הערכה אובייקטיבית ככל האפשר של הקשיים שאותרו, במטרה לקבוע את דירוג הסיכון שלהם.

ככלל, חוב מסחרי שיתרתו החוזית הינה 1 מיליון ש"ח או יותר נבדק פרטנית על ידי הגורמים המוסמכים בבנק לעניין סיווגם כחובות בעייתיים, לרבות רישום מחיקה חשבונאית ככל שלרלוונטי. יתר לקוחות הבנק, ככלל, נבחנים לצורך סיווג על בסיס מצב הפיגור ובהתאם לתסמינים שליליים מסוימים שמוגדרים ומופעלים מיכונית.

חובות לא צוברים, למעט אשראי לדיוור, הינם חובות אשר הבנק סבור כי אינם חולקים מאפייני סיכון משותפים עם חובות צוברים, ולפיכך מעריך את ההפרשה בגינם על בסיס פרטני.

מתודולוגיית הטיפול בחובות בעייתיים מחייבת בין היתר, בחינה שיטתית של נאותות ההפרשה להפסדי אשראי בגין החובות המסווגים כלא צוברים. ההפרשה מוערכת בהתאם לפער בין יתרת החוב הרשומה לערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים לשירות החוב מהפעילות של הלקוח וממימוש ביטחונות ונכסים אחרים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבית של החוב. לגבי חובות שהחזר שלהם נסמך על ביטחונות (חובות מותנים בביטחון) ואין מקורות החזר זמינים ואמינים אחרים, ההפרשה נקבעת בהתבסס על השווי ההוגן של הביטחון בניכוי עלויות מימוש ולאחר הפעלת מקדמי ביטחון בכל הקשור לשווי הבטוחה שיהיה ניתן לממשו ולהיפרע ממנו. בהקשר זה יצוין כי הבנק מיישם את דרישות בנק ישראל על פיהן קביעת סיווג של חוב מתבססת על יכולת התשלום של החייב, כלומר החוזק הצפוי של מקור החזר הראשוני של החוב וזאת למרות התמיכה של מקורות החזר שניים ושלישונים כגון: ביטחונות וערבים.

בדומה לבחינת נאותות הסיווגים מבוצעת מידי רבעון גם בחינת נאותות ההפרשה בהתאם לדרישות בנק ישראל.

בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין, האחריות הכוללת לנאותות הסיווגים וההפרשות מוטלת על החטיבה לניהול סיכונים. בנוסף לדיונים המתקיימים בהנהלות החטיבות העסקיות ונציגי החטיבה לניהול סיכונים, מתקיים מידי רבעון דיון גם בוועדת הפרשות של הבנק בראשות המנכ"ל הראשי, לגבי הסך המצרפי של ההפרשות הנדרשות לאותו רבעון, וכן בהתייחס לסיווג והפרשות ספציפיים (מעבר לסף סכום שנקבע).

למידע נוסף בנוגע למדיניות החשבונאית בנושא הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי וסיווג חובות בעייתיים ראה פרק [מדיניות חשבונאית ואומדנים בנושאים קריטיים בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023](#).

ירידות ערך של ניירות ערך בתיק הזמין למכירה

הבנק אומד את הפסדי האשראי הצפויים בגין אגרות חוב בתיק הזמין למכירה בכל מועד דיווח כאשר השווי ההוגן של הנייר נמוך מעלותו המופחתת. בכל מצב כאמור, בוחן הבנק אם ישנה כוונה למכור את הנייר או אם הבנק מאמין כי יותר-סביר-מאשר-לא שהוא ידרש למכור את הנייר לפני השבת ערכו בספרים. אם התשובה חיובית – מלוא הפער שבין הערך בספרים לבין השווי ההוגן מוכר ברווח והפסד. אם התשובה שלילית – הבנק בוחן אם הירידה בשווי ההוגן נובעת מהפסדי אשראי או מגורמים אחרים, וירידת ערך אשר הבנק מעריך כי נובעת מהפסדי אשראי מוכרת באמצעות ההפרשה להפסדי אשראי, בעוד כל ירידת ערך אחרת מוכרת כנגד רווח כולל אחר. הפסד אשראי קיים כאשר הבנק לא צופה לקבל תזרימי קרן וריבית מספקים על מנת להשיב את מלוא העלות המופחתת של הנייר. ההפרשה בגין הפסדי אשראי מוגבלת לסכום שבו עולה העלות המופחתת של הנייר על שווי ההוגן. סכום ההפרשה מתעדכן מעלה או מטה בהתאם לשינויים בהערכות בתקופות עוקבות.

במסגרת הערכת הבנק בדבר קיומו של הפסד אשראי, בוחן הבנק נתונים, הערכות ופריטי מידע שונים.

בהתאם לכללים החדשים, הבנק אינו מתחשב לעניין זה במשך הזמן שבמהלכו השווי ההוגן של הנייר היה נמוך מעלותו.

במקרים בהם הבנק החליט לבצע בדיקה כמותית תתבצע הבחינה באמצעות שיטת PD LGD. במסגרת בחינה זו תבוצע השוואה של היוון תזרימי המזומנים אל מול השווי ההוגן ואל מול העלות המופחתת. במצב בו היוון תזרימי המזומנים הצפויים נמוך מהעלות המופחתת יוכר ההפרש כהפרשה להפסדי אשראי. במקרה בו השווי ההוגן של האיגרת גבוה מסכום היוון תזרימי המזומנים תוכר הפרשה עד לרצפת השווי ההוגן.

ירידות ערך של השקעות בחברות כלולות המוצגות לפי שיטת השווי המאזני

הבנק בוחן בכל תקופת דיווח את הצורך ברישום הפסדים בגין ירידת ערך שהינה בעלת אופי אחר מזמני, בגין השקעות בחברות כלולות.

השקעה בחברה כלולה נבחנת לירידת ערך כאשר אירועים או שינויים בנסיבות מצביעים על כך שירידת ערך הינה בעלת אופי אחר מזמני.

במקרה זה מבוצעת בחינה האם מדובר בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני.

הבחינה לקיומה של ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, מתבצעת בהתחשב בין היתר באינדיקטורים הבאים:

- העדר כוונה למכור את ההשקעה לפני השבת ירידת הערך.
- העדר ציפייה כי יותר סביר מאשר לא שהבנק ידרש למכור את ההשקעה לפני השבת ירידת הערך.
- משך הזמן שבו השווי ההוגן של ההשקעה נמוך מערכה בספרים וחומרת ירידת הערך.
- מצבה הכספי של החברה המוחזקת, לרבות איכות הנכסים, רווח ורווחיות, נזילות של החברה המוחזקת.
- שינויים בדירוג האשראי של החברה המוחזקת.
- אירועים משפטיים או רגולטוריים הקשורים לחברה המוחזקת.
- הערכות אנליסטים והערכות שווי של החברה המוחזקת.
- שינויים חוקיים או רגולטוריים המשפיעים על ענף הפעילות של החברה המוחזקת.
- שינוי משמעותי בסביבת השוק שעלול להשפיע על שווי נכסים ובטוחות של החברה המוחזקת (למשל, ירידת מחירי הנדל"ן).
- שינויים משמעותיים בתנאים הכלכליים הקשורים לחברה המוחזקת.
- שינויים במודל העסקי של החברה המוחזקת כתוצאה משינויים בטכנולוגיה או מתחרים חדשים בתעשייה.
- הכוונה והיכולת של התאגיד הבנקאי להחזיק בהשקעה עד למועד שבו לא צפוי שההשקעה תימכר בהפסד.

ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, מוכרת בדוח רווח והפסד בהתאם לשווי ההוגן של החברה המוחזקת, והערך בספרים לאחר ירידת הערך מהווה בסיס עלות חדש. ההפסד שהוכר לא יבוטל בתקופות עוקבות גם אם תתרחש עליית ערך.

התחייבויות לזכויות עובדים

ליום 31 במרס 2024 יתרת רווח כולל אחר מצטבר בגין הטבות לעובדים הסתכמה ביתרה שלילית בסך 743 מיליון ש"ח לאחר השפעת מס, לעומת יתרת קרן שלילית בסך 1,147 מיליון ש"ח לאחר השפעת מס ליום 31 בדצמבר 2023.

יתרת ההתחייבות להטבות לעובדים ליום 31 במרס 2024 לפי שיעור היוון על בסיס אגרות חוב קונצרניות בישראל ("שוק עמוק לגישת הרשות לניירות ערך") נמוכה בכ-1,070 מיליון ש"ח מיתרת ההתחייבות בפועל.

הערכת האקטואר של זכויות העובדים נמצאת באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך וכתובתו: www.magna.isa.gov.il.

למידע נוסף ראה פרק [מדיניות חשבונאית ואומדנים בנושאים קריטיים בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023](#).

בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הוראות הפיקוח על הבנקים מחילות על תאגידים בנקאיים את דרישות סעיפים 302 ו-404 של ה-Sox Act. בהתייחס לסעיפים אלו נקבעו על ידי ה-SEC וה-Public Company Accounting Oversight Board הוראות באשר לאחריות ההנהלה לקביעתם וקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולקיום בקרה פנימית על הדיווח הכספי וחוות דעת רואי החשבון המבקרים לגבי הביקורת של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

הוראות הפיקוח קובעות:

- תאגידים בנקאיים יישמו את דרישות סעיפים 302 ו-404 וכן את הוראות ה-SEC שפורסמו מכוחם.
- בקרה פנימית נאותה מחייבת קיום מערך בקרה על פי מסגרת מוגדרת ומוכרת, ומודל ה-COSO 2013 (Committee Of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) עונה על הדרישות ויכול לשמש לצורך הערכת הבקרה הפנימית.

הבנק מיישם באופן שוטף את ההוראה בקבוצת לאומי.

במהלך שנת 2024 מבצע הבנק תיקוף ועדכון של תהליכי בקרה מהותיים ובדיקות אפקטיביות של כל מערך הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל וראשת החטיבה הפיננסית והחשבונאית הראשית, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנכ"ל של הבנק וראשת החטיבה הפיננסית והחשבונאית הראשית הסיקו כי לתום תקופה זו, הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הכספי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2024 לא אירע כל שינוי מהותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של הבנק, אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

דירקטוריון

בתקופה ינואר-מרס 2024 התקיימו 11 ישיבות של מליאת הדירקטוריון ו-19 ישיבות של ועדות הדירקטוריון. ישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 27 במאי 2024, הוחלט לאשר ולפרסם את תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים - הבלתי מבוקרים של הקבוצה ליום 31 במרס 2024 ולתקופה שהסתיימה באותו תאריך. דירקטוריון הבנק מביע את הערכתו ותודתו לעובדים ולמנהלים של הבנק ושל חברות הקבוצה, בארץ ובחו"ל, על עבודתם המסורה ותרומתם לקידום עסקי הקבוצה.

ד"ר שמואל (מולי) בן צבי
יו"ר הדירקטוריון

חנן פרידמן
מנהל כללי

27 במאי 2024.

הצהרה - (CERTIFICATION)

אני חנן פרידמן מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2024 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות והשינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה"). וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים המשותפים, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת של דירקטוריון הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

27 במאי 2024.

חנן פרידמן
מנהל כללי

הצהרה - (CERTIFICATION)

אני חגית ארגוב מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2024 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות והשינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה"). וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים המשותפים, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת של דירקטוריון הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

27 במאי 2024.

חגית ארגוב

סמנכ"לית בכירה

חשבונאית ראשית

ראשת החטיבה הפיננסית והחשבונאית

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים המשותפים לבעלי המניות של בנק לאומי לישראל בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות בנות שלו (להלן – "הבנק"), הכולל את המאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 31 במרס 2024 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישמו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מברורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

בריטמן אלמגור זהר ושות'

A Firm in the Deloitte Global Network
רואי חשבון

סומך חייקין

שותפות רשומה בישראל ופירמה חברה
בארגון הגלובלי של KPMG המורכב
מפירמות עצמאיות המסונפות ל-
KPMG International Limited חברה
אנגלית פרטית מוגבלת באחריות
רואי חשבון

רואי החשבון המבקרים המשותפים

27 במאי 2024

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2024

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			
2023	2023	2024	ביאור	
מבוקר		בלתי מבוקר	במיליוני ש"ח	
33,655	7,572	8,827	2	הכנסות ריבית
17,658	3,644	5,060	2	הוצאות ריבית
15,997	3,928	3,767	2	הכנסות ריבית, נטו
2,383	406	222	6, 13	הוצאות בגין הפסדי אשראי
13,614	3,522	3,545		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
				הכנסות שאינן מריבית
1,279	25	734	א3	הכנסות מימון שאינן מריבית
3,737	948	935		עמלות
165	98	859		הכנסות אחרות
5,181	1,071	2,528		סך כל ההכנסות שאינן מריבית
				הוצאות תפעוליות ואחרות
3,484	845	1,071		משכורות והוצאות נלוות
1,541	341	375		אחזקה ופחת בניינים וציוד
1,869	443	379		הוצאות אחרות
6,894	1,629	1,825		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
11,901	2,964	4,248		רווח לפני מיסים
3,988	889	1,503		הפרשה למיסים על הרווח
7,913	2,075	2,745		רווח לאחר מיסים
(886)	(1,094)	40		חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) של חברות כלולות לאחר מיסים
				רווח נקי
7,027	981	2,785		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-		המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה ^(א)
7,027	981	2,785		המיוחס לבעלי מניות הבנק
				רווח בסיסי ומדולל למניה (בשקלים חדשים)
4.58	0.64	1.83	ב3	רווח נקי בסיסי ומדולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

(א) סכומים נמוכים מ-1 מיליון ש"ח.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

חגית ארגוב
סמנכ"לית בכירה
חשבונאית ראשית
ראשת החטיבה הפיננסית
והחשבונאית

חנן פרידמן
מנהל כללי

ד"ר שמואל (מולי) בן צבי
יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 27 במאי 2024.

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2024

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2024	
2023	2023		
מבוקר	בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
7,027	981	2,785	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	בניכוי רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה ^(א)
7,027	981	2,785	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
			רווח כולל אחר, לפני מיסים
641	253	(302)	התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן, נטו
5	(5)	(5)	(הפסדים) רווחים נטו בגין גידור תזרים מזומנים
378	(176)	611	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים ^(א)
55	26	(5)	(הפסד) רווח כולל אחר בגין חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
1,079	98	299	רווח כולל אחר, לפני מיסים
(373)	(29)	(89)	השפעת המס המתייחס
706	69	210	רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מיסים
-	-	-	בניכוי רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה ^(א)
706	69	210	רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מיסים
7,733	1,050	2,995	רווח כולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	בניכוי רווח כולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה ^(א)
7,733	1,050	2,995	רווח כולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

(א) בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף תקופה של תכניות פנסיה להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר. ראה גם [ביאור 8](#).

(ב) סכומים נמוכים מ-1 מיליון ש"ח.

ראה גם [ביאור 4](#) בדבר רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
תמצית מאזן מאוחד
ליום 31 במרס 2024

31 בדצמבר		31 במרס		
2023	2023	2024		
מבוקר		בלתי מבוקר		ביאור
		במיליוני ש"ח		
נכסים				
105,476	134,381	144,064		מזומנים ופיקדונות בבנקים
ניירות ערך:				
15,406	14,790	16,962		אגרות חוב מוחזקות לפדיון
126,137	76,284	110,165		אגרות חוב זמינות למכירה
4,828	4,367	5,432		מניות שאינן למסחר
13,677	3,933	5,165 ^(י)		ניירות ערך למסחר
160,048	99,374	137,724		סך הכל ניירות ערך ^{(א)(ב)}
3,053	3,282	2,288		ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
426,203	409,136	435,537		6, 13 אשראי לציבור
(6,717)	(5,319)	(6,955)		6, 13 הפרשה להפסדי אשראי
419,486	403,817	428,582		אשראי לציבור, נטו
1,806	1,123	1,387		אשראי לממשלות
4,014	3,786	4,129		השקעות בחברות כלולות
2,874	2,767	2,682		בניינים וציוד
27,410	26,959	25,745		11 נכסים בגין מכשירים נגזרים
7,330	6,988	7,072		נכסים אחרים ^(א)
731,497	682,477	753,673		סך כל הנכסים
התחייבויות והון				
567,824	532,906	595,805		7 פיקדונות הציבור
20,776	24,042	24,139		פיקדונות מבנקים
160	383	101		פיקדונות מממשלות
13,776	4,739	6,307		ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
32,114	28,288	30,902		אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
26,636	25,601	23,591		11 התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
15,709	16,722	15,695		התחייבויות אחרות ^{(א)(ג)}
676,995	632,681	696,540		סך כל ההתחייבויות
54,497	49,791	57,128		9 הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
5	5	5		זכויות שאינן מקנות שליטה
54,502	49,796	57,133		סך כל ההון
731,497	682,477	753,673		סך כל ההתחייבויות וההון

(א) לפרטים בדבר סכומים הנמדדים בשווי הוגן ראה **ביאור 15.א**.
 (ב) מזה: ניירות ערך בסך 13,924 מיליון ש"ח (31 במרס 2023 - 17,445 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2023 - 13,624 מיליון ש"ח) שועבדו למלווים.
 (ג) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בסך 701 מיליון ש"ח (ביום 31 במרס 2023 - 607 מיליון ש"ח, ביום 31 בדצמבר 2023 - 747 מיליון ש"ח).
 (ד) מזה אגרות חוב בסך של כ-1,024 מיליון ש"ח שסווגו כניירות ערך למסחר משום שהבנק בחר למדוד אותן לראשונה בהתאם לחלופת השווי ההוגן, למרות שהן לא נרכשו למטרות מסחר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
תמצית דוח על השינויים בהון
לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2024

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)

קרנות הון			
מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות ואחרות ^(א)	מפרמיה	הון מניות	
			במיליוני ש"ח
63	2,250	7,111	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)
-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
-	-	-	דיבידנד שהוכרז
1	-	-	הטבה לעובדים בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
64	2,250	7,111	יתרה ליום 31 במרס 2024

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)

קרנות הון			
מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות ואחרות ^(א)	מפרמיה	הון מניות	
			במיליוני ש"ח
56	2,829	7,132	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)
-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
-	-	-	דיבידנד שהוכרז
2	-	-	הטבה לעובדים בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
58	2,829	7,132	יתרה ליום 31 במרס 2023

(א) כולל 10 מיליון ש"ח קרנות הון אחרות.
 (ב) כולל 5,075 מיליון ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה, מזה 2,250 מיליון ש"ח בגין רכישה עצמית של מניות (31 במרס 2023 - 5,344 מיליון ש"ח, מזה 1,650 מיליון ש"ח בגין רכישה עצמית של מניות) יתרת הסכום לחלוקה כפופה להוראות בנק ישראל ולמגבלות המפורטות בהוראות ניהול בנקאי תקין.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

סך כל הון המניות וקרנות ההון	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עודפים שנצברו ^(א)	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון
9,424	(2,647)	47,720	54,497	5	54,502
-	-	2,785	2,785	-	2,785
-	210	-	210	-	210
-	-	(365)	(365)	-	(365)
1	-	-	1	-	1
9,425	(2,437)	50,140	57,128	5	57,133

סך כל הון המניות וקרנות ההון	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עודפים שנצברו ^(א)	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון
10,017	(3,353)	42,774	49,438	5	49,443
-	-	981	981	-	981
-	69	-	69	-	69
-	-	(699)	(699)	-	(699)
2	-	-	2	-	2
10,019	(3,284)	43,056	49,791	5	49,796

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
 תמצית דוח על השינויים בהון (המשך)
 לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2024

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)

קרנות הון			
מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות ואחרות ^(א)	מפרמיה	הון מניות	
			במיליוני ש"ח
56	2,829	7,132	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022
-	-	-	רווח נקי
-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
-	-	-	דיבידנד ששולם
-	(579)	(21)	רכישה עצמית של מניות
7	-	-	הטבה לעובדים בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
63	2,250	7,111	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023

(א) כולל 10 מיליון ש"ח קרנות הון אחרות.

(ב) כולל 5,253 מיליון ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה, מזה 2,250 מיליון ש"ח בגין רכישה עצמית של מניות. יתרת הסכום לחלוקה כפופה להוראות בנק ישראל ולמגבלות המפורטות בהוראות ניהול בנקאי תקין.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

סך הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	עודפים שנצברו ^(א)	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	סך כל הון המניות וקרנות ההון
49,443	5	49,438	42,774	(3,353)	10,017
7,027	-	7,027	7,027	-	-
706	-	706	-	706	-
(2,081)	-	(2,081)	(2,081)	-	-
(600)	-	(600)	-	-	(600)
7	-	7	-	-	7
54,502	5	54,497	47,720	(2,647)	9,424

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד
לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2024

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2024	
2023	2023		בלתי מבוקר
			במיליוני ש"ח
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת			
7,027	981	2,785	רווח נקי לתקופה
התאמות:			
1,103	1,290	(18)	חלק הקבוצה (ברווחים) הפסדים בלתי מחולקים של חברות כלולות ^(א)
675	147	156	פחת והפחתות על בניינים וציוד (לרבות ירידת ערך)
2,383	406	222	הוצאות בגין הפסדי אשראי
298	136	83	הפסדים, נטו ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה
(90)	26	9	הפסדים (רווחים), נטו שמושו ונטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
(22)	1	(834)	(רווחים) הפסדים ממימוש בניינים וציוד - נטו
(279)	(90)	(163)	רווחים, נטו שמושו ונטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר
33	33	-	הפרשה לירידת ערך אגרות חוב זמינות למכירה
16	2	3	הפרשה לירידת ערך מניות שאינן למסחר
7	2	1	הוצאות הנובעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות
(694)	(125)	32	מיסים נדחים - נטו
170	125	70	פיצויי פרישה ופנסיה - גידול בעודף העתודה על היעודה
(2,211)	(65)	(822)	ריבית שטרם התקבלה מעבר לריבית שנצברה בתקופה בגין אגרות חוב זמינות למכירה ואגרות חוב מוחזקות לפדיון
379	365	(85)	הפרשי צבירה ושער בגין אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(173)	(514)	104	השפעת הפרשי שער על יתרות מזומנים ושוי מזומנים
(2)	-	(1)	אחר, נטו
שינוי נטו בנכסים שוטפים:			
(772)	(321)	1,665	נכסים בגין מכשירים נגזרים
(11,327)	(1,699)	8,503	ניירות ערך למסחר
(272)	(183)	(16)	נכסים אחרים
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:			
3,213	2,121	(2,869)	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
405	1,048	356	התחייבויות אחרות
(133)	3,686	9,181	מזומנים נטו מפעילות שוטפת

(א) בניכוי דיבידנד שהתקבל.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד (המשך) לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2024

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2024	2023	2023
מבוקר	בלתי מבוקר	במיליוני ש"ח		
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה				
2,927	2,872	852		שינוי נטו בפיקדונות בבנקים לתקופה מקורית של יותר משלושה חודשים
(35,392)	(19,444)	(9,236)		שינוי נטו באשראי לציבור ^(א)
(696)	(14)	419		שינוי נטו באשראי לממשלה
(19)	(248)	765		שינוי נטו בניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
(3,164)	(384)	(2,061)		רכישת אגרות חוב מוחזקות לפדיון
2,311	63	566		תמורה מפדיון אגרות חוב מוחזקות לפדיון
(175,653)	(50,492)	(60,145)		רכישת אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
87,816	25,950	64,613		תמורה ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
25,929	10,526	11,044		תמורה מפדיון אגרות חוב זמינות למכירה
(2)	(2)	(68)		רכישת מניות בחברות כלולות
42	-	165		תמורה ממכירת תיקי אשראי
(1,556)	-	-		רכישת תיקי אשראי
(833)	(177)	(133)		רכישת בניינים וציוד
41	-	1,003		תמורה ממימוש בניינים וציוד
17	1	2		קופה מרכזית לתשלום פיצויים
(98,232)	(31,349)	7,786		מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) השקעה
תזרימי מזומנים מפעילות מימון				
(1,530)	1,736	3,363		שינוי נטו בפיקדונות מבנקים לתקופה מקורית של יותר משלושה חודשים
10,616	(24,261)	27,946		שינוי נטו בפיקדונות הציבור
(87)	136	(59)		שינוי נטו בפיקדונות מממשלה
9,824	787	(7,469)		שינוי נטו בניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
10,758	1,691	-		תמורה מהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(6,874)	(1,556)	(1,204)		פדיון אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(2,081)	(699)	-		דיבידנד ששולם לבעלי המניות
(600)	-	-		רכישה עצמית של מניות
20,026	(22,166)	22,577		מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) מימון
(78,339)	(49,829)	39,544		גידול (קיטון) במזומנים ושווה מזומנים
180,637	180,637	102,471		יתרת מזומנים ושווה מזומנים לתחילת התקופה
173	514	(104)		השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים ושווי מזומנים
102,471	131,322	141,911		יתרת מזומנים ושווה מזומנים לסוף התקופה

(א) כולל פעילות שוטפת מרכישת ניכיון חייבים.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
 תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד (המשך)
 לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2024

ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו ודיבידנדים שהתקבלו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2024	
2023	2023	2024	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	במיליוני ש"ח		
29,677	6,938	7,950	ריבית שהתקבלה
(14,078)	(2,490)	(5,026)	ריבית ששולמה
208	46	51	דיבידנדים שהתקבלו
(4,397)	(1,317)	(1,617)	מיסים על הכנסה ששולמו
116	6	2	מיסים על הכנסה שהתקבלו

נספח א' - פעולות השקעה ומימון שלא במזומן בתקופת הדוח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2024

ביום 19 במרס 2024 הוכרז על חלוקת דיבידנד לבעלי המניות בסך 365 מיליון ש"ח.

עמוד	פירוט הביאורים
104	1 עיקרי המדיניות החשבונאית
107	2 הכנסות והוצאות ריבית
108	3א הכנסות מימון שאינן מריבית
110	3ב רווח למניה רגילה
111	4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
114	5 ניירות ערך
132	6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
136	7 פיקדונות הציבור
137	8 זכויות עובדים
143	9א הון
146	9ב הלימות הון, מינוף ונזילות
151	10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
153	11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון
166	12א מגזרי פעילות פיקוחיים
172	12ב מגזרי פעילות גישת ההנהלה
175	13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
194	14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
197	15א יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
200	15ב פריטים הנמדדים בשווי הוגן
207	15ג שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3
210	15ד מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3
214	16 נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך המאזן

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

1. עקרונות הדיווח

תמצית הדוחות הכספיים לתקופות ביניים המאוחדים ליום 31 במרס 2024 ערוכה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

הכללים החשבונאיים שיושמו בעריכת דוחות לתקופות ביניים הינם עקביים לכללים ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2023, פרט לאמור בסעיף ב. להלן. דוחות כספיים לתקופות ביניים אלה אינם כוללים את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים, ויש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2023 והביאורים הנלווים אליהם (להלן: הדוחות השנתיים).

תמצית הדוחות הכספיים לתקופות ביניים המאוחדים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 27 במאי 2024.

2. שימוש באומדנים

בעת הכנת תמצית הדוחות הכספיים לתקופות ביניים המאוחדים, בהתאם להוראות ולהנחיות כאמור לעיל, נדרש מההנהלה להפעיל שיקול דעת, ולעשות שימוש באומדנים, בהערכות ובהנחות, המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות ועל סכומי התוצאות המדווחות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ולאירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות ומצגים שונים, ניתוחים וסקירות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות, וזאת בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. חוסר הוודאות הנשקף מתנאי הכלכלה ותנאים סביבתיים אחרים עודנו משמעותי ולפיכך אומדנים והערכות עשויים להתעדכן בהתאם להתפתחות בתנאים ובנסיבות ולתמורות בכלכלה.

המדיניות שמיישם הבנק בשימוש בהערכות ובאומדנים הינה ככלל עקבית לזו ששימשה בדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2023, למעט המפורט בסעיף ב. להלן. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

3. הבנק מבצע מעת לעת התאמות לא מהותיות לסיווגים במספרי ההשוואה על מנת להתאימם לאופן הסיווג בדוחות הכספיים השוטפים לצרכי השוואתיות. לסיווגים האמורים אין השפעה על תוצאות הפעילות.

ב. תקני חשבונאות חדשים, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים שיושמו לראשונה

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2024 מיישם הבנק תקנים חשבונאיים והוראות המפורטים להלן:

1. עדכון תקינה ASU 2022-02 בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת האשראי

ביום 31 במרס 2022 פרסם ה-FASB את ASU 2022-02 בדבר "ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי". ביום 19 לאוקטובר 2023 הופץ חוזר לעדכון הוראות הדיווח לציבור, בקשר לעדכון התקינה. הפרסום מעדכן את הטיפול החשבונאי בחובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי, וכן מרחיב את הגילוי על איכות האשראי לפי שנת העמדת האשראי.

העדכון כולל, בין היתר, את השינויים הבאים:

- החלפת המונח - "חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי" (Troubled Debt Restructurings) ובקיצור: "TDRs") במונח - "שינויים בתנאים של חובות של לווים בקשיים פיננסיים" (Financial Difficulty Modifications, ובקיצור "FDMS").

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

- דרישות הגילוי על TDRs הוחלפו בדרישות גילוי עדכניות על FDMS, לרבות דרישות למתן גילוי על כל שינוי בתנאי חוב, ללווה בקשיים פיננסיים, הכולל ויתור על הקרן, הפחתת שיעור הריבית, או הארכת תקופה שאינה גורמת לדחיה זניחה בתשלומים של כל לווה בקשיים פיננסיים. לאור שינוי זה בוטל הצורך בבדיקה האם במסגרת הארגון מחדש ניתן ללווה ויתור כלכלי. במסגרת דרישות הגילוי העדכניות שולבו הנחיות לזיהוי לווים בקשיים פיננסיים, הדומות להנחיות הקיימות. כתוצאה מהסדרת הדרישה לבחינת קיומו של ויתור כלכלי, אוכלוסיית ההלוואות שישווגו כ-FDMS עשויה להיות שונה מאוכלוסיית ההלוואות שבעבר סווגה כ-TDRs.
 - בוטלה הדרישה לחשב הפרשה להפסדי אשראי בשיטת היוון תזרימי מזומנים עבור חוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי.
 - בוטלה הדרישה להתחשב ולמדוד בנפרד ארגונים מחדש צפויים. הערכת השפעת שינויים בתנאי חוב מבוצעת כחלק אינטגרלי בתהליך הערכת ההפרשה להפסדי אשראי צפויים.
 - נוספה דרישת גילוי של מחיקות ברוטו לפי שנת העמדת האשראי, כמפורט [ביאור 1.1.3.1](#).
 - עבור אשראי לאנשים פרטיים, אשראי לדיור ואשראי מסחרי בגין חוב שיתרתו החוזית נמוכה מ-1 מיליון ש"ח, אומצו דגשים רלוונטיים מההנחיות שפורסמו על ידי רשויות פיקוח בארה"ב אשר מטרתם חיזוק אפקטיביות הבקרה הפנימית על שינויים בתנאי חוב של אשראי מסוג זה.
- ההוראות שנקבעו בחוזר חלות מיום 1 בינואר 2024. כאמור לעיל, ההשפעה העיקרית הנובעת מאימוץ ההוראות החדשות הינה הרחבת הגילוי ביחס לשינוי בתנאי חוב, הכולל ויתור על הקרן, הפחתת שיעור הריבית, או הארכת תקופה שאינה גורמת לדחיה זניחה בתשלומים של לווים בקשיים פיננסיים (שינויים אלה מכונים מעתה FDMS). הוראות הגילוי החדשות יושמו ללא הצגה מחדש של מספרי השוואה. יתרת החובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים עד ליום 31 בדצמבר 2023 נקבעה לפי יתרת החובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי עד ליום 31 בדצמבר 2023. כמתאפשר בהוראות הדיווח לציבור, הבנק יכול את הגילוי הכמותי המורחב אשר כולל פירוט של סוגי ה-FDMS שבוצעו החל מיום 1 בינואר 2024 ושל ההשפעות הכספיות שלהם החל מהדוחות לרבעון השני של שנת 2024. למידע נוסף ראה [ביאור 1.2.3.1](#).

ג. תקני חשבונאות חדשים, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

1. **עדכון תקינה ASU 2023-07 בדבר שיפורים לגילויים לגבי מגזרי פעילות בני דיווח**
 ביום 27 בנובמבר 2023, פרסם ה-FASB את ASU 2023-07 בדבר "גילויים לגבי מגזרי פעילות בני דיווח". עדכון תקינה זה נועד לשפר את איכות הדיווח המגזרי, באמצעות הרחבת היקף ותדירות הגילויים לגבי מגזרי פעילות, ובפרט: (1) מתן גילוי לפריטי הוצאה משמעותיים המיוחסים למגזר (significant segment expenses), ככל שאלה מדווחים ל"מקבל החלטות התפעוליות הראשי" (ההנהלה והדירקטוריון) ונכללים במסגרת המידה (measure) של הרווח או ההפסד המגזרי; (2) מתן גילוי לסכום ולהרכב של פריטים מגזריים אחרים. סכום זה יתאים בין הכנסות המגזר, פחות הוצאות משמעותיות, לבין המידה המדווחת של הרווח או ההפסד המגזרי; (3) מתן גילוי כיצד "מקבל החלטות התפעוליות הראשי" (ההנהלה והדירקטוריון) משתמשים במידה המדווחת של הרווח או ההפסד המגזרי על מנת להעריך את ביצועי המגזר ולהחליט כיצד להקצות משאבים; (4) דיווח מדי רבעון על כל הגילויים המתייחסים לרווח או הפסד ונכסים מגזריים, לרבות המידע הנוסף הנדרש מכח עדכון תקינה זה; (5) שינוי התקן הקיים, כדי לאפשר לדווח על מספר מידות של רווח או הפסד מגזרי, בתנאים מסוימים.
 הוראות העדכון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מתקופות שנתיות המתחילות לאחר 15 בדצמבר 2023, ולתקופות ביניים הנכללות בתקופות שנתיות המתחילות לאחר 15 בדצמבר 2024, או במועד אימוץ מוקדם. העדכון ייושם למפרע בעבור על התקופות המוצגות בדוחות הכספיים, אלא אם הדבר אינו מעשי. הבנק בוחן את ההשפעה של ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

2. עדכון תקינה ASU 2023-09 בדבר שיפורים לגילויים לגבי מיסים על הכנסה

ביום 14 בדצמבר 2023, פרסם ה-FASB את ASU 2023-09 בדבר "שיפורים לגילויים לגבי מיסים על הכנסה". עדכון תקינה זה משפר את הגילויים על מיסים על הכנסה שניתנים על בסיס שנתי, ובפרט מרחיב את המידע על סיכונים והזדמנויות בתחום המס אשר קיימים בפעילות הגלובלית של הישות. שיפורים אלה מתייחסים בעיקר לדרישות הבאות:

(1) הרחבת טבלת ההתאמה בין סכום המס התאורטי שהיה חל אילו הרווח מפעולות רגילות היה מתחייב במס לפי שיעור המס הסטטוטורי, לבין ההפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות כפי שנזקקה בדוח רווח והפסד, באופן הבא: (א) ביצוע ההתאמה הן על בסיס אחוזים והן על בסיס סכומים, (ב) הגדרת קטגוריות ספציפיות המהוות פירוטי משנה להתאמה; (ג) קביעת סף מהותיות לפירוט רכיבי התאמה בשיעור של 5% או יותר מהמס התיאורטי; (ד) תיאור רכיבי ההתאמה שיפורטו בהתאם למהותם או למיקום התהוותם, לפי העניין. כך לדוגמה, נדרש להרחיב את ההתאמה המתייחסת להפרש בין המס התאורטי על חברות בת מחוץ לישראל לבין ההפרשה למס בפועל, כך שתכלול פירוט לפי מדינה ואופי ההתאמה; ו-(ה) מתן אפשרות לגילוי על השינויים בהטבות מס שלא הוכרו באופן מצרפי.

(2) מתן גילוי מפורט יותר, על בסיס שנתי, למיסים ששולמו, נטו, תוך הבחנה בין מיסים מקומיים לזרים.

(3) מתן גילוי על בסיס שנתי לרווח לפני מס ולמיסים על הכנסה מפעולות רגילות, תוך הבחנה בין הארץ לחו"ל.

במקביל, עדכון התקינה מבטל חלק מדרישות הגילוי הקיימות, כגון סכום ההפרש הזמני המתייחס להתחייבות מיסים נדחים שלא הוכרה בגין חברות בנות.

הוראות העדכון יחולו לתקופות שנתיות המתחילות לאחר 15 בדצמבר 2024, או במועד אימוץ מוקדם. ניתן ליישם את העדכון באופן פרוספקטיבי.

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2023	2024	
		בלתי מבוקר
		במיליוני ש"ח
א. הכנסות ריבית^(א)		
5,642	6,117	מאשראי לציבור
10	19	מאשראי לממשלות
1,074	1,079	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
167	137	מפיקדונות בבנקים
34	28	מניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
645	1,447	מאגרות חוב ^(ב)
7,572	8,827	סך הכל הכנסות ריבית
ב. הוצאות ריבית^(א)		
(3,226)	(4,565)	על פיקדונות הציבור
(1)	(1)	על פיקדונות מממשלות
(21)	(64)	על פיקדונות מבנקים
(3)	(21)	על פיקדונות מבנק ישראל
(67)	(151)	על ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
(326)	(258)	על אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
(3,644)	(5,060)	סך הכל הוצאות ריבית
3,928	3,767	סך הכנסות ריבית, נטו
ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים^(א)		
37	54	הכנסות ריבית
(5)	(3)	הוצאות ריבית
ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב		
77	148	מוחזקות לפדיון
544	1,177	זמינות למכירה
24	122 ^(ד)	למסחר
645	1,447	סך הכל כלול בהכנסות ריבית

- (א) כולל השפעת יחסי גידור.
 (ב) כולל ריבית בגין אגרות חוב מגובות משכנתאות (MBS) בסך של כ-110 מיליון ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2024 (79 מיליון ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2023).
 (ג) פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיפי משנה א. ו-ב.
 (ד) מזה הכנסות ריבית בסך של כ-6 מיליון ש"ח בגין אגרות חוב שסווגו כניירות ערך למסחר משום שהבנק בחר למדוד אותן לראשונה בהתאם לחלופת השווי ההוגן, למרות שהן לא נרכשו למטרות מסחר.

ביאור צא - הכנסות מימון שאינן מריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2023	2024	
בלתי מבוקר		
במיליוני ש"ח		
א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר		
א.1. מפעילות במכשירים נגזרים^(*)		
1,144	1,405	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ⁽²⁾
1,144	1,405	סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים
א.2. מהשקעה באגרות חוב		
7	64	רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה
(143)	(147)	הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה
(33)	-	הפרשה לירידת ערך בגין אג"ח זמינות למכירה
(169)	(83)	סך הכל מהשקעה באג"ח
(1,014)	(917)	א.3. הפרשי שער, נטו
א.4. רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות		
66	121	רווחים ממכירת מניות שאינן למסחר
(2)	(3)	הפרשה לירידת ערך בגין מניות שאינן למסחר
(4)	(3)	הפסדים ממכירת מניות שאינן למסחר
8	18	דיבידנד ממניות שאינן למסחר
28	45	רווחים נטו שטרם מומשו ממניות שאינן למסחר ⁽³⁾
96	178	סך הכל מהשקעה במניות
57	583	סך כל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר
ב. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר		
(6)	160	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים למסחר
(26)	(11) ⁽⁴⁾	הפסדים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו ⁽⁵⁾
-	2	רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו ⁽⁶⁾
(32)	151	סך הכל מפעילויות מסחר⁽⁷⁾
פירוט על הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר, לפי חשיפת סיכון		
(296)	93	חשיפת ריבית
248	36	חשיפת מטבע חוץ
16	22	חשיפה למניות
(32)	151	סך הכל
25	734	סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית

[ראה הערות בעמוד הבא.](#)

ביאור 3א - הכנסות מימון שאינן מריבית (המשך)

הערות:

- (א) למעט השפעת יחסי גידור.
- (ב) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
- (ג) מזה חלק ההפסדים בסך של כ-20 מיליון ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2024, הקשורים לאגרות חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן (רווחים בסך של כ-7 מיליון ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2023).
- (ד) מזה חלק הרווחים בסך של כ-1 מיליון ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2024, הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן (לא היו רווחים או הפסדים הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2023).
- (ה) מזה הפסד בסך של כ-5 מיליון ש"ח בגין אגרות חוב שסווגו כניירות ערך למסחר משום שהבנק בחר למדוד אותן לראשונה בהתאם לחלופת השווי ההוגן, למרות שהן לא נרכשו למטרות מסחר.
- (ו) להכנסות ריבית מהשקעה באגרות חוב למסחר ראה [ביאור 2](#).
- (ז) כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות למסחר.
- (ח) לרבות רווחים והפסדים ממדידה לפי שווי הוגן של מניות שמתקיים לגביהן שווי הוגן זמין וכן התאמות מעלה או מטה של מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין.

ביאור 3ב - רווח למניה רגילה

א. רווח בסיסי למניה

חישוב הרווח הנקי למניה מתבסס על הרווח המיוחס לבעלי המניות הרגילות של הבנק מחולק בממוצע המשוקלל של מספר המניות הרגילות שבמחזור, באופן הבא:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2023	2024	בלתי מבוקר
רווח בסיסי		
981	2,785	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק (במיליוני ש"ח)
ממוצע משוקלל של מספר המניות (באלפי מניות)		
1,543,805	1,522,856	יתרה לתחילת ולסוף התקופה ^(א)
1,543,805	1,522,856	ממוצע משוקלל של מספר המניות
0.64	1.83	רווח בסיסי למניה (בשקלים חדשים)

(א) בניכוי רכישה עצמית של מניות.

ב. רווח מדולל למניה

חישוב הרווח המדולל למניה של הבנק מחולק בממוצע המשוקלל של מספר המניות הרגילות שבמחזור, לאחר התאמה בגין כל המניות הרגילות הפוטנציאליות המדוללות, באופן הבא:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2023	2024	בלתי מבוקר
רווח מדולל		
981	2,785	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק (במיליוני ש"ח)
ממוצע משוקלל של מספר המניות (באלפי מניות)		
1,543,805	1,522,856	ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימשו לצורך חישוב רווח בסיסי למניה
(*)-	125	השפעה משוקללת של הנפקת אופציות לעובדים
1,543,805	1,522,981	ממוצע משוקלל של מספר המניות בדילול מלא
0.64	1.83	רווח מדולל למניה (בשקלים חדשים)

(א) קיימים מכשירים עם פוטנציאל דילול אך הם לא נכללו בתחשיב בתקופת הדוח מאחר והשפעתן היא אנטי מדללת. ראה [ביאור 24.א. בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023](#).

ג. הון המניות

ליום 31 במרס 2024 הון המניות המונפק והנפרע בניכוי תכנית לרכישה עצמית של מניות הבנק במהלך השנים 2018-2020 ובשנת 2023 הינו 1,522,856,088 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.נ. (ליום 31 במרס 2023 הון המניות המונפק והנפרע בניכוי תכנית לרכישה עצמית של מניות הבנק במהלך השנים 2018-2020 הינו 1,543,805,097 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.נ.).

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת המס

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2024 ו-2023 (בלתי מבוקר)

רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
רווח (הפסד) כולל אחר	רווח (הפסד) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה ^(א)	התאמות בגין הטבות לעובדים ^(ב)	התאמות בגין הטבות לעובדים ^(א)	הפסדים, רווחים נטו בגין גידורי מזומנים	הפסדים, רווחים נטו בגין המטופלות לפי שיטת השווי המאזני ^(א)	התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	רווח (הפסד) כולל אחר
במיליוני ש"ח							
(3,353)	-	(3,353)	(1,397)	(10)	(2)	(1,944)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)
69	-	69	(114)	25	(3)	161	שינוי נטו במהלך התקופה
(3,284)	-	(3,284)	(1,511)	15	(5)	(1,783)	יתרה ליום 31 במרס 2023
(2,647)	-	(2,647)	(1,147)	16	1	(1,517)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)
210	-	210	404	(4)	(3)	(187)	שינוי נטו במהלך התקופה
(2,437)	-	(2,437)	(743)	12	(2)	(1,704)	יתרה ליום 31 במרס 2024

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)

רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
רווח (הפסד) כולל אחר	רווח (הפסד) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה ^(א)	התאמות בגין הטבות לעובדים ^(ב)	התאמות בגין הטבות לעובדים ^(א)	הפסדים, רווחים נטו בגין גידורי מזומנים	הפסדים, רווחים נטו בגין המטופלות לפי שיטת השווי המאזני ^(א)	התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	רווח (הפסד) כולל אחר
במיליוני ש"ח							
(3,353)	-	(3,353)	(1,397)	(10)	(2)	(1,944)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022
706	-	706	250	26	3	427	שינוי נטו במהלך השנה
(2,647)	-	(2,647)	(1,147)	16	1	(1,517)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2023

- (א) לרבות התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק, וכן רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.
- (ב) התאמות בגין הטבות לעובדים הינן נטו מהתאמות בגין נכסי תכנית.
- (ג) סכומים נמוכים מ-1 מיליון ש"ח.

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס (בלתי מבוקר)					
2023			2024		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
במיליוני ש"ח					
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:					
התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן:					
50	(34)	84	(238)	147	(385)
הפסדים (הפסדים) רווחים נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן					
111	(58)	169	51	(32)	83
הפסדים נטו בגין אגרות חוב זמינות למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ^(א)					
161	(92)	253	(187)	115	(302)
שינוי נטו במהלך התקופה					
גידור תזרים מזומנים					
(3)	2	(5)	(3)	2	(5)
הפסדים נטו בגין גידור תזרים מזומנים					
(3)	2	(5)	(3)	2	(5)
שינוי נטו במהלך התקופה					
חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני					
80	(30)	110	17	(12)	29
רווח כולל אחר בגין חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני ^(א)					
(55)	29	(84)	(21)	13	(34)
גידורים ^(א)					
25	(1)	26	(4)	1	(5)
שינוי נטו במהלך התקופה					
הטבות לעובדים ^(א) :					
(187)	99	(286)	365	(183)	548
רווח (הפסד) אקטוארי נטו					
73	(37)	110	39	(24)	63
הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ^(א)					
(114)	62	(176)	404	(207)	611
שינוי נטו במהלך התקופה					
69	(29)	98	210	(89)	299
סך הכל שינוי נטו במהלך התקופה					
בניכוי השינויים במרכיבי רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
-	-	-	-	-	-
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה ^(א)					
השינויים במרכיבי רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק					
69	(29)	98	210	(89)	299
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה					

- (א) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. ראה [ביאור 3א](#).
 (ב) לרבות התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
 (ג) רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.
 (ד) ההתאמות בגין הטבות לעובדים הינן נטו מההתאמות בגין נכסי תכנית.
 (ה) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות אחרות בגין זכויות עובדים. פירוט נוסף ראה [בביאור 8](#).
 (ו) סכומים נמוכים מ-1 מיליון ש"ח.

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
במיליוני ש"ח		
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:		
התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן:		
רווחים נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	310	(101)
209		
הפסדים נטו בגין אגרות חוב זמינות למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד^(א)		
331	(113)	218
שינוי נטו במהלך השנה		
641	(214)	427
גידור תזרים מזומנים		
רווחים נטו בגין גידור תזרים מזומנים	5	(2)
3		
שינוי נטו במהלך השנה		
5	(2)	3
חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני		
רווח כולל אחר בגין חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני ^(א)	141	(58)
83		
גידורים^(א)		
(86)	29	(57)
שינוי נטו במהלך השנה		
55	(29)	26
הטבות לעובדים^(א):		
רווח אקטוארי נטו	65	(21)
44		
הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד^(א)		
313	(107)	206
שינוי נטו במהלך השנה		
378	(128)	250
סך הכל שינוי נטו במהלך השנה		
1,079	(373)	706
בניכוי השינויים במרכיבי רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה		
סך הכל השינוי נטו במהלך השנה^(א)		
-	-	-
השינויים במרכיבי רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק		
סך הכל השינוי נטו במהלך השנה		
1,079	(373)	706

- (א) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. ראה [ביאור 3](#).
 (ב) לרבות התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
 (ג) רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.
 (ד) ההתאמות בגין הטבות לעובדים הינן נטו מההתאמות בגין נכסי תכנית.
 (ה) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות אחרות בגין זכויות עובדים. פירוט נוסף ראה [ביאור 8](#).
 (ו) סכומים נמוכים מ-1 מיליון ש"ח.

ביאור 5 - ניירות ערך

ליום 31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)

הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(*)
במיליוני ש"ח					
1. אגרות חוב מוחזקות לפדיון:					
של ממשלת ישראל	8,957	-	1	(811)	8,147
של מוסדות פיננסיים זרים	1,450	1	-	(43)	1,408
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	6,216	1	3	(478)	5,742
של אחרים זרים	339	1	-	(16)	324
סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון^(*)	16,962	3	4	(1,348)	15,621

ליום 31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)

הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	הפסדים	שווי הוגן ^(*)
במיליוני ש"ח					
2. אגרות חוב זמינות למכירה:					
של ממשלת ישראל	63,156	-	56	(2,318)	63,156
של ממשלות זרות	20,783	-	25	(129)	20,679
של מוסדות פיננסיים בישראל	78	-	-	(3)	75
של מוסדות פיננסיים זרים	9,639	-	48	(203)	9,639
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	11,631	-	33	(622)	11,042
של אחרים בישראל	911	-	13	(37)	887
של אחרים זרים	4,964	-	19	(296)	4,687
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה^(*)	113,579	-	194^(*)	(3,608)^(*)	110,165

ראה הערות בעמוד 109.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

ליום 31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)						
	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(*)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	עלות	הערך במאזן	במיליוני ש"ח
3. השקעה במניות וקרנות שאינן למסחר:						
	5,432	(377)	416	-	5,393	5,432
מניות וקרנות						
	3,114	-	-	-	3,114	3,114
מזה: מניות וקרנות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין ^(*)						
סך כל מניות וקרנות שאינן למסחר						
	5,432	(377) ^(*)	416 ^(*)	-	5,393	5,432
סך כל ניירות ערך שאינם למסחר						
	131,218	(5,333)	614	3	135,937	132,559
ליום 31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)						
	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(*)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	עלות מופחתת (במניות - עלות)	הערך במאזן	במיליוני ש"ח
4. ניירות ערך למסחר - אגרות חוב						
	4,107	(6)	10	-	4,103	4,107
של ממשלת ישראל						
	330	(14)	1	-	343	330
של מוסדות פיננסיים בישראל						
	100	-	1	-	99	100
של מוסדות פיננסיים זרים						
	42	(4)	-	-	46	42
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)						
	188	(4)	1	-	191	188
של אחרים בישראל						
	320	(1)	-	-	321	320
של אחרים זרים						
סך הכל אגרות חוב						
	5,087	(29)	13	-	5,103	5,087
מניות וקרנות						
	78	(7)	11	-	74	78
סך הכל ניירות ערך למסחר^(*)						
	5,165	(36) ^(*)	24 ^(*)	-	5,177	5,165
סך הכל ניירות ערך						
	136,383	(5,369)	638	3	141,114	137,724

ראה הערות [בעמוד 109](#).

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

ליום 31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)

הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן		הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)
			רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	
במיליוני ש"ח					
1. אגרות חוב מוחזקות לפדיון:					
של ממשלת ישראל	9,732	-	-	(705)	9,027
של מוסדות פיננסיים זרים	1,362	1	-	(41)	1,322
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	3,366	1	2	(381)	2,988
של אחרים זרים	330	1	-	(11)	320
סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון^(ה)	14,790	3	2	(1,138)	13,657

ליום 31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)

הערך במאזן	עלות מופחתת	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר		שווי הוגן ^(א)
			רווחים	הפסדים	
במיליוני ש"ח					
2. אגרות חוב זמינות למכירה:					
של ממשלת ישראל	37,018	-	74	(1,972)	37,018
של ממשלות זרות	16,188	-	65	(232)	16,188
של מוסדות פיננסיים בישראל	46	-	-	(4)	46
של מוסדות פיננסיים זרים	8,959	-	22	(342)	8,959
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	8,661	-	14	(586)	8,661
של אחרים בישראל	698	2	5	(62)	698
של אחרים זרים	4,714	-	6	(395)	4,714
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה^(ה)	79,689	2	186^(ג)	(3,593)^(ג)	76,284

ראה הערות בעמוד 109.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

ליום 31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)					
הערך במאזן עלות	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	
במיליוני ש"ח					
3. השקעה במניות וקרנות שאינן למסחר:					
4,367	-	319	(15)	4,367	מניות וקרנות
2,367	-	-	-	2,367	מזה: מניות וקרנות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין ^(ב)
4,367	-	319 ^(ד)	(15) ^(ד)	4,367	סך כל מניות וקרנות שאינן למסחר
94,308	5	507	(4,746)	95,441	סך כל ניירות הערך שאינם למסחר
ליום 31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)					
הערך במאזן עלות מופחתת (במניות - עלות)	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	
במיליוני ש"ח					
4. ניירות ערך למסחר - אגרות חוב -					
2,408	-	4	(2)	2,408	של ממשלת ישראל
676	-	15	-	676	של ממשלות זרות
488	-	-	(45)	488	של מוסדות פיננסיים בישראל
20	-	-	(3)	20	של מוסדות פיננסיים זרים
32	-	-	(3)	32	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
249	-	-	(30)	249	של אחרים בישראל
58	-	-	(5)	58	של אחרים זרים
3,931	-	19	(88)	3,931	סך הכל אגרות חוב
2	-	-	-	2	מניות וקרנות
3,933	-	19 ^(ד)	(88) ^(ד)	3,933	סך הכל ניירות ערך למסחר
98,241	5	526	(4,834)	99,374	סך הכל ניירות ערך

ראה הערות בעמוד 109.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)

הערך במאזן מופחתת עלות	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(א)
8,093	-	1	(727)	7,367
1,389	1	-	(38)	1,352
5,591	1	14	(393)	5,213
333	1	-	(11)	323
15,406	3	15	(1,169)	14,255

1. אגרות חוב מוחזקות לפדיון:

של ממשלת ישראל	8,093	8,093		
של מוסדות פיננסיים זרים	1,389	1,389		
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	5,591	5,591		
של אחרים זרים	333	333		
סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון^(א)	15,406	15,406		

ליום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)

הערך במאזן מופחתת עלות	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	הפסדים	שווי הוגן ^(א)
74,888	-	108	(2,056)	74,888
26,916	-	53	(99)	26,916
45	-	-	(4)	45
8,882	-	51	(236)	8,882
9,951	-	41	(562)	9,951
823	-	12	(54)	823
4,632	-	23	(290)	4,632
126,137	-	^(ב) 288	^(ג) (3,301)	126,137

2. אגרות חוב זמינות למכירה:

של ממשלת ישראל	74,888	74,888		
של ממשלות זרות	26,916	26,916		
של מוסדות פיננסיים בישראל	45	45		
של מוסדות פיננסיים זרים	9,067	8,882		
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	10,472	9,951		
של אחרים בישראל	865	823		
של אחרים זרים	4,899	4,632		
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה^(א)	129,150	126,137		

ליום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)

הערך במאזן עלות	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ^(א)
4,511	-	346	(29)	4,828
2,817	-	-	-	2,817
4,511	-	^(ב) 346	^(ג) (29)	4,828
149,067	3	649	(4,499)	145,220

3. השקעה במניות וקרנות שאינן למסחר:

מניות וקרנות	4,511	4,828		
מזה: מניות וקרנות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין ^(א)	2,817	2,817		
סך כל מניות וקרנות שאינן למסחר	4,511	4,828		
סך כל ניירות הערך שאינם למסחר	149,067	146,371		

ראה הערות בעמוד 119.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)						
הערך במאזן	עלות מופחתת (עלות)	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)		
4. ניירות ערך למסחר - אגרות חוב						
של ממשלת ישראל	12,905	12,884	26	(5)	12,905	
של מוסדות פיננסיים בישראל	436	459	-	(23)	436	
של מוסדות פיננסיים זרים	26	26	-	(1)	26	
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	25	29	-	(4)	25	
של אחרים בישראל	159	167	-	(8)	159	
של אחרים זרים	37	38	-	(1)	37	
סך הכל אגרות חוב	13,588	13,603	-	(42)	13,588	
מניות וקרנות	89	88	-	-	89	
סך הכל ניירות ערך למסחר	13,677	13,691	-	(42)^(ב)	13,677	
סך הכל ניירות ערך	160,048	162,758	3	(4,541)	158,897	

הערות:

- (א) נתוני שווי הוגן מבוססים לרוב על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (ב) מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין מוצגות לפי עלות בניכוי ירידת ערך, מותאמת מעלה או מטה למחירים נצפים בעסקאות דומות או זהות של אותו מנפיק. ברבעון הראשון לשנת 2024, לא בוצעו התאמות כלפי מעלה, סך ההתאמות כלפי מעלה המצטברות הסתכמו לסך של כ-17.5 מיליון ש"ח. כמו כן, ברבעון הראשון לשנת 2024, בוצעו התאמות כלפי מטה והפחתות בסך של כ-3.9 מיליון ש"ח, וכן התאמות כלפי מטה והפחתות מצטברות בסך של כ-350.9 מיליון ש"ח.
- (ג) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן, נטו" במסגרת רווח כולל אחר למעט ניירות ערך שיועדו כמגודרים בגידור שווי הוגן.
- (ד) נזקפו לדוח רווח והפסד אך טרם מומשו.
- (ה) סך של 16.6 מיליארד ש"ח מתוך סך הכל ניירות ערך במט"ח הינם Super-nationals, Sovereign and Agencies (SSA) (31 במרס 2023 - 12.8 מיליארד ש"ח, 31 בדצמבר 2023 - 15.2 מיליארד ש"ח).
- (ו) מזה אגרות חוב בסך של כ-1,024 מיליון ש"ח שסווגו כניירות ערך למסחר משום שהבנק בחר למדוד אותן לראשונה בהתאם לחלופת השווי ההוגן, למרות שהן לא נרכשו למטרות מסחר.

הערות כלליות:

ניירות ערך שהושאלו הסתכמו בסך 1,034 מיליון ש"ח (31 במרס 2023 - 52 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2023 - 63 מיליון ש"ח) מוצגים במסגרת סעיף אשראי לציבור.

ניירות ערך ששוועדו הסתכמו בסך 13,924 מיליון ש"ח (31 במרס 2023 - 17,445 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2023 - 13,624 מיליון ש"ח).

לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב ובמניות ובקרנות נאמנות ראה [ביאורים 1 ו-2-3](#).

ההבחנה בין אג"ח של ישראל ובין אג"ח של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות שהנפיקה את נייר הערך.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף בגין עלות מופחתת והפסדים שטרם הוכרו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של אגרות חוב מוחזקות לפדיון הנמצאות בפוזיציות הפסד שטרם הוכרו

31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)									
12 חודשים ומעלה ^(א)					פחות מ-12 חודשים ^(א)				
הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן					הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן				
סך	מעל	20%-	0-	עלות	סך	מעל	20%-	0-	עלות
הכל	40% ^(ה)	40% ^(ד)	20% ^(ג)	מופחתת	הכל	40% ^(ה)	40% ^(ד)	20% ^(ג)	מופחתת
במיליוני ש"ח									
אגרות חוב									
809	-	323	486	7,975	2	-	-	2	868
של ממשלת ישראל									
457	-	196	261	2,864	21	-	-	21	2,787
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)									
43	-	-	43	1,397	-	-	-	-	-
של מוסדות פיננסיים זרים									
16	-	-	16	339	-	-	-	-	-
של אחרים זרים									
1,325	-	519	806	12,575	23	-	-	23	3,655
סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון									

31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)									
12 חודשים ומעלה ^(א)					פחות מ-12 חודשים ^(א)				
הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן					הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן				
סך	מעל	20%-	0-	עלות	סך	מעל	20%-	0-	עלות
הכל	40% ^(ה)	40% ^(ד)	20% ^(ג)	מופחתת	הכל	40% ^(ה)	40% ^(ד)	20% ^(ג)	מופחתת
במיליוני ש"ח									
אגרות חוב									
308	-	222	86	2,220	397	-	-	397	7,512
של ממשלת ישראל									
361	-	49	312	2,553	20	-	-	20	546
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)									
29	-	-	29	929	12	-	-	12	433
של מוסדות פיננסיים זרים									
-	-	-	-	-	11	-	-	11	330
של אחרים זרים									
698	-	271	427	5,702	440	-	-	440	8,821
סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון									

- (א) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.
 (ב) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.
 (ג) השקעות שהפסד שטרם מומש בגינן מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.
 (ד) השקעות שהפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 20% ועד 40% מהעלות המופחתת שלהן.
 (ה) השקעות שהפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 40% מהעלות המופחתת שלהן.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף בגין עלות מופחתת והפסדים שטרם הוכרו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של אגרות חוב מוחזקות לפדיון הנמצאות בפוזיציות הפסד שטרם הוכר (המשך)

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)										
12 חודשים ומעלה ^(א)					פחות מ-12 חודשים ^(א)					
הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן					הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן					
סך הכל	מעל 40% ^(ה)	20%- ^(ד) 40%	0- ^(ג) 20%	עלות מופחתת	סך הכל	מעל 40% ^(ה)	20%- ^(ד) 40%	0- ^(ג) 20%	עלות מופחתת	
במיליוני ש"ח										
אגרות חוב										
724	-	251	473	7,827	3	-	-	3	232	של ממשלת ישראל
389	-	49	340	2,860	4	-	-	4	708	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
38	-	-	38	1,372	-	-	-	-	-	של מוסדות פיננסיים זרים
11	-	-	11	334	-	-	-	-	-	של אחרים זרים
1,162	-	300	862	12,393	7	-	-	7	940	סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון

- (א) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.
- (ב) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.
- (ג) השקעות שהפסד שטרם מומש בגינן מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.
- (ד) השקעות שהפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 20% ועד 40% מהעלות המופחתת שלהן.
- (ה) השקעות שהפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 40% מהעלות המופחתת שלהן.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף בגין שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של אגרות חוב זמינות למכירה הנמצאות בפוזיציות הפסד שטרם מומש ללא הפרשה להפסדי אשראי

31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)									
12 חודשים ומעלה ^(א)					פחות מ-12 חודשים ^(א)				
הפסדים שטרם מומשו ^(א)					הפסדים שטרם מומשו ^(א)				
סך הכל	מעל 40% ^(ה)	20%- ^(ד)	0- ^(ג)	שווי הוגן	סך הכל	מעל 40% ^(ה)	20%- ^(ד)	0- ^(ג)	שווי הוגן
במיליוני ש"ח									
אגרות חוב									
2,236	-	744	1,492	29,026	417	-	-	417	30,023
של ממשלות ומוסדות פיננסיים									
601	-	283	318	6,053	21	-	-	21	2,045
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)									
311	-	25	286	3,738	22	-	-	22	553
של אחרים									
3,148	-	1,052	2,096	38,817	460	-	-	460	32,621
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה									

31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)									
12 חודשים ומעלה ^(א)					פחות מ-12 חודשים ^(א)				
הפסדים שטרם מומשו ^(א)					הפסדים שטרם מומשו ^(א)				
סך הכל	מעל 40% ^(ה)	20%- ^(ד)	0- ^(ג)	שווי הוגן	סך הכל	מעל 40% ^(ה)	20%- ^(ד)	0- ^(ג)	שווי הוגן
במיליוני ש"ח									
אגרות חוב									
2,146	-	515	1,631	24,036	404	-	27	377	16,874
של ממשלות ומוסדות פיננסיים									
542	-	142	400	5,069	44	-	-	44	2,036
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)									
368	-	56	312	3,128	89	-	2	87	1,990
של אחרים									
3,056	-	713	2,343	32,233	537	-	29	508	20,900
סך כל אגרות חוב זמינות למכירה									

- (א) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.
 (ב) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.
 (ג) השקעות שהפסד שטרם מומש בגינן מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.
 (ד) השקעות שהפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 20% ועד 40% מהעלות המופחתת שלהן.
 (ה) השקעות שהפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 40% מהעלות המופחתת שלהן.
 (ו) סכומים שנזקפו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר נטו לאחר השפעת המס.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף בגין שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של אגרות חוב זמינות למכירה הנמצאות בפוזיציות הפסד שטרם מומש ללא הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)									
12 חודשים ומעלה ^(א)					פחות מ-12 חודשים ^(א)				
הפסדים שטרם מומשו ^(א)					הפסדים שטרם מומשו ^(א)				
סך	מעל	20%-	0-	שווי	סך	מעל	20%-	0-	שווי
הכל	40% ^(ה)	40% ^(ד)	20% ^(ג)	הוגן	הכל	40% ^(ה)	40% ^(ד)	20% ^(ג)	הוגן
במיליוני ש"ח									
אגרות חוב									
2,097	2	558	1,537	29,876	298	-	-	298	11,130
של ממשלות ומוסדות פיננסיים									
557	-	230	327	5,836	5	-	-	5	1,225
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)									
312	-	15	297	4,313	32	-	2	30	248
של אחרים									
2,966	2	803	2,161	40,025	335	-	2	333	12,603
סך כל אגרות חוב זמינות למכירה									

- (א) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.
 (ב) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.
 (ג) השקעות שהפסד שטרם מומש בגינן מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.
 (ד) השקעות שהפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 20% ועד 40% מהעלות המופחתת שלהן.
 (ה) השקעות שהפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 40% מהעלות המופחתת שלהן.
 (ו) סכומים שנזקפו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר נטו לאחר השפעת המס.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי אגרות חוב זמינות למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים הנמצאות בפוזיצית הפסד שטרם מומש

31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)					
סך הכל		מעל 12 חודשים		עד 12 חודשים	
הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(*)	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(*)	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(*)	שווי הוגן
במיליוני ש"ח					
(386)	2,960	(372)	1,937	(14)	1,023
אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)					
(195)	2,121	(189)	1,381	(6)	740
אגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל STRIPPED MBS-1 CMO, REMIC)					
(41)	3,017	(40)	2,735	(1)	282
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS)					
(622)	8,098	(601)	6,053	(21)	2,045
סך הכל					

31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)					
סך הכל		מעל 12 חודשים		עד 12 חודשים	
הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(*)	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(*)	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(*)	שווי הוגן
במיליוני ש"ח					
(321)	2,086	(310)	1,688	(11)	398
אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)					
(167)	1,597	(159)	1,269	(8)	328
אגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל STRIPPED MBS-1 CMO, REMIC)					
(98)	3,422	(73)	2,112	(25)	1,310
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS)					
(586)	7,105	(542)	5,069	(44)	2,036
סך הכל					

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)					
סך הכל		מעל 12 חודשים		עד 12 חודשים	
הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(*)	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(*)	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(*)	שווי הוגן
במיליוני ש"ח					
(330)	2,514	(327)	1,906	(3)	608
אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)					
(191)	1,799	(189)	1,379	(2)	420
אגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל STRIPPED MBS-1 CMO, REMIC)					
(41)	2,748	(41)	2,551	-	197
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS)					
(562)	7,061	(557)	5,836	(5)	1,225
סך הכל					

(*) סכומים שנזקפו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר נטו לאחר השפעת המס.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי אגרות חוב לפדיון מגובי משכנתאות

31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)			
	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת ^(א) לשווי הוגן
במיליוני ש"ח			
אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)			
אגרות חוב לפדיון מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)			
3,827	(461)	3	4,285
מזה: ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של GNMA			
2,640	(261)	3	2,898
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
1,187	(200)	-	1,387
אגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC או GNMA, או בערבותם			
1,660	(16)	-	1,676
1,660	(16)	-	1,676
5,487	(477)	3	5,961
סך הכל אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)			
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS)			
מזה: אשראי שאינו לאנשים פרטיים - אגרות חוב מסוג CLO			
255	(1)	-	256
5,742	(478)	3	6,217
סך הכל אגרות חוב לפדיון מגובי משכנתאות			

(א) כולל יתרת הפרשה להפרשי אשראי בסך 1 מיליון ש"ח.

31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)			
	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת ^(א) לשווי הוגן
במיליוני ש"ח			
אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)			
אגרות חוב לפדיון מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)			
2,695	(380)	-	3,075
מזה: ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של GNMA			
1,601	(219)	-	1,820
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
1,094	(161)	-	1,255
אגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC או GNMA, או בערבותם			
49	(1)	-	50
49	(1)	-	50
2,744	(381)	-	3,125
סך הכל אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)			
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS)			
מזה: אשראי שאינו לאנשים פרטיים - אגרות חוב מסוג CLO			
244	-	2	242
244	-	2	242
2,988	(381)	2	3,367
סך הכל אגרות חוב לפדיון מגובי משכנתאות			

(א) כולל יתרת הפרשה להפרשי אשראי בסך 1 מיליון ש"ח.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי אגרות חוב לפדיון מגובי משכנתאות (המשך)

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)			
עלות מופחתת ^(א) לשווי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן
במיליוני ש"ח			
אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)			
אגרות חוב לפדיון מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)			
4,079	5	(388)	3,696
מזה: ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של GNMA			
2,784	4	(226)	2,562
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
1,295	1	(162)	1,134
אגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
1,262	9	(4)	1,267
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC או GNMA, או בערבותם			
1,267	9	(4)	1,267
5,341	14	(392)	4,963
סך הכל אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)			
251	-	(1)	250
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS)			
251	-	(1)	250
מזה: אשראי שאינו לאנשים פרטיים - אגרות חוב מסוג CLO			
5,592	14	(393)	5,213
סך הכל אגרות חוב לפדיון מגובי משכנתאות			

(א) כולל יתרת הפרשה להפרשי אשראי בסך 1 מיליון ש"ח.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי אגרות חוב זמינות למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים

31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)			
רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(*)			
עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן
במיליוני ש"ח			
אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)			
אגרות חוב מסוג העבר באמצעות			
3,771	3	(386)	3,388
(Pass through securities)			
2,369	2	(249)	2,122
מזה: אגרות חוב שקיימת לגביהם ערבות של GNMA			
1,402	1	(137)	1,266
אגרות חוב שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
3,276	6	(195)	3,087
אגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים			
(כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
2,951	4	(193)	2,762
מזה: אגרות חוב שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או GNMA, או בערבותם			
7,047	9	(581)	6,475
סך הכל אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)			
4,584	24	(41)	4,567
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS)			
3,039	20	(10)	3,049
מזה: אשראי שאינו לאנשים פרטיים - אגרות חוב מסוג CLO			
1,170	2	(26)	1,146
אשראי שאינו לאנשים פרטיים - ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של SBA			
11,631	33	(622)	11,042
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			

31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)			
רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(*)			
עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן
במיליוני ש"ח			
אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)			
אגרות חוב מסוג העבר באמצעות			
3,096	5	(321)	2,780
(Pass through securities)			
1,989	4	(216)	1,777
מזה: ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של GNMA			
1,107	1	(105)	1,003
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
2,143	5	(167)	1,981
אגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים			
(כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
1,827	1	(160)	1,668
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או GNMA, או בערבותם			
5,239	10	(488)	4,761
סך הכל אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)			
3,994	4	(98)	3,900
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS)			
2,639	3	(66)	2,576
מזה: אשראי שאינו לאנשים פרטיים - אגרות חוב מסוג CLO			
1,087	1	(23)	1,065
אשראי שאינו לאנשים פרטיים - ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של SBA			
9,233	14	(586)	8,661
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			

(א) סכומים שנזקפו לקרן ההון כחלק מ"רווח כולל אחר נטו" - לאחר השפעת המס.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי אגרות חוב זמינות למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים (המשך)

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)			
רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)			
עלות מופחתת במיליוני ש"ח	רווחים	הפסדים	שווי הוגן
אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)			
אגרות חוב מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)			
3,336	7	(330)	3,013
מזה: ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של GNMA			
2,310	6	(220)	2,096
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
1,026	1	(110)	917
אגרות חוב מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
2,648	12	(191)	2,469
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או GNMA, או בערבותם			
2,322	8	(187)	2,143
סך הכל אגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS)			
5,984	19	(521)	5,482
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS)			
4,488	22	(41)	4,469
מזה: אשראי שאינו לאנשים פרטיים - אגרות חוב מסוג CLO			
3,079	19	(15)	3,083
אשראי שאינו לאנשים פרטיים - ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של SBA			
1,046	1	(20)	1,027
סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			
10,472	41	(562)	9,951

(א) סכומים שנזקפו לקרן ההון כחלק מ"רווח כולל אחר נטו" - לאחר השפעת המס.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות ומגובי נכסים

31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)			
עלות מופחתת	לשווי הוגן ^(א)	מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
במיליוני ש"ח			
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)			
22	-	-	22
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
22	-	-	22
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
17	(3)	-	14
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC או GNMA, או בערבותם			
-	-	-	-
39	(3)	-	36
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
7	(1)	-	6
סך הכל ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			
46	(4)	-	42

31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)			
עלות מופחתת	לשווי הוגן ^(א)	מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
במיליוני ש"ח			
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)			
1	-	-	1
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
1	-	-	1
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
25	(1)	-	24
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC או GNMA, או בערבותם			
-	-	-	-
26	(1)	-	25
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
9	(2)	-	7
סך הכל ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			
35	(3)	-	32

(א) רווחים (הפסדים) שנזקפו לדוח רווח והפסד.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות ומגובי נכסים (המשך)

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)			
עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ^(א)	שווי הוגן
במיליוני ש"ח			
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)			
1	-	-	1
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC			
1	-	-	1
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)			
21	(3)	-	18
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או GNMA, או בערבותם			
-	-	-	-
22	(3)	-	19
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
7	(1)	-	6
סך הכל ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)			
29	(4)	-	25
סך הכל ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			

(א) רווחים (הפסדים) שנזקפו לדוח רווח והפסד.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)
תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי של אגרות חוב זמינות למכירה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)				
	ממשלות ומוסדות פיננסיים	מגובי נכסים או מגובי משכנתאות	של אחרים	סך הכל
	במיליוני ש"ח			
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופת הדיווח	-	-	-	-
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח	-	-	-	-
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)				
	ממשלות ומוסדות פיננסיים	מגובי נכסים או מגובי משכנתאות	של אחרים	סך הכל
	במיליוני ש"ח			
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופת הדיווח	24	-	9	33
הפחתות בגין ניירות ערך שנמכרו במהלך התקופה	-	-	(7)	(7)
קיטון נטו בהפרשה להפסדי אשראי בגין ניירות ערך שנרשמו בגינם הפסדי אשראי בעבר	(24)	-	-	(24)
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח	-	-	2	2
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)				
	ממשלות ומוסדות פיננסיים	מגובי נכסים או מגובי משכנתאות	של אחרים	סך הכל
	במיליוני ש"ח			
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה	24	-	9	33
הפחתות בגין ניירות ערך שנמכרו במהלך התקופה	-	-	(7)	(7)
קיטון נטו בהפרשה להפסדי אשראי בגין ניירות ערך שנרשמו בגינם הפסדי אשראי בעבר	(24)	-	(2)	(26)
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה	-	-	-	-

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות^(א), אגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי

31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)					
אשראי לציבור			בנקים, ממשלות ואגרות חוב		
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	סך הכל	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה:					
245,663	-	689	246,352	143,182	389,534
שנבדקו על בסיס פרטני					
27,459	132,679	29,047	189,185	-	189,185
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
273,122	132,679	29,736	435,537	143,182	578,719
סך הכל¹					
ימזה:					
1,877	623	331	2,831	-	2,831
חובות לא צוברים					
52	-	67	119	-	119
חובות בפיגור 90 ימים או יותר					
3,452	12	613	4,077	-	4,077
חובות בעייתיים אחרים					
5,381	635	1,011	7,027	-	7,027
סך הכל חובות בעייתיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:					
4,553	-	289	4,842	17	4,859
שנבדקו על בסיס פרטני					
806	628	679	2,113	-	2,113
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
5,359	628	968	6,955	17	6,972
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי ²					
ימזה:					
571	104	211	886	-	886
בגין חובות לא צוברים					
859	1	434	1,294	-	1,294
בגין חובות בעייתיים אחרים					

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות^(*), אגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)						
אשראי לציבור		סך הכל ציבור	פרטי אחר	דיוור	מסחרי	
בנקים, ממשלות ואגרות חוב	סך הכל					
במיליוני ש"ח						
יתרת חוב רשומה:						
342,294	111,802	230,492	502	-	229,990	שנבדקו על בסיס פרטני
178,644	-	178,644	30,239	121,923	26,482	שנבדקו על בסיס קבוצתי
520,938	111,802	409,136	30,741	121,923	256,472	סך הכל¹
ימזה:						
2,164	-	2,164	255	514	1,395	חובות לא צוברים
148	-	148	74	-	74	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
4,305	-	4,305	483	18	3,804	חובות בעייתיים אחרים
6,617	-	6,617	812	532	5,273	סך הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:						
3,721	22	3,699	187	-	3,512	שנבדקו על בסיס פרטני
1,620	-	1,620	533	429	658	שנבדקו על בסיס קבוצתי
5,341	22	5,319	720	429	4,170	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי²
ימזה ² :						
480	-	480	136	61	283	בגין חובות לא צוברים
1,030	-	1,030	263	2	765	בגין חובות בעייתיים אחרים

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
א. חובות^(א), אגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)					
אשראי לציבור			מסקרי		
ממשלות, בנקים, ואגרות חוב	סך הכל	פרטי אחר	דיוור	מסחרי	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה:					
162,912	240,234	661	-	239,573	שנבדקו על בסיס פרטני
185,969	185,969	29,161	130,624	26,184	שנבדקו על בסיס קבוצתי
589,115	426,203	29,822	130,624	265,757	סך הכל¹
ימזה:					
-	3,610	343	688	2,579	חובות לא צוברים
-	149	80	-	69	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
-	3,815	630	24	3,161	חובות בעייתיים אחרים
-	7,574	1,053	712	5,809	סך הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:					
17	4,599	275	-	4,324	שנבדקו על בסיס פרטני
-	2,118	644	622	852	שנבדקו על בסיס קבוצתי
17	6,717	919	622	5,176	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי ²
ימזה:					
-	892	196	79	617	בגין חובות לא צוברים
-	1,185	379	3	803	בגין חובות בעייתיים אחרים

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
מסחרי	דיוור	אשראי לציבור		סך הכל	בנקים, ממשלות ואגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה
		פרטי אחר	סך הכל ציבור		
במיליוני ש"ח					
5,873	634	957	7,464	17	7,481
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופת הדיווח					
75	3	144	222	-	222
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
(113)	(1)	(164)	(278)	-	(278)
מחיקות חשבונאיות					
178	3	67	248	-	248
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
65	2	(97)	(30)	-	(30)
מחיקות חשבונאיות נטו					
6,013	639	1,004	7,656	17	7,673
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח					
654	11	36	701	-	701
ימזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
מסחרי	דיוור	אשראי לציבור		סך הכל	בנקים, ממשלות ואגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה
		פרטי אחר	סך הכל ציבור		
במיליוני ש"ח					
4,420	419	732	5,571	54	5,625
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופת הדיווח					
351	13	74	438	(32)	406
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי					
(95)	(2)	(134)	(231)	-	(231)
מחיקות חשבונאיות					
75	-	73	148	-	148
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
(20)	(2)	(61)	(83)	-	(83)
מחיקות חשבונאיות נטו					
4,751	430	745	5,926	22	5,948
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח					
581	1	25	607	-	607
ימזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					

ביאור 7 - פיקדונות הציבור

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

31 בדצמבר		31 במרס		
2023	2023	2024		
מבוקר		בלתי מבוקר		
		במיליוני ש"ח		
בישראל				
לפי דרישה				
150,365	183,042	140,795		אינם נושאים ריבית
137,351	102,912	146,676		נושאים ריבית
287,716	285,954	287,471		סך הכל לפי דרישה
280,108	246,952	308,334		לזמן קצוב
567,824	532,906	595,805		סך כל פיקדונות בישראל ¹
567,824	532,906	595,805		סך כל פיקדונות הציבור
ימזה:				
169,788	163,129	172,260		פיקדונות של אנשים פרטיים
138,478	109,872	158,542		פיקדונות של גופים מוסדיים
259,558	259,905	265,003		פיקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל

31 בדצמבר		31 במרס		
2023	2023	2024		
מבוקר		בלתי מבוקר		
		במיליוני ש"ח		
128,159	122,721	136,290		תקרת הפיקדון במיליוני ש"ח
125,586	120,576	119,110		עד 1
92,257	92,552	88,305		מעל 1 ועד 10
57,311	63,383	63,790		מעל 10 ועד 100
164,511	133,674	188,310		מעל 100 ועד 500
567,824	532,906	595,805		מעל 500
				סך הכל

ביאור 8 - זכויות עובדים

א. הרכב ההטבות

1. הטבות לעובדים

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	2024	2023
מבוקר	בלתי מבוקר		
	במיליוני ש"ח		
הטבות לאחר פרישה - פנסיה ופיצויים			
17,210	17,351	16,698	
9,018	8,654	9,048	
8,192	8,697	7,650	
חופשת יובל צבורה			
18	19	17	
18	19	17	(כלול בהתחייבויות אחרות)
הטבות אחרות			
505	524	525	
-	-	-	
505	524	525	
סך הכל			
8,733	9,256	8,204	עודף ההתחייבות שנכלל בסעיף "התחייבויות אחרות"
10	-	10	ימזה: בגין הטבות לעובדים בחו"ל
18	16	12	עודף הנכסים שנכלל בסעיף "נכסים אחרים"
-	2	-	ממזה: בגין הטבות לעובדים בחו"ל

2. תכנית הטבה מוגדרת

א. מחויבות ומצב המימון

1. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2024	2023
מבוקר	בלתי מבוקר		
	במיליוני ש"ח		
17,214	17,214	17,210	
124	31	31	
858	198	215	
23	6	5	
(209)	116	(507)	
10	6	1	
(971)	(220)	(257)	
161	-	-	
17,210	17,351	16,698	
16,235	16,499	15,759	

ביאור 8 - זכויות עובדים (המשך)

א. הרכב ההטבות (המשך)

2. תכנית הטבה מוגדרת (המשך)

א. מחויבות ומצב המימון (המשך)

2. שינוי בשווי ההוגן של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2024	
2023	2023		
מבוקר	בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
8,816	8,816	9,018	שווי הוגן של נכסי התכנית בתחילת התקופה
339	(81)	162	תשואה בפועל על נכסי תכנית ^(א)
365	15	13	הפקדות לתכנית על ידי הבנק
23	6	5	הפקדות משתתפי תכנית
8	8	3	שינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ
(533)	(110)	(153)	הטבות ששולמו
9,018	8,654	9,048	שווי הוגן של נכסי התכנית בסוף תקופת הדיווח
8,192	8,697	7,650	מצב המימון - התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופת הדיווח

(א) לרבות השפעת המעבר לקופה משלמת בגין פורשים. ראה [ביאור ה. בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023](#).

3. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	2024	
2023	2023 ^(א)		
מבוקר	בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
-	2	-	סכומים שהוכרו בסעיף נכסים אחרים
8,192	8,699	7,650	סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות
8,192	8,697	7,650	התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופת הדיווח

(א) סווג מחדש.

4. סכומים שהוכרו ברווח כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	2024	
2023	2023		
מבוקר	בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
1,737	2,293	1,136	הפסד אקטוארי, נטו
1,737	2,293	1,136	יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר

ביאור 8 - זכויות עובדים (המשך)

א. הרכב ההטבות (המשך)

2. תכנית הטבה מוגדרת (המשך)

ב. הוצאה לתקופה

1. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2024	
2023	2023		בלתי מבוקר במיליוני ש"ח
124	31	31	עלות שירות
858	198	215	עלות ריבית
(487)	(96)	(131)	תשואה חזויה על נכסי התכנית
311	109	63	הפחתה של סכומים שלא הוכרו - הפסד אקטוארי נטו
161	-	-	צמצומים, סילוקים, הטבות מיוחדות וחוזיות בגין פיטורין לרבות שינוי מבני
967	242	178	סך עלות ההטבה, נטו
214	58	55	סך הוצאה בגין תכנית פנסיה להפקדה מוגדרת
1,181	300	233	סך הוצאות שנכללו ברווח והפסד

2. שינויים בנכסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח כולל אחר לפני השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2024	
2023	2023		בלתי מבוקר במיליוני ש"ח
(61)	293	(538)	רווח אקטוארי נטו לתקופה
(311)	(109)	(63)	הפחתה של סכומים שלא הוכרו - הפסד אקטוארי נטו
(372)	184	(601)	סך הכל הוכר ברווח כולל אחר
967	242	178	סך עלות ההטבה נטו
595	426	(423)	סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברווח כולל אחר

ביאור 8 - זכויות עובדים (המשך)

א. הרכב ההטבות (המשך)

3. הנחות^(א)

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו

1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין ההטבה

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	
2023	2023	2024
מבוקר	בלתי מבוקר	
באחוזים		
2.39	2.12	2.51
2.61 ^(א)	2.75	2.72
0-38.8	0-36.4	0-36.4
0-6.41	0-6.81	0-6.45

(א) ההנחות מתייחסות לנתוני בנק בלבד.

(ב) לעובדים שהחלו את עבודתם בבנק לפני 1 בינואר 1999 וקיבלו קביעות עד מועד חתימת ההסכם הקיבוצי המיוחד בשנת 2000.

(ג) הוצג מחדש כנתון אינפורמטיבי, ללא השפעה על התוצאות המדווחות.

2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	
2023	2023	2024
מבוקר	בלתי מבוקר	
באחוזים		
2.17	2.06	2.39
5.63	4.50	6.00
0-6.41	0-6.81	0-6.45

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

קיטון בנקודת אחוז אחת			גידול בנקודת אחוז אחת		
ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס
2023	2023	2024	2023	2023	2024
מבוקר	בלתי מבוקר		מבוקר	בלתי מבוקר	
במיליוני ש"ח					
2,500	2,590	2,381	(2,056)	(2,115)	(1,963)
406	392	387	(356)	(351)	(339)
(232)	(229)	(204)	204	201	213
(355)	(344)	(339)	397	383	379

(א) ההנחות מתייחסות לנתוני בנק בלבד.

גובה ההתחייבות לזכויות עובדים מושפע ממספר משתנים מרכזיים, הכוללים משתני שוק (שיעורי ריביות היוון ההתחייבויות לטווחי הזמן השונים) ומשתנים אקטואריים, כאשר חלק מהמשתנים האקטואריים הינם משתנים התנהגותיים של העובדים. ייתכן כי יתקיים קשר בין שינויים במשתני השוק לבין שינויים במשתנים האקטואריים ההתנהגותיים. לדוגמא, ייתכן כי באם תתרחש עליית ריבית חדה במשק הישראלי, אשר בעקבותיה תעלנה גם תשואות האג"ח הממשלתיות (אשר תקטין את גובה ההתחייבויות לפנסיה), יצטמצם גם שיעור העובדים הבוחרים במסלול פנסיה (החלטה אשר גם תצמצם את גובה ההתחייבויות של הבנק לפנסיה).

ביאור 8 - זכויות עובדים (המשך)

א. הרכב ההטבות (המשך)

4. נכסי תכנית

א. הרכב השווי ההוגן של נכסי תכנית

ליום 31 במרס		ליום 31 בדצמבר		
2024		2023		2023
בלתי מבוקר		מבוקר		
במיליוני ש"ח				
מזומנים ופיקדונות בבנקים	115	66	214	
מניות	1,140	1,127	991	
אגרות חוב ממשלתיות	92	219	261	
אגרות חוב קונצרניות	469	504	414	
אחר	7,232	6,738	7,138	
סך הכל	9,048	8,654	9,018	

ב. השווי ההוגן של נכסי תכנית לפי סוגי נכסים ויעד הקצאה לשנת 2024

יעד הקצאה		אחוז מנכסי התכנית		
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במרס		ליום 31 בדצמבר
2024		2023		2023
בלתי מבוקר		מבוקר		
באחוזים				
מזומנים ופיקדונות בבנקים	-	1	1	2
מניות	13	13	11	11
אגרות חוב ממשלתיות	1	3	3	3
אגרות חוב קונצרניות	6	6	5	5
אחר	80	80	79	79
סך הכל	100	100	100	100

ביאור 8 - זכויות עובדים (המשך)

א. הרכב ההטבות (המשך)

5. תזרימי מזומנים

א. הפקדות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	תחזית ^(*)	2024
2023	2023	2024	2024
מבוקר		בלתי מבוקר	
		במיליוני ש"ח	
388	21	18	456
			הפקדות

(א) אומדן ההפקדות שהבנק צופה כי יופקדו לתכנית להטבה מוגדרת במהלך התקופה שנותרה עד לסוף שנת 2024.

ב. הטבות שהבנק צופה לשלם בעתיד^(*)

שנה	במיליוני ש"ח
2024	622
2025	810
2026	765
2027	818
2028	820
2029-2033	4,827
2034 ואילך	13,755
סך הכל	22,417

(א) בערכים מהוונים.

ביאור 9א - הון

שינויים בהון הבנק

הקצאת כתבי אופציה

לפרטים אודות פקיעה והנפקת כתבי אופציה של הבנק, שאינם רשומים למסחר, לעובדים ונושאי משרה בבנק לרבות המנכ"ל, ראה [ביאור 24.א. בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023](#).

תכנית לרכישה עצמית של מניות הבנק 2023

ביום 22 במאי 2023 אישר דירקטוריון הבנק תכנית לרכישה עצמית של מניות הבנק בהיקף שלא יעלה על 800 מיליון ש"ח, החל מיום 24 במאי 2023 ועד ליום 15 במאי 2024 או עד לרכישת כל סכום התכנית, כמוקדם ביניהם, בשלושה שלבים נפרדים.

בשנת 2023 השלים הבנק את השלבים א' וב' של התכנית, במסגרתם רכש מניות בהיקף כולל של כ-600 מיליון ש"ח מכ התכנית האמורה.

על רקע מכתבי המפקח בנושא "תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים" מיום 12 בנובמבר 2023 ומיום 5 במרס 2024, החליט הבנק ביום 18 במרס 2024 שלא לבצע את החלק השלישי והאחרון של תכנית הרכישה.

למידע נוסף ראה [ביאור 25.א. בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023](#).

נכון למועד פרסום הדוח, בבעלות הבנק 92,773,267 מניות רדומות.

ביום 16 במאי 2024 פרסם המפקח מכתב נוסף בנושא "תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים" ובו, לצד ציון החוסן הפיננסי של המערכת הבנקאית, ביקש להמשיך ולבצע בחינה שמרנית של החלטות בדבר חלוקה.

תכנית לרכישה עצמית של מניות הבנק 2024

ביום 27 במאי 2024 אישר דירקטוריון הבנק תכנית לרכישה עצמית של מניות הבנק בהיקף שלא יעלה על מיליארד ש"ח, החל מיום 29 במאי 2024 ועד ליום 22 במאי 2025 או עד לרכישת כל סכום התכנית, כמוקדם ביניהם.

תכנית הרכישה תבוצע במסגרת המסחר בבורסה ו/או בעסקאות מחוץ לבורסה, באמצעות חבר בורסה חיצוני ובלתי תלוי שיפעל על פי יופיו כח בלתי חוזר, בהתאם למנגנון הגנת נמל מבטחים שפרסמה רשות ניירות ערך. תכנית הרכישה תתבצע בארבעה שלבים נפרדים, שכל אחד מהם יהיה בלתי הדיר, בהתאם לתנאי מנגנון נמל מבטחים (להלן: "שלב א'" ו-"שלב ב'" ו-"שלב ג'" ו-"שלב ד'").

ביצוע שלב א' יחל ביום 29 במאי 2024, ויסתיים במוקדם מבין (א) יום 7 באוגוסט 2024; או (ב) השלמת רכישת מניות הבנק בהיקף של 280 מיליון ש"ח. לאחר סיום שלב א', אם יחליט הבנק לבצע את שלב ב', ייתן הבנק לחבר הבורסה הוראה בלתי הדירה להתחיל בביצוע שלב ב' ביום המסחר השני ממועד פרסום הדוח הכספי הראשון שלאחר מועד קבלת ההחלטה בדבר ביצוע שלב ב'. במקרה כזה, יסתיים שלב ב' במוקדם מבין: (א) יום 13 בנובמבר 2024; או (ב) השלמת רכישת מניות הבנק בהיקף שלא יעלה על 520 מיליון ש"ח בניכוי סך היקף הרכישות שבוצעו בפועל בשלב א'. לאחר סיום שלב ב', אם יחליט הבנק לבצע את שלב ג', ייתן הבנק לחבר הבורסה הוראה בלתי הדירה להתחיל בביצוע שלב ג' ביום המסחר השני ממועד פרסום הדוח הכספי הראשון שלאחר מועד קבלת ההחלטה בדבר ביצוע שלב ג'. במקרה כזה, יסתיים שלב ג' במוקדם מבין: (א) יום 13 בפברואר 2025; או (ב) השלמת רכישת מניות הבנק בהיקף שלא יעלה על 760 מיליון ש"ח בניכוי סך היקף הרכישות שבוצעו בפועל בשלבים א' ו-ב'. לאחר סיום שלב ג', אם יחליט הבנק לבצע את שלב ד', ייתן הבנק לחבר הבורסה הוראה בלתי הדירה להתחיל בביצוע שלב ד' ביום המסחר השני ממועד פרסום הדוח הכספי הראשון שלאחר מועד קבלת ההחלטה בדבר ביצוע שלב ד'. במקרה כזה, יסתיים שלב ד' במוקדם מבין: (א) יום 22 במאי 2025; או (ב) השלמת רכישת מניות הבנק בהיקף שלא יעלה על סך השווה ל-1 מיליארד ש"ח, בניכוי סך הרכישות שבוצעו בפועל במסגרת השלבים א', ב' ו-ג'. אם לאחר סיום שלב א', שלב ב', או שלב ג' תתקבל החלטה שלא לבצע את שלב ב', שלב ג' או שלב ד', לפי העניין, יפרסם על כך הבנק דיווח מיידי.

אישור הפיקוח על הבנקים לביצוע תכנית הרכישה, כנדרש בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 332, התקבל ביום 22 במאי 2024, בכפוף לעמידה במגבלות וביעדי ההון, ובכלל זאת התנאי לפיו התכנית תופסק לאלתר אם במהלך תקופת התכנית יתברר כי על פי הדוחות הכספיים האחרונים שפורסמו הבנק אינו עומד ביחס הון עצמי רובד 1 של 10.9% לפחות, ובכפוף לכך שהיקף הרכישה העצמית בכל אחד מהשלבים ייקבע בשים לב למצב הגיאופוליטי וכן ליחסי ההון בפועל של הבנק ולכריות ההוניות הנדרשות בתרחישים האפשריים השונים.

ביאור 9א - הון (המשך)

יעדי הלימות ההון

לפי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 201 "מדידה והלימות הון - מבוא, תחולה וחישוב דרישות", תאגיד בנקאי גדול, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 24% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, נדרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 10%, וביחס הון כולל מזערי בשיעור של 13.5%. דרישה זו חלה על לאומי.

ליחס הון עצמי רובד 1 מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור, שהן למטרת מימון זכויות במקרקעין, למעט הלוואות לדיור לגביהן ניתנה הקלה במסגרת הוראת השעה להתמודדות עם משבר הקורונה לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2021.

בהתאם, דרישות ההון המזעריות שחלו על הבנק ליום 31 במרס 2024 הינן 10.23% ליחס הון עצמי רובד 1 (כולל דרישת ההון בגין יתרת ההלוואות לדיור) ו-13.50% ליחס הון הכולל.

מדיניות הקבוצה שאושרה על ידי הדירקטוריון, הינה להחזיק רמת הלימות הון הגבוהה מהסף המזערי שיוגדר מעת לעת על ידי בנק ישראל ואשר לא תפחת משיעור ההון הנדרש לכיסוי הסיכונים כפי שהם מוערכים בתהליך ה-ICAAP. בנוסף, הוגדרו יעדי הון לעת אירוע תרחיש קיצון.

ביום 29 בנובמבר 2023 אישר דירקטוריון הבנק לקבוע את יעד ההון העצמי רובד 1 הפנימי של הבנק באופן שיעמוד על 10.6%.

חוזר להתאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה) - הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250

בהתאם לחוזר שפרסם הפיקוח על הבנקים ביום 7 בפברואר 2024, בוטלה הוראת השעה.

מדיניות חלוקת דיבידנד

מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק, שאושרה על ידי דירקטוריון הבנק ביום 6 במרס 2019, קובעת כי מדי רבעון יחולק דיבידנד בגובה של עד 50% מהרווח הנקי של הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק לרבעון שחלף. זאת בכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון שלו גם לאחר חלוקת הדיבידנד. חלוקת הדיבידנד בפועל כפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון בטרם כל חלוקה, ובכפוף להוראות הדין שחלות על חלוקת דיבידנד ובכלל זה הוראות חוק החברות והוראות בנק ישראל.

ביום 27 במאי 2024 אישר הדירקטוריון חלוקת רווחים בשיעור כולל של 40% מהרווח הנקי לרבעון הראשון של שנת 2024, מזה כ-30% בדיבידנד במזומן בסך של כ-835 מיליון ש"ח, והיתרה באמצעות רכישה עצמית של מניות בסך 280 מיליון ש"ח, כפי המפורט לעיל. סכום הדיבידנד שאושר לכל מניה בת 1 ש"ח ע.נ. הינו כ-54.86 אגורות. סכום הדיבידנד הסופי למניה כפוף לשינויים עקב תכנית רכישה עצמית של מניות ומימוש ניירות ערך המירים של הבנק. הדירקטוריון קבע את יום 10 ביוני 2024 כיום הקובע לעניין תשלום דיבידנד ואת יום 20 ביוני 2024 כיום התשלום.

פרטים בדבר דיבידנד ששולם

מועד ההכרזה	מועד תשלום	דיבידנד למניה באגורות	דיבידנד ששולם במזומן במיליוני ש"ח
24 במאי 2022	15 ביוני 2022	22.14	322
16 באוגוסט 2022	6 בספטמבר 2022	25.82	399
29 בנובמבר 2022	19 בדצמבר 2022	23.08	356
14 במרס 2023	4 באפריל 2023	45.20	698
23 במאי 2023	15 ביוני 2023	19.10	294
15 באוגוסט 2023	7 בספטמבר 2023	48.05	736
29 בנובמבר 2023	17 בדצמבר 2023	23.21	353
19 במרס 2024	11 באפריל 2024	23.97	365

ביאור 9א - הון (המשך)

תשקיף מדף והנפקת אגרות חוב

ביום 27 במאי 2024 אישר דירקטוריון הבנק תשקיף מדף חדש, על פיו ניתן להציע ניירות ערך, שיעמוד בתוקף לתקופה של שנתיים ממועד פרסומו, לאחר שהתשקיף הקודם היה בתוקף עד לתאריך 26 במאי 2024. להערכת הבנק, היתר רשות ניירות ערך לתשקיף המדף החדש צפוי להתקבל בסמוך לאחר פרסום דוח זה.

ביום 17 באפריל 2024 הנפיק הבנק סך של כ-0.8 מיליארד ש"ח ערך נקוב כתבי התחייבות צמודי אשראי CLN (credit linked note), סדרה לאומי אג"ח 2 ר"מ.

הסדרה נרשמה למסחר ברצף מוסדיים בבורסה בתל אביב.

כתב התחייבות צמוד אשראי הינו מכשיר פיננסי המקושר למספר הלוואות שהעמיד הבנק בתחום הנדל"ן, ונושא את סיכון האשראי של הלוואות אלו.

הבנק מתחייב לפרוע את סכום כתב ההתחייבות (לרבות ריבית על פי תנאי השטר), כשהתחייבות הבנק מותנית באי התממשות סיכון האשראי הגלום בהלוואות כאמור, בהתאם לנוסח השטר. התשלום על ידי הבנק לרוכש השטר יופחת בהתאמה באם איזו מן ההלוואות אליה הוא מוצמד תהיה במצב של כשל תשלום, או חדלות פירעון או פשיטת רגל של הלווה, והפירעון למחזיק השטר יהיה רק כנגד סכומים שהבנק הצליח לגבות בגינן, הכל כמפורט בתנאי השטר.

תמורת ההנפקה מוכרת כביטחון פיננסי כשיר בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 וכן כביטחון המותר בניכוי בחישוב חבות לקוח לפי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313.

קרן אגרות החוב תעמוד לפירעון בתשלום אחד ביום 24 באוגוסט 2030, ככל שלא יבוצע פדיון מוקדם על ידי הבנק, כמפורט בתנאי ההנפקה. היתרה הבלתי מסולקת של קרן אגרות החוב תישא ריבית שנתית בשיעור ריבית בנק ישראל בתוספת 2.3% אשר תשולם ב-76 תשלומים חודשיים, החל מיום 24 במאי 2024 עד ליום 24 באוגוסט 2030, מועד הפירעון הסופי של קרן אגרות החוב.

אגרות החוב (קרן וריבית) לא תהיינה צמודות לבסיס הצמדה כלשהו.

ביאור 9ב - הלימות הון, מינוף ונזילות

כללי

במאי 2013 תיקן הפיקוח על הבנקים את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בנושא מדידה והלימות הון, על מנת להתאימן להנחיות באזל 3.

יודגש, כי הוראות באזל 3 קובעות שינויים משמעותיים בחישוב דרישות ההון הרגולטורי, בין היתר, בכל הקשור לנושאים הבאים:

1. רכיבי ההון הפיקוחי
2. ניכויים מההון והתאמות פיקוחיות
3. טיפול בחשיפות לתאגידים פיננסיים
4. טיפול בחשיפות לסיכון אשראי בגין חובות פגומים
5. הקצאת הון בגין סיכון CVA

רכיבי הון הנתונים לתנדטיות

התקינה בדבר זכויות עובדים אשר יושמה לראשונה בינואר 2015, היוותה גורם שהשפיע באופן מהותי על הון עצמי רובד 1 של לאומי, בעיקר בשל העובדה שמדידת ההתחייבות חושבה בהתאם לריביות שוק שגרמה לתנדטיות רבה במדידת ההון הפיקוחי של הבנק.

בהקשר זה, ביום 5 בספטמבר 2022 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישור הפיקוח על הבנקים, לשנות את אופן מדידת ההתחייבויות הפנסיוניות לצורכי ההון הפיקוחי. על פי שיטת המדידה החדשה, בכל רבעון הבנק יחשב את השינוי בהתחייבות לפנסיה כתוצאה משינויים בריבית ההיוון בניכוי השינוי בשווי הנכסים שיועדו מראש לגידור התחייבויות אלו. השינוי בהתחייבות לפנסיה נטו, לאחר השפעת המס, ייפרס באופן לינארי על פני ארבעה רבעונים, החל מהרבעון עבורו בוצע החישוב. יישום השיטה החדשה נכנס לתוקף ביום 1 ביולי 2022 ויהיה בתוקף עד המוקדם מבין השניים: א) דוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2029 (כולל) או ב) מועד הדוח הכספי בו הממוצע לאורך ארבעה רבעונים האחרונים של סכום ההתחייבויות הפנסיונית יהיה נמוך מסך של 10 מיליארד ש"ח, צמוד למדד (מהמדד הידוע ביום 1 ביולי 2022 ועד למדד הידוע בתאריך הדוח הכספי הרלוונטי).

ביום 15 בנובמבר 2016 החליט דירקטוריון הבנק בהתבסס על המלצת ועדת הביקורת לחשב את ההתחייבויות הפנסיוניות לעובדים, על בסיס מרווח קבוע של אגרות חוב בדירוג בינלאומי AA.

להלן ניתוח השפעות השינויים על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 במרס 2024:

- שינוי היקף נכסי סיכון - נכסי הסיכון ליום 31 במרס 2024 מסתכמים בכ-471 מיליארד ש"ח. כל גידול של 1 מיליארד ש"ח בנכסי הסיכון, יקטין את יחס הון עצמי רובד 1 ויחס הון כולל בכ-0.03%.
- שינוי הון עצמי רובד 1 - הון עצמי רובד 1 ליום 31 במרס 2024 מסתכם בכ-56.4 מיליארד ש"ח. קיטון של 100 מיליון ש"ח בהון עצמי רובד 1, יקטין את יחס הון עצמי רובד 1 ויחס הון כולל בכ-0.02%.

ביאור 9 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

31 בדצמבר		31 במרס	
2023	2023	2023	2024
מבוקר		בלתי מבוקר	
		במיליוני ש"ח	
א. נתונים			
הון לצורך חישוב יחס ההון			
53,892	50,205	56,427	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים ^{(ג)(ה)}
14,141	14,428	14,298	הון רובד 2, לאחר ניכויים
68,033	64,633	70,725	סך הכל הון כולל
יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
426,399	413,535	433,625	סיכון אשראי ^(ד)
5,834	5,778	5,960	סיכונים שוק
29,943	27,907	31,288	סיכון תפעולי
462,176	447,220	470,873	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
יחס ההון לרכיבי סיכון			
11.66%	11.23%	11.98%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
14.72%	14.45%	15.02%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
10.22%	10.21%	10.23%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים ^(א)
13.50%	13.50%	13.50%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים ^(א)

- (א) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש ליום 31 במרס 2024 הינם 10% ו-13.5% בהתאמה. ליחס הון עצמי רובד 1 התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למעט הלוואות לדיור שניתנו בתקופת הוראת השעה.
- (ב) נתונים אלה כוללים התאמות בגין השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים, אשר פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024. לפרטים נוספים על ההתאמות בגין הפסדי אשראי צפויים, ראה [סעיף ג](#), להלן.
- (ג) בחישובי יחסי ההון הובאו בחשבון התאמות מיישום שיטת המדידה החדשה בקשר להתחייבויות אקטואריות מסוימות. לפרטים נוספים אודות השפעת המעבר לשיטה החדשה ראה סעיף [רכיבי הון הנתונים לתנדודתיות](#) לעיל.
- (ד) סיכון אשראי חושב לאחר יישום העדכונים להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203 ו-203A בנושא "מדידה והלימות הון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי".
- (ה) נתונים אלה כוללים התאמות בגין תכניות התייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים אשר פוחתות בהדרגה עד ליום 30 ביוני 2024.

ביאור 9 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ב. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר	31 במרס	
2023	2023	2024
מבוקר	בלתי מבוקר	במיליוני ש"ח
1. הון עצמי רובד 1		
54,497	49,791	57,128
(198)	190	(160)
54,299	49,981	56,968
התאמות פיקוחיות וניכויים:		
(643)	(33)	(652)
(20)	(24)	(16)
(663)	(57)	(668)
16	41	7
240	240	120
53,892	50,205	56,427
2. הון רובד 2		
8,811	9,421	8,878
5,330	5,007	5,420
14,141	14,428	14,298
68,033	64,633	70,725

- (א) לפרטים נוספים ראה סעיף [רכיבי הון הנתונים לתנועתיות](#) לעיל.
- (ב) התאמות בגין השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים, אשר פוחתות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024. לפרטים נוספים על ההתאמות בגין הפסדי אשראי צפויים, ראה [סעיף ג](#). להלן.
- (ג) התאמות בגין תכניות התייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים אשר פוחתות בהדרגה עד ליום 30 ביוני 2024.
- הערה: סך הכל הון כולל מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, 299 בדבר "מדידה והלימות הון", החלות מיום 1 בינואר 2014.

ביאור 9 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ג. השפעת התאמות על יחס הון עצמי רובד 1

	31 בדצמבר	31 במרס	2024
	2023	2023	2024
	מבוקר	בלתי מבוקר	
יחס ההון לרכיבי סיכון			
	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת התאמות בגין תכנית ההתייעלות, התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים ובגין הלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע		
	11.61%	11.14%	11.96%
	התאמות בגין תכנית ההתייעלות ^(א)		
	0.01%	0.01%	-
	התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים ^(ב)		
	0.04%	0.05%	0.02%
	התאמות בגין הלוואות בסיכון מוגבר לרכישת קרקע		
	-	0.03%	-
	11.66%	11.23%	11.98%
	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון		

(א) התאמות בגין תכניות התייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים נזקפות על פני 5 שנים בקו ישר לעניין חישוב הלימות הון.
 (ב) נתונים אלה כוללים התאמות בגין השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים, אשר פוחדות בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2024. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1. כד.ו בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022](#).

ד. יחס מינוף לפי הוראות הפיקוח על הבנקים

ביום 28 באפריל 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף. ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות הון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

יחס המינוף מבוטא באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת הון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של הבנק היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. ככלל, המדידה הינה עקבית עם הערכים החשבונאיים ולא מובאים בחשבון משקלי סיכון. כמו כן, הבנק לא מורשה להשתמש בביטחונות פיזיים או פיננסיים, ערבויות או טכניקות אחרות להפחתת סיכון אשראי, כדי להפחית את מדידת החשיפות, אלא אם כן הותר ספציפית בהתאם להוראה. נכסים מאזניים שנוכו מהון רובד 1 (בהתאם להוראה 202) מנוכים ממדידת החשיפות. בהתאם להוראה, הבנק מחשב את החשיפה בגין נגזרים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203A, ואת החשיפות בגין פריטים חוץ מאזניים על ידי המרה של הסכום הרעיוני של הפריטים במקדמי המרה לאשראי כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203.

בהתאם להוראה, תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 24% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שיידרש מהבנק הוא 6%.

ביום 15 בנובמבר 2020 פרסם בנק ישראל חוזר להתאמות נוספות להוראת ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם נגיף הקורונה (הוראת שעה) (הוראה מספר 250). על פי החוזר נקבעה התאמה להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף, כך שתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 24% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5.5%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שנדרש מהבנק הוא 5.5%.

לעניין הפחתת דרישות המינוף, ביום 20 בדצמבר 2023 ההפחתה עוגנה בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף ותוקף ההקלה הוארך עד ליום 31 לדצמבר 2025. תאגיד שינצל את ההקלה עד למועד זה יידרש לשוב ולעמוד ביחס המינוף הנדרש טרום הוראת השעה תוך שני רבעונים, עד ליום 30 ביוני 2026. עוד נקבע כי ניצול ההקלה לא יהווה חסם לחלוקת דיבידנד בכפוף לתכנון הון הכולל חזרה ליחס המינוף הנדרש.

ביאור 9 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	
2023	2023	2024
מבוקר	בלתי מבוקר	
במיליוני ש"ח		
בנתוני המאוחד (א)(ב)		
53,892	50,205	56,427
810,014	756,692	842,693
יחס המינוף		
6.65%	6.63%	6.70%
5.50%	5.50%	5.50%

(א) נתונים אלה כוללים התאמות בגין תכנית ההתייעלות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים. לפרטים נוספים על ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות ראה [סעיף 9](#). לעיל.
 כמו כן, בחישוב יחס המינוף הובאו בחשבון התאמות מיישום שיטת המדידה החדשה בקשר להתחייבויות אקטואריות מסוימות. לפרטים נוספים אודות השפעת המעבר לשיטה החדשה ראה [סעיף 9](#). לעיל.
 (ב) נתונים אלה כוללים התאמות בגין הפסדי אשראי צפויים לפי הוראות הפיקוח על הבנקים.
 (ג) סך החשיפות חושבו לאחר יישום העדכונים להוראת ניהול בנקאי תקין 218 "יחס המינוף" בעקבות עדכון הוראות 203 ו-203A בנושא "מדידה והלימות הון - הגישה הסטנדרטית - סיכון אשראי".

ה. יחס כיסוי נזילות לפי הוראות הפיקוח על הבנקים

ביום 28 בספטמבר 2014 פורסם חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות בוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצרכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה. במסגרת ההוראה נקבע אופן החישוב של יחס כיסוי הנזילות לרבות הגדרת המאפיינים ודרישות תפעוליות ל"מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה" (המונה) ומקדמי הביטחון בגינם וכן את תזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון המוגדר בהוראה עבור 30 הימים הקלנדריים (המכנה).

תרחיש הקיצון שנקבע בהוראה כולל זעזוע המשלב זעזוע ספציפי לתאגיד וזעזוע מערכת ובמסגרתו הוגדרו שיעורי משיכה סטנדרטיים לתזרימים יוצאים ושיעורי קבלה של תזרימים נכנסים בהתאם לקטגוריות של היתרות השונות.

החל מיום 1 בינואר 2017 ואילך, יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש הינו 100%. עם זאת, בתקופה של לחץ פיננסי תאגיד בנקאי יוכל לרדת מתחת לדרישות מינימאליות אלו.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס	
2023	2023	2024
מבוקר	בלתי מבוקר	
ממוצע באחוזים		
א. בנתוני המאוחד		
124	128	133
100	100	100
ב. בנתוני הבנק		
120	125	130
100	100	100

הבנק עומד בדרישה הרגולטורית ליום 31 במרס 2024.

ביאור 9 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

1. יחס מימון יציב לפי הוראות הפיקוח על הבנקים

החל מהדוח הכספי ליום 31 בדצמבר 2021 הבנק מדווח את הוראת "יחס מימון יציב 222 (NSFR)" - הוראה זו מתבססת על פרסום של ועדת באזל. יחס מימון יציב נטו נועד לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך באמצעות דרישה מתאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב בהתאם להרכב נכסיהם ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. היחס מגביל הסתמכות יתר של התאגידים הבנקאיים על מימון סיטונאי קצר טווח. המדידה הן במאוחד והן בסולו מתבצעת אחת לרבעון והדרישה היא לעמוד ביחס של 100%.

31 במרס		31 בדצמבר
2024		2023
בלתי מבוקר		מבוקר
באחוזים		
א. בנתוני המאוחד		
יחס מימון יציב נטו		118
יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים		100

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

31 במרס		31 בדצמבר
2024		2023
בלתי מבוקר		מבוקר
במיליוני ש"ח		
התחייבויות לרכישת ניירות ערך		
1,223		1,145
65		9
התחייבויות להשקעה בבניינים ובציוד ורכישתם		
119		119
התחייבויות להשקעה בבניינים ובציוד ורכישתם		
165		42
165		42
-		-

ב. תביעות משפטיות

במהלך העסקים השוטף הוגשו כנגד הבנק וחברות מאוחדות מסוימות תובענות משפטיות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות. [בביאור 26 לדוחות הכספיים השנתיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2023](#) ("הדוחות השנתיים"), נכלל מידע לגבי כל התביעות המהותיות למועד פרסום הדוחות השנתיים כאמור. בביאור להלן נכלל מידע לעניין תביעות מהותיות שהוגשו בתקופת הדוח ועד בסמוך למועד פרסומו, ככל שהוגשו, וכן שינויים שחלו לגבי תביעות מהותיות שהוגשו בתקופות דיווח קודמות, ואינו כולל חזרה על מידע אודות תביעות שדווחו שלא חל לגביהן שינוי.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

לדעת הנהלת הבנק והחברות המאוחדות, המתבססת על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תובענות אלו, לרבות הבקשות לאישור תביעות ייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי נזקים כתוצאה מהתובענות כאמור.

לדעת הנהלת הבנק והנהלות החברות המאוחדות סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק ונגד החברות המאוחדות בנושאים שונים, שסכום כל אחת מהן עולה על 2 מיליון ש"ח ואשר אפשרות התממשותן אינה קלושה, מסתכם בסך של כ-353 מיליון ש"ח.

1. להלן השינויים בתובענות מהותיות שדווחו:

1.1. ביום 21 בינואר 2020 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק ונגד בנקים אחרים. עניינה של התובענה בטענת המבקשים לפיה הבנק מחייב, לכאורה, את כלל לקוחותיו (יחידים, עסקים קטנים ועסקים גדולים) עבור עסקאות לרכישת מוצרים ו/או שירותים מחו"ל, בין אם לשימוש עצמי ובין אם לצורך העברתם לחו"ל ו/או ייבואם לארץ, לפי פרק 7 לתעריפון - "סחר חוץ" וזאת במקום לחייב בעמלות הנמוכות יותר לפי פרק 5 לתעריפון - "מטבע חוץ". המבקשים העריכו את הנזק שנגרם לכלל חברי הקבוצה, בעשרות מיליוני שקלים. ביום 29 במרס 2024 ניתן על ידי בית המשפט פסק דין שדחה את הבקשה לאישור תובענה ייצוגית, ובכך הסתיימה התובענה.

1.2. במחצית שנת 2020 הוגשה לבית המשפט בניו יורק ארצות הברית תביעה של לווים נגד קונסורציום מלווים בכירים במימון פרויקט להקמת מגדל מגורים בניו יורק ("הפרויקט"), ובכללם הבנק. עניינה של התביעה בהעמדת החוב לפירעון מיידי על ידי קונסורציום המלווים בשל הפרת הסכם המימון על ידי הלווים. בחודש נובמבר 2022 הגישו הלווים תביעה מתוקנת בה עדכנו את סכום התביעה המקורית לסך של 165 מיליון דולר ארה"ב (כנגד כל הנתבעים). בחודש אפריל 2024 החליט בית המשפט על מחיקת עילות התביעה נגד הבנק. מובהר כי אין בהחלטה כדי לשנות את חשיפת הבנק בקשר עם התביעה נוכח התחייבותו של הבנק לשפוי אחד מהנתבעים האחרים בקונסורציום המלווים בגין התביעה, כפי חלקו של הבנק בהשתתפות במימון. במקביל מתנהל הליך משפטי נוסף בקשר עם הפרויקט - הליך משפטי שהוגש ביום 2 בספטמבר 2022 בבית המשפט בניו יורק ארצות הברית, על ידי מלווה המזנין בפרויקט כנגד קונסורציום המלווים ובכללם הבנק. הסכום הנתבע במסגרת הליך זה - סך של 170 מיליון דולר ארה"ב.

1.3. ביום 19 בפברואר 2024 הוגשה לבית המשפט המחוזי בחיפה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק בטענה שהבנק מחייב את לקוחותיו בהפרשי המרה בגין ביצוע פעולות המרת מט"ח ללא גילוי שיעור המרווח בתעריפון הבנק, במסמכי הבנק או בהסכם עם הלקוח. המבקשים אינם נוקבים בסכום נזק אישי או קבוצתי.

2. כמו כן תלויות ועומדות נגד הבנק בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, שהסכום הנתען בהן מהותי, אשר לדעת הנהלת הבנק, המתבססת על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תובענות אלו, בשלב זה לא ניתן להעריך את סיכוייהן ומטעם זה לא בוצעה בגינן הפרשה. לפרטים ראה [ביאור 2.ג.26. לדוחות הכספיים השנתיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2023](#).

ג. הליכים אחרים

לפרטים בדבר הליכים אחרים ראה [ביאור 2.ה. לדוחות הכספיים השנתיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2023](#). למועד פרסום הדוחות הכספיים, לא חלו שינויים מהותיים ביחס לביאור שנכלל כאמור בדוחות לשנת 2023.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
במיליוני ש"ח		
(1) סכום נקוב של מכשירים נגזרים		
(א) חוזי ריבית		
59,514	56,122	3,392
חוזי Forward-1 Futures		
3,727	2,934	793
אופציות שנכתבו		
1,658	1,658	-
אופציות שנקנו		
391,975	346,564	45,411
Swaps ^(א)		
456,874	407,278	49,596
סך הכל ^(ב)		
9,938	-	9,938
מזה: נגזרים מגדרים ^(ג)		
(ב) חוזי מטבע חוץ		
341,193	289,802	51,391
חוזי Forward-1 Futures ^(ד)		
27,460	26,517	943
אופציות שנכתבו		
25,996	25,053	943
אופציות שנקנו		
24,277	20,412	3,865
Swaps ^(א)		
418,926	361,784	57,142
סך הכל		
239,735	238,589	1,146
חוזי Forward-1 Futures		
92,441	92,118	323
אופציות שנכתבו		
92,528	92,118	410
אופציות שנקנו ^(ה)		
7	-	7
אחר		
183,916	183,537	379
Swaps		
608,627	606,362	2,265
סך הכל		
(ג) חוזים בגין מניות		
4,824	4,824	-
חוזי Forward-1 Futures		
70	70	-
אופציות שנכתבו		
70	70	-
אופציות שנקנו		
2,161	2,161	-
Swaps		
7,125	7,125	-
סך הכל		
(ד) חוזי סחורות ואחרים		
-	-	-
חוזי Forward-1 Futures		
-	-	-
אופציות שנכתבו		
-	-	-
אופציות שנקנו		
-	-	-
Swaps		
-	-	-
סך הכל		
1,491,552	1,382,549	109,003
סך כל הסכום הנקוב		

(א) מזה: SWAPS שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 193,607 מיליון ש"ח.

(ב) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 16,825 מיליון ש"ח.

(ג) כולל בעיקר עסקאות גידור החלפת ריבית IRS.

(ד) מזה: חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט בסך 19,035 מיליון ש"ח.

(ה) מזה: נסחרים בבורסה בסך 92,073 מיליון ש"ח.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
במיליוני ש"ח		
(1) סכום נקוב של מכשירים נגזרים		
(א) חוזי ריבית		
		חוזי Forward-1 Futures
77,693	74,505	3,188
		אופציות שנכתבו
2,126	44	2,082
		אופציות שנקנו
600	600	-
427,475	372,291	55,184
		^(א) Swaps
507,894	447,440	60,454
		סך הכל ^(ב)
9,836	-	9,836
		מזה: נגזרים מגדרים ^(ג)
(ב) חוזי מטבע חוץ		
		חוזי Forward-1 Futures ^(ד)
380,106	315,415	64,691
		אופציות שנכתבו
20,526	19,527	999
		אופציות שנקנו
21,455	20,456	999
		^(א) Swaps
25,309	21,513	3,796
447,396	376,911	70,485
		סך הכל
(ג) חוזים בגין מניות		
		חוזי Forward-1 Futures
147,431	146,740	691
		אופציות שנכתבו
86,066	85,428	638
		אופציות שנקנו ^(ה)
85,901	85,246	655
		אחר
7	-	7
		Swaps
138,005	137,754	251
457,410	455,168	2,242
		סך הכל
(ד) חוזי סחורות ואחרים		
		חוזי Forward-1 Futures
11,623	11,623	-
		אופציות שנכתבו
72	72	-
		אופציות שנקנו
71	71	-
		Swaps
4,127	4,127	-
15,893	15,893	-
		סך הכל
(ה) חוזי אשראי		
		הבנק ערב
-	-	-
		הבנק מוטב
-	-	-
		סך הכל
-	-	-
1,428,593	1,295,412	133,181
		סך כל הסכום הנקוב

(א) מזה: SWAPS שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 205,500 מיליון ש"ח.

(ב) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 16,097 מיליון ש"ח.

(ג) כולל בעיקר עסקאות גידור החלפת ריבית IRS.

(ד) מזה: חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט בסך 17,993 מיליון ש"ח.

(ה) מזה: נסחרים בבורסה בסך 85,204 מיליון ש"ח.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)
א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)		
סך הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר
במיליוני ש"ח		
(1) סכום נקוב של מכשירים נגזרים		
(א) חוזי ריבית		
		חוזי Forward-1 Futures
72,440	69,552	2,888
		אופציות שנכתבו
1,846	1,027	819
		אופציות שנקנו
541	541	-
387,653	344,715	42,938
		(*) Swaps
462,480	415,835	46,645
		סך הכל ⁽¹⁾
9,921	-	9,921
(ב) חוזי מטבע חוץ		
		חוזי Forward-1 Futures ⁽¹⁾
361,493	312,028	49,465
		אופציות שנכתבו
20,127	19,240	887
		אופציות שנקנו
21,204	20,317	887
24,452	21,006	3,446
		(*) Swaps
427,276	372,591	54,685
(ג) חוזים בגין מניות		
		חוזי Forward-1 Futures
207,152	206,093	1,059
		אופציות שנכתבו
89,995	89,662	333
		אופציות שנקנו ⁽¹⁾
90,052	89,661	391
		אחר
7	-	7
		Swaps
158,636	158,285	351
545,842	543,701	2,141
(ד) חוזי סחורות ואחרים		
		חוזי Forward-1 Futures
7,084	7,084	-
		אופציות שנכתבו
53	53	-
		אופציות שנקנו
53	53	-
		Swaps
2,212	2,212	-
9,402	9,402	-
(ה) חוזי אשראי		
		הבנק ערב
7	-	7
		הבנק מוטב
-	-	-
		סך הכל
7	-	7
סך כל הסכום הנקוב	1,341,529	103,478
1,445,007		

(א) מזה: SWAPS שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 187,057 מיליון ש"ח.

(ב) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 16,749 מיליון ש"ח.

(ג) כולל בעיקר עסקאות גידור החלפת ריבית IRS.

(ד) מזה: חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט בסך 14,004 מיליון ש"ח.

(ה) מזה: נסחרים בבורסה בסך 89,610 מיליון ש"ח.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)					
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
סך הכל	נגזרים למסחר	שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	שאינם למסחר
במיליוני ש"ח					
(2) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
8,037	7,530	507	9,334	8,123	1,211
(א) חוזי ריבית					
152	-	152	867	-	867
מזה: נגזרים מגדרים					
3,346	3,319	27	4,099	3,588	511
(ב) חוזי מטבע חוץ					
-	-	-	-	-	-
מזה: נגזרים מגדרים					
12,022	11,991	31	12,096	12,025	71
(ג) חוזים בגין מניות					
213	213	-	219	219	-
(ד) חוזי סחורות ואחרים					
23,618	23,053	565	25,748	23,955	1,793
סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו^(א)					
-	-	-	-	-	-
סכומים שקוזזו במאזן					
23,618	23,053	565	25,748	23,955	1,793
יתרה מאזנית					
554	554	-	992	992	-
מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או להסדרים דומים					

(א) מזה: שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משובצים בסך 3 מיליון ש"ח, שווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך 27 מיליון ש"ח.

31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)					
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
סך הכל	נגזרים למסחר	שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	שאינם למסחר
במיליוני ש"ח					
(2) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
8,911	7,872	1,039	8,857	7,881	976
(א) חוזי ריבית					
82	-	82	752	-	752
מזה: נגזרים מגדרים					
6,511	6,358	153	8,216	7,960	256
(ב) חוזי מטבע חוץ					
-	-	-	-	-	-
מזה: נגזרים מגדרים					
9,864	9,837	27	9,564	9,504	60
(ג) חוזים בגין מניות					
337	337	-	337	337	-
(ד) חוזי סחורות ואחרים					
25,623	24,404	1,219	26,974	25,682	1,292
סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו^(א)					
-	-	-	-	-	-
סכומים שקוזזו במאזן					
25,623	24,404	1,219	26,974	25,682	1,292
יתרה מאזנית					
621	621	-	2,795	2,795	-
מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או להסדרים דומים					

(א) מזה: שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משובצים בסך 15 מיליון ש"ח, שווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך 22 מיליון ש"ח.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)
א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)					
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
סך הכל	נגזרים למסחר	שאינם למסחר	סך הכל	נגזרים למסחר	שאינם למסחר
במיליוני ש"ח					
(2) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
8,700	8,072	628	9,698	8,654	1,044
(א) חוזי ריבית					
116	-	116	766	-	766
מזה: נגזרים מגדרים					
7,209	7,176	33	6,905	6,600	305
(ב) חוזי מטבע חוץ					
-	-	-	-	-	-
מזה: נגזרים מגדרים					
10,553	10,484	69	10,615	10,566	49
(ג) חוזים בגין מניות					
199	199	-	200	200	-
(ד) חוזי סחורות ואחרים					
סך הכל נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו^(א)					
26,661	25,931	730	27,418	26,020	1,398
סכומים שקוזזו במאזן					
-	-	-	-	-	-
26,661	25,931	730	27,418	26,020	1,398
יתרה מאזנית					
1,005	1,005	-	950	950	-
מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או להסדרים דומים					

(א) מזה: שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משובצים בסך 8 מיליון ש"ח, שווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך 25 מיליון ש"ח.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. גידור חשבונאי

1. השפעת חשבונאות גידור תזרים מזומנים על רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2024		
רווח (הפסד) שסווג מחדש מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לרווח והפסד ^(א)	סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מנגזרים	
בלתי מבוקר		
במיליוני ש"ח		
א. נגזרים המשמשים לגידור תזרים מזומנים^(א)		
(3)	(2)	חוזי ריבית ^(א)
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2023		
רווח (הפסד) שסווג מחדש מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לרווח והפסד ^(א)	סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מנגזרים	
בלתי מבוקר		
במיליוני ש"ח		
א. נגזרים המשמשים לגידור תזרים מזומנים^(א)		
2	(7)	חוזי ריבית ^(א)
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023		
רווח (הפסד) שסווג מחדש מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לרווח והפסד ^(א)	סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מנגזרים	
מבוקר		
במיליוני ש"ח		
א. נגזרים המשמשים לגידור תזרים מזומנים^(א)		
4	1	חוזי ריבית ^(א)

- (א) סכומי רווח (הפסד) שסווגו מחדש מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר נכללו בסעיף הכנסות (הוצאות) מימון שאינו מריבית בהתאם לשורה בה מוצגת השפעת הפריט המגודר.
- (ב) משקף סכומים הכלולים בהערכת אפקטיביות הגידור.
- (ג) הבנק מייעד נגזרים מסוימים כמכשירים מגדרים בגידור תזרים מזומנים, נגזרים המגדרים חשיפה להשתנות תזרים מזומנים מהלוואות שניתנו. השפעת הגידור צפויה להפחית את היקף החשיפה להלוואות שניתנו.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. גידור חשבונאי (המשך)

2. השפעת חשבונאות גידור שווי הוגן וגידור תזרים מזומנים על הרווח (הפסד)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2024	
בלתי מבוקר במיליוני ש"ח	
51	סך כל ההכנסות (הוצאות) ריבית שהוכרו בדוח רווח או הפסד ההשפעה של גידורי שווי הוגן: א. רווח (הפסד) מגידורי שווי הוגן חוזי ריבית ^(א)
(15)	פריטים מגודרים
63	נגזרים מגדרים
ב. רווח (הפסד) מגידורי תזרים מזומנים חוזי ריבית	
3	רווח והפסד שסוג מחדש מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2023	
בלתי מבוקר במיליוני ש"ח	
32	סך כל ההכנסות (הוצאות) ריבית שהוכרו בדוח רווח או הפסד ההשפעה של גידורי שווי הוגן: א. רווח (הפסד) מגידורי שווי הוגן חוזי ריבית ^(א)
165	פריטים מגודרים
(131)	נגזרים מגדרים
ב. רווח (הפסד) מגידורי תזרים מזומנים חוזי ריבית	
(2)	רווח והפסד שסוג מחדש מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023	
מבוקר במיליוני ש"ח	
171	סך כל ההכנסות (הוצאות) ריבית שהוכרו בדוח רווח או הפסד ההשפעה של גידורי שווי הוגן: א. רווח (הפסד) מגידורי שווי הוגן חוזי ריבית ^(א)
238	פריטים מגודרים
(63)	נגזרים מגדרים
ב. רווח (הפסד) מגידורי תזרים מזומנים חוזי ריבית	
(4)	רווח והפסד שסוג מחדש מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

(א) הבנק מייעד נגזרים מסוימים כמכשירים מגדרים בגידור שווי הוגן, נגזרים המגדרים חשיפת ריבית המתקבלת על אגרות חוב.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. גידור חשבונאי (המשך)

3. פריטים מגודרים בגידור שווי הוגן

ליום 31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)			
התאמות שווי הוגן מצטבר		הערך בספרים של הפריט המגודר	
שהשפיעו על הערך בספרים	יחסי גידור קיימים		
יחסי גידור שהופסקו	יחסי גידור קיימים		
במיליוני ש"ח			
(1)	(976)	4,912	ניירות ערך - מכשירי חוב המסווגים כזמינים למכירה
-	192	(3,524)	כתבי התחייבות נדחים

ליום 31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)			
התאמות שווי הוגן מצטבר		הערך בספרים של הפריט המגודר	
שהשפיעו על הערך בספרים	יחסי גידור קיימים		
יחסי גידור שהופסקו	יחסי גידור קיימים		
במיליוני ש"ח			
1	(766)	5,302	ניירות ערך - מכשירי חוב המסווגים כזמינים למכירה
-	52	(3,594)	כתבי התחייבות נדחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)			
התאמות שווי הוגן מצטבר		הערך בספרים של הפריט המגודר	
שהשפיעו על הערך בספרים	יחסי גידור קיימים		
יחסי גידור שהופסקו	יחסי גידור קיימים		
במיליוני ש"ח			
(1)	(800)	5,046	ניירות ערך - מכשירי חוב המסווגים כזמינים למכירה
-	115	(3,601)	כתבי התחייבות נדחים

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. גידור חשבונאי (המשך)

4. השפעת גידור השקעה נטו בפעילות חוץ על רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ועל דוח רווח או הפסד

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2024	
סכומים שנזקפו לרווח (הפסד) כולל אחר	רווח (הפסד) שסווג מחדש מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)
בלתי מבוקר	
במיליוני ש"ח	
פיקדונות ששימשו עבור גידורי השקעה, נטו	
פיקדונות במטבע חוץ	(34)
	-

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2023	
סכומים שנזקפו לרווח (הפסד) כולל אחר	רווח (הפסד) שסווג מחדש מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)
בלתי מבוקר	
במיליוני ש"ח	
פיקדונות ששימשו עבור גידורי השקעה, נטו	
פיקדונות במטבע חוץ	(84)
	-

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023	
סכומים שנזקפו לרווח (הפסד) כולל אחר	רווח (הפסד) שסווג מחדש מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)
מבוקר	
במיליוני ש"ח	
פיקדונות ששימשו עבור גידורי השקעה, נטו	
פיקדונות במטבע חוץ	(86)
	-

(א) סכומי רווח (הפסד) שסווגו מחדש מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר נכללו בסעיף הכנסות (הוצאות) ריבית או בסעיף הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. גידור חשבונאי (המשך)

5. השפעת נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים על דוח רווח או הפסד

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2024	
רווח (הפסד) שהוכר בהכנסות (הוצאות) מפעילות במכשירים נגזרים ^(א)	
בלתי מבוקר	
במיליוני ש"ח	
נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים	
חוזי ריבית	326
חוזי מטבע חוץ	1,086
חוזים בגין מניות	153
חוזי סחורות ואחרים	-
סך הכל	1,565
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2023	
רווח (הפסד) שהוכר בהכנסות (הוצאות) מפעילות במכשירים נגזרים ^(א)	
בלתי מבוקר	
במיליוני ש"ח	
נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים	
חוזי ריבית	(401)
חוזי מטבע חוץ	1,453
חוזים בגין מניות	86
חוזי סחורות ואחרים	-
סך הכל	1,138
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023	
רווח (הפסד) שהוכר בהכנסות (הוצאות) מפעילות במכשירים נגזרים ^(א)	
מבוקר	
במיליוני ש"ח	
נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים	
חוזי ריבית	(58)
חוזי מטבע חוץ	2,731
חוזים בגין מניות	249
חוזי סחורות ואחרים	4
סך הכל	2,926

(א) נכלל בסעיף הכנסות (הוצאות) מימון שאינו מריבית.

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

31 במרס 2024 (בלתי מבוקר) ^(א)							
סך הכל	אחרים	גופים מוסדיים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ברוקרים	בנקים	בורסות במיליוני ש"ח	
25,748	1,715	2,372	5	12,907	8,428	321	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ^{(א)(ב)}
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:							
14,709	749	1,268	5	9,669	3,018	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
9,156	71	880	-	3,164	5,041	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
1,883	895	224	-	74	369	321	סך הכל יתרה מאזנית נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים ^(ג)
98	133	(40)	-	28	(23)	-	התאמת יתרה מאזנית נטו לסיכון אשראי מאזני ^(ה)
1,981	1,028	184	-	102	346	321	סך הכל סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים
46,648	2,749	10,756	43	18,510	13,628	962	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ^(א)
48,629	3,777	10,940	43	18,612	13,974	1,283	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
23,618	1,431	7,978	153	10,603	3,202	251	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ^{(א)(ב)}
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:							
14,709	749	1,268	5	9,669	3,018	-	מכשירים פיננסיים
6,348	8	5,211	111	902	116	-	ביטחון במזומן ששועבד
2,561	674	1,499	37	32	68	251	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
31 במרס 2023 (בלתי מבוקר) ^(א)							
סך הכל	אחרים	גופים מוסדיים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ברוקרים	בנקים	בורסות במיליוני ש"ח	
26,974	2,740	6,384	1	11,299	6,316	234	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ^{(א)(ב)}
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:							
15,455	943	2,357	1	8,248	3,906	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
7,165	277	2,842	-	2,297	1,749	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
4,354	1,520	1,185	-	754	661	234	סך הכל יתרה מאזנית נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים ^(ג)
(80)	244	(259)	-	(6)	(59)	-	התאמת יתרה מאזנית נטו לסיכון אשראי מאזני ^(ה)
4,274	1,764	926	-	748	602	234	סך הכל סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים
37,475	3,458	6,625	54	16,610	9,781	947	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ^(א)
41,749	5,222	7,551	54	17,358	10,383	1,181	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
25,623	1,976	8,251	159	9,681	5,321	235	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ^{(א)(ב)}
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:							
15,455	943	2,357	1	8,248	3,906	-	מכשירים פיננסיים
5,874	-	3,640	136	975	1,123	-	ביטחון במזומן ששועבד
4,294	1,033	2,254	22	458	292	235	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

[ראה הערות בעמוד הבא.](#)

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (המשך)

31 בדצמבר 2023 (מבוקר) ⁽¹⁾						
סך הכל	אחרים	גופים מוסדיים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות במיליוני ש"ח
27,418	2,246	3,529	17	12,117	9,244	265
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ^{(א)(ב)}						
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
15,996	1,132	2,527	17	8,901	3,419	-
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים						
9,445	83	769	-	2,998	5,595	-
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן						
1,977	1,031	233	-	218	230	265
סך הכל יתרה מאזנית נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾						
(89)	(71)	(23)	-	28	(21)	(2)
התאמת יתרה מאזנית נטו לסיכון אשראי מאזני ^(ה)						
1,888	960	210	-	246	209	263
סך הכל סיכון אשראי מאזני בגין מכשירים נגזרים						
40,125	2,812	8,816	56	13,907	13,583	951
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾						
42,013	3,772	9,026	56	14,153	13,792	1,214
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים						
26,661	1,974	11,102	153	9,277	3,983	172
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ^{(א)(ג)}						
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
15,996	1,132	2,527	17	8,901	3,419	-
מכשירים פיננסיים						
8,106	1	7,320	103	198	484	-
ביטחון במזומן ששועבד						
2,559	841	1,255	33	178	80	172
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						

- (א) הבנק לא קיזז הסכמי התחשבות נטו.
 (ב) מתוך זה יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 25,745 מיליון ש"ח (31 במרס 2023 - 26,959 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2023 - 27,410 מיליון ש"ח).
 (ג) מתוך זה יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 23,591 מיליון ש"ח (31 במרס 2023 - 25,601 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2023 - 26,636 מיליון ש"ח).
 (ד) יתרה מאזנית של נכסים בגין נגזרים לאחר קיזוז סכומי שווי הוגן וביטחונות שעומדים בהנחיות הקיזוז בהתאם לחוזר קיזוז נכסים והתחייבויות. ההפרש, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לאחר הפחתת סיכון אשראי, לבין הסך של: יתרה מאזנית נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי חוץ מאזני.
 (ו) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לאחר הפחתת סיכון אשראי, לבין סיכון האשראי המאזני בגין מכשירים נגזרים של הלווה.
 (ז) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני כפי שעודכנו בהוראות הדיווח לציבור בחוזר מיום 24 ביולי 2022, בעקבות פרסום הוראה 203A (לפרטים נוספים ראה: פרק [ההון והלימות ההון](#)).

הערות:

- בתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2024, 31 במרס 2023, ובשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2023 לא הוכרו הפסדי אשראי בגין מכשירים נגזרים.
- השפעת סיכון אשראי צד נגדי והשפעת דחיית רווח במועד ביצוע העסקה על הערכת השווי של נכסים בגין נגזרים לימים 31 במרס 2024, 31 במרס 2023 ולימים 31 בדצמבר 2023 הייתה, 214 מיליון ש"ח, 271 מיליון ש"ח, ו-231 מיליון ש"ח בהתאמה. השפעת סיכון אי ביצוע על הערכת השווי של התחייבויות בגין נגזרים לימים 31 במרס 2024, 31 במרס 2023 וליום 31 בדצמבר 2023 הייתה, 11 מיליון ש"ח, 19 מיליון ש"ח, ו-16 מיליון ש"ח בהתאמה.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)
ד. פירוט מועדי פירעון - סכומים נקובים: יתרות

31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)					
מכל	מכל	מכל	מכל	מכל	
עד שלושה חודשים	שלושה חודשים ועד שנה	שנה ועד חמש שנים	מעל חמש שנים	סך הכל	
במיליוני ש"ח					
					חוזי ריבית:
947	6,466	6,020	3,393	16,826	שקל - מדד
61,619	111,064	187,555	79,810	440,048	אחר
261,718	126,688	24,934	5,586	418,926	חוזי מטבע חוץ
419,511	188,931	185	-	608,627	חוזים בגין מניות
1,412	5,713	-	-	7,125	חוזי סחורות ואחרים
745,207	438,862	218,694	88,789	1,491,552	סך הכל
658,950	464,715	215,076	89,852	1,428,593	סך הכל 31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)
793,782	349,598	215,087	86,540	1,445,007	סך הכל 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)

ביאור 12א - מגזרי פעילות פיקוחיים

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים - מאוחד

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)			
פעילות ישראל ^(א)			
משקו בית ^(ה)			
סך הכל	מזה: הלוואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית
במיליוני ש"ח			
2,058	1,507	20	3
710	-	-	299
הכנסות ריבית מחיצוניים			
הוצאות ריבית מחיצוניים			
הכנסות ריבית, נטו:			
1,348	1,507	20	(296)
123	(1,096)	(2)	395
מחיצוניים			
בינמגזרי			
1,471	411	18	99
סך הכנסות ריבית, נטו			
246	11	80	41
סך הכנסות שאינן מריבית			
1,717	422	98	140
סך הכנסות			
147	3	(3)	-
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי			
הוצאות תפעוליות ואחרות:			
758	117	63	31
לחיצוניים			
בינמגזרי			
758	117	63	31
סך הוצאות תפעוליות ואחרות			
812	302	38	109
רווח לפני מיסים			
310	112	14	41
הפרשה למיסים על הרווח			
502	190	24	68
רווח לאחר מיסים			
-	-	-	-
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת מס			
502	190	24	68
רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
502	190	24	68
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק			
158,555	130,366	4,347	362
יתרה ממוצעת של נכסים ^(ג)			
-	-	-	-
מזה: השקעות בחברות כלולות ^(ג)			
159,705	130,842	4,407	355
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ^(ג)			
162,208	132,431	4,446	415
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח			
1,021	623	4	-
יתרת חובות לא צוברים וחובות בפיגור מעל 90 יום			
625	12	35	-
יתרת חובות בעייתיים אחרים			
1,621	628	60	-
יתרת חובות הפסדי אשראי בגין אשראי לציבור			
95	(2)	-	-
מחיקות חשבונאיות נטו בתקופה			
137,921	57	18	32,529
יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(ג)			
137,791	-	-	32,527
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(ג)			
139,083	-	-	33,177
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח			
101,932	75,452	3,987	736
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^(ג)			
108,408	81,842	4,659	916
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^(ג)			
62,188	1,343	-	55,801
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{(ג)(ד)}			
פיצול הכנסות ריבית, נטו:			
598	335	14	-
מרווח ^(ה) מפעילות מתן אשראי לציבור			
773	-	-	90
מרווח ^(ה) מפעילות קבלת פיקדונות הציבור			
100	76	4	9
אחר			
1,471	411	18	99
סך הכל הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו			

(א) הסיווג בוצע לפי מיקום המשרד.

(ב) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ג) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ד) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(ה) כולל הלוואות לדיור עם יתרת אשראי לציבור לסוף תקופה בסך 20.2 מיליארד ש"ח ללקוחות אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזרים העסקיים.

(ו) מרווח מפעילות מתן אשראי הינו הפער בין הריבית המתקבלת מהאשראי לבין עלות גיוס המקורות ששימשו להעמדת האשראי (להלן -

"מחירי מעבר"). מחירי מעבר אלו הינם פונקציה של תקופה, מטבע וסוג הריבית של העסקה. מחירי מעבר הינם כלי לתמחור פנימי של הבנק

המבוססים על מודלים פנימיים ושקולו דעתו של הבנק. מרווח מפעילות קבלת פיקדונות הינו הפער בין מחירי המעבר לריבית המשולמת

ללקוחות עבור אותם הפיקדונות.

פעילות חו"ל ^(א)								
סך הכל	סך פעילות חו"ל	סך פעילות ישראל	מגזר אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים
8,827	175	8,652	-	2,706	57	2,082	646	1,100
5,060	-	5,060	-	489	1,360	984	493	725
3,767	175	3,592	-	2,217	(1,303)	1,098	153	375
-	(90)	90	13	(2,585)	1,478	(266)	345	587
3,767	85	3,682	13	(368)	175	832	498	962
2,528	9	2,519	834	789	55	247	83	224
6,295	94	6,201	847	421	230	1,079	581	1,186
222	(12)	234	-	4	2	34	65	(18)
1,825	29	1,796	155	68	65	146	135	438
-	-	-	(4)	2	2	-	-	-
1,825	29	1,796	151	70	67	146	135	438
4,248	77	4,171	696	347	161	899	381	766
1,503	18	1,485	164	108	62	356	147	297
2,745	59	2,686	532	239	99	543	234	469
40	-	40	-	40	-	-	-	-
2,785	59	2,726	532	279	99	543	234	469
2,785	59	2,726	532	279	99	543	234	469
748,647	8,472	740,175	8,400	316,617	9,918	140,378	39,714	66,231
4,014	-	4,014	-	4,014	-	-	-	-
427,918	8,476	419,442	-	-	9,923	141,579	40,232	67,648
435,537	8,205	427,332	-	-	5,886	148,543	41,003	69,277
2,950	80	2,870	-	-	2	940	289	618
4,077	210	3,867	-	-	2	1,670	430	1,140
6,955	78	6,877	-	-	8	2,150	914	2,184
30	(19)	49	-	-	-	(91)	(3)	48
693,458	7,210	686,248	11,513	88,209	149,969	101,342	60,691	104,074
582,654	-	582,654	-	-	149,556	98,280	60,569	103,931
595,805	-	595,805	-	-	158,542	101,542	60,165	103,296
447,630	9,767	437,863	17,071	31,909	4,175	179,736	43,974	58,330
470,873	10,180	460,693	18,335	35,665	1,285	190,601	44,985	60,498
1,378,862	-	1,378,862	-	42,395	993,818	103,567	30,623	90,470
1,973	174	1,799	-	-	4	545	214	438
1,879	-	1,879	-	-	170	129	245	472
(85)	(89)	4	13	(368)	1	158	39	52
3,767	85	3,682	13	(368)	175	832	498	962

ביאור 12א - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים - מאוחד (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)			
פעילות ישראל ^(א)			
משקל בית ^(ה)			
סך הכל	מזה: הלואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי	בנקאות פרטית
במיליוני ש"ח			
2,160	1,584	18	4
443	-	-	197
1,717	1,584	18	(193)
(324)	(1,201)	(1)	300
1,393	383	17	107
337	11	130	40
1,730	394	147	147
87	13	18	-
632	91	58	22
-	-	-	-
632	91	58	22
1,011	290	71	125
351	100	25	43
660	190	46	82
-	-	-	-
660	190	46	82
-	-	-	-
660	190	46	82
149,965	119,996	3,979	392
-	-	-	-
150,715	120,317	4,011	385
152,642	121,697	4,624	376
843	514	3	-
491	18	-	9
1,179	429	40	1
63	2	-	-
130,112	54	14	30,239
129,987	-	-	30,237
131,993	-	-	31,136
99,971	73,938	3,640	662
101,582	75,362	3,847	720
58,596	1,719	-	46,466
609	327	14	2
708	-	-	98
76	56	3	7
1,393	383	17	107

- (א) הסיווג בוצע לפי מיקום המשרד.
- (ב) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
- (ג) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
- (ד) נכסים בנייה - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.
- (ה) כולל הלואות לדיור עם יתרת אשראי לציבור לסוף תקופה בסך 18.8 מיליארד ש"ח ללקוחות אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזרים העסקיים.
- (ו) מרווח מפעילות מתן אשראי הינו הפער בין הריבית המתקבלת מהאשראי לבין עלות גיוס המקורות ששימשו להעמדת האשראי (להלן - "מחירי מעבר"). מחירי מעבר אלו הינם פונקציה של תקופה, מטבע וסוג הריבית של העסקה. מחירי מעבר הינם כלי לתמחור פנימי של הבנק המבוססים על מודלים פנימיים ושיקול דעתו של הבנק. מרווח מפעילות קבלת פיקדונות הינו הפער בין מחירי המעבר לריבית המשולמת ללקוחות עבור אותם הפיקדונות.
- (ז) סווג מחדש. תוצאות הפעילות הבינמגזרית הנובעת מחיוב זיכוי היחידות העסקיות בגין מחירי המעבר מוינו לסיעיף "אחר". זאת, על מנת להציג בסיכום כל המגזרים את סך המרווח מאשראי לציבור וסך המרווח מפיקדונות הציבור, חלף הכנסות הריבית מאשראי והוצאות הריבית על הפיקדונות.
- (ח) כולל הפסד מירידת ערך השקעה במניות Valley בסך של כ-1.1 מיליארד ש"ח. למידע נוסף ראה [ביאור 15א בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023](#).
- (ט) סווג מחדש - החל מהרבעון הראשון בשנת 2024 הריבית התיאורטית על ההון העצמי המיוחסת לכל מגזר פעילות מוצגת במרווח אחר במקום במרווח מפעילות מתן אשראי לציבור. מספרי ההשוואה סווגו מחדש בהתאם.

פעילות חו"ל ^(א)								
סך הכל	סך פעילות חו"ל	סך פעילות ישראל	מגזר אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים
7,572	115	7,457	-	1,928	29	1,700	591	1,045
3,644	-	3,644	-	406	906	743	437	512
3,928	115	3,813	-	1,522	(877)	957	154	533
-	(66)	66	8	(1,578)	1,060	(230)	367	463
3,928	49	3,879	8	(56)	183	727	521	996
1,071	6	1,065	(2)	83	49	212	99	247
4,999	55	4,944	6	27	232	939	620	1,243
406	5	401	-	(6)	(8)	123	(22)	227
1,629	36	1,593	225	69	52	122	101	370
-	-	-	(5)	3	2	-	-	-
1,629	36	1,593	220	72	54	122	101	370
2,964	14	2,950	(214)	(39)	186	694	541	646
889	3	886	(167)	(56)	65	240	186	224
2,075	11	2,064	(47)	17	121	454	355	422
(1,094)	-	(1,094)	-	(1,094) ^(נ)	-	-	-	-
981	11	970	(47)	(1,077)	121	454	355	422
-	-	-	-	-	-	-	-	-
981	11	970	(47)	(1,077)	121	454	355	422
681,088	6,969	674,119	6,422	283,674	1,730	128,542	39,178	64,216
4,947	-	4,947	-	4,947	-	-	-	-
393,456	6,486	386,970	-	-	1,739	129,288	39,579	65,264
409,136	7,286	401,850	-	-	4,087	137,474	41,394	65,877
2,312	136	2,176	-	-	-	553	210	570
4,305	211	4,094	-	-	3	2,586	224	781
5,323	59	5,264	-	-	6	891	1,084	2,103
83	-	83	-	-	-	(13)	5	28
630,913	283	630,630	11,363	77,212	120,367	91,688	68,552	101,097
536,869	19	536,850	-	-	119,840	87,371	68,453	100,962
532,906	-	532,906	-	-	109,872	90,586	68,206	101,113
425,643	8,418	417,225	14,846	30,585	6,844	163,247	42,542	58,528
447,220	9,752	437,468	16,536	27,264	7,866	180,490	44,021	58,989
1,284,428	-	1,284,428	-	53,690	911,700	105,909	29,118	78,949
(^(נ) 1,881)	119	1,762	(1)	(^(נ) -)	3	446	217	486
(^(נ) 1,889)	-	1,889	1	(^(נ) -)	175	167	273	467
(^(נ) 158)	(70)	228	8	(^(נ) 56)	5	114	31	43
3,928	49	3,879	8	(56)	183	727	521	996

ביאור 12א - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך) מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים - מאוחד (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)				
פעילות ישראל ^(א)				
משקי בית ^(ה)				
מזה: מזה:	מזה: מזה:	מזה: מזה:	מזה: מזה:	מזה: מזה:
כרטיסי אשראי	כרטיסי אשראי	כרטיסי אשראי	כרטיסי אשראי	כרטיסי אשראי
בנקאות פרטית	בנקאות פרטית	בנקאות פרטית	בנקאות פרטית	בנקאות פרטית
סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל	סך הכל
במיליוני ש"ח				
13	84	6,520	8,922	הכנסות ריבית מחיצוניים
1,035	-	6	2,428	הוצאות ריבית מחיצוניים
				הכנסות ריבית, נטו:
(1,022)	84	6,514	6,494	מחיצוניים
1,420	(12)	(4,943)	(546)	בינמגזרי
398	72	1,571	5,948	סך הכנסות ריבית, נטו
159	375	46	1,092	סך הכנסות שאינן מריבית
557	447	1,617	7,040	סך הכנסות
-	37	221	870	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
				הוצאות תפעוליות ואחרות:
104	227	375	2,727	לחיצוניים
-	-	4	4	בינמגזרי
104	227	379	2,731	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
453	183	1,017	3,439	רווח (הפסד) לפני מיסים
156	63	348	1,185	הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח
297	120	669	2,254	רווח (הפסד) לאחר מיסים
-	-	-	-	חלקו של הבנק בהפסדים של חברות כלולות לאחר השפעת מס
297	120	669	2,254	רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
297	120	669	2,254	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
372	4,474	123,604	153,127	יתרה ממוצעת של נכסים ^(ב)
-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות ^(א)
365	4,515	123,955	154,025	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ^(א)
330	4,468	130,410	160,356	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
-	4	688	1,111	יתרת חובות לא צוברים וחובות בפיגור מעל 90 יום
-	35	24	654	יתרת חובות בעייתיים אחרים ^(א)
-	61	622	1,513	יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור
-	-	6	430	מחיקות חשבונאיות נטו בתקופה
31,690	13	53	132,758	יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(א)
31,688	-	-	132,640	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(א)
32,558	-	-	137,230	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
736	3,987	75,452	101,932	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(א)(ב)}
844	4,237	81,475	107,923	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^(א)
49,433	-	1,633	59,334	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{(א)(ב)}
				פיצול הכנסות ריבית, נטו:
1	59	1,336	2,533	מרווח ^(ג) מפעילות מתן אשראי לציבור ^(ה)
367	-	(6)	3,096	מרווח ^(ג) (הפסד) מפעילות קבלת פיקדונות הציבור
30	13	241	319	אחר ^(ה)
398	72	1,571	5,948	סך הכל הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו

- (א) הסיווג בוצע לפי מיקום המשד.
- (ב) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
- (ג) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.
- (ד) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.
- (ה) כולל הלוואות לדיוור עם יתרת אשראי לציבור לסוף תקופה בסך 20.0 מיליארד ש"ח ללקוחות אשר פעילותם העסקית מסווגת למגזרים העסקיים.
- (ו) כולל הפסד מירידת ערך השקעה במניות Valley בסך של כ-1.1 מיליארד ש"ח. למידע נוסף ראה [ביאור 15א בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023](#).
- (ז) מרווח מפעילות מתן אשראי הינו הפער בין הריבית המתקבלת מהאשראי לבין עלות גיוס המקורות ששימשו להעמדת האשראי (להלן - "מחירי מעבר"). מחירי מעבר אלו הינם פונקציה של תקופה, מטבע וסוג הריבית של העסקה. מחירי מעבר הינם כלי לתמחור פנימי של הבנק המבוססים על מודלים פנימיים ושיקול דעתו של הבנק. מרווח מפעילות קבלת פיקדונות הינו הפער בין מחירי המעבר לריבית המשולמת ללקוחות עבור אותם הפיקדונות.
- (ח) סווג מחדש - החל מהרבעון הראשון בשנת 2024 הריבית התיאורטית על ההון העצמי המיוחסת לכל מגזר פעילות מוצגת במרווח אחר במקום במרווח מפעילות מתן אשראי לציבור. מספרי ההשוואה סווגו מחדש בהתאם.

פעילות חו"ל ^(א)								
סך הכל	סך פעילות חו"ל	סך פעילות ישראל	מגזר אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים
33,655	596	33,059	-	8,690	156	8,116	2,681	4,481
17,658	-	17,658	-	1,941	4,311	3,314	1,939	2,690
15,997	596	15,401	-	6,749	(4,155)	4,802	742	1,791
-	(346)	346	39	(7,507)	4,745	(1,259)	1,367	2,087
15,997	250	15,747	39	(758)	590	3,543	2,109	3,878
5,181	52	5,129	41	1,491	181	875	359	931
21,178	302	20,876	80	733	771	4,418	2,468	4,809
2,383	20	2,363	-	(12)	(9)	673	160	681
6,894	131	6,763	886	289	220	518	459	1,560
-	-	-	(24)	11	8	1	-	-
6,894	131	6,763	862	300	228	519	459	1,560
11,901	151	11,750	(782)	445	552	3,226	1,849	2,568
3,988	73	3,915	(268)	(25)	192	1,146	638	891
7,913	78	7,835	(514)	470	360	2,080	1,211	1,677
(886)	-	(886)	-	⁽¹⁾ (886)	-	-	-	-
7,027	78	6,949	(514)	(416)	360	2,080	1,211	1,677
-	-	-	-	-	-	-	-	-
7,027	78	6,949	(514)	(416)	360	2,080	1,211	1,677
696,892	7,833	689,059	7,595	280,205	3,864	139,427	40,063	64,406
4,184	-	4,184	-	4,184	-	-	-	-
412,287	7,482	404,805	-	-	3,869	140,373	40,505	65,668
426,203	8,475	417,728	-	-	8,046	142,404	40,038	66,554
3,759	212	3,547	-	-	1	1,477	286	672
3,815	199	3,616	-	-	20	1,446	383	1,113
6,717	74	6,643	-	-	5	2,135	816	2,174
527	(7)	534	-	-	-	(88)	(9)	201
645,399	3,295	642,104	11,402	83,897	121,426	93,342	65,816	101,773
538,379	10	538,369	-	-	120,941	85,739	65,724	101,637
567,824	-	567,824	-	-	138,478	93,814	62,171	103,573
447,630	9,767	437,863	17,071	31,909	4,175	179,736	43,974	58,330
462,176	10,637	451,539	17,683	34,934	1,244	186,352	43,734	58,825
1,309,803	-	1,309,803	-	52,412	932,658	104,295	29,472	82,199
7,955	629	7,326	-	-	19	2,075	911	1,787
7,990	-	7,990	-	-	561	972	1,070	1,924
52	(379)	431	39	(758)	10	496	128	167
15,997	250	15,747	39	(758)	590	3,543	2,109	3,878

ביאור 12 - מגזרי פעילות גישת ההנהלה

כללי

דיווח מגזרי פעילות על פי גישת ההנהלה מציג את תוצאות הבנק בחלוקה לקווי עסקים, בהתאם למבנה הארגוני של הבנק. קווי העסקים מתמחים במתן שירות למגזרי לקוחות בעלי מאפיינים וצרכים דומים.

מידע בדבר מגזרי פעילות גישת הנהלה הובא [בביאור 29 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023](#).

להלן תמצית תוצאות הפעילות לפי גישת הנהלה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)												
											בנק	
סך הכל	חברות בנות בחו"ל	חברות בנות בארץ	אחר והתאמות	שוקי הון	נדל"ן	עסקית	מסחרית	משכנתאות	סך הכל בנקאית	עסקים קטנים	אנשים פרטיים	
במיליוני ש"ח												
הכנסות ריבית, נטו:												
3,767	174	44	11	782	999	409	344	1,545	(541)	218	(759)	מחיצוניים
-	(89)	10	(1)	(739)	(635)	(135)	354	(1,192)	2,427	307	2,120	בינמגזרי
3,767	85	54	10	43	364	274	698	353	1,886	525	1,361	הכנסות ריבית, נטו
2,528	9	138	(852) ^(א)	703	102	92	147	2	483	116	367	הכנסות שאינן מריבית
6,295	94	192	862	746	466	366	845	355	2,369	641	1,728	סך כל ההכנסות
222	(12)	9	(1)	(11)	(118)	87	129	1	138	(8)	146	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
1,825	29	45	174	112	45	80	199	117	1,024	247	777	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
4,248	77	138	689	645	539	199	517	237	1,207	402	805	רווח לפני מס
1,503	18	6	207	245	205	76	197	90	459	153	306	הפרשה למס
2,785	59	151	482	421	334	123	320	147	748	249	499	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
יתרות ליום 31 במרס 2024												
428,582	8,125	1,168	6,475	29,189	67,576	62,609	63,278	134,272	55,890	26,474	29,416	אשראי לציבור, נטו
595,805	-	-	7	176,253	11,544	42,815	87,618	-	277,568	56,381	221,187	פיקדונות הציבור

(א) כולל רווחי הון בגין מכירת בנייני המטה בתל אביב בסך של כ-830 מיליון ש"ח.

ביאור 12ב - מגזרי פעילות גישת הנהלה (המשך)

תמצית תוצאות הפעילות לפי גישת הנהלה (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)

בנק	אנשים פרטיים	עסקים קטנים	סך הכל בנקאית	משכנתאות	מסחרית	עסקית	נדל"ן	שוקי הון	אחר והתאמות	חברות	חברות	סך הכל
										בנות בארץ	בנות בחו"ל	
הכנסות ריבית, נטו:												
מחיצוניים	(252)	320	68	1,633	376	410	772	440	86	30	113	3,928
בינמגזרי ^(א)	1,604	221	1,825	(1,277)	343	(154)	(456)	(217)	(3)	3	(64)	-
הכנסות ריבית, נטו	1,352	541	1,893	356	719	256	316	223	83	33	49	3,928
הכנסות (הוצאות) שאינן מרוביות ^(א)	457	133	590	2	155	85	92	95	(5)	51	6	1,071
סך כל ההכנסות	1,809	674	2,483	358	874	341	408	318	78	84	55	4,999
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	127	88	215	25	66	15	92	(21)	2	7	5	406
סך כל ההוצאות והאחרות	634	219	853	91	171	68	37	82	239	52	36	1,629
רווח (הפסד) לפני מס	1,048	367	1,415	242	637	258	279	257	(163)	25	14	2,964
הפרשה (הטבה) למס	358	125	483	83	218	88	95	87	(176)	8	3	889
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק	690	242	932	159	419	170	184	(939) ^(א)	13	32	11	981

יתרות ליום 31 במרס 2023

אשראי לציבור, נטו	31,748	25,930	57,678	123,305	63,010	59,422	61,527	24,291	6,233	1,123	7,228	403,817
פיקדונות הציבור	209,443	53,510	262,953	-	95,370	35,180	10,543	128,852	8	-	-	532,906

(א) כולל הפסד מירידת ערך השקעה במניות Valley בסך של כ-1.1 מיליארד ש"ח. למידע נוסף ראה [ביאור 15.א בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023](#).

(ב) סווג מחדש - החל מהרבעון השלישי בשנת 2023 בוצע שינוי באופן הקצאת הרווחיות הנובעת מפעילות ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, כך שהחל ממועד זה כל הרווחיות מפעילות זו מיוחסת למרכז הרווח "שוקי הון". על מנת להציג מידע בר השוואה בוצע סיווג מחדש למספרי ההשוואה.

ביאור 12ב - מגזרי פעילות גישת הנהלה (המשך)

תמצית תוצאות הפעילות לפי גישת הנהלה (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)

בנק	אנשים פרטיים	עסקים קטנים	סך הכל בנקאית	משכנתאות מסחרית	עסקית נדל"ן	שוקי הון	אחר והתאמות	חברות בנות בארץ	חברות בנות בחו"ל	סך הכל	במיליוני ש"ח											
											הכנסות ריבית, נטו:	מחיצוניים										
											15,997	594	141	24	2,045	3,829	2,098	1,577	6,689	(1,000)	1,113	(2,113)
											-	(344)	27	1	(1,120)	(2,453)	(996)	1,372	(5,270)	8,783	1,051	7,732
											15,997	250	168	25	925	1,376	1,102	2,949	1,419	7,783	2,164	5,619
											5,181	52	296	67	1,395	391	331	580	15	2,054	496	1,558
											21,178	302	464	92	2,320	1,767	1,433	3,529	1,434	9,837	2,660	7,177
											2,383	20	65	(4)	(35)	430	59	354	261	1,233	389	844
											6,894	131	193	858	384	170	290	721	385	3,762	929	2,833
											11,901	151	206	(762)	1,971	1,167	1,084	2,454	788	4,842	1,342	3,500
											3,988	73	44	(337)	674	399	371	839	269	1,656	459	1,197
											7,027	78	170	(425)	403 ^(א)	768	713	1,615	519	3,186	883	2,303
													יתרות ליום 31 בדצמבר 2023									
											419,486	8,402	1,103	5,987	25,655	66,692	60,667	62,567	132,074	56,339	26,159	30,180
											567,824	-	-	6	160,215	10,107	36,305	88,206	-	272,985	56,087	216,898

(א) כולל הפסד מירידת ערך השקעה במניות Valley בסך של כ-1.1 מיליארד ש"ח. למידע נוסף ראה [ביאור 15.א בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023](#).

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות^(*) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	סך הכל	בנקים, ממשלות ואגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה
					סך הכל
במיליוני ש"ח					
5,873	634	957	7,464	17	7,481
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופת הדיווח					
75	3	144	222	-	222
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
(113)	(1)	(164)	(278)	-	(278)
מחיקות חשבונאיות					
178	3	67	248	-	248
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
65	2	(97)	(30)	-	(30)
מחיקות חשבונאיות נטו					
6,013	639	1,004	7,656	17	7,673
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח ¹					
654	11	36	701	-	701
ימזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	סך הכל	בנקים, ממשלות ואגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה
					סך הכל
במיליוני ש"ח					
4,420	419	732	5,571	54	5,625
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופת הדיווח					
351	13	74	438	(32)	406
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי					
(95)	(2)	(134)	(231)	-	(231)
מחיקות חשבונאיות					
75	-	73	148	-	148
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
(20)	(2)	(61)	(83)	-	(83)
מחיקות חשבונאיות נטו					
4,751	430	745	5,926	22	5,948
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופת הדיווח ¹					
581	1	25	607	-	607
ימזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות^(*), אגרות חוב לפדיון ואגרות חוב זמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(*), אגרות חוב לפדיון ואגרות חוב זמינות למכירה

31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)					
מסחרי	דיור	אשראי לציבור		סך הכל	בנקים, ממשלות ואגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה
		פרטי אחר	סך הכל ציבור		
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה של חובות^(*):					
245,663	-	689	246,352	143,182	389,534
27,459	132,679	29,047	189,185	-	189,185
273,122	132,679	29,736	435,537	143,182	578,719
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(*):					
4,553	-	289	4,842	17	4,859
806	628	679	2,113	-	2,113
5,359	628	968	6,955	17	6,972

31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)					
מסחרי	דיור	אשראי לציבור		סך הכל	בנקים, ממשלות ואגרות חוב לפדיון וזמינות למכירה
		פרטי אחר	סך הכל ציבור		
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה של חובות^(*):					
229,990	-	502	230,492	111,802	342,294
26,482	121,923	30,239	178,644	-	178,644
256,472	121,923	30,741	409,136	111,802	520,938
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(*):					
3,512	-	187	3,699	22	3,721
658	429	533	1,620	-	1,620
4,170	429	720	5,319	22	5,341

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות^(א), אגרות חוב לפדיון ואגרות חוב זמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א), אגרות חוב לפדיון ואגרות חוב זמינות למכירה (המשך)

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)					
אשראי לציבור		בנקים, ממשלות ואגרות חוב לפדיון		סך הכל	
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	סך הכל	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה של חובות^(א):					
239,573	-	661	240,234	162,912	403,146
שנבדקו על בסיס פרטני					
26,184	130,624	29,161	185,969	-	185,969
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
265,757	130,624	29,822	426,203	162,912	589,115
סך הכל חובות^(א)					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א):					
4,324	-	275	4,599	17	4,616
שנבדקו על בסיס פרטני					
852	622	644	2,118	-	2,118
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
5,176	622	919	6,717	17	6,734
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט נירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור

1. איכות אשראי ופיגורים

31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)						
חובות צוברים - מידע נוסף		בעייתיים ^(א)				
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ^(ג)	בפיגור של יותר ^(ב) 90 ימים	סך הכל	לא צוברים	צוברים	תקינים	
במיליוני ש"ח						
<u>פעילות לווים בישראל</u>						
<u>ציבור-מסחרי</u>						
27	21	67,211	779	206	66,226	בינוי ונדל"ן - בינוי
97	11	44,320	64	312	43,944	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
7	-	39,197	30	16	39,151	שירותים פיננסיים
105	19	95,201	614	2,073	92,514	מסחרי - אחר
236	51	245,929	1,487	2,607	241,835	סך הכל מסחרי
447	-	132,620	623	12	131,985	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
162	67	29,729	331	680	28,718	אנשים פרטיים - אחר
845	118	408,278	2,441	3,299	402,538	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
<u>פעילות לווים בחו"ל</u>						
<u>ציבור-מסחרי</u>						
4	1	9,609	94	63	9,452	בינוי ונדל"ן
161	-	17,584	296	834	16,454	מסחרי - אחר
165	1	27,193	390	897	25,906	סך הכל מסחרי
-	-	66	-	-	66	אנשים פרטיים
165	1	27,259	390	897	25,972	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
1,010	119	435,537	2,831	4,196	428,510	סך הכל אשראי לציבור

(א) אשראי לציבור לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(ב) מסווגים כחובות בעייתיים הצוברים הכנסות ריבית.

(ג) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 283 מיליון ש"ח סווגו כחובות בעייתיים.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)					
חובות צוברים - מידע נוסף		בעייתיים ^(א)			
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ^(ג)	בפיגור של 90 ימים או יותר ^(ב)	סך הכל	לא צוברים	צוברים	תקינים
במיליוני ש"ח					
פעילות לווים בישראל					
ציבור-מסחרי					
43	18	60,827	148	859	59,820
בינוי ונדל"ן - בינוי					
48	9	40,858	44	564	40,250
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
13	1	35,640	39	39	35,562
שירותים פיננסיים					
148	46	96,972	592	1,671	94,709
מסחרי - אחר					
252	74	234,297	823	3,133	230,341
סך הכל מסחרי					
478	-	121,848	514	18	121,316
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					
239	74	30,678	255	556	29,867
אנשים פרטיים - אחר					
969	148	386,823	1,592	3,707	381,524
סך הכל ציבור - פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור-מסחרי					
1	-	7,315	62	102	7,151
בינוי ונדל"ן					
108	-	14,860	510	643	13,707
מסחרי - אחר					
109	-	22,175	572	745	20,858
סך הכל מסחרי					
-	-	138	-	1	137
אנשים פרטיים					
109	-	22,313	572	746	20,995
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
1,078	148	409,136	2,164	4,453	402,519
סך הכל אשראי לציבור					

(א) אשראי לציבור לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(ב) מסווגים כחובות בעייתיים הצוברים הכנסות ריבית.

(ג) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 300 מיליון ש"ח סווגו כחובות בעייתיים.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)					
חובות צוברים - מידע נוסף		בעייתיים ^(א)			
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ^(ג)	בפיגור של 90 ימים או יותר ^(ב)	סך הכל	לא צוברים	צוברים	תקינים
במיליוני ש"ח					
פעילות לווים בישראל					
ציבור-מסחרי					
43	19	66,246	1,034	211	65,001
בינוי ונדל"ן - בינוי					
56	13	43,831	139	250	43,442
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
17	1	38,822	34	32	38,756
שירותים פיננסיים					
113	36	94,057	666	2,020	91,371
מסחרי - אחר					
229	69	242,956	1,873	2,513	238,570
סך הכל מסחרי					
407	-	130,568	688	24	129,856
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					
166	80	29,816	343	710	28,763
אנשים פרטיים - אחר					
802	149	403,340	2,904	3,247	397,189
סך הכל ציבור - פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור-מסחרי					
3	-	9,090	93	60	8,937
בינוי ונדל"ן					
118	-	13,711	613	657	12,441
מסחרי - אחר					
121	-	22,801	706	717	21,378
סך הכל מסחרי					
-	-	62	-	-	62
אנשים פרטיים					
121	-	22,863	706	717	21,440
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
923	149	426,203	3,610	3,964	418,629
סך הכל אשראי לציבור					

(א) אשראי לציבור לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(ב) מסווגים כחובות בעייתיים הצוברים הכנסות ריבית.

(ג) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 262 מיליון ש"ח סווגו כחובות בעייתיים.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

1.1. איכות אשראי לפי שנות העמדת האשראי

31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)									
יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב		יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות		יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב					
סך הכל	לזמן קצוב	קודם	2020	2021	2022	2023	2024	במיליוני ש"ח	
פעילות לווים בישראל									
ציבור-מסחרי									
בינוי ונדל"ן - סך הכל									
111,531	4,746	43,965	9,003	3,525	11,662	15,377	18,124	5,129	אשראי בדירוג ביצוע
109,805	4,737	43,834	8,789	3,410	11,114	14,975	17,830	5,116	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
365	3	56	59	45	46	82	61	13	אשראי בעייתי צובר
518	1	45	38	21	64	237	112	-	אשראי שאינו צובר מחיקות חשבונאיות במהלך התקופה
843	5	30	117	49	438	83	121	-	מחיקות חשבונאיות במהלך התקופה
(28)	-	(11)	(1)	-	(3)	(11)	(2)	-	
134,398	3,564	29,189	11,208	7,045	12,382	21,643	29,036	20,331	מסחרי אחר - סך הכל
131,100	3,539	28,387	10,753	6,747	11,896	20,989	28,471	20,318	אשראי בדירוג ביצוע
565	6	74	11	33	97	76	260	8	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
2,089	7	638	340	178	260	440	221	5	אשראי בעייתי צובר
644	12	90	104	87	129	138	84	-	אשראי שאינו צובר מחיקות חשבונאיות במהלך התקופה
(84)	(1)	(30)	(5)	(6)	(12)	(14)	(16)	-	מחיקות חשבונאיות במהלך התקופה
132,620	1	-	46,179	12,919	21,445	25,246	21,021	5,809	אנשים פרטיים - הלוואות לידור - סך הכל
80,165	1	-	31,566	7,965	11,972	13,470	11,842	3,349	LTV עד 60%
51,061	-	-	13,525	4,898	9,391	11,705	9,141	2,401	LTV מעל 60% ועד 75%
1,394	-	-	1,088	56	82	71	38	59	LTV מעל 75%
127,865	1	-	43,401	12,423	20,808	24,665	20,770	5,797	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
3,685	-	-	2,154	393	515	454	165	4	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
447	-	-	244	39	54	58	44	8	בפיגור 89-30 יום
623	-	-	380	64	68	69	42	-	אשראי שאינו צובר מחיקות חשבונאיות במהלך התקופה
(1)	-	-	-	-	-	-	(1)	-	מחיקות חשבונאיות במהלך התקופה
29,729	189	7,130	611	1,822	3,228	5,579	7,855	3,315	אנשים פרטיים - אחר - סך הכל
27,722	152	6,685	541	1,715	2,926	5,040	7,401	3,262	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
1,447	14	354	55	75	198	362	337	52	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
162	-	50	4	6	20	41	40	1	בפיגור 89-30 יום
67	-	31	2	1	7	13	13	-	בפיגור מעל 90 יום
331	23	10	9	25	77	123	64	-	אשראי שאינו צובר מחיקות חשבונאיות במהלך התקופה
(164)	-	(59)	(4)	(5)	(25)	(36)	(35)	-	מחיקות חשבונאיות במהלך התקופה
408,278	8,500	80,284	67,001	25,311	48,717	67,845	76,036	34,584	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
27,259	-	4,996	532	303	2,614	3,533	7,663	7,618	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
25,972	-	4,417	461	56	2,614	3,157	7,649	7,618	אשראי תקין
897	-	519	65	216	-	85	12	-	אשראי בעייתי צובר
390	-	60	6	31	-	291	2	-	אשראי שאינו צובר מחיקות חשבונאיות במהלך התקופה
(1)	-	-	-	-	-	-	(1)	-	מחיקות חשבונאיות במהלך התקופה
435,537	8,500	85,280	67,533	25,614	51,331	71,378	83,699	42,202	סך הכל אשראי לציבור

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

1.1. איכות אשראי לפי שנות העמדת האשראי (המשך)

31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)

יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות שהומרו להלוואות לזמן קצוב	יתרת חוב רשומה של הלוואות מתחדשות	קודם	יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב					2022	2023	סך הכל
			2019	2020	2021	2022	2023			
פעילות לווים בישראל										
ציבור-מסחרי										
101,685	2,076	32,812	8,358	4,141	5,681	16,540	23,346	8,731	בינוני ונדל"ן - סך הכל	
99,779	2,065	32,058	8,252	4,107	5,523	15,938	23,190	8,646	אשראי בדירוג ביצוע	
291	4	48	27	7	30	64	41	70	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי	
1,423	-	682	37	15	112	477	91	9	אשראי בעייתי צובר	
192	7	24	42	12	16	61	24	6	אשראי שאינו צובר	
132,612	1,488	37,256	11,667	5,399	11,112	17,580	33,526	14,584	מסחרי אחר - סך הכל	
129,770	1,448	36,679	10,990	5,111	10,723	17,246	33,016	14,557	אשראי בדירוג ביצוע	
501	6	80	103	8	134	71	92	7	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי	
1,710	25	390	409	225	157	155	337	12	אשראי בעייתי צובר	
631	9	107	165	55	98	108	81	8	אשראי שאינו צובר	
121,848	-	-	41,162	9,491	14,079	23,880	27,918	5,318	אנשים פרטיים - הלוואות לזיוור - סך הכל	
72,856	-	-	27,696	6,142	8,541	13,130	14,499	2,848	LTV עד 60%	
47,570	-	-	12,300	3,305	5,480	10,661	13,361	2,463	LTV מעל 60% ועד 75%	
1,422	-	-	1,166	44	58	89	58	7	LTV מעל 75%	
120,172	-	-	40,359	9,372	13,918	23,629	27,605	5,289	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע	
684	-	-	201	46	62	149	207	19	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע	
478	-	-	228	34	55	64	88	9	בפיגור 89-30 יום	
514	-	-	374	39	44	38	18	1	אשראי שאינו צובר	
30,678	201	6,781	767	1,162	2,938	5,687	9,695	3,447	אנשים פרטיים - אחר - סך הכל	
28,306	170	6,322	661	1,017	2,711	5,125	8,922	3,378	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע	
1,804	10	339	82	111	172	422	605	63	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע	
239	-	69	7	10	15	49	86	3	בפיגור 89-30 יום	
74	-	38	1	2	3	9	21	-	בפיגור מעל 90 יום	
255	21	13	16	22	37	82	61	3	אשראי שאינו צובר	
386,823	3,765	76,849	61,954	20,193	33,810	63,687	94,485	32,080	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל	
22,313	91	8,541	562	478	421	2,466	7,230	2,524	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל	
20,995	91	8,019	520	473	132	2,139	7,097	2,524	אשראי תקין	
746	-	458	-	-	1	172	115	-	אשראי בעייתי צובר	
572	-	64	42	5	288	155	18	-	אשראי שאינו צובר	
409,136	3,856	85,390	62,516	20,671	34,231	66,153	101,715	34,604	סך הכל אשראי לציבור	

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

א.2. מידע נוסף על חובות^(א) לא צוברים

31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)						
	יתרת ^(א) חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	יתרת ^(א) חובות לא צוברים קיימת הפרשה	סך הכל יתרת ^(א) חובות לא צוברים	יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים ^(א)	הכנסות ריבית שנרשמו ^(א)	
במיליוני ש"ח						
<u>פעילות לווים בישראל</u>						
<u>ציבור-מסחרי</u>						
	723	179	120	1,275	4	בינוי ונדל"ן
	498	309	146	2,412	-	מסחרי - אחר
	1,221	488	266	3,687	4	סך הכל מסחרי
	623	104	-	623	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
	331	211	-	682	-	אנשים פרטיים - אחר
	2,175	803	266	4,992	4	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
<u>פעילות לווים בחו"ל</u>						
	213	83	177	623	-	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
	2,388	886	443	5,615	4	סך הכל ציבור¹
ימזה:						
	1,321	692	354	1,675	3,635	נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	444	90	89	533	1,357	נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של ביטחון
	623	104	-	623	623	נמדד על בסיס קבוצתי

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 (ב) יתרת חוב רשומה.
 (ג) סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים.
 אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 165 מיליון ש"ח.
 מידע נוסף: סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים בשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2024 הינו 3,262 מיליון ש"ח.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

א.2. מידע נוסף על חובות^(א) לא צוברים (המשך)

31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)						
	יתרת ^(א) חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	יתרת ^(א) חובות לא צוברים קיימת הפרשה	סך הכל יתרת ^(א) חובות לא צוברים	יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים ^(א)	הכנסות ריבית שנרשמו ^(א)	
במיליוני ש"ח						
<u>פעילות לווים בישראל</u>						
<u>ציבור-מסחרי</u>						
	133	64	59	585	-	בינוי ונדל"ן
	371	166	260	2,473	1	מסחרי - אחר
	504	230	319	3,058	1	סך הכל מסחרי
	514	61	-	525	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
	255	136	-	505	-	אנשים פרטיים - אחר
	1,273	427	319	4,088	1	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
<u>פעילות לווים בחו"ל</u>						
	511	53	61	798	2	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
	1,784	480	380	4,886	3	סך הכל ציבור¹
ימזה:						
	1,264	416	297	3,427		נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	6	3	83	89	934	נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של ביטחון
	514	61	-	525		נמדד על בסיס קבוצתי

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) יתרת חוב רשומה.

(ג) סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים.

אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 93 מיליון ש"ח.

מידע נוסף: סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים בשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2023 הינו 1,989 מיליון ש"ח.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

א.2. מידע נוסף על חובות^(א) לא צוברים (המשך)

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)					
	יתרת ^(א) חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	סך הכל יתרת ^(א) חובות לא צוברים	יתרת ^(א) חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	יתרת ^(א) חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה	יתרת ^(א) חובות לא צוברים בגינם קיימת הפרשה
במיליוני ש"ח					
<u>פעילות לווים בישראל</u>					
<u>ציבור-מסחרי</u>					
	1,018	253	155	1,173	1,592
בינוי ונדל"ן					-
מסחרי - אחר	533	283	167	700	2,517
סך הכל מסחרי	1,551	536	322	1,873	4,109
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	688	79	-	688	688
אנשים פרטיים - אחר	343	196	-	343	672
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	2,582	811	322	2,904	5,469
<u>פעילות לווים בחו"ל</u>					
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל	520	81	186	706	935
סך הכל ציבור¹	3,102	892	508	3,610	6,404
ימזה:					
נמדד פרטנית לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	1,723	654	417	2,140	4,108
נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של ביטחון	691	159	91	782	1,608
נמדד על בסיס קבוצתי	688	79	-	688	688

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) יתרת חוב רשומה.

(ג) סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים.

אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 642 מיליון ש"ח.

מידע נוסף: סך יתרת החוב הרשומה הממוצעת של חובות לא צוברים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 הינו 2,691 מיליון ש"ח.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

ב.2. מידע על חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים

1. איכות אשראי ומצב הפיגור של חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים

ליום 31 במרס 2024 (בלתי מבוקר) ^(א)					
יתרת חוב רשומה					
		לא בעייתי	בעייתי		
		בפיגור של 30 ימים או יותר	צובר הכנסות ריבית	לא צובר	לא בעייתי
		לא בפיגור	לא בעייתי	לא בעייתי	לא בעייתי
		לא בעייתי	לא בעייתי	לא בעייתי	לא בעייתי
במיליוני ש"ח					
<u>פעילות לווים בישראל</u>					
1,064	226	1	291	546	מסחרי
157	37	-	21	99	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
604	167	2	131	304	אנשים פרטיים - אחר
1,825	430	3	443	949	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
505	354	-	-	151	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
2,330	784	3	443	1,100	סך הכל אשראי לציבור

(א) החל מיום 1 בינואר 2024 מיישם הבנק מדיניות חשבונאית חדשה לזיהוי חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים (חלף חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי). למידע נוסף ראה [ביאור 1.ב.1](#).

ליום 31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)					
		צובר ^(א) בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	שאינו צובר הכנסות ריבית	לא בעייתי	לא בעייתי
		לא בעייתי	לא בעייתי	לא בעייתי	לא בעייתי
במיליוני ש"ח					
<u>פעילות לווים בישראל</u>					
<u>ציבור-מסחרי</u>					
105	54	1	50	50	בינוני ונדל"ן
663	379	4	280	280	מסחרי - אחר
768	433	5	330	330	סך הכל מסחרי
149	61	1	87	87	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
440	209	5	226	226	אנשים פרטיים - אחר
1,357	703	11	643	643	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
<u>פעילות לווים בחו"ל</u>					
566	379	-	187	187	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
1,923	1,082	11	830	830	סך הכל ציבור

הגילוי המתייחס לארגונים מחדש של חובות בעייתיים שבוצעו עד ליום 31 בדצמבר 2023 נותר במתכונתו הקודמת.

(א) צובר הכנסות ריבית.

הערה: ליום 31 במרס 2023 חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי בסך 1,114 מיליון ש"ח סווגו כחובות בעייתיים.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

ב.2. מידע על חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים (המשך)

1. איכות אשראי ומצב הפיגור של חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים (המשך)

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)			
סך הכל	צובר ^(א) לא בפיגור	צובר ^(א) בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	שאינו צובר הכנסות ריבית במיליוני ש"ח
<u>פעילות לווים בישראל</u>			
<u>ציבור-מסחרי</u>			
370	80	1	289
618	345	2	271
988	425	3	560
151	66	-	85
583	269	4	310
1,722	760	7	955
<u>פעילות לווים בחו"ל</u>			
518	365	-	153
2,240	1,125	7	1,108

הגילוי המתייחס לארגונים מחדש של חובות בעייתיים שבוצעו עד ליום 31 בדצמבר 2023 נותר במתכנתו הקודמת.

(א) צובר הכנסות ריבית.

הערה: ליום 31 בדצמבר 2023 חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי בסך של 1,448 מיליון ש"ח סווגו כחובות בעייתיים.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

ב.ב. מידע על חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים (המשך)

2. איכות אשראי ומצב הפיגור של חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים במהלך תקופת הדיווח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2024 (בלתי מבוקר) ^(א)						
יתרת חוב רשומה						
בעייתי						
לא בעייתי						
מחיקות חשבונאיות	סך הכל	לא בפיגור	בפיגור של 30 ימים או יותר	צובר הכנסות ריבית		לא צובר
				לא צובר	צובר	
במיליוני ש"ח						
<u>פעילות לווים בישראל</u>						
	3	174	-	-	8	166
מסחרי						
אנשים פרטיים - הלואות לדיור	2	21	-	-	-	21
אנשים פרטיים - אחר	2	124	1	-	2	121
סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל	7	319	1	-	10	308
סך הכל ציבור	7	319	1	-	10	308

(א) החל מיום 1 בינואר 2024 מיישם הבנק מדיניות חשבונאית חדשה לזיהוי חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים (חלף חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי). למידע נוסף למידע נוסף ראה [ביאור 1.ב.ו.](#)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)			
מספר חוזים		יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש
במיליוני ש"ח			
<u>פעילות לווים בישראל</u>			
<u>ציבור-מסחרי</u>			
	9	9	79
בינוי ונדל"ן			
מסחרי - אחר	37	37	356
סך הכל מסחרי	46	46	435
אנשים פרטיים - הלואות לדיור	4	4	15
אנשים פרטיים - אחר	105	106	1,967
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	155	156	2,417
סך הכל ציבור	155	156	2,417

הגילוי המתויחס לארגונים מחדש שבוצעו עד ליום 31 בדצמבר 2023 נותר במתכונתו הקודמת.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

ב.2. מידע על חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים (המשך)

3. חובות של לווים בקשיים פיננסיים שעברו שינוי בתנאים במהלך שנת הדיווח^(א)

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2024, בוצע שינוי תנאים לחובות של לווים בקשיים פיננסיים בסך של 319 מיליון ש"ח, בעיקר בתיק המסחרי של הבנק, כאשר עיקרי שינוי התנאים בוצעו בדרך של ויתור על ריבית או הארכת תקופה.

ארגונים מחדש שכשלו בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)			
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה		
		במיליוני ש"ח	
<u>פעילות לווים בישראל</u>			
<u>ציבור-מסחרי</u>			
		בינוני ונדל"ן	
9	68	מסחרי - אחר	
16	189	סך הכל מסחרי	
25	257	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	
10	20	אנשים פרטיים - אחר	
34	1,055	סך הכל ציבור - פעילות בישראל	
69	1,332	סך הכל ציבור	
69	1,332		

הגילוי המתרחס לארגונים מחדש שבוצעו עד ליום 31 בדצמבר 2023 נותר במתכונתו הקודמת.

(א) חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של שלושים ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

ג.2 מידע נוסף על אשראי לא צובר בפיגור

31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)								
	אינו בפיגור של 90 ימים או יותר	בפיגור של 90 ימים עד 180 ימים	בפיגור של מעל 180 ימים עד שנה	בפיגור של מעל שנה ועד 3 שנים	בפיגור של מעל 3 שנים ועד 5 שנים	בפיגור של מעל 5 שנים ועד 7 שנים	בפיגור של מעל 7 שנים	סך הכל
במיליוני ש"ח								
מסחרי	1,121	537	58	95	64	1	1	1,877
הלוואות לדיור	53	278	171	99	10	8	4	623
אנשים פרטיים - אחר	331	-	-	-	-	-	-	331
סך הכל	1,505	815	229	194	74	9	5	2,831
31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)								
	אינו בפיגור של 90 ימים או יותר	בפיגור של 90 ימים עד 180 ימים	בפיגור של מעל 180 ימים עד שנה	בפיגור של מעל שנה ועד 3 שנים	בפיגור של מעל 3 שנים ועד 5 שנים	בפיגור של מעל 5 שנים ועד 7 שנים	בפיגור של מעל 7 שנים	סך הכל
במיליוני ש"ח								
מסחרי	1,177	76	47	79	11	3	2	1,395
הלוואות לדיור	52	215	144	84	11	5	3	514
אנשים פרטיים - אחר	255	-	-	-	-	-	-	255
סך הכל	1,484	291	191	163	22	8	5	2,164
31 בדצמבר 2023 (מבוקר)								
	אינו בפיגור של 90 ימים או יותר	בפיגור של 90 ימים עד 180 ימים	בפיגור של מעל 180 ימים עד שנה	בפיגור של מעל שנה ועד 3 שנים	בפיגור של מעל 3 שנים ועד 5 שנים	בפיגור של מעל 5 שנים ועד 7 שנים	בפיגור של מעל 7 שנים	סך הכל
במיליוני ש"ח								
מסחרי	1,885	290	256	77	67	1	3	2,579
הלוואות לדיור	37	343	183	107	9	7	2	688
אנשים פרטיים - אחר	343	-	-	-	-	-	-	343
סך הכל	2,265	633	439	184	76	8	5	3,610

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. אשראי לציבור (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

יתרות לסוף תקופה לפי שיעור המימון (LTV)^(א), סוג החזר וסוג ריבית

31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)					
יתרת הלוואות לדיור					
סך הכל	ימזה: בולט ובלון	ימזה: ריבית משתנה	סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל		
במיליוני ש"ח					
שיעבוד ראשון: שיעור המימון עד 60%	79,919	2,949	48,193	2,583	
מעל 60%	52,757	845	32,719	2,502	
שיעבוד משני או ללא שיעבוד	3	-	3	-	
סך הכל	132,679	3,794	80,915	5,085	

31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)					
יתרת הלוואות לדיור					
סך הכל	ימזה: בולט ובלון	ימזה: ריבית משתנה	סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל		
במיליוני ש"ח					
שיעבוד ראשון: שיעור המימון עד 60%	72,907	1,628	45,293	2,614	
מעל 60%	49,012	659	30,524	2,418	
שיעבוד משני או ללא שיעבוד	4	-	4	-	
סך הכל	121,923	2,287	75,821	5,032	

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)					
יתרת הלוואות לדיור					
סך הכל	ימזה: בולט ובלון	ימזה: ריבית משתנה	סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל		
במיליוני ש"ח					
שיעבוד ראשון: שיעור המימון עד 60%	78,948	2,538	48,141	2,555	
מעל 60%	51,672	767	32,097	2,438	
שיעבוד משני או ללא שיעבוד	4	-	4	-	
סך הכל	130,624	3,305	80,242	4,993	

(א) היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת. יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק להערכת סיכון הלקוח בעת העמדת המסגרת.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

31 בדצמבר		31 במרס			
2023		2023		2024	
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	יתרות החוזים ^(א)	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	יתרות החוזים ^(א)	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	יתרות החוזים ^(א)
מבוקר			בלתי מבוקר		
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:					
3	642	2	1,156	2	883
103	8,453	98	7,676	97	7,950
19	35,731	17	37,287	20	35,938
96	26,548	90	25,440	91	26,918
34	13,916	20	9,820	30	13,700
58	15,922	52	14,573	56	14,177
339	54,416	268	47,022	317	55,250
95	34,340	60	26,491	87	36,625
-	3,122	-	3,278	1	3,109
-	5,404	-	5,479	-	7,026

- (א) יתרת החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף תקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.
- (ב) כולל התחייבויות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלוקת הבורסה בסך 355 מיליון ש"ח (ב-31 במרס 2023 סך של 315 מיליון ש"ח וב-31 בדצמבר 2023 סך של 381 מיליון ש"ח).
- (ג) התחייבויות למתן אשראי שניתנו ללקוחות במסגרת "אישור עקרוני ושמירת שיעור הריבית" להוראת ניהול בנק תקין מספר 451, נהלים למתן הלוואות לדיוור.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
ד. ערבויות לפי מועד פירעון

31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)				
סך הכל	מעל חמש שנים	שלוש עד חמש שנים	שנה עד שלוש שנים	עד שנה
במיליוני ש"ח				
7,950	722	415	1,313	5,500
35,938	-	-	35,938	-
26,918	4,051	1,565	7,379	13,923
70,806	4,773	1,980	44,630	19,423

31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)				
סך הכל	מעל חמש שנים	שלוש עד חמש שנים	שנה עד שלוש שנים	עד שנה
במיליוני ש"ח				
7,676	710	310	1,415	5,241
37,287	-	-	37,287	-
25,440	2,679	3,177	5,864	13,720
70,403	3,389	3,487	44,566	18,961

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)				
סך הכל	מעל חמש שנים	שלוש עד חמש שנים	שנה עד שלוש שנים	עד שנה
במיליוני ש"ח				
8,453	749	399	2,091	5,214
35,731	-	-	35,731	-
26,548	4,256	2,509	6,449	13,334
70,732	5,005	2,908	44,271	18,548

נתוני הביטחונות שלהלן משקפים ביטחונות שהבנק קיבל ספציפית כנגד ערבויות: יתרת המזומנים אשר זמינים לבנק במטרה לפצות על הפסדים שמומשו תחת ערבויות אלה ושיפויים הסתכמו לסך של כ-309 מיליון ש"ח (31 במרס 2023 - 310 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2023 - 302 מיליון ש"ח). כמו כן, ניירות ערך ונכסים סחירים אחרים, המוחזקים כביטחונות, הסתכמו לסך של כ-9 מיליון ש"ח (31 במרס 2023 - 15 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2023 - 9 מיליון ש"ח).

ביאור 14 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)							
			מטבע ישראל				
			מטבע חוץ ^(א)				
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ^(ב)	אחר	בדולר של ארה"ב	באירו	צמוד למדד המחירים לצרכן	לא צמוד	
במיליוני ש"ח							
נכסים							
144,064	2,521	754	749	8,594	-	131,446	מזומנים ופיקדונות בבנקים
137,724	5,510	4,170	6,308	57,358	4,021	60,357	ניירות ערך
2,288	-	-	1	1,413	-	874	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
428,582	6,340	9,713	6,210	23,871	62,334	320,114	אשראי לציבור, נטו ^(ג)
1,387	-	-	548	343	-	496	אשראי לממשלות
4,129	4,129	-	-	-	-	-	השקעות בחברות כלולות
2,682	2,682	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
25,745	12,066	285	349	7,662	307	5,076	נכסים בגין מכשירים נגזרים
7,072	1,076	74	9	37	9	5,867	נכסים אחרים
753,673	34,324	14,996	14,174	99,278	66,671	524,230	סך כל הנכסים
התחייבויות							
595,805	8,887	5,013	12,736	124,693	11,082	433,394	פיקדונות הציבור
24,139	4	176	2,372	6,908	-	14,679	פיקדונות מבנקים
101	-	-	17	47	-	37	פיקדונות מממשלות
6,307	-	-	-	6,125	-	182	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
30,902	-	-	-	6,301	18,116	6,485	אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
23,591	11,983	163	170	5,383	289	5,603	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
15,695	534	187	63	125	8,595	6,191	התחייבויות אחרות
696,540	21,408	5,539	15,358	149,582	38,082	466,571	סך כל ההתחייבויות
57,133	12,916	9,457	(1,184)	(50,304)	28,589	57,659	הפרש ^(ד)
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:							
-	-	-	-	-	(753)	753	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
-	1,391	(9,480)	482	43,282	(4,696)	(30,979)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	(11)	125	1,283	-	(1,397)	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	(1)	(42)	544	-	(501)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
57,133	14,307	(35)	(619)	(5,195)	23,140	25,535	סך הכל כללי
-	-	(12)	136	1,565	-	(1,689)	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	-	14	31	2,098	-	(2,143)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

(א) כולל צמודים למטבע חוץ.

(ב) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(ג) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיס הצמדה בהתאם להצמדה של האשראי בנינו נוצר בסך 6,955 מיליון ש"ח.

(ד) הון עצמי כולל זכויות שאינן מקנות שליטה.

ביאור 14 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)						
מטבע ישראלי						
מטבע חוץ ^(א)						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ^(ב)	אחר	באירו	בדולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
במיליוני ש"ח						
נכסים						
134,381	1,589	2,287	2,976	12,493	-	115,036
מזומנים ופיקדונות בבנקים						
99,374	4,369	3,291	3,331	45,564	4,650	38,169
ניירות ערך						
3,282	-	-	1	2,061	-	1,220
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר						
403,817	3,960	8,728	5,194	21,841	55,813	308,281
אשראי לציבור, נטו ^(ג)						
1,123	-	-	373	546	-	204
אשראי לממשלות						
3,786	3,786	-	-	-	-	-
השקעות בחברות כלולות						
2,767	2,767	-	-	-	-	-
בניינים וציוד						
26,959	9,557	644	1,324	10,425	365	4,644
נכסים בגין מכשירים נגזרים						
6,988	930	79	6	52	4	5,917
נכסים אחרים						
682,477	26,958	15,029	13,205	92,982	60,832	473,471
סך כל הנכסים						
התחייבויות						
532,906	5,586	4,780	12,336	134,456	11,211	364,537
פיקדונות הציבור						
24,042	1	164	439	4,204	-	19,234
פיקדונות מבנקים						
383	-	-	19	133	-	231
פיקדונות מממשלות						
4,739	-	-	-	4,130	-	609
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר						
28,288	-	-	-	6,322	16,368	5,598
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים						
25,601	9,847	560	964	7,613	437	6,180
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						
16,722	598	173	72	129	9,448	6,302
התחייבויות אחרות						
632,681	16,032	5,677	13,830	156,987	37,464	402,691
סך כל ההתחייבויות						
49,796	10,926	9,352	(625)	(64,005)	23,368	70,780
הפרש^(ד)						
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:						
-	-	-	-	-	(441)	441
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	1,264	(9,867)	(421)	55,553	(2,955)	(43,574)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
-	-	29	174	519	-	(722)
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
-	(25)	8	207	1,088	-	(1,278)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
49,796	12,165	(478)	(665)	(6,845)	19,972	25,647
סך הכל כללי						
-	-	36	232	824	-	(1,092)
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						
-	(93)	(22)	432	3,003	-	(3,320)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						

(א) כולל צמודים למטבע חוץ.

(ב) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(ג) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיס הצמדה בהתאם להצמדה של האשראי בגינו נוצר בסך 5,319 מיליון ש"ח.

(ד) הון עצמי כולל זכויות שאינן מקנות שליטה.

ביאור 14 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)						
		מטבע חוץ ^(א)			מטבע ישראלי	
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ^(ב)	אחר	באירו	בדולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים לצרכן	לא צמוד
במיליוני ש"ח						
נכסים						
105,476	2,319	3,002	2,141	10,756	1	87,257
מזומנים ופיקדונות בבנקים						
160,048	4,917	4,455	4,601	58,531	4,127	83,417
ניירות ערך						
3,053	-	-	1	2,797	-	255
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר						
419,486	4,491	9,809	5,035	24,417	60,928	314,806
אשראי לציבור, נטו ^(ג)						
1,806	-	-	476	686	-	644
אשראי לממשלות						
4,014	4,014	-	-	-	-	-
השקעות בחברות כלולות						
2,874	2,874	-	-	-	-	-
בניינים וציוד						
27,410	10,612	573	515	7,080	301	8,329
נכסים בגין מכשירים נגזרים						
7,330	989	77	14	2	1	6,247
נכסים אחרים						
731,497	30,216	17,916	12,783	104,269	65,358	500,955
סך כל הנכסים						
התחייבויות						
567,824	6,838	5,222	12,763	124,080	11,941	406,980
פיקדונות הציבור						
20,776	-	176	1,503	6,454	-	12,643
פיקדונות מבנקים						
160	-	-	13	64	-	83
פיקדונות מממשלות						
13,776	-	-	-	13,696	-	80
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר						
32,114	-	-	-	6,360	18,106	7,648
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים						
26,636	10,539	706	752	5,249	308	9,082
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						
15,709	509	178	55	130	9,071	5,766
התחייבויות אחרות						
676,995	17,886	6,282	15,086	156,033	39,426	442,282
סך כל ההתחייבויות						
54,502	12,330	11,634	(2,303)	(51,764)	25,932	58,673
הפרש^(ד)						
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:						
-	-	-	-	-	(752)	752
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	1,263	(11,968)	1,532	44,912	(4,227)	(31,512)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
-	-	(46)	128	1,044	-	(1,126)
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
-	-	5	99	196	-	(300)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
54,502	13,593	(375)	(544)	(5,612)	20,953	26,487
סך הכל כללי						
-	-	(76)	175	1,379	-	(1,478)
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						
-	-	(19)	531	713	-	(1,225)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						

- (א) כולל צמודים למטבע חוץ.
 (ב) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
 (ג) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיס הצמדה בהתאם להצמדה של האשראי בנינו נוצר בסך 6,717 מיליון ש"ח.
 (ד) הון עצמי כולל זכויות שאינן מקנות שליטה.

ביאור 15א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)				
שווי הוגן				
סך הכל	רמה 3 ^(א)	רמה 2 ^(א)	רמה 1 ^(א)	יתרה במאזן רמה 1 ^(א)
במיליוני ש"ח				
נכסים פיננסיים				
143,796	1,012	9,756	133,028	144,064
מזומנים ופיקדונות בבנקים				
136,383	8,639	45,963	81,781	137,724
ניירות ערך ^(ב)				
2,288	-	-	2,288	2,288
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר				
426,069	400,958	-	25,111	428,582
אשראי לציבור, נטו				
1,296	1,049	247	-	1,387
אשראי לממשלות				
25,745	1,570	20,314	3,861	25,745
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
288	257	-	31	288
נכסים פיננסיים אחרים				
735,865	413,485	76,280	246,100	740,078 ^(ג)
סך כל הנכסים הפיננסיים				
התחייבויות פיננסיות				
594,480	243,112	324,637	26,731	595,805
פיקדונות הציבור				
24,037	10,825	7,999	5,213	24,139
פיקדונות מבנקים				
102	51	51	-	101
פיקדונות מממשלות				
6,307	-	-	6,307	6,307
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר				
30,123	859	-	29,264	30,902
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים				
23,591	105	19,640	3,846	23,591
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
3,683	1,646	1,333	704	3,683
התחייבויות פיננסיות אחרות				
682,323	256,598	353,660	72,065	684,528 ^(ג)
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות				
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
409	409	-	-	409
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי				
8,192	8,192	-	-	8,192
בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים נטו ^(ד)				

(א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(ב) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה [ביאור 5](#).

(ג) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 189,123 מיליון ש"ח ובסך 269,822 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאורים [15א-15ב](#).

(ד) ההתחייבות מוצגת בנטו, ומתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

ביאור 15א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)				
שווי הוגן				
סך הכל	רמה 3 ^(א)	רמה 2 ^(א)	רמה 1 ^(א)	יתרה במאזן
במיליוני ש"ח				
נכסים פיננסיים				
134,165	1,126 ^(ה)	14,749	118,290 ^(ה)	134,381
מזומנים ופיקדונות בבנקים				
98,241	6,389	34,729	57,123	99,374
ניירות ערך ^(ב)				
3,282	-	-	3,282	3,282
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר				
396,831	377,653	-	19,178	403,817
אשראי לציבור, נטו				
1,044	1,027	17	-	1,123
אשראי לממשלות				
26,959	3,378	17,250	6,331	26,959
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
308	287	-	21	308
נכסים פיננסיים אחרים				
660,830	389,860	66,745	204,225 ^(ד)	669,244 ^(א)
סך כל הנכסים הפיננסיים				
התחייבויות פיננסיות				
530,906	179,901 ^(ה)	324,490 ^(ה)	26,515	532,906
פיקדונות הציבור				
23,374	16,070	5,406	1,898	24,042
פיקדונות מבנקים				
368	35	333	-	383
פיקדונות מממשלות				
4,739	-	-	4,739	4,739
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר				
26,876	651	-	26,225	28,288
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים				
25,601	160	18,744	6,697	25,601
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
3,977	2,058	1,257	662	3,977
התחייבויות פיננסיות אחרות				
615,841	198,875	350,230	66,736 ^(ד)	619,936 ^(א)
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות				
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
409	409	-	-	409
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי				
9,240	9,240	-	-	9,240
בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים, נטו ^(ה)				

(א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(ב) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה [ביאור 5](#).

(ג) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 208,190 מיליון ש"ח ובסך 256,427 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאורים [15-11](#).

(ד) ההתחייבות מוצגת בנטו, ומתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

(ה) הוצג מחדש ללא היוון הנגזר ממודל פריסת העו"ש.

ביאור 15א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)				
שווי הוגן				
סך הכל	רמה 3 ^(א)	רמה 2 ^(א)	רמה 1 ^(א)	יתרה במאזן
במיליוני ש"ח				
נכסים פיננסיים				
105,296	1,022 ^(ה)	14,004	90,270 ^(ה)	105,476
מזומנים ופיקדונות בבנקים				
158,897	8,067	39,465	111,365	160,048
ניירות ערך ^(ב)				
3,053	-	-	3,053	3,053
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר				
416,440	394,830	-	21,610	419,486
אשראי לציבור, נטו				
1,735	1,263	472	-	1,806
אשראי לממשלות				
27,410	2,860	18,803	5,747	27,410
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
350	325	-	25	350
נכסים פיננסיים אחרים				
713,181	408,367	72,744	232,070	717,629 ^(א)
סך כל הנכסים הפיננסיים				
התחייבויות פיננסיות				
566,660	216,662 ^(ה)	325,507 ^(ה)	24,491	567,824
פיקדונות הציבור				
20,561	10,629	4,174	5,758	20,776
פיקדונות מבנקים				
158	49	109	-	160
פיקדונות מממשלות				
13,776	-	-	13,776	13,776
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר				
31,028	911	-	30,117	32,114
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נידחים				
26,636	129	20,696	5,811	26,636
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
3,071	1,607	1,289	175	3,072
התחייבויות פיננסיות אחרות				
661,890	229,987	351,775	80,128	664,358 ^(א)
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות				
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
346	346	-	-	346
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי				
8,715	8,715	-	-	8,715
בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים, נטו ^(ד)				

- (א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (ב) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה [ביאור 5](#).
 (ג) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 235,596 מיליון ש"ח ובסך 271,375 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאורים [15-ב](#) ו-[15-ד](#).
 (ד) ההתחייבות מוצגת בנטו, ומתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.
 (ה) הוצג מחדש ללא היוון הנגזר ממודל פריסת העו"ש.

ביאור 15 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשות			
במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	בנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	בנתונים נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים לא נצפים משמעותיים (שווי הוגן)
נכסים			
אגרות חוב זמינות למכירה:			
54,768	8,362	26	63,156
14,794	5,885	-	20,679
75	-	-	75
-	9,639	-	9,639
-	6,046	4,996	11,042
708	179	-	887
-	4,687	-	4,687
70,345	34,798	5,022	110,165
מניות וקרנות שאינן למסחר:			
2,318	-	-	2,318
ניירות ערך למסחר:			
4,107	-	-	4,107
330	-	-	330
-	100	-	100
-	41	1	42
188	-	-	188
-	320	-	320
78	-	-	78
4,703	461	1	5,165
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
-	107	222	329
78	8,808	119	9,005
-	2,951	972	3,923
3,022	8,435	257	11,714
206	13	-	219
555	-	-	555
3,861	20,314	1,570	25,745
אחרים:			
18,342	-	-	18,342
2,288	-	-	2,288
28	-	-	28
20,658	-	-	20,658
101,885	55,573	6,593	164,051

ביאור 15ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)				
מדידות שווי הוגן המשתמשות				
	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים (רמה 2)	במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
סך הכל שווי הוגן	משמעותיים (רמה 3)	אחרים (רמה 2)	בשוק פעיל (רמה 1)	סך הכל שווי הוגן
במיליוני ש"ח				
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
309	93	216	-	חוזי שקל - מדד
7,737	-	7,650	87	חוזי ריבית
3,169	5	3,164	-	חוזי מטבע - חוץ
11,607	7	8,603	2,997	חוזי מניות
213	-	7	206	חוזי סחורות ואחרים
556	-	-	556	פעילות בשוק המעוף
23,591	105	19,640	3,846	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
אחרים:				
15,870	-	24	15,846	פיקדונות בגין השאלות ניירות ערך
6,307	-	-	6,307	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
374	374	-	-	כתבי התחייבות CLN
704	-	-	704	אחר
23,255	374	24	22,857	סך הכל אחרים
46,846	479	19,664	26,703	סך כל התחייבויות

ביאור 15 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשות			
סך הכל שווי הוגן	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
במיליוני ש"ח			
נכסים			
אגרות חוב זמינות למכירה:			
37,018	26	5,142	31,850
16,188	-	4,171	12,017
46	-	-	46
8,959	-	8,959	-
8,661	3,987	4,674	-
698	-	174	524
4,714	-	4,714	-
76,284	4,013	27,834	44,437
מניות וקרנות שאינן למסחר:			
2,001	-	-	2,001
ניירות ערך למסחר:			
2,408	-	-	2,408
676	-	-	676
488	-	-	488
20	-	20	-
32	10	22	-
249	-	-	249
58	-	58	-
2	-	-	2
3,933	10	100	3,823
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
368	204	164	-
8,488	88	8,254	146
8,039	2,639	5,400	-
9,259	446	3,411	5,402
337	1	21	315
468	-	-	468
26,959	3,378	17,250	6,331
אחרים:			
12,448	-	-	12,448
3,282	-	-	3,282
19	-	-	19
15,749	-	-	15,749
124,926	7,401	45,184	72,341

ביאור 15ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)

מדידות שווי הוגן המשתמשות			
	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
סך הכל שווי הוגן			
במיליוני ש"ח			
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:			
			חוזי שקל - מדד
491	152	339	-
			חוזי ריבית
8,419	-	8,232	187
			חוזי מטבע - חוץ
6,340	1	6,339	-
			חוזי מניות
9,545	7	3,810	5,728
			חוזי סחורות ואחרים
337	-	24	313
			פעילות בשוק המעוף
469	-	-	469
25,601	160	18,744	6,697
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
אחרים:			
			פיקדונות בגין השאלות ניירות ערך
13,752	-	7	13,745
			ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
4,739	-	-	4,739
			אחר
662	-	-	662
			סך הכל אחרים
19,153	-	7	19,146
44,754	160	18,751	25,843
סך כל ההתחייבויות			

ביאור 15ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשות			
במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	בנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	סך הכל שווי הוגן
במיליוני ש"ח			
נכסים			
אגרות חוב זמינות למכירה:			
68,202	6,660	26	74,888
21,896	5,020	-	26,916
45	-	-	45
-	8,882	-	8,882
-	5,062	4,889	9,951
672	151	-	823
-	4,632	-	4,632
90,815	30,407	4,915	126,137
מניות וקרנות שאינן למסחר:			
2,011	-	-	2,011
ניירות ערך למסחר:			
12,905	-	-	12,905
436	-	-	436
-	26	-	26
-	20	5	25
159	-	-	159
-	35	2	37
89	-	-	89
13,589	81	7	13,677
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
-	136	200	336
1,080	8,164	118	9,362
-	4,355	2,363	6,718
4,050	6,128	179	10,357
180	20	-	200
437	-	-	437
5,747	18,803	2,860	27,410
אחרים:			
14,149	-	-	14,149
3,053	-	-	3,053
22	-	-	22
17,224	-	-	17,224
129,386	49,291	7,782	186,459

ביאור 15ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)

מדידות שווי הוגן המשתמשות			
	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים (רמה 2)	במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
סך הכל שווי הוגן	משמעותיים (רמה 3)	אחרים (רמה 2)	בשוק פעיל (רמה 1)
במיליוני ש"ח			
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:			
			חוזי שקל - מדד
328	116	212	-
			חוזי ריבית
8,372	-	7,207	1,165
			חוזי מטבע - חוץ
7,026	6	7,020	-
			חוזי מניית
10,274	7	6,237	4,030
			חוזי סחורות ואחרים
199	-	20	179
			פעילות בשוק המעוף
437	-	-	437
26,636	129	20,696	5,811
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
אחרים:			
			פיקדונות בגין השאלות ניירות ערך
13,699	-	17	13,682
			ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
13,776	-	-	13,776
			כתבי התחייבות CLN
419	419	-	-
			אחרים
175	-	-	175
28,069	419	17	27,633
54,705	548	20,713	33,444
סך כל ההתחייבויות			

ביאור 15 ב - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)

מדידות שווי הוגן המשתמשות

סך כל הרווח (הפסד) בגין שינויים בשווי בתקופה	סך הכל שווי הוגן	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
					במיליוני ש"ח
88	533	533	-	-	אשראי שאינו צובר שגבייתו מותנית בביטחון
88	533	533	-	-	סך הכל

31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)

מדידות שווי הוגן המשתמשות

סך כל הרווח (הפסד) בגין שינויים בשווי בתקופה	סך הכל שווי הוגן	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
					במיליוני ש"ח
1	89	89	-	-	אשראי שאינו צובר שגבייתו מותנית בביטחון
1	89	89	-	-	סך הכל

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)

מדידות שווי הוגן המשתמשות

סך כל הרווח (הפסד) בגין שינויים בשווי בתקופה	סך הכל שווי הוגן	בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	בנתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	במחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
					במיליוני ש"ח
(127)	782	782	-	-	אשראי שאינו צובר שגבייתו מותנית בביטחון
(127)	782	782	-	-	סך הכל

ביאור 15 - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)

רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 במרס 2024	שווי הוגן ליום 31 במרס 2024	העברות מרמה (3)	העברות אל רמה (3)	התאמות מתרגום דוחות כספיים	סילוקים	מכירות	רכישות והנפקות	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו ונכללו:		שווי הוגן לתחילת השנה והפסד (א)	בדוח רווח הפסד (א)	ברוח כולל אחר (ב)	
								ברוח כולל אחר (ב)	רווח הפסד (א)				
במיליוני ש"ח													
נכסים													
אגרות חוב זמינות למכירה:													
(1)	26	-	-	-	-	-	-	-	-	26	-	-	ממשלת ישראל
(2)	4,996	(68)	-	-	(108)	-	237	(1)	47	4,889	-	-	MBS/ABS
(3)	5,022	(68)	-	-	(108)	-	237	(1)	47	4,915	-	-	סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה
אגרות חוב למסחר:													
-	1	-	-	-	(4)	-	-	-	-	5	-	-	MBS/ABS
-	-	-	-	-	-	(2)	-	-	-	2	-	-	אחרים זרים
-	1	-	-	-	(4)	(2)	-	-	-	7	-	-	סך הכל אגרות חוב למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים:													
25	222	-	22	-	-	-	-	-	-	200	-	-	חוזי שקל - מדד
6	119	-	-	-	(447)	-	-	-	448	118	-	-	חוזי ריבית
311	972	-	-	-	-	-	2,010	-	(3,401)	2,363	-	-	חוזי מטבע - חוץ
94	257	-	-	-	-	-	-	-	78	179	-	-	חוזי מניות
436	1,570	-	22	-	(447)	-	2,010	-	(2,875)	2,860	-	-	סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים
433	6,593	(68)	22	-	(559)	(2)	2,247	(1)	(2,828)	7,782	-	-	סך כל הנכסים
התחייבויות													
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:													
9	93	-	9	-	-	-	-	-	(32)	116	-	-	חוזי שקל - מדד
-	5	-	-	-	-	-	-	-	(1)	6	-	-	חוזי מטבע - חוץ
-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	חוזים בגין מניות
9	105	-	9	-	-	-	-	-	(33)	129	-	-	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1	374	-	-	-	(46)	-	-	-	1	419	-	-	סך הכל אחרים
10	479	-	9	-	(46)	-	-	-	(32)	548	-	-	סך כל ההתחייבויות

(א) רווחים (הפסדים) נטו שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.
 (ב) רווחים (הפסדים) שטרם מומשו נכללו בדוח על השינויים בהון בסעיף רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר. יתרת הרווח (הפסד) הכולל האחר שטרם מומש, בגין אגרות חוב זמינות למכירה המוחזקות ליום 31 במרס 2024, הסתכמה בסך (3) מיליון ש"ח.
 (ג) העברה מרמה 2 אל רמה 3 - הועברו עסקאות פרוורד מדד לתקופה של מעל שנה, כאשר נכון לתאריך הדוח הכספי התקופה הנותרת לפירעון היא מתחת לשנה.

ביאור 15 ג - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)

רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 במרס 2023	שווי הוגן ליום 31 במרס 2023	העברות מרמה (3)	העברות אל רמה (3)	התאמות מתרגום דוחות כספיים	סילוקים	מכירות	רכישות והנפקות	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו ונכללו:			שווי הוגן לתחילת השנה	
								ברוח כולל אחר(2)	בדוח רווח ההפסד(4)	אחר(5)		
במיליוני ש"ח												
נכסים												
אגרות חוב זמינות למכירה:												
												אגרות חוב זמינות למכירה
(5)	26	-	-	-	-	-	-	1	1	24		ממשלת ישראל
(210)	3,987	(346)	-	-	(55)	-	190	18	121	4,059		MBS/ABS
(215)	4,013	(346)	-	-	(55)	-	190	19	122	4,083		סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה
אגרות חוב למסחר:												
												אגרות חוב למסחר
-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	10		MBS/ABS
-	-	-	-	-	(2)	-	-	-	-	2		אחרים זרים
-	10	-	-	-	(2)	-	-	-	-	12		סך הכל אגרות חוב למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים:												
												חוזי שקל - מדד
62	204	-	17	-	-	-	-	-	34	153		חוזי ריבית
15	88	-	-	-	(330)	-	-	-	341	77		חוזי מטבע - חוץ
1,941	2,639	-	-	-	-	1,724	-	-	(908)	1,823		חוזי מניות
(548)	446	-	-	-	-	-	-	-	(1,269)	1,715		חוזי סחורות ואחרים
(3)	1	-	-	-	-	-	-	-	(3)	4		סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,467	3,378	-	17	-	(330)	-	1,724	-	(1,805)	3,772		סך כל הנכסים
1,252	7,401	(346)	17	-	(387)	-	1,914	19	(1,683)	7,867		
התחייבויות												
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:												
												חוזי שקל - מדד
31	152	-	30	-	-	-	-	-	(26)	148		חוזי מטבע - חוץ
-	1	-	-	-	-	-	-	-	(3)	4		חוזים בגין מניות
-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	7		סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
31	160	-	30	-	-	-	-	-	(29)	159		סך כל ההתחייבויות
31	160	-	30	-	-	-	-	-	(29)	159		

(א) רווחים (הפסדים) נטו שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.
 (ב) רווחים (הפסדים) שטרם מומשו נכללו בדוח על השינויים בהון בסעיף רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר. יתרת הרווח (ההפסד) הכולל האחר שטרם מומש, בגין אגרות חוב זמינות למכירה המוחזקות ליום 31 במרס 2023, הסתכמה בסך (215) מיליון ש"ח.
 (ג) העברה מרמה 2 אל רמה 3 - הועברו עסקאות פרוורד מדד לתקופה של מעל שנה, כאשר נכון לתאריך הדוח הכספי התקופה הנותרת לפירעון היא מתחת לשנה.

ביאור 15 ג - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023 (מבוקר)

רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2023	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2023	העברות מרמה (3)	העברות אל רמה (3)	התאמות מתרגום דוחות כספיים	סילוקים	מכירות	רכישות והנפקות	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו ונכללו:		שווי הוגן לתחילת רווח והפסד (א)	שווי הוגן לשנה
								ברוח כולל (א)	בדוח רווח (א)		
במיליוני ש"ח											
נכסים											
אגרות חוב זמינות למכירה:											
-	26	-	-	-	-	-	-	-	2	24	ממשלת ישראל
83	4,889	-	174	-	(393)	-	881	84	84	4,059	MBS/ABS
83	4,915	-	174	-	(393)	-	881	84	86	4,083	סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה
אגרות חוב למסחר:											
-	5	-	-	-	(5)	-	-	-	-	10	MBS/ABS
-	2	-	2	-	(2)	-	-	-	-	2	אחרים זרים
-	7	-	2	-	(7)	-	-	-	-	12	סך הכל אגרות חוב למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים:											
75	200	-	48	-	-	-	-	-	(1)	153	חוזי שקל - מדד
58	118	-	-	-	(434)	-	-	-	475	77	חוזי ריבית
2,131	2,363	-	-	-	-	-	1,953	-	(1,413)	1,823	חוזי מטבע - חוץ
160	179	-	-	-	-	-	-	-	(1,536)	1,715	חוזי מניות
-	-	-	-	-	-	-	-	-	(4)	4	חוזי סחורות ואחרים
2,424	2,860	-	48	-	(434)	-	1,953	-	(2,479)	3,772	סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים
2,507	7,782	-	224	-	(834)	-	2,834	84	(2,393)	7,867	סך כל הנכסים
התחייבויות											
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:											
26	116	-	113	-	-	-	-	-	(145)	148	חוזי שקל - מדד
-	6	-	-	-	-	-	-	-	2	4	חוזי מטבע - חוץ
-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	7	חוזים בגין מניות
26	129	-	113	-	-	-	-	-	(143)	159	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
-	419	-	-	-	(81)	-	500	-	-	-	סך הכל אחרים
26	548	-	113	-	(81)	-	500	-	(143)	159	סך כל ההתחייבויות

(א) רווחים (הפסדים) נטו שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.
 (ב) רווחים (הפסדים) שטרם מומשו נכללו בדוח על השינויים בהון בסעיף רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר. יתרת הרווח (ההפסד) הכולל האחר שטרם מומש, בגין אגרות חוב זמינות למכירה המוחזקות ליום 31 בדצמבר 2023, הסתכמה בסך 83 מיליון ש"ח.
 (ג) העברה מרמה 2 אל רמה 3 - הועברו עסקאות פרוורד מדד לתקופה של מעל שנה, כאשר נכון לתאריך הדוח הכספי התקופה הנותרת לפירעון היא מתחת לשנה.

ביאור T15 - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3

מידע כמותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3

31 במרס 2024 (בלתי מבוקר)					
ממוצע ⁽³⁾	טווח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן	במיליוני ש"ח
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה					
נכסים					
אגרות חוב זמינות למכירה⁽¹⁾					
bp 205	bp 205	מרווח הסתברות לכשל	היוון תזרימי מזומנים	26	אגרות חוב ממשלת ישראל
1.68%	1.68%	שיעור הפסד			
25%	25%				
bp 240	bp 200-280	מרווח הסתברות לכשל	היוון תזרימי מזומנים	4,996	אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
2.90%	2%-3.8%	שיעור פירעון מוקדם			
20%	20%	שיעור הפסד			
30%	30%				
ני"ע למסחר⁽¹⁾					
bp 240	bp 200-280	מרווח הסתברות לכשל	היוון תזרימי מזומנים	1	אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
2.90%	2%-3.8%	שיעור פירעון מוקדם			
20%	20%	שיעור הפסד			
30%	30%				
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾					
1.49%	0.33%-2.65%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	222	חוזי ריבית שקל - מדד
0.79%	^(*) 0.19%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	-	
0.79%	^(*) 0.19%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	119	חוזי ריבית
0.79%	^(*) 0.19%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	972	חוזי מטבע - חוץ
0.79%	^(*) 0.19%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	257	חוזים בגין מניות
התחייבויות					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾					
1.49%	0.33%-2.65%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	93	חוזי ריבית שקל - מדד
1.49%	0.33%-2.65%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	5	חוזי מטבע - חוץ
0.79%	0.19%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	7	חוזים בגין מניות
4.09%	3.51%-4.84%	הסתברות לכשל	היוון תזרימי מזומנים	374	התחייבויות אחרות
0.602	0.76-0.41	מח"מ אפקטיבי בשנים			
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה					
אשראי שאינו צובר שגבייתו מותנית בביטחון					
השווי הוגן של הביטחון				533	

* בגין צד נגדי שכשל.

ראה הערות [בעמוד 213](#).

ביאור 15 ד - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3 (המשך) מידע כמותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3 (המשך)

31 במרס 2023 (בלתי מבוקר)					
ממוצע ⁽³⁾	טווח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן	במיליוני ש"ח
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה					
נכסים					
אגרות חוב זמינות למכירה⁽¹⁾					
bp 205	bp 205	מרווח הסתברות לכשל שיעור הפסד	היוון תזרימי מזומנים	26	אגרות חוב ממשלת ישראל
1.68%	1.68%				
25%	25%				
bp 240	bp 200-280	מרווח הסתברות לכשל שיעור פירעון מוקדם שיעור הפסד	היוון תזרימי מזומנים	3,987	אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
2.90%	2%-3.8%				
20%	20%				
30%	30%				
1.45%	1.1%-1.8%	הסתברות לכשל שיעור הפסד			
30%	30%				
ני"ע למסחר⁽¹⁾					
bp 240	bp 200-280	מרווח הסתברות לכשל שיעור פירעון מוקדם שיעור הפסד	היוון תזרימי מזומנים	10	אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
2.90%	2%-3.8%				
20%	20%				
30%	30%				
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾					
1.60%	0.20%-2.99%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	200	חוזי ריבית שקל - מדד
1.70%	^(*) 0.30%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	4	
1.70%	^(*) 0.30%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	88	חוזי ריבית
1.70%	^(*) 0.30%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	2,639	חוזי מטבע - חוץ
1.70%	0 ^(*) .30%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	446	חוזים בגין מניות
1.70%	^(*) 0.30%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	1	חוזים בגין סחורות
התחייבויות					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾					
1.60%	0.20%-2.99%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	152	חוזי ריבית שקל - מדד
1.60%	0.20%-2.99%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	1	חוזי מטבע - חוץ
1.70%	0.30%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	7	חוזים בגין מניות
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה					
אשראי שאינו צובר שגבייתו מותנית בביטחון					
השווי הוגן של הביטחון				89	

* בגין צד נגדי שכשל.

ראה הערות [בעמוד 213](#).

ביאור 15 ד - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3 (המשך)

מידע כמותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3 (המשך)

31 בדצמבר 2023 (מבוקר)					
ממוצע ⁽³⁾	טווח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן	במיליוני ש"ח
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה					
נכסים					
אגרות חוב זמינות למכירה⁽¹⁾					
bp 205	bp 205	מרווח	היוון תזרימי מזומנים	26	אגרות חוב ממשלת ישראל
1.68%	1.68%	הסתברות לכשל			
25%	25%	שיעור הפסד			
bp 240	bp 200-280	מרווח	היוון תזרימי מזומנים	4,889	אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
2.90%	2%-3.8%	הסתברות לכשל			
20%	20%	שיעור פירעון מוקדם			
30%	30%	שיעור הפסד			
ניירות ערך למסחר⁽¹⁾					
bp 240	bp 200-280	מרווח	היוון תזרימי מזומנים	5	אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
2.90%	2%-3.8%	הסתברות לכשל			
20%	20%	שיעור פירעון מוקדם			
30%	30%	שיעור הפסד			
bp 158	bp 105-210	מרווח	היוון תזרימי מזומנים	2	אחרים זרים
1.45%	1.1%-1.8%	הסתברות לכשל			
30%	30%	שיעור הפסד			
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾					
1.18%	0.03%-2.33%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	198	חוזי ריבית שקל - מדד
1.40%	^(*) 0.26%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	2	
1.40%	^(*) 0.26%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	118	חוזי ריבית
1.40%	^(*) 0.26%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	2,363	חוזי מטבע - חוץ
1.40%	^(*) 0.26%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	179	חוזים בגין מניות
התחייבויות					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾					
1.18%	0.03%-2.33%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	116	חוזי ריבית שקל - מדד
1.18%	0.03%-2.33%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	6	חוזי מטבע - חוץ
1.40%	0.26%-100%	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי מזומנים	7	חוזים בגין מניות
4.70%	4.08%-5.49%	הסתברות לכשל	היוון תזרימי מזומנים	419	התחייבויות אחרות
0.72	0.54-1.00	מח"מ אפקטיבי בשנים			
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה					
			השווי הוגן של הביטחון	782	אשראי שאינו צובר שגביותו מותנית בביטחון

* בגין צד נגדי שכשל.

ראה הערות [בעמוד 213](#).

ביאור D15 - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3 (המשך)

מידע כמותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3 (המשך)

הערות:

- (1) הנתונים הלא נצפים אשר שימשו במדידת השווי ההוגן של ניירות ערך מגובי נכסים או מגובי משכנתאות הם שיעור המרווח, ההסתברות לכשל, שיעור הפירעון המוקדם וחומרת ההפסד באירוע כשל.
- (2) גידול/קיטון משמעותי בפרמטרים הלא נצפים, יבוא לידי ביטוי בשווי הוגן נמוך/גבוה באופן משמעותי. הנתונים הלא נצפים אשר שימשו במדידת השווי ההוגן של נגזרים הינם סיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה ושיעור האינפלציה החזוי. ככל שסיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה יהיה גבוה/נמוך, השווי ההוגן של העסקה יהיה נמוך/גבוה. שינוי בשיעור האינפלציה החזוי, ישפיע על השווי ההוגן של העסקאות בהתאם לפוזיציה המדדית של הבנק בעסקאות אלו. ככל שתחזית האינפלציה תעלה (תרד) והבנק מתחייב לשלם את הסכום הצמוד למדד, השווי ההוגן של העסקאות יקטן (יגדל). ככל שתחזית האינפלציה תעלה (תרד) והצד הנגדי לעסקה מחוייב לשלם לבנק את הסכום הצמוד למדד, השווי ההוגן של העסקאות יגדל (יקטן).
- (3) נתון הממוצע המתייחס לפרמטר הלא נצפה "סיכון צד נגדי לעסקה" משקף ממוצע משוקלל. הממוצע המשוקלל חושב על בסיס שווי הוגן יחסי של החשיפות.

ביאור 16 - נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך המאזן

א. מלחמת "חרבות ברזל"

ביום 7 באוקטובר 2023, נפתחה מתקפה רחנית על מדינת ישראל, ובפרט על אוכלוסייתה האזרחית, בעקבות מתקפה זו מדינת ישראל הכריזה על פתיחת מלחמת "חרבות ברזל". המלחמה הובילה לשיבושים ניכרים בפעילות הכלכלית, בפרט בשבועות הראשונים שלה. זאת, לאור ירי הטילים הנרחב שהגיע אל חלק ניכר מריכוזי האוכלוסין, פינוי למעלה מ-100 אלף אזרחים בדרום הארץ וצפונה, גיוס המילואים הנרחב, ירידה חדה בזמינות עובדים לא-ישראלים למשק ושיבושים מתמשכים בפעילות מערכת החינוך. השפעות המלחמה הובילו לירידה ניכרת בתוצר ברבעון הרביעי של 2023.

במהלך הרבעון הראשון של 2024 נרשמה התאוששות בפעילות הכלכלית במרבית הענפים והאזורים לאור ירידה משמעותית בהיקף הירי הרקטי למרבית אזורי הארץ, ירידה בגיוס המילואים, חזרה לשגרה במערכת החינוך במרבית האזורים והסתגלות רוב הציבור ל"שגרת מלחמה". תהליך זה בא לידי ביטוי, בין היתר, בהתאוששות בהוצאות הצרכנים בכרטיסי אשראי, עלייה מחודשת בפדיון העסקים במרבית הענפים ועוד. לצד זאת, הפעילות בחלקים מסוימים במשק עדיין נמוכה משמעותית מרמתה טרום המלחמה, כגון בענפי הבנייה ותיירות החוץ ובאזורים הסמוכים לגבול הצפוני והדרומי.

צפוי תהליך ממושך של שיקום אזרחי וביטחוני, בדגש על הוצאות מקומיות שיבואו לידי ביטוי בהוצאה הציבורית, בהשקעות בנכסים קבועים, בשירותי בריאות ובשירותים סוציאליים ובהיקף הצריכה הפרטית. הסיכונים הגיאופוליטיים נותרו גבוהים על רקע האפשרות להסלמה לגזרות נוספות ולאור הסיכונים הקשורים בסנטימנט כלפי ישראל בשווקים הפיננסיים הבינלאומיים. בהקשר זה נציין כי בלילה שבין 14-13 באפריל 2024 פתחה איראן במתקפת טילים על ישראל, מהלך אשר מעלה את ההסתברות להתממשות של תרחישים חלופיים בעלי השלכות שליליות יותר על כלכלת ישראל. אך נראה שלא בטווח זמן מיידי לאור ההתפתחויות שהיו מאז.

על רקע המלחמה והשלכותיה המיידיות וארוכות הטווח על הפעילות הכלכלית במשק ועל המצב הפיסקאלי של ישראל הגיבו שלוש חברות דירוג האשראי הגדולות במהלכים של הפחתות דירוג ו/או עדכון כלפי מטה של אופק הדירוג. חברת Moody's הפחיתה את דירוג האשראי של ישראל מ-A1 ל-A2 ושינתה את אופק הדירוג של ישראל לשלילי, חברת Fitch הסירה את מעקב הסיכון קצר הטווח השלילי של דירוג האשראי של ישראל (RISK RWN WATCH NEGATIVE) והחליפה אותו בהערכת סיכון שלילית ממושכת יותר - NEGATIVE OUTLOOK וחברת S&P הפחיתה את דירוג האשראי של ישראל מ-AA ל-A+ עם אופק דירוג שלילי. לירידות בדירוגי האשראי לא הייתה השפעה על יחסי הלימות ההון של הבנק.

מאז פרוץ המלחמה ונכון למועד פרסום הדוח במשק הישראלי שורר חוסר וודאות אשר גרם להחמרה באינדיקטורים המאקרו כלכליים אשר נלקחים בחשבון בבסיס חישוב ההוצאה הקבוצתית להפסדי אשראי בשל השלכות אפשריות של המלחמה. הגידול בהפרשה נועד בין היתר לתת מענה לגידול עתידי אפשרי בהפרשה הפרטנית ולהתפתחויות שליליות אפשריות בימי הפיגור על רקע אי הוודאות הגבוהה הקיימת באשר להשפעת המלחמה על לקוחות הבנק.

הקלות במסגרת ההתמודדות עם השלכות המלחמה

ביום 15 באוקטובר 2023 וביום 8 בנובמבר 2023 פרסם הפיקוח על הבנקים מתווה סיוע ללקוחות הבנקים בהתמודדות עם השלכות מלחמת חרבות ברזל בשלושה מגזרי פעילות (משכנתאות, אשראי צרכני ואשראי עסקי), למשך שלושה חודשים, תוך הבחנה בין קבוצת הלקוחות במעגל הראשון - אוכלוסייה המתגוררת במרחק של עד 30 ק"מ מרצועת עזה, אוכלוסייה שפונתה מביתה על ידי גורם מדינתי רשמי, משרתי המילואים ומגויסי צו 8, ובעלי קרבה ראשונה להרוגי המלחמה או לחטופים או לנעדרים, לבין יתר לקוחות הבנקים ("המתווה הראשון"). ביום 17 בדצמבר 2023 פרסם הפיקוח על הבנקים הודעה בדבר הרחבת המתווה למשך שלושה חודשים, החל מיום 1 בינואר 2024, במסגרתה, בין היתר, הוספו למעגל הראשון חטופים ונעדרים (אשר נכללו בפועל גם במתווה הראשון), ומשתתפי מסיבת "נובה" ברעים ("המתווה השני"). ביום 4 במרס 2024 פרסם הפיקוח על הבנקים הודעה בדבר הרחבת המתווה למשך שלושה חודשים נוספים, החל מ-1 באפריל 2024, במסגרתה התווספו למעגל הראשון החל מאותו מועד תושבי שמונה יישובים בצפון שהתקבלה החלטת ממשלה לפנותם וטרם פונו בפועל, חיילי מילואים שאושפזו בבית חולים לתקופה של 7 ימים לפחות בשל פגיעה במלחמה, נפגעי מסיבת "פסיאדק" ונפגעי מפגש ההיערכות לפסטיבל "מידברן" ("המתווה השלישי"). המתווה הראשון, המתווה השני, המתווה השלישי יקראו להלן: "מתווה בנק ישראל".

הבנק אימץ את מתווה בנק ישראל ויישם הקלות נוספות ללקוחותיו. כמו כן לקח הבנק על עצמו את ליווי קיבוץ בארי עד לשיקומו, יזם פרויקט ייחודי, במסגרתו סטודנטים שהתנדבו לסייע באופן רציף לחקלאים בקטיף, מקבלים מהבנק מימון עבור מלגת שנת לימודים מלאה, וכן מיזם "בגרויות לאומי", שבמסגרתו הבנק מסייע לבני נוער בכל רחבי הארץ לצורך הכנה למבחני הבגרות, עם דגש מיוחד על מרכזי למידה במקדים בהם מרוכזים מפונים מהצפון והדרום.

ביאור 16 - נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך המאזן (המשך)

ב. השקעה ב-Valley

שווי השוק של מניות Valley שמוחזקות על ידי הבנק ליום 31 במרס 2024 עומד על כ-2,106 מיליון ש"ח. לאחר תאריך המאזן ועד בסמוך למועד פרסום הדוח, שווי השוק של מניות Valley שמוחזקות על ידי הבנק נע בטווח של 1.9-2.1 מיליארד ש"ח.

ג. מכירת בנייני המטה בתל אביב

"בית לין" - ביום 25 במרס 2024 הושלמה עסקת בית לין, שולמה לבנק יתרת התמורה והחזקה בנכס נמסרה לרוכשת. בגין עסקת בית לין, נכלל בתקופת הדוח רווח הון (לפני מס) של כ-271 מיליון ש"ח.

"בית מאני" - ביום 29 בפברואר 2024 הושלמה עסקת בית מאני, שולמה לבנק יתרת התמורה והחזקה בנכס נמסרה לרוכשת. בגין עסקת בית מאני, נכלל בתקופת הדוח רווח הון (לפני מס) של כ-559 מיליון ש"ח.

ד. חוק תשלום מיוחד לשם השגת יעדי התקציב (הוראת שעה - חרבות ברזל), התשפ"ד-2024 ושינוי שיעור מס שכר ורווח

ביום 17 במרס 2024, כחלק מחוק התכנית המאזנת (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 2024), התשפ"ד-2024, פורסם חוק תשלום מיוחד לשם השגת יעדי התקציב (הוראת שעה - חרבות ברזל), התשפ"ד-2024, לפיו בנק שאינו בעל היקף פעילות קטן (בנק ששווי נכסיו גבוה מ-5% משווי הנכסים של כלל הבנקים בישראל, "בנק משלם") ישלם לאוצר המדינה לגבי התקופה שמיום 1 באפריל 2024 ועד ליום 31 בדצמבר 2025 ("התקופה הקובעת") תשלום שנתי בסכום השווה ל-6% מהרווח שהפיק על פעילותו בישראל ("סכום התשלום השנתי").

אם עלה סכום התשלום השנתי של כלל הבנקים המשלמים על סכום של 1.2 מיליארד ש"ח לגבי שנת 2024 או על סכום של 1.3 מיליארד ש"ח לגבי שנת 2025, יוחזר לבנק המשלם ההפרש שבין סכום התשלום השנתי של כלל הבנקים המשלמים ובין הסכום המרבי לשנת 2024 או לשנת 2025, לפי העניין, כשהוא מוכפל בחלק היחסי של הבנק המשלם האמור מהתשלום השנתי של כלל הבנקים המשלמים.

שר האוצר רשאי בצו שיתקין, באישור ועדת הכספים של הכנסת, עד יום 31 באוקטובר 2024, לקצר את התקופה הקובעת עד יום 31 בדצמבר 2024, אם נוכח שחל שינוי מהותי בתנאים הכלכליים המשקיים הצפויים לשנת 2025 לעומת התנאים הכלכליים המשקיים שהיו צפויים לשנה האמורה ערב תחילת החוק (ובכלל זה, בשיעור ריבית בנק ישראל, בשיעור האינפלציה או בשיעור הבלתי מועסקים מכח העבודה) באופן שיש בו כדי לפגוע משמעותית ביכולת הבנקים להפיק רווחים בשנת 2025.

בנוסף, שיעור המס שישלם בנק משלם על פעילותו בישראל בשנת 2025 יהיה 17% מהשכר ששולם והרווח שהפיק (אלא אם התקין שר האוצר צו כאמור לעיל).

במקביל, ביום 28 בפברואר 2024 פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על עסקה ועל יבוא טובין) (תיקון), התשפ"ד-2024, לפיו החל מיום 1 בינואר 2025 יועלה שיעור מס ערך מוסף ל-18%.

בהתאמה, ביום 11 במרס 2024 אישרה הכנסת את צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשפ"ד-2024 לפיו יבוצע עדכון שיעור מס השכר ומס הרווח בהתאמה לעליית שיעור המע"מ משנת 2025 (להלן: "הצו הנוסף"). הצו הנוסף פורסם ברשומות ביום 14 באפריל 2024.

בהתאם לאמור לעיל, שיעור המס המשולב החל על הבנק בשנת 2024, בהתחשב בתקופה הקובעת, הינו 38.03%, וצפוי לעלות בשנת 2025 ל-39.32%. כמו כן, שיעור מס הרווח על הבנק יעלה החל מיום 1 בינואר 2026 ל-18%, כך ששיעור המס המשולב שיחול על הבנק בשנים 2026 ואילך יהא 34.7%.

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מוחזקות שלו
ממשל תאגיד, פרטים נוספים ונספחים
תוכן העניינים

עמוד	
א. ממשל תאגיד	
218	שינויים בדירקטוריון
218	המבקרת הפנימית
ב. פרטים נוספים	
218	השליטה בבנק
218	מינויים ופרישות
218	מבנה ארגוני
218	הסכמים מהותיים
219	חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית
223	דירוג אשראי
ג. נספחים	
224	שיעורי הכנסות והוצאות וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

שינויים בדירקטוריון

נכון למועד פרסום הדוחות, הדירקטוריון מונה עשרה דירקטורים, וזאת בהתאם למספר חברי הדירקטוריון בתאגידים בנקאיים אשר נקבע בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 301 (להלן: "הוראה 301"). במהלך הרבעון הראשון של שנת 2024 לא חלו שינויים בהרכב הדירקטוריון.

ביום 5 במאי 2024, פרסם הבנק הודעה מקדימה אודות הכוונה לזמן אסיפה כללית שנתית של בעלי מניות הבנק שעל סדר יומה ידונו מספר נושאים וביניהם, מינוי שני דירקטורים חיצוניים בהתאם לדרישות חוק החברות, תשנ"ט-1999 ומינוי שני דירקטורים חיצוניים בהתאם לקבוע בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים. לפירוט ראה דיווח מיידית שפרסם הבנק ביום 5 במאי 2024 (מס' אסמכתא: 01-043501-2024).

למידע בנוגע לכשירות הדירקטורים כנדרש בהוראה 301 שעניינה הדירקטוריון, ראה פרק [חברי דירקטוריון הבנק בדוח ממשל תאגידי ליום 31 בדצמבר 2023](#).

המבקרת הפנימית

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בקבוצה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תכנית העבודה השנתית והרב שנתית והשיקולים בקביעתה, נכללו [בדוח ממשל תאגידי ליום 31 בדצמבר 2023](#).

דוח הביקורת הפנימית לשנת 2023 בקבוצת לאומי, הוגש לוועדת הביקורת ביום 21 בפברואר 2024, נדון בוועדה ביום 26 בפברואר 2024, הוגש לדירקטוריון ביום 4 במרס 2024 והוצג בדירקטוריון ביום 11 במרס 2024.

השליטה בבנק

הבנק מוגדר, על פי הקבוע בדיון, כתאגיד בנקאי ללא גרעין שליטה ואין בעל מניות המוגדר כבעל שליטה בבנק.

למידע מעודכן לגבי החזקות בעלי עניין בבנק נכון ליום 31 במרס 2024, ראה דוח מיידית על מצבת החזקות בעלי עניין ונושאי משרה בכירה מיום 7 באפריל 2024 (אסמכתא: 01-034297-2024) ודיווח מיידית על מי שחזל להיות בעל עניין בבנק מיום 14 באפריל 2024 (אסמכתא: 01-036958-2024). כן, ראה דיווח מיידית בעניין רשימת בעלי אמצעי שליטה מהותי בבנק ליום 31 במרס 2024 מיום 7 באפריל 2024 (אסמכתא: 01-034303-2024) ודיווח מיידית על מי שהפך להיות בעל אמצעי שליטה מהותי מיום 8 באפריל 2024 (אסמכתא: 01-034966-2024).

מינויים ופרישות

מינויים

מר **איל אפרת**, ראש חטיבת אסטרטגיה, דיגיטל, דאטה ופרויקטים רוחביים וחבר הנהלת הבנק, בדרג סמנכ"ל בכיר, מונה לתפקיד ראש חטיבת טכנולוגיות, החל מיום 31 בינואר 2024.

גב' **תמר מס**, מונתה לתפקיד ראש חטיבת אסטרטגיה ומטה, כחברת הנהלת הבנק, בדרג סמנכ"ל בכיר, החל מיום 13 במרס 2024.

עו"ד **ניצן סנדור**, תמונה לתפקיד ראש חטיבת הייעוץ המשפטי, כחברת הנהלת הבנק בדרג סמנכ"ל בכיר, המינוי אושר על ידי בנק ישראל ויכנס לתוקף במהלך שנת 2024.

פרישות

עו"ד **מיכל אלטרמן**, ראש חטיבת הייעוץ המשפטי וחברת הנהלת הבנק, סיימה את תפקידה במהלך רבעון ראשון 2024.

מבנה ארגוני

לפרטים ראה [מבנה ארגוני בדוח ממשל תאגידי ליום 31 בדצמבר 2023](#).

הסכמים מהותיים

לפרטים בנוגע להסכמים מהותיים ראה [ביאור 16](#) ופרק [הסכמים מהותיים בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023](#).

חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית

חלק מהמידע בפרק זה הינו "מידע צופה פני עתיד". למשמעות מושג זה והתוצאות הנובעות ממשמעות זו – ראה פרק [מידע צופה פני עתיד](#).

בתקופת הדוח פורסמו הצעות לשינויים רגולטורים ושינויים בהוראות דין שונות, אשר עשויה להיות להם השפעה על מאפייני הפעילות של הקבוצה, על היקף הפעילות בחלק מתחומי הפעילות של הקבוצה, על שיעור הרווחיות בחלק מפעילויות הקבוצה ועל סיכוני האשראי והסיכונים התפעוליים והמשפטיים להם חשופה הקבוצה. חלק מההוראות מצויות בשלבים שונים של דיונים ולפיכך לא ניתן להעריך האם יפורסמו כהוראות מחייבות ואם יפורסמו מה יהיו ההוראות הסופיות שייקבעו. לפיכך, לא ניתן להעריך בשלב זה את ההשפעה שעשויה להיות לאותן הוראות על הפעילות הכוללת של הקבוצה, אם בכלל. בפרק זה מפורטות הוראות אשר נכנסו לתוקף במהלך תקופת הדוח והוראות הצפויות להיכנס לתוקף, אשר פורסמו לאחר מועד החתימה על הדוח הכספי לשנת 2023, אשר השפעתן על הבנק עשויה להיות משמעותית.

לתיאור של הוראות שפורסמו בתקופת הדוח לפני מועד החתימה על הדוח הכספי לשנת 2023 ראה פרק [חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית בדוח ממשל תאגודי לשנת 2023](#).

הוראות הפיקוח על הבנקים

טיטוט עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 206 – מדידה והלימות הון – סיכון תפעולי וטיטוט קובץ שאלות ותשובות ליישום ההוראה

בטיטוט שפורסמה ביום 18 במרס 2024 מוצע לעדכן את ההוראה ולאמץ במסגרתה את הוראת ועדת באזל מחדש דצמבר 2017 בנושא חישוב דרישות הון בגין סיכון תפעולי, וזאת בהתאם למדיניות האימוץ של סטנדרטים בינלאומיים מקובלים בנושאי פיקוח על בנקים. הטיטוט מגדירה מהו סיכון תפעולי, וקובעת, בין היתר, את אופן חישוב הקצאת ההון שעל התאגיד הבנקאי לבצע בגין סיכון תפעולי. מועד התחילה המוצע הוא יום 1 בינואר 2026.

במקביל לטיטוט ההוראה, פורסמה באותו מועד טיטוט קובץ שאלות ותשובות ליישום ההוראה. השאלות והתשובות עוסקות, בין היתר, באופן הטיפול החשבונאי בהפסד תפעולי, בהחזרים כספיים ללקוחות עקב תקלה תפעולית ובעלויות בגין נכס שנפגע או נהרס.

טיטוט מדיניות ותנאים כלליים למבקש היתר החזקה בתאגידים בנקאיים, בסולקים ובתאגיד החזקה בהם

בטיטוט המדיניות שפורסמה ביום 21 במרס 2024 מפורטים קווים מנחים לבדיקת בקשה לקבלת היתר החזקה בבנק, בסולק או בתאגיד החזקה בהם בהתאם לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, לרבות אופן החזקת אמצעי השליטה, דרישת חוסן כלכלי ויושרה אישית ועסקית והנחיות למקרה בו מבקשת היתר היא קרן השקעה פרטית (Private Equity).

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 368 – יישום תקן של בנקאות פתוחה בישראל

ביום 7 באפריל 2024 פורסם תיקון להוראה, שעיקרו התאמות טכניות בסטנדרט הטכנולוגי (הנספח להוראה) אשר נועדו לתמוך בהעברת מידע אודות לקוחות שהם תאגידים גדולים וכן תיקונים בסטנדרט בתחום שירות ייזום התשלומים.

ביחס לפעילות תאגידים (קטנים וגדולים) – מקורות המידע נדרשו לסמן כל חשבון כחשבון פרטי או חשבון תאגיד. בנוסף, הובהר כי פעילות התאגידים תיעשה באמצעות מורשה שייבחר מטעם התאגיד.

ביחס לפעילות ייזום התשלומים – נדרש לאפשר לייזום תשלומים שהוא גם נותן שירות מידע פיננסי לקשר בין פעולת ייזום התשלומים שבוצעה באמצעותו לבין תנועה בדף העו"ש של הלקוח. בנוסף נדרש לאפשר ללקוח לבחור את החשבון ממנו יבוצע התשלום (בבנק המנהל את חשבון התשלום).

חובת העברת מידע בחשבונות של תאגידים גדולים נכנסה לתוקף ביום 14 באפריל 2024 והבנק עומד בהוראה. מועד התחילה לעניין חובת הגישה לשירות ייזום תשלום הוא יום 6 בדצמבר 2024 ביחס לייזום תשלום בסיסי, ויום 6 ביוני 2026 ביחס לשירות ייזום תשלומים מתקדם.

טיטוט תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 425 – דוחות שנתיים ללקוחות התאגידים הבנקאיים

בטיטוט שפורסמה ביום 10 באפריל 2024 מוצע כי שיעור התשואה בתיק השקעות (פיקדון ניירות ערך), המנוהל על ידי מנהל התיקים עבור לקוח, ידווח ללקוח על ידי מנהל התיק ההשקעות, ולא על ידי התאגיד הבנקאי.

טיטוט תיקון הוראת ניהול בנקאי 414 – גילוי עלות שירותים בניירות ערך

בטיטוט שפורסמה ביום 10 באפריל 2024 מוצע כי תאגיד בנקאי ישלח ללקוח המחזיק פיקדון ניירות ערך בבנק, אחת לחצי שנה, הודעה בדבר שיעור ממוצע משוקלל של עמלות שנגבו מלקוחות התאגיד הבנקאי שמחזיקים פיקדונות ניירות ערך בשווי דומה לפיקדון ניירות הערך שמחזיק הלקוח.

תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 417 בנושא פעילות תאגיד בנקאי במערכת סגורה

ביום 20 במאי 2024 פורסם תיקון הוראה 417, המבטל את הדרישה להחזיר לחשבון המקור בתום תקופה כספים שהופקדו על ידי לקוח בתאגיד בנקאי בו לא מנוהלת פעילותו הבנקאית השוטפת, ומאפשר ללקוח להותיר את הכספים בתאגיד בנקאי כאמור לצורך הפקדתם לתקופה נוספת.

הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא פרסום שיעורי ריבית על פיקדונות ויתרות זכות בחשבון

ביום 20 במאי 2024 פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה הכוללת הנחיות למערכת הבנקאית בנוגע להצגת המידע על פיקדונות ועל יתרות זכות בחשבון. במסגרת ההוראה נקבעו כללים ומבנה אחיד להצגת המידע לציבור באופן שיסייע ללקוחות לבצע השוואה בין הצעות הערך של התאגידים הבנקאיים השונים, וכן נקבעה חובה להציע ללקוחות מנגנון חיפוש ביישומים הדיגיטליים שיאפשר להם לקבל מידע ממוקד ביחס לפיקדונות הנותנים מענה לצרכיהם. תחילת ההוראה ביום 1 באפריל 2025.

הוראות מתחום הצרכנות הבנקאית

טיוטת תיקון כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשס"ח-2008

בטיוטה שפורסמה ביום 10 באפריל מוצע לבצע מספר עדכונים: (א) עדכון הגדרת "עסק קטן" באופן המחריג מהגדרה קרנות הון סיכון ותאגיד המציג השקעה של קרן הון סיכון בסכום העולה על 5 מיליון ₪; (ב) הוספת סעיף המאפשר לתאגיד בנקאי להכניס לתוקף בקשת לקוח להצטרף לשירות מסלולי עמלות או לבטלו לפני תחילת חודש קלנדר; (ג) קביעה כי על תאגיד בנקאי להשיב חיוב ללקוח בתוך 5 ימים, במקרה של החזרת שיק מסיבה טכנית מחמת טעות; (ד) ביטול אפשרות התאגיד הבנקאי לגבות תשלום נוסף עבור תוספת עמודים במסגרת איתור מסמכים לבקשת לקוח; (ה) קביעת מחיר מקסימום לשירות "טיפול בבקשה להלוואה לדיור"; (ו) עדכון מבנה המחיר לעמלת "ערבות בנקאית המבוססת בפיקדון כספי ספציפי" לעמלה בסכום שקלי במקום עמלה שיעורית באחוזים משווי הפיקדון, וכן הוספת עמלה חדשה עבור שירות "ערבות בנקאית המבוססת בפיקדון כספי ספציפי לצורך הסכם שכירות לדירת מגורים"; (ז) הסדרת אופן גביית עמלת פירעון מוקדם בהלוואת משכנתא; (ח) הוספת שירות "כיסוי אוטומטי של יתרת חובה בחשבון מט"ח"; (ט) הטבות במחירי שירותים המוצעים בערוצי בנקאות בתקשורת.

יזמות בתחום הגברת התחרות

בהמשך למפורט בפרק [חוקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית בדוח ממשל תאגידי לשנת 2023](#), להלן פירוט הוראות בתחום זה, אשר פורסמו לאחר מועד החתימה על הדוח השנתי לשנת 2023. הוראות אלה צפויות להשפיע בשנים הקרובות על המערכת הבנקאית בישראל.

הצעת חוק השקעות משותפות בנאמנות (קרן כספית וקרן מועדים קבועים), התשפ"ד-2024

ביום 26 במרס 2024 פורסמה הצעת החוק לתיקון חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994 וחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשינוק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995, במטרה לאפשר השקת קרנות כספיות חדשות בעלות מאפיינים דומים יותר למאפייני הפיקדונות הכספיים (קרן בסיכון נמוך, תשואה צפויה מוערכת מראש ומועדים קבועים). ערוצי ההפצה של קרנות אלה יורחבו, כך שניתן יהיה להפיצן לא רק על ידי יועץ השקעות או משווק השקעות, באופן שיגדיל את נגישותן לכלל הציבור.

הודעת הממונה על התחרות על כוונתה להכריז, בכפוף לשימוע, על חמש הקבוצות הבנקאיות העיקריות כקבוצת ריכוז ועל כל אחד מהבנקים בהן כחבר בקבוצת ריכוז בענף סל השירותים הבנקאיים ללקוחות קמעונאיים

ביום 26 במרס 2024 הודיעה הממונה על התחרות כי בכוונתה להכריז, בכפוף לשימוע, על חמש הקבוצות הבנקאיות העיקריות (ובהן בנק לאומי לישראל בע"מ) כקבוצת ריכוז בענף סל השירותים הבנקאיים ללקוחות קמעונאיים (משקי בית ועסקים קטנים) ועל כל אחד מהבנקים בהן כחבר בקבוצת הריכוז, במסגרת סמכותה זו שוקלת הממונה להחיל על הבנקים הנ"ל הוראות בתחום הפיקדונות כמפורט להלן: (1) חובה להציע פיקדון כספי פריק, ללא תלות בחשבון העו"ש או בפעולות בנקאיות אחרות שמבצע הלקוח, וכן הנגשת קרן כספית ללקוחות הקמעונאיים כמוצר חוץ בנקאי דומה לפיקדון הבנקאי; (2) חובות הצגת מידע השוואתי ללקוח על מחירים וביצועי פיקדונות, לרבות מידע על קרן כספית; (3) חיוב להציע פיקדונות בתנאים דומים לגופים חוץ-בנקאיים שיבקשו לפעול כ"מרכזי כספים"; (4) חובת נידוד של פיקדונות.

הצעת חוק הבנקאות (רישוי) (תיקון מספר 31), התשפ"ד-2024

ביום 1 באפריל 2024 פורסמה הצעת החוק לפיה: (א) בנק בעל היקף פעילות בינוני (היקף נכסיו הוא בין 5% ל-10% משווי הנכסים של כלל הבנקים בישראל) לא ישלח בתאגיד שהוא סולק בעל היקף פעילות רחב (סולק אשר סלק 20% או יותר ממספר העסקאות בכרטיסי חיוב שנשלחו בישראל בידי סולקים או מסכום התמורה הכולל ששולם לספקים בישראל בידי סולקים בשנה); (ב) בנק בעל היקף פעילות בינוני לא יהיה בעצמו סולק בעל היקף פעילות רחב; (ג) אם בנק בעל היקף פעילות בינוני החזיק באמצעי שליטה בסולק בעל היקף פעילות רחב ובאופן פסיבי (בלי להגדיל את אחזקותיו באותו סולק), הפך לשולט באותו תאגיד, איסור השליטה לא יחול לגבי לתקופת זמן בת שנתיים, במהלכה יידרש למכור את אחזקותיו,

כך שלא יהיה שולט באותו סולק; (ד) בנק בעל היקף פעילות רחב (היקף נכסיו מעל 10% משווי הנכסים של כלל הבנקים בישראל) ששלט או שהחזיק אמצעי שליטה בחברת כרטיסי חיוב טרם יום 30 בינואר 2023, יהיה רשאי להמשיך ולשלוט או להחזיק אמצעי שליטה באותה חברה, עד תום שלוש שנים ותשעה חודשים מיום התחילה, קרי עד ליום 1 בנובמבר 2026. אם בתקופה האמורה פחת שיעור החזקותיו של הבנק באמצעי השליטה בחברה ל-40% או פחות, ו-25% לפחות מאמצעי השליטה בחברה הונפקו לציבור - עד תום ארבע שנים ותשעה חודשים מיום התחילה, קרי לעד יום 1 בנובמבר 2027; (ה) לבטל את האיסור על גוף מוסדי גדול לרכוש מבנק בעל היקף פעילות רחב ברכישה ראשונה אמצעי שליטה בחברת כרטיסי חיוב. (תיקון זה רלוונטי רק למכירת חברת כאל שעודנה בבעלות הבנקים דיסקונט והבינלאומי).

צעדים רגולטוריים עקב מלחמת "חרבות ברזל"

על רקע הימשכות מלחמת "חרבות ברזל" והשלכותיה על האוכלוסייה, המשק והכלכלה בישראל, ובתוך כך על משקי הבית והעסקים, קבעו הפיקוח על הבנקים ורגולטורים נוספים, שורה של צעדים רגולטוריים, ובהם התאמות, הקלות ודחיות מועדים בהוראות רגולטוריות שונות, במטרה להבטיח המשכיות עסקית ומתן שירותים רציף על ידי המערכת הבנקאית, בהתאמה למגבלות המצב הביטחוני, וכן לצורך הענקת הסיוע הנדרש ללקוחות המערכת הבנקאית, תוך רגישות מוגברת לצורכי הלקוחות והקשיים עמם הם מתמודדים. כמו כן אושרו בחקיקה הסדרים שונים שנועדו לתת מענה לצרכי המשק, אוכלוסיות מסוימות והציבור בעקבות המלחמה ולחלקם יש השפעה על פעילות הבנק. להלן עיקרי הצעדים האמורים:

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 251 בעניין התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם מלחמת "חרבות ברזל" (הוראת שעה)

בימים 16 באוקטובר 2023, 31 באוקטובר 2023, 21 בנובמבר 2023, 28 בדצמבר 2023 ו-7 בפברואר 2024 פורסמו התאמות שונות להוראות ניהול בנקאי תקין בעקבות המלחמה, שעמדו בתוקף עד ליום 31 במרס 2024 (למעט אם צוין אחרת). התאמות אלו פורטו בפרק [חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית בדוח ממשל תאגודי לשנת 2023](#).

ביום 31 במרס 2024 הוארך תוקפן של חלק מההתאמות, כמפורט להלן, עד ליום 30 ביוני 2024 (למעט אם צוין אחרת):

- הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311 בנושא "ניהול סיכון אשראי" - ניתנה ארכה נוספת של שלושה חודשים לקבלת דוח כספי עדכני מלווים (סך הכל שמונה עשר חודשים ממועד הדוח הכספי). כמו כן, הוארכה התקופה לקבלת נתונים כספיים חצי שנתיים מלווים בשלושה חודשים נוספים (סך הכל שנים עשר חודשים).
- הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 360 בנושא "רוטציה וחופשה רציפה" - אם משך הזמן המרבי שהגדיר התאגיד הבנקאי למילוי תפקיד רגיש על ידי מנהל או עובד פג עד 31 בדצמבר 2023, התאגיד הבנקאי רשאי להאריך את משך הזמן המרבי עד 30 ביוני 2024. הארכה לניצול חופשה רציפה בשנת 2023 שניתנה עד ליום 30 באפריל 2024 עומדת בתוקפה.
- הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 449 בנושא "פישוט הסכמים ללקוח" - ההוראה המחייבת קיום חובת גילוי נאות באמצעות טופס ייחודי לא תחול ביחס לבקשת לקוח לדחיית תשלומים במסגרת הסכם למתן אשראי, ככל שמדובר בדחיה לפי המתווה לסיוע ללקוחות הבנקים בהתמודדות עם השלכות מלחמת "חרבות ברזל".
- כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (גילוי נאות ומסירת מסמכים), התשנ"ב-1992 - לא תידרש חתימת לקוח לבקשת לקוח לדחיית תשלומים לפי המתווה לסיוע ללקוחות הבנקים בהתמודדות עם השלכות מלחמת "חרבות ברזל", ובלבד שתתקבל הסכמת הלקוח, לרבות בשיחה טלפונית מתועדת. בהלוואה לדיור של שני לווים או יותר - אם קיים קושי של אחד הלווים לחתום על מסמכי ההלוואה בשל מלחמת "חרבות ברזל", לא תידרש חתימתו של אותו לווה על מסמכי ההלוואה, ובלבד שניקטו הליכים מתאימים לזיהויו ותקבל הסכמתו המתועדת.
- הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 301 בנושא "דירקטוריון" - הקלה בעניין הארכת מועדים לאישור פרוטוקול ולהפצת טיוטת מסמך פירוט החלטות.
- הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיור" - נקבע פטור ממגבלות מסוימות למתן הלוואה לדיור ביחס להלוואה למטרת בניית מ"ד הפטורה מהיתר על פי תקנות התכנון והבנייה (עבודות ומבנים הפטורים מהיתר) (הוראת שעה - חרבות ברזל), התשפ"ד-2023, ושסכומה אינו עולה על 200,000 ש"ח. הפטור ניתן ביחס למגבלות הקבועות בסעיפים 5 עד 8 להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 - המגבלה על העמדת הלוואה לדיור בשיעור החזר מהכנסה העולה על 40%; המגבלה של 66.6% בשיעור הריבית המשתנה מתוך סך ההלוואה לדיור; המגבלה על תקופת פירעון סופי של מקסימום 30 שנה בהלוואה לדיור). ביום 7 בפברואר 2024 נקבע כי הפטור ממגבלות אלו יחול גם על הלוואה לשיפור מיגון בדירת מגורים (שסכומה אינו עולה על 200,000 ש"ח) כמפורט ברשימת פיקוד העורף; כמו כן נקבע פטור ביחס להגבלות אלו מהמגבלה על שיעור המימון (LTV), הקבועה בסעיף 4 להוראת ניהול בנקאי תקין 329. תוקף הפטורים - עד ליום 25 באוקטובר 2024. כמו כן, נקבע כי תאגיד בנקאי יהיה רשאי להעניק הלוואה לכל מטרה במשכון דירה (הלוואה לדיור שלא למטרת רכישת זכות במקרקעין), בשיעור מימון עד 70% במקום 50%, ובלבד שסכום ההלוואה שמעל שיעור מימון של 50% לא יעלה על 200,000 ש"ח.

- הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 350 בנושא "ניהול סיכונים תפעוליים" – תאגידים בנקאיים, שסוף התקופה המחזורית לביצוע סקר הפערים הרב שנתי בנושא סיכונים תפעוליים (סקר שהינו תהליך מתמשך של מפת הסיכונים התפעוליים של הבנק) שהם נדרשים לו הסתיים עד ליום 31 במרס 2024, יהיו רשאים להשלימו עד ליום 30 ביוני 2024.
- הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 357 בנושא "ניהול טכנולוגיית המידע" – תאגידים בנקאיים נדרשים לבצע סקר בטיחות עבור מערכות שבסיכון גבוה ומערכות בנקאות בתקשורת אחת לשמונה עשר חודשים. נקבע כי תתאפשר דחיה של המועד האחרון לעריכת הסקר ביחס למערכות כאמור שתקופת שמונה עשר החודשים מסתיימת לגביהן בפרק הזמן בו חלה הוראת השעה. הדחיה תתאפשר לפרק זמן של עד חצי שנה, אך לא יאוחר מיום 30 ביוני 2024. מנהל הסיכונים הראשי יידרש לאשר ולתעד את הדחיה, תוך שהוא מבטיח כי התאגיד הבנקאי יעשה מאמץ סביר לעריכת סקר אף קודם למועד האחרון האפשרי.

מתווה סיוע ללקוחות הבנקים בהתמודדות עם השלכות מלחמת "חרבות הברזל"

בהמשך למפורט בפרק [חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית בדוח ממשל תאגידי לשנת 2023](#), ביום 4 במרס 2024 פורסמה הודעה בדבר הארכה נוספת של מתווה סיוע ללקוחות הבנקים להקלה על נטל האשראי והעמלות בהתמודדות עם השלכות מלחמת "חרבות הברזל" למשך שלושה חודשים, החל מיום 1 באפריל 2024, ועל הרחבתו לאוכלוסיות נוספות החל מאותו מועד. בהתאם להודעה יתווספו לקבוצת הלקוחות במעגל הראשון תושבי שמונה ישובים בצפון, שהתקבלה החלטת ממשלה לפנות אותם, אך הם טרם פונו בפועל; חיילי מילואים שאושפזו בבית חולים לתקופה של שבעה ימים לפחות בשל פציעה שנגרמה להם במהלך המלחמה; ונפגעי מסיבת "פסיאדק" ונפגעי מפגש היערכות לפסטיבל "מידברן". תנאי המתווה בהתייחס לקבוצת הלקוחות במעגל הראשון יורחבו בחודשים אפריל-יוני באופן הבא: מתן פטור לחיילי מילואים מחיוב בריבית על יתרת החובה בחשבון העו"ש (ביחס ללקוח הנמצא ביתרת חובה ערב מועד פרסום מתווה זה) וזאת עד ליתרת חובה של 10,000 ש"ח למשך שלושה חודשים, בהתאם ליתרות החובה בפועל; מתן ההטבות להם זכאים חיילי מילואים מכח המתווה יעשה באופן יזום על ידי הבנק לתקופה של שלושה חודשים, ללא צורך באסמכתא.

מכתב המפקח על הבנקים בעניין מלחמת "חרבות ברזל" – הבהרות לגבי אופן יישום תקנות שיקים ללא כיסוי (סייגים לתחולת החוק), התשפ"ד-2023

ביום 2 באפריל 2024 פרסם המפקח מכתב לפיו בהמשך לתקנות שיקים ללא כיסוי (סייגים לתחולת החוק), התשפ"ד-2023, בהן נקבע, בין היתר, כי שיק שסורב בחשבונו של משרת מילואים או בן/ת הזוג במהלך התקופה הקבועה בתקנות (מיום 7 באוקטובר 2023 ועד ליום 21 בינואר 2024), ייגרע ממניין השיקים לעניין סעיף 2(א) לחוק שיקים ללא כיסוי, התשמ"א-1981. עוד נקבע בתקנות, כי המבקש את גריעת השיק יפנה לבנק, אלא אם כן התקיימות התנאים (שירות מילואים) הובאה לידיעת הבנק במסגרת פעולה אחרת. במכתב המפקח מובהר כי עצם יכולתו של הבנק לזהות את חשבון הלקוח כחשבון של חייל מילואים על בסיס מענקי מילואים שהוזרמו לחשבון ייחשב כמידע על שירות מילואים שהובא לידיעת הבנק במסגרת ביצוע פעולה אחרת. גריעה, הנובעת מזיהוי משרת המילואים כאמור בתקופה הקבועה בתקנות, תוחל באופן רטרואקטיבי ביחס לשיקים שסורבו בתקופה זו.

תכנוני הון ומדיניות חלוקת רווחים

במכתב מיום 16 במאי 2024 הורה המפקח לתאגידים הבנקאיים לשוב ולבחון את תכנון ההון, את מדיניות חלוקת הדיבידנדים וביצוע רכישות עצמיות של מניות לתקופה הקרובה, תוך שימת לב ליחסי ההון בפועל ולכריות ההוניות הנדרשות בתרחישים האפשריים השונים וזאת על רקע הימשכות המלחמה והמצב הגיאופוליטי הנוכחי.

הוראות הממונה על שיתוף בנתוני אשראי

תיקון הוראה מספר 201 בנושא דיווח על נתוני אשראי

בתיקון ההוראה מיום 9 בנובמבר 2023 נקבע כי פיגור בתשלום חוב למקור מידע פיננסי ידווח למאגר רק לאחר 60 יום (חלף 30 יום) מהמועד שבו נוצר הסכום שלא שולם, וזאת ביחס לדיווחים עבור חודשים אוקטובר ונובמבר 2023. נוכח התמשכות המלחמה הוארך התיקון ביחס לדיווחים עד חודש יוני 2024.

צעדים שפורסמו על ידי גופים נוספים וחקיקה ייעודית

לתיאור של צעדים רגולטוריים שפורסמו בתקופת הדוח לפני מועד החתימה על הדוח הכספי לשנת 2023 ראה פרק [חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית בדוח ממשל תאגידי לשנת 2023](#).

נושאים נוספים

חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי (תיקון מספר 4 - הוראת שעה - נגיף הקורונה החדש) (תיקון מספר 2), התשפ"ג-2023
 בהמשך למפורט בפרק [חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית בדוח ממשל תאגודי לשנת 2023](#), תיקון מספר 4 לחוק קובע מסלול ייעודי לטיפול בחובות של חייבים (תאגידיים ויחידים) שנפגעו ממשבר הקורונה, המאפשר לחייב, בין היתר, להגיע להסדר חוב מוסכם כחלופה להליכי חדלות פירעון מלאים. ביום 21 במרס 2023 הוארך תוקפו של התיקון האמור בשנים עשר חודשים נוספים, עד ליום 17 במרס 2024. ביום 14 במרס 2024 פורסם כי הוארך תוקפו של התיקון פעם נוספת, עד ליום 17 בדצמבר 2024.

דירוג האשראי

להלן דירוג האשראי והתחזית של המדינה והבנק ליום 27 במאי 2024

קצר טווח	תחזית	ארוך טווח	דירוג חברת	
P-2	negative	A2	Moody's	מדינת ישראל
A-1	negative	A+	S&P	
F1+	negative	A+	Fitch	
P-2	negative	A3	Moody's	בנק לאומי: מט"ח
A-2	negative	A-	S&P	
F1+	negative	A	Fitch	
F1 (xgs)	negative	A-	Fitch	
A-1+	negative	AAA	S&P מעלות	דירוג מקומי (בישראל)
P-1	stable	Aaa	מידרוג	

להלן התפתחות דירוג האשראי ותחזית הדירוג של הבנק מה-1 בינואר 2024 ועד ליום 27 במאי 2024

ב-13 בפברואר 2024 סוכנות הדירוג Moody's הודיעה כי בעקבות הורדת דירוג מדינת ישראל מדירוג A1 לדירוג A2 עם תחזית שלילית, הסוכנות מורידה גם את דירוג הפיקדונות לטווח ארוך ל-A3 ולטווח קצר ל-P-2 של הבנק ושל בנקים ישראלים נוספים, וכן את דירוג ה-CRR של הבנק ושל בנקים ישראלים נוספים ל-A2, עם תחזית שלילית.

ב-6 באפריל 2024 סוכנות הדירוג Fitch הודיעה כי בעקבות הסרת דירוג מדינת ישראל מרשימת מעקב שלילית (RWN), הסירה את דירוג ה-IDR של הבנק לטווח ארוך מרשימת מעקב שלילית, ואישררה את הדירוג לטווח ארוך ברמת A ולטווח קצר ברמת F1+, אופק שלילי.

ב-2 במאי 2024 סוכנות הדירוג S&P הודיעה כי בעקבות הורדת דירוג מדינת ישראל מדירוג AA-/A-1+ לדירוג A+/A-1 עם תחזית שלילית, הסוכנות מורידה את הדירוג (הארוך והקצר) של הבנק ושל בנקים ישראלים נוספים מ-A-/A-2 ל-A-1 עם תחזית שלילית.

ב-2 במאי 2024 סוכנות הדירוג S&P מעלות הודיעה כי בעקבות הורדת דירוג מדינת ישראל מדירוג AA-/A-1+ לדירוג A+/A-1 עם תחזית שלילית, הסוכנות הורידה את תחזית הדירוג של הבנק ושל בנקים ישראלים אחרים לשלילית מיציבה ואישררה את דירוג הבנק.

להערכת הבנק ירידה בדירוג האשראי של מדינת ישראל (ב-notch אחד) על ידי אחת ואף כמה מחברות הדירוג המדרגות את מדינת ישראל, לא תשפיע על יחסי הלימות ההון של הבנק.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות^(א) וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס					
2023			2024		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ^(ב)	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ^(ב)
באחוזים	במיליוני ש"ח		באחוזים	במיליוני ש"ח	
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור ^(א)					
5.89	5,528	375,306	5.76	5,942	412,809
בישראל					
7.03	114	6,490	8.26	175	8,476
מחוץ לישראל					
5.91	5,642	381,796	5.81	6,117	421,285
סך הכל ^(א)					
אשראי לממשלה					
3.78	10	1,057	4.89	19	1,555
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
3.78	10	1,057	4.89	19	1,555
סך הכל					
פיקדונות בבנקים					
4.19	167	15,928	3.97	137	13,804
בישראל					
-	-	227	-	-	230
מחוץ לישראל					
4.13	167	16,155	3.90	137	14,034
סך הכל					
פיקדונות בבנקים מרכזיים					
3.87	1,073	110,987	4.45	1,079	96,980
בישראל					
5.26	1	76	-	-	-
מחוץ לישראל					
3.87	1,074	111,063	4.45	1,079	96,980
סך הכל					
ני"ע שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר					
4.09	34	3,328	4.90	28	2,284
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
4.09	34	3,328	4.90	28	2,284
סך הכל					
אג"ח לפדיון וזמינות למכירה ^(ד)					
2.75	621	90,382	4.11	1,325	128,895
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
2.75	621	90,382	4.11	1,325	128,895
סך הכל					
אג"ח למסחר ^(ד)					
2.74	24	3,505	3.62	122	13,485
בישראל ^(ה)					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
2.74	24	3,505	3.62	122	13,485
סך הכל					
4.99	7,572	607,286	5.20	8,827	678,518
סך כל הנכסים נושאי ריבית					
6,194			6,251		
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
71,128			67,119		
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ^(ה)					
7,572			8,827		
684,608			751,888		
סך כל הנכסים					
סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים לפעילות מחוץ לישראל					
6.77	115	6,793	8.04	175	8,706

ראה הערות בעמוד 227.

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס					
2023			2024		
שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
באחוזים		במיליוני ש"ח	באחוזים		במיליוני ש"ח
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור					
3.58	3,226	360,427	4.18	4,565	436,616
בישראל					
3.24	929	114,674	3.70	1,284	138,710
לפי דרישה					
3.74	2,297	245,753	4.41	3,281	297,906
לזמן קצוב					
-	-	19	-	-	-
מחוץ לישראל					
-	-	19	-	-	-
לפי דרישה					
-	-	-	-	-	-
לזמן קצוב					
3.58	3,226	360,446	4.18	4,565	436,616
סך הכל					
פיקדונות הממשלה					
1.64	1	244	3.42	1	117
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
1.64	1	244	3.42	1	117
סך הכל					
פיקדונות מבנקים מרכזיים					
0.07	3	16,916	0.78	21	10,805
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
0.07	3	16,916	0.78	21	10,805
סך הכל					
פיקדונות מבנקים					
1.67	21	5,020	2.18	64	11,762
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
1.67	21	5,020	2.18	64	11,762
סך הכל					
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר					
6.03	67	4,441	5.04	151	11,978
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
6.03	67	4,441	5.04	151	11,978
סך הכל					
אגרות חוב					
4.55	326	28,676	3.22	258	32,072
בישראל					
-	-	-	-	-	-
מחוץ לישראל					
4.55	326	28,676	3.22	258	32,072
סך הכל					
3.51	3,644	415,743	4.02	5,060	503,350
סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית					
			176,423		
פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית					
			1,695		
זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
			42,375		
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽¹⁾					
3,644			630,913		
סך כל ההתחייבויות					
			5,060		
סך כל האמצעים ההוניים					
			58,430		
סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים					
3,644			684,608		
1.48			1.18		
פער הריבית					
תשואה נטו⁽¹⁾ על נכסים נושאי ריבית					
2.54	3,813	600,493	2.15	3,592	669,812
בישראל					
6.77	115	6,793	8.04	175	8,706
מחוץ לישראל					
2.59	3,928	607,286	2.22	3,767	678,518
סך הכל					
סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילות מחוץ לישראל					
-	-	19	-	-	-

ראה הערות [בעמוד 227](#)

חלק ג' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס					
2023			2024		
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾ ריבית
באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים	באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים
מטבע ישראלי צמוד מדד					
6.66	995	59,745	3.83	635	66,320
(4.93)	(332)	26,923	(2.24)	(166)	29,619
1.73			1.59		
מטבע ישראלי לא צמוד					
5.00	5,530	442,397	5.48	6,688	488,021
(2.97)	(2,094)	281,620	(3.88)	(3,325)	343,052
2.03			1.60		
מטבע חוץ					
3.79	932	98,351	4.60	1,329	115,471
(4.55)	(1,218)	107,181	(4.80)	(1,569)	130,679
(0.76)			(0.20)		
סך פעילות בישראל					
4.97	7,457	600,493	5.17	8,652	669,812
(3.51)	(3,644)	415,724	(4.02)	(5,060)	503,350
1.46			1.15		

ראה הערות [בעמוד 227](#).

חלק ד' - ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

2024 לעומת 2023		
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
שינוי נטו	שינוי ^(ח)	שינוי נטו
מחיר	מחיר	מחיר
במיליוני ש"ח		
נכסים נושאי ריבית		
אשראי לציבור		
414	(126)	540
בישראל		
61	20	41
מחוץ לישראל		
475	(106)	581
סך הכל		
נכסים נושאי ריבית אחרים		
781	446	335
בישראל		
(1)	(1)	-
מחוץ לישראל		
780	445	335
סך הכל		
1,255	339	916
סך כל הכנסות הריבית		
התחייבויות נושאות ריבית		
פיקדונות הציבור		
1,339	542	797
בישראל		
-	-	-
מחוץ לישראל		
1,339	542	797
סך הכל		
התחייבויות נושאות ריבית אחרות		
77	(8)	85
בישראל		
-	-	-
מחוץ לישראל		
77	(8)	85
סך הכל		
1,416	534	882
סך הכל הוצאות הריבית		

הערות:

- (א) הנתונים בלוחות אלה ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (ב) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים, ולפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, חברות בנות בחו"ל על בסיס יתרות לתחילת הרבעונים.
- (ג) לפני ניכוי היתרה הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (ד) מהיתרה הממוצעת של אג"ח למסחר ושל אג"ח זמינות למכירה נוכתה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר וכן של רווחים/הפסדים בגין אג"ח זמינות למכירה הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן" בגין אג"ח שהועברו מהתיק הזמין למכירה בסך של (3,241) מיליון ש"ח (31 במרס 2023 - (3,520) מיליון ש"ח).
- (ה) לרבות יתרות מאזניות של מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית, נכסים לא כספיים ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (ו) לרבות יתרות מאזניות של מכשירים נגזרים והתחייבויות לא כספיות.
- (ז) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו, לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
- (ח) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר מחושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.
- (ט) עמלות לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2024 בסך 89 מיליון ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית מאשראי לציבור (עמלות לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2023 בסך 99 מיליון ש"ח).
- (י) מזה הכנסות ריבית בסך של 6 מיליון ש"ח בגין אגרות חוב שסווגו כניירות ערך למסחר משום שהבנק בחר למדוד אותן לראשונה בהתאם לחלופת השווי הוגן, למרות שהן לא נרכשו למטרות מסחר.

מילון מונחים

מונח	הגדרה
א	
אובליגו	מייצג את סך החבות שהועמדה ללקוח ומהווה את החבות הכוללת לבנק.
איגוח	פעולה של הפיכת הלוואות ואשראי בנקאי להלוואה ארוכת טווח, באמצעות אגרות חוב.
אירוע קיברנטי (סייבר)	אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכות מחשוב ו/או מערכות ותשתיות משובצות מחשב על ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לתאגיד הבנקאי) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר לרבות ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא בוצע נזק בפועל.
אנשים פרטיים	יחידים שאינם תאגידים (רשומים או לא רשומים) ואינם עוסקים בפעילות עסקית. אנשים פרטיים מוגדרים בהתאם להוראות בנק ישראל כך שבקטגוריה זו נכללות הלוואות ליחידים שאינן למטרות עסקיות אשר מסווגים לענף משק אנשים פרטיים בהתאם להגדרות אחידות של הלמ"ס לרבות משקי בית ובנקאות פרטיות.
ארגון מחדש של חוב בעייתי	חוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של החייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב או בדרך של קבלת נכסים אחרים.
אשראי on call	אשראי שניתן למספר ימים ונפרע על פי קריאה בהתאם לתנאי ההסכם בין הבנק ללקוח.
אשראי בהשגחה מיוחדת	אשראי בהשגחה מיוחדת מאזני הוא אשראי אשר מתקיימות לגביו חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב מיוחדת של הנהלת התאגיד. אשראי חוץ מאזני מסווג כאשראי בהשגחה מיוחדת אם מימוש ההתחייבות התלויה בגין הסעיף הינו ברמת "אפשרי" וכן אם החובות, שיתכן שיוכרו כתוצאה מהתממשות התלויה, ראויים לסיווג בקטגוריה זו.
אשראי דוקומנטרי מותנה - SBLC	אשראי דוקומנטרי מותנה הוא ערבות בנקאית בניסוח של אשראי דוקומנטרי מסחרי, אשר מטרתו העיקרית היא להבטיח ביצוע תשלום. אשראי דוקומנטרי מותנה דומה לערבות בכך שהוא מהווה התחייבות של בנק לשלם את הסכום הנקוב בו כנגד מסמך דרישת תשלום מהמוטב, בעוד שלאשראי דוקומנטרי מסחרי בו נדרשת הצגת מסמכים שונים על מנת להפוך את התחייבות הבנק למוחלטת.
אשראי נחות	אשראי אשר מוגן באופן שאינו מספק על ידי השווי הנוכחי המבוסס ויכולת התשלום של החייב או של הביטחון ששועבד, אם קיים. לסיכון אשראי מאזני שסווג כאמור, קיימת חולשה או חולשות מוגדרות היטב, אשר מסכנות את מימוש החוב. אשראי אשר מוכרת בגינו הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי יסווג כנחות כאשר הוא הופך לחוב בפיגור של 90 יום או יותר.

מונח	הגדרה
<p>אשראי לא צובר</p> <p>אשראי מאזני הנבחן על בסיס פרטני, ואשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים, צפוי שהתאגיד הבנקאי לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו (תשלומי קרן וריבית) לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. חוב הנבחן על בסיס פרטני יסווג כלא צובר בכל מקרה כאשר קרן או ריבית מצויים בפיגור של 90 ימים רצופים או יותר, למעט אם החוב מובטח היטב וכן מצוי בהליכי גביה.</p> <p>אשראי חוץ מאזני מסווג כאשראי לא צובר אם מימוש ההתחייבות התלויה בגין הסעיף הינו ברמת "אפשרי" וכן אם החובות, שיתכן שיוכרו כתוצאה מהתממשות ההתחייבות התלויה, ראויים לסיווג בקטגוריה זו.</p> <p>בנוסף, חוב לא צובר ייחשב גם חוב שנבחן פרטנית ואשר תנאיו שונו בשל ארגון מחדש של חוב בעייתי.</p>	
<p>ב</p> <p>באזל 2/באזל 3</p> <p>הוראות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים (BCBS), העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם. הוראות ועדת באזל מהווים קנה מידה (benchmark) לסטנדרטים מובילים שנועדו להבטיח יציבות של מוסדות פיננסיים.</p>	
<p>ה</p> <p>הון עצמי רובד 1</p> <p>הון על בסיס מתמשך - going concern capital. הון עצמי רובד 1 כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות הבנק בתוספת חלק מהזכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו (זכויות מיעוט) ובניכוי מוניטין, נכסים בלתי מוחשיים אחרים, והתאמות פיקוחיות וניכויים נוספים, והכל כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי", ובכפוף להוראות המעבר שבהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר".</p>	
<p>הון פיקוחי</p> <p>הון המשמש לחישוב יחס הלימות הון של הבנק ויחסים רגולטוריים נוספים (כגון: יחס מינוף, ריכוזיות אשראי ועוד). רכיבי הון חשבונאי ומכשירי הון פיקוחי כשירים נוספים (כגון כתבי התחייבות נדחים הכשירים להיכלל כהון רגולטורי).</p>	
<p>הון רובד 2</p> <p>שכבת הון הנכללת בחישוב ההון הרגולטורי הכשיר. הון רובד 2 הינו הון נחות יותר (gone concern capital) והוא כולל בעיקר מכשירי הון כשירים שהונפקו על ידי הבנק בעבר אשר נכללים בהון זה בהתאם להוראות המעבר ליישום הוראות באזל 3 וכן מכשירי הון החדשים הכשירים שמהווים ההון המותנה (contingent convertible - CoCo) שהונפקו על ידי הבנק ושיומרו למניות הבנק בקרות אירוע מוכן (point of non viability). בנוסף, במסגרת הון זה נכללים פריטים כגון: יתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס עד לתקרה של 1.25% מסך נכסי סיכון האשראי.</p>	
<p>ההיקף הצפוי של חשיפתו של צד נגדי בעת כשל אשראי.</p>	<p>החשיפה בעת הכשל EAD - (Exposure At Default)</p>

הגדרה	מונח
<p>הסכמי ריפוי אלה הם הסכמים לרכישה או למכירת נייר ערך תמורת מזומנים או ניירות ערך כאשר בעת העסקה מסכימים המוכר והקונה לבצע עסקה חוזרת, הפוכה מזו שבוצעה לראשונה, במועד ובמחיר מוסכמים מראש.</p>	<p>הסכמי רכש/מכר חוזר (Repurchase agreement or reverse repurchase)</p>
<p>הפרשה שנקבעת לגבי כל חוב שנבחן פרטנית, למעט הלוואות לדיור (ובכלל זה כל חוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי וכפוף לבחינה פרטנית בהתאם למדיניות הבנק). סכום ההפרשה נאמד בהתאם לתזרים המזומנים הצפוי המהווה בשיעור הריבית האפקטיבית המקורית של החוב או כאשר החוב מוגדר כחוב מותנה ביטחון או כאשר צפויה תפיסת נכס, בהתאם לשווי הוגן של הביטחון בניכוי עלויות מימוש ותוך הפעלת מקדמי ביטחון זהירים. לצורך קביעת ההפרשה הנאותה, הבנק בוחן באופן שוטף ובהתאם לנהלים את הלוויים הרלוונטיים.</p>	<p>הפרשה פרטנית</p>
<p>הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי מיושמת עבור קבוצות גדולות של חובות קטנים יחסית והומוגניים, וכן בגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם לא צוברים. ההפרשה הקבוצתית בגין מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני, תוך התחשבות באומדני הבנק ביחס לסבירות הניצול של הפריטים החוץ מאזניים השונים.</p>	<p>הפרשה קבוצתית</p>
<p>סך חשיפות האשראי של הבנק כלפי הלווה או קבוצת לוויים שכוללת אשראי באחריות הבנק, השקעה בניירות ערך של הלווה, התחייבויות התאגיד הבנקאי לשלם כסף על חשבון הלקוח (לרבות ערבויות ואשראי תעודות) ועסקאות בנגזרים מעבר לדלפק (OTC). חבות מחושבת בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 של הפיקוח על הבנקים.</p>	<p>ח חבות</p>
<p>פיגור של חוב נקבע בהתייחס לתנאי הפירעון החוזיים שלו. החוב נמצא בפיגור אם הוא (כולו או חלקו) לא נפרע תוך 30 יום מהמועד שנקבע לפירעון. לעניין זה, חוב בחשבון עובר ושב ייחשב כחוב בפיגור, אם חריגות ממסגרות אשראי מאושרות לא תיפרענה תוך 30 יום ממועד היווצרותן או אם בתוך מסגרת האשראי לא נזקפו לזכות אותו חשבון סכומים עד לכדי כיסוי החוב תוך תקופה שנקבעה על ידי הנהלת הבנק.</p>	<p>חוב בפיגור</p>
<p>מתחלקים לחוזי רכש (CALL) ולחוזי מכר (PUT). חוזה רכש הוא הזכות לקנות כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופית) תאריך מסוים. חוזה מכר הוא הזכות למכור כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופית) תאריך מסוים.</p>	<p>חוזה אופציה</p>
<p>כל חישוב הנותן ביטוי לתנאי אי וודאות, כלומר, מותאם לסיכון. לדוגמא, משקף את ניסיון העבר והערכת ההנהלה לגבי מועדי הפרישה הצפויים של עובדי הבנק וההטבות הצפויות עם הפרישה, המיוחסות ליניארית על פני תקופת העבודה הצפויה.</p>	<p>חישוב אקטוארי</p>

מונח	הגדרה
<p>חשיפות חוץ מאזניות</p>	<p>חשיפות אלו נובעות ממחויבות שנטל הבנק כלפי הלווים שלו אך לתאריך הדיווח טרם מומשו/נוצלו על ידי הלווים ולאור זאת חשיפות אלו טרם באות לידי ביטוי ברישום נכס או התחייבות מאזנית. דוגמאות לחשיפות אלו הן, בין היתר:</p> <ul style="list-style-type: none"> • התחייבויות למתן אשראי שטרם נוצלו; • מסגרות אשראי לא מנוצלות; • התחייבויות בהתאם להסכמי ערבות; • התחייבויות בהתאם לאישור עקרוני המחייב את הבנק לשמור על ריבית לתקופה מסוימת. • ועוד.
<p>חשיפת בסיס הצמדה ושער חליפין</p>	<p>החשיפה לסיכון הבסיס מתבטאת בהפסד שעלול להתרחש כתוצאה משינויים במדד המחירים ובשערי החליפין, עקב ההפרש בין שווי הנכסים להתחייבויות, כולל השפעת העסקאות העתידיות, בכל אחד ממגזרי ההצמדה. החשיפה לסיכונים הבסיס נמדדת כאחוז מההון החשוף של הקבוצה. ההון החשוף ברמת הבנק, כולל את ההון העצמי ועתודות מסוימות, בניכוי נכסים קבועים והשקעות בחברות מוחזקות.</p>
1	
<p>יחס הלימות ההון</p>	<p>יחס בין ההון הרגולטורי הכשיר שברשות הבנק לבין נכסים משוקללים בסיכון בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי אשר חושבו בהתאם להוראות בנק ישראל ומשקפים את הסיכון הנשקף מהחשיפות בהם נוקט הבנק במהלך הפעילות.</p>
<p>יחס כיסוי נזילות</p>	<p>יחס כיסוי הנזילות הינו יחס הבוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצורכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה בהתאם לתרחיש הגלום בהוראה.</p>
<p>יחס מימון יציב</p>	<p>יחס מימון יציב נטו נועד לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך באמצעות דרישה מתאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב בהתאם להרכב נכסיהם ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. היחס מגביל הסתמכות יתר של התאגידים הבנקאיים על מימון סיטונאי קצר טווח. המדידה הן במאוחד והן בסולו מתבצעת אחת לרבעון והדרישה לעמוד ביחס של 100%.</p>
<p>יחס מינוף</p>	<p>מוגדר כמדידת ההון (המונה) מחולק במדידת החשיפה (המכנה), כאשר היחס מבוטא באחוזים.</p>
כ	
<p>כתבי התחייבות נדחים</p>	<p>כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבות אחרים מאותו סוג.</p>

הגדרה	מונח
<p>מבנים שהוקמו במטרה להעביר לבעלי האג"ח תזרימים הנובעים ממכשירים/נכסים אחרים. לצורך כך, מוקמת חברה ייעודית (Entity SPE - Special Purpose) שקולטת את הנכסים היוצרים תזרים מזומנים שמועבר על ידי יוצרם (originator) ומסיטה את תקבולי תזרים המזומנים המסויים ממנה אל בעלי האג"ח זאת בהתאם למבנה שמוסכם עם בעלי האג"ח לפי סדר הקדימויות הגלום בסדרות האג"ח השונות (tranche). המחאת הזכויות כאמור יוצרת מבנה משפטי שבו נושי ה-SPE לא יוכלו לרדת לנכסי הישות המעבירה וגם לא יהיו חשופים לסיכונים הגלומים מפעילויות האחרות של הישות, וכי כל מהותה של ה-SPE היא קבלת תקבולי תזרים המזומנים המדובר והעברה לבעלי האג"ח.</p>	מ מבני איגוח
<p>הבנק נעזר במודל ההון הכלכלי, המתבסס על דירוגי הלווים, על מנת להעריך את סיכון האשראי ברמת המכלול של תיק האשראי ובחתיכים שונים מתוכו.</p>	מודל ההון הכלכלי
<p>נגזרים משובצים הינם מכשירים נגזרים, אשר משובצים (embedded) במסגרת חוזים ומכשירים פיננסיים אחרים או חוזים מסחריים לרכישה או מכירה של מוצרים ושירותים (חוזים אלו מכונים בספרות החשבונאית כ"חוזים מארחים" (Host Contract).</p> <p>הטיפול החשבונאי מבוצע בהתאם למהות הכלכלית של הפריטים והעסקאות ולא בהתאם לצורתם המשפטית ולאור זאת, מכשירים נגזרים משובצים שעל פי מאפיינים כלכליים אינם קשורים באופן ברור והדוק לחוזה המארח מופרדים ממנו לצורכי המדידה בספרי הבנק.</p>	מכשירים נגזרים משובצים (Embedded Derivative)
<p>מניות המוחזקות במישרין על ידי החברה עצמה. ממניות אלה נשללו הזכויות בהון ובהצבעה בחברה.</p>	מניות רדומות
<p>המרווח בין מחיר הרכישה ומחיר המכירה המוצעים. זהו למעשה ההבדל בין המחיר הגבוה ביותר שקונה מוכן לשלם עבור נכס והמחיר הנמוך ביותר בו מוכר מוכן למכור אותו.</p>	מרווח Bid-Ask
<p>משך חיים ממוצע (מח"מ) נמדד בשנים ומשקלל את תשלומי הריבית התקופתיים של המכשיר הפיננסי לאורך חייו עד לפדיון הסופי.</p>	משך חיים ממוצע (מח"מ)
<p>חוזה המעביר סיכון אשראי מקונה למוכר. נגזרי אשראי יכולים ללוש צורות שונות כמו: אופציות להגנה על כשל אשראי, שטר לכיסוי חלקי של סיכון האשראי, SWAP לכיסוי מלא של הסיכון וכו'.</p>	נגזר אשראי
<p>הקצאת הון מזערי כנגד סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים תפעוליים, בשיטה הקושרת את היקף החשיפות לסיכונים השונים לדרישת ההון הרגולטורית. הוראות נדבך 1 שנקבעו על ידי ועדת באזל אומצו במסגרת הוראות נוהל בנקאי תקין מספר 201 עד 209 והם קובעים שיטה פיקוחית לחישוב נכסים משוקללים בסיכון ואופן החישוב של דרישות ההון בגין נכסי סיכון כאמור.</p>	נדבך 1
<p>ניהול נכסי בנק והתחייבויותיו במגמה ליצור הקבלה מתאימה ביניהם ולהכביר את הונו של הבנק בטווח הארוך, לטובת בעלי מניותיו.</p>	ניהול נכסים והתחייבויות - ALM

מונח	הגדרה
נכסים משוקללים בסיכון או נכסי סיכון (RWA)	נכסי סיכון משקפים חשיפה מאזנית וחוז' מאזנית שנוצרת בגין פעילויות הבנק, משוקללת בסיכון המיוחס לה בהתאם להוראות נוהל בנקאי תקין מספר 203 עד 209 בכל הקשור לסיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי. נכסי סיכון כאמור נועדו לשקף את הסיכון המשוקלל בגינו נדרש הבנק להחזיק דרישת ההון הרגולטורי במסגרת הדרישות להלימות ההון. מאית של אחוז אחד המשמש כמודד לגבי שיעורי ריבית.
נקודת בסיס - BP	
סיכון אשראי	סיכון האשראי הינו סיכון של הבנק להפסד כתוצאה מהאפשרות שלווה/צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי התאגיד הבנקאי, כפי שסוכמו.
סיכון ה-Conduct (התנהלות מול לקוחות)	סיכון ה-Conduct (התנהלות מול לקוחות) הינו הסיכון שהתנהלות מול הלקוחות אשר אינה הוגנת, שקופה ומתאמת לצרכיו תוביל להפסדים כתוצאה מנזקים משפטיים, קנסות או נזקי מוניטין.
סיכון נזילות	סיכון הנזילות הוא הסיכון הנוצר בשל אי הוודאות ביחס לאפשרות לגיוס מקורות ו/או למימוש נכסים, באופן בלתי צפוי ותוך פרק זמן קצר, מבלי שיגרם הפסד מהותי.
סיכון תפעולי	סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. הגדרה זו כוללת סיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי וסיכון תדמיתי.
סיכון שיורי	הסיכון השיורי, הוא הסיכון שנשאר אחרי שיוך כל הסיכונים הספציפיים. לדוגמה: כאשר אדם רוכש נכס, הוא נחשף לחבילה של סיכונים שונים. רבים מהסיכונים הללו אינם ייחודיים לנכס שנרכש, אלא משקפים תרחישים רחבים יותר, כמו למשל עלייה או ירידה של מניות, העלאה או הורדה של שערי ריבית או שינוי קצב הצמיחה בכלכלה או בתעשייה מסוימת. ניתן לצמצם את החשיפה אליו באמצעות גיוון.
סיכוני בסיס	סיכון הבסיס, אשר מתבטא בהפסד שעלול להתרחש כתוצאה משינויים במדד המחירים ובשערי החליפין, עקב ההפרש שבין שווי הנכסים להתחייבויות, כולל השפעת העסקאות העתידיות, בכל אחד ממגזרי ההצמדה.
סיכוני ריבית	סיכון להפסד או לירידת ערך כתוצאה משינויים בשערי הריבית במטבעות השונים.
סיכון אסטרטגי	סיכון עסקי הכולל את ההשלכות הנוכחיות והעתידיות על הון, רווחים, מוניטין או מעמד הנובעים מהחלטות עסקיות שגויות, מיישום בלתי נאות של החלטות או מהעדר תגובה לשינויים ענפיים, כלכליים, רגולטורים וטכנולוגים.
סיכון מוניטין	הסיכון שפרסום או גילוי ציבורי של עסקה או נוהג הקשור ללקוחות, כמו גם תוצאות עסקיות ואירועים הקשורים לקבוצה, ישפיע באופן שלילי על אמון הציבור בקבוצה או יגרמו לירידה בבסיס הלקוחות או יגררו עלויות משפטיות גבוהות או ירידה בהכנסות.

מונח	הגדרה
סיכוני שוק	סיכון שוק מוגדר כסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוץ מאזניות הנובע משינוי בשווי הוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי שוק (שינוי ברמת מחירים בשווקים שונים, תנודתיות בשיעורי ריבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי מניות וסחורות ומדדים כלכליים נוספים).
סינדיקציה	עסקה שבה מספר מלווים חולקים מתן הלוואה ללווה יחיד, אך כל מלווה מעמיד הלוואה בסכום מסוים ללווה ויש לו את הזכות להיפרע ממנו. לעיתים קרובות, קבוצות של מלווים מממנות יחד אותן הלוואות כאשר הסכום שהועמד גדול יותר מהנכונות של מלווה יחיד כלשהו להלוות.
ע	
עלות ריבית	מרכיב הריבית שמוקצה לשנה שוטפת ומסווג כחלק מהוצאות אחרות.
עלות שירות	כל מרכיבי עלות ההטבה לעובדים המוקצים לתקופה מסוימת.
ר	
רווח בסיסי למניה	הרווח הבסיסי למניה יחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי מניות רגילות של החברה האם (המונה), בממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות הקיימות במחזור (המכנה) במהלך התקופה.
רווח מדולל למניה	חלוקת הרווח או ההפסד המיוחס לבעלי המניות הרגילות של החברה האם, בממוצע המשוקלל של מספר המניות הקיימות במחזור, בהתחשב בהשפעת כל המניות הרגילות הפוטנציאליות המדוללות.
רווח/הפסד אקטוארי	בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף השנה של תכניות פנסיה להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.
ריבית העוגן	ריבית הנקבעת לפי בסיס אובייקטיבי חיצוני היינו, שלתאגיד לא תהיה השפעה ישירה בקביעתה, על פי נוסחה קבועה מראש.
ש	
שווי הוגן	ערך המשקף את המחיר שלפיו ניתן לממש את הנכס הפיננסי או להעביר את ההתחייבות הפיננסית בעסקה בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון. שווי זה נקבע בהתאם להיררכיית השווי ההוגן שנקבעה בתקינה החשבונאית: <ul style="list-style-type: none"> רמה 1 - שווי שנקבע בהתאם למחירים הנצפים בשוק; רמה 2 - שווי שמוערך תוך שימוש בנתונים נצפים; רמה 3 - שווי המוערך תוך שימוש בטכניקות הערכה שכוללות גם נתונים לא נצפים.
שוק פעיל	שוק בו עסקאות בנכס או בהתחייבויות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים על מנת לספק מידע על התמחור על בסיס שוטף.
שיעור התשואה הפנימי (שת"פ)	מדד לבחינת כדאיות ביצוע השקעות. המדד מצביע על יעילותה ואיכותה של השקעה ספציפית לעומת ערך נוכחי נקי המצביע על ערכה וגודלה. שיעור התשואה הפנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים מהמכשיר הפיננסי אל היתרה המאזנית בדוח הכספי.

מונח	הגדרה
שיעור התשואה להון	היחס בין התשואה של עסק (רווח נקי) לבין ההון העצמי שלו. שיעור זה מודד את יכולות הבנק ביצירת רווחים מהנכסים נטו, וממחיש עד כמה יעיל הבנק בניצול השקעות נוספות ליצירת גידול בהכנסותיו. התשואה להון בבנקים מתבטאת ביחסים אלה: <ul style="list-style-type: none"> • רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בניכוי דיבידנד למניות בכורה שלא נרשם כהוצאה ברווח והפסד והוכרז בתקופת הדיווח בלבד מחולק בהון עצמי ממוצע; • רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בניכוי דיבידנד למניות בכורה שלא נרשם כהוצאה ברווח והפסד והוכרז בתקופת הדיווח בלבד מחולק בהון עצמי ממוצע בניכוי יתרה ממוצעת של מניות בכורה שנכללו בהון העצמי.
ת תאגיד עזר	תאגיד שאינו עצמו תאגיד בנקאי שעיסוקיו הם רק בתחום הפעולה המותר לתאגיד בנקאי השולט בו, למעט עיסוקים שהתייחדו לתאגידים בנקאיים בהתאם לחוק.
תהליך הסקירה הפיקוחי SREP - (Supervisory Review Process)	התהליך נועד להבטיח כי התאגידים הבנקאיים יקצו הון הולם על מנת לתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכמו כן לעודד את התאגידים הבנקאיים לפתח ולהשתמש בטכניקות משופרות לניהול סיכונים לצורך ניטור וניהול סיכונים. במסגרת התהליך בוחן הפיקוח את פרופיל הסיכון של התאגיד הבנקאי וכן התהליך הפנימי שנקט על ידי הבנק להערכת נאותות כוללת של הלימות ההון הרגולטורי המוחזק על ידי הבנק כנגד החשיפות. תהליך זה נועד לתת לרגולטור כלים להערכה עצמאית של פרופיל הסיכון של הבנק וניהול הסיכונים ולקבוע צעדים להתערבות מוקדמות במטרה למנוע פגיעה ביציבות הבנק והאיתנות הפיננסית שלו.
תכנית הטבה מוגדרת	סכומי קצבה או ביטוח קבועים וידועים מראש המשולמים לזכאים, בין שאלה תלויים בתוצאות ההשקעות של קרן הקצבה או המבטח.
תשואה להון	רווח נקי בניכוי דיבידנד למניות בכורה שלא נרשם כהוצאה ברווח והפסד והוכרז בתקופת הדיווח בלבד מחולק בהון עצמי ממוצע.
A	נייר ערך שהבטוחות שניתנו לו, או השיעבוד, לגבי תשלומי הריבית והקרן, הינם תשואה על מסמך פיננסי מסוים.
ABS - Assets Back Securities (אגרות חוב מגובי נכסים)	
B	כלי ניהולי למדידת ביצועי הבנק וקווי העסקים שלו במגוון נושאים כמותיים ואיכותיים אותם הגדירה הנהלת הבנק במסגרת התכנית האסטרטגית.
BSC - Balanced Score Card	
B.O.T - Build Operate Transfer	מימון פרויקטים ציבוריים בו גוף פרטי מקבל זיכיון מגוף ציבורי כדי לממן, לתכנן, לבנות ולהפעיל מתקן ציבורי לתקופה קצובה בסופה עוברת הבעלות על הפרויקט לממשלה.

מונח	הגדרה
	C
CECL - Current Expected Credit Losses	מודל הפרשות להפסדי אשראי צפויים.
CDO - Collateralized Debt Obligation	אגרות חוב המגובים על ידי תיק אגרות חוב ו/או הלוואות ברמות "בכירות" (seniority) ובדירוגים שונים.
CDS - Credit Default Swap	מכשיר פיננסי המעביר חשיפת אשראי למנפיק בין הצדדים לעסקה.
CLO - Collateralized Loan Obligation	איגרת חוב המגובה בתיק הלוואות.
COSO - Committee Of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission	מודל מובנה של בקרה פנימית. מטרת מסגרת המודל הינה לסייע לעסקים ולישויות אחרות להעריך, לאמוד ולהעצים את מערכות הבקרה הפנימית הפועלות אצלם.
Cross Border Activity (“פעילות חוצת גבולות”)	מונח המתייחס להסדרי מימון שונים שחוצים גבולות לאומיים, כגון מתן הלוואות לאנשים וגופים במדינה אחרת, מכתבי אשראי, קיבולים בנקאיים וכו’.
CVA - Credit Valuation Adjustment	חישוב סיכון האשראי בנגזרים משקף את תוחלת ההפסד הצפוי לבנק במקרה בו הצד הנגדי לעסקה יגיע למצב של כשל אשראי.
	D
DFA - Dodd Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act	ה-(DFA) הינו חוק פדראלי אמריקאי אשר נכנס לתוקף ב-28 ביולי 2010 ומכיל רפורמה מקיפה ברגולציה הפיננסית, שלה השלכות שונות על קבוצת לאומי, שהעיקרית בהן מתייחסת לעסקאות בנגזרים מעבר לדלפק (OTC) מתחום החלף (Swap).
	E
EMIR - European Market Infrastructure Regulation	רגולציה של האיחוד האירופי שנועדה להגדיל את יציבותם של השווקים מעבר לדלפק (OTC) בכל מדינות האיחוד האירופי.
	F
FATCA - Foreign Accounts Tax Compliance Act	חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארה"ב חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושויכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארה"ב.
FDIC - Federal Deposit Insurance Corporation	התאגיד האמריקאי הפדרלי לביטוח פיקדונות ואחת מרשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב.
FHLMC - Freddie Mac	סוכנות המסונפת לממשלת ארה"ב הרוכשת משכנתאות, מאגחת אותן ומוכרת אותן לציבור. (אין לחברה זאת ערבות של ממשלת ארה"ב).
FNMA - Fannie Mae	חברה ציבורית בחסות ממשלת ארה"ב הרוכשת משכנתאות, מאגחת אותן ומוכרת אותן בשוק החופשי (אין לחברה זאת ערבות של ממשלת ארה"ב).
FORWARD (חוזה אקדמה)	חוזה בין שני צדדים למכירת כמות נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החוזה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חוזה זה אינו חוזה סטנדרטי ואינו נסחר בשווקי הון מאורגנים אלא נעשה לפי צורכי הלקוח.

מונח	הגדרה
FUTURE (חוזה עתידי)	חוזה בין שני צדדים למכירת כמות נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החוזה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חוזה עתידי זה הוא חוזה סטנדרטי הנסחר בשוקי הון מאורגנים.
G GNMA - Ginnie Mea	חברה פדראלית למשכנתאות. האג"ח המונפקות על ידה זוכות לערבות של הסוכנות הממשלתית למשכנתאות (Government National Mortgage Association).
I ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process	תהליך הערכת הלימות ההון משמש לצורך בחינת היקף ההון הדרוש לתמיכה בסיכונים השונים שהקבוצה חשופה אליהם, על מנת לוודא שהון הקבוצה בפועל עולה על דרישות ההון האמורות בכל זמן.
L LGD - Loss Given Default (שיעור הפסד בהינתן כשל)	השיעור מתוך חשיפת האשראי הכללית של הלווה במועד הכשל (EAD) אשר צפוי לגרום נזק לבנק בקרות אירוע הכשל.
LTV (שיעור המימון)	השיעור שמהווה המימון של הבנק בעסקת הרכישה ביחס לשווי הנכס הנרכש. שיעור המימון משקף מימד אחד של סיכון הלוואה, כאשר יחס LTV גבוה משקף סיכון גבוה יותר לבנק נותן האשראי.
M MBS - Mortgage Back Securities (אגרות חוב מגובי משכנתאות)	אגרות חוב המגובות בנכסים פיננסיים שבהן תשלומי הריבית והקרן מתבססים על תזרים מזומנים הנובע מפירעון הלוואות המובטחות בנכסים פיננסיים. הנכסים המגבים עשויים להיות קבוצות של הלוואות, לרבות משכנתאות למגורים, או נכסים פיננסיים אחרים.
N NIM - Net Interest Margin	היחס שבין הכנסות ריבית נטו ליתרה ממוצעת של נכסים נושאי ריבית.
NPL - Non Performing Loan	אשראי בעייתי שאינו צובר ריבית.
O OECD	ארגון בינלאומי של המדינות המפותחות המקבלות את עקרונות הדמוקרטיה הליברלית והשוק החופשי. הארגון הינו פלטפורמה לדיון במדיניות, השוואת ביצועים, איתור פתרונות לקשיים וגיבוש קודים, עקרונות מנחים וסטנדרטים משותפים לביצוע מדיניות כלכלית וחברתית ברמה הלאומית. במסגרת הארגון כל מדינה חברה יכולה לתרום באופן משמעותי לקביעת מדיניות הארגון וניסוח קווי פעולה משותפים.
P PD - Probability of Default (כשל תוך שנה מיום הדירוג בתקופה נתונה)	מונח המתאר את ההסתברות שהלווה יגיע למצב של כשל אשראי בתוך תקופת זמן נתונה ממועד ביצוע הדירוג. המונח מספק הערכה של הסבירות שלווה לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו כפי התנאים החוזיים של חובותיו.
PSU (יחידות מניה חסומות תלויות ביצוע)	מענק בצורת מניות אשר הינן חסומות ותלויות בביצועים עתידיים של התאגיד הבנקאי.

מונח	הגדרה
	R
	<p>RORAC (תשואה להון מותאמת סיכון)</p> <p>שיטה המשווה תשואות על השקעות שונות הלוקחת בחשבון את הסיכון. התשואה בפועל מתואמת על ידי מדידת חשיפות הנכס לסיכון ומתאמת כלפי מטה את התשואה על נכסים מסוכנים יותר. יעילות השיטה תלויה בדיוק הערכה של הסיכון בנכסים שונים, ועד כמה ה"עונש" המוטל על נכסים מסוכנים יותר אכן משקף את דרגת סלידת הסיכון של כל משקיע נתון. לסוגים חדשים של נכסים, כמו נגזרים פיננסיים הערכת סיכון הוא דבר מאוד לא ודאי, לאור הניסיון בדבר התנהגות מחיריהם בפועל.</p>
	<p>RSU (יחידות מניה חסומות)</p> <p>מניה רגילה שעל פי תנאי ההנפקה שלה לא ניתנת למסחר חופשי במשך פרק זמן מסוים או עד שיקרה או שלא יקרה אירוע מסוים ופרק זמן זה טרם חלף ו/או אירוע זה עוד לא התממש.</p>
	S
	<p>SBA - Small Business Administration</p> <p>סוכנות ממשלתית אמריקאית לתמיכה בעסקים קטנים בארה"ב.</p>
	<p>SCDO - Synthetic Collateralized Debt Obligation</p> <p>הסכם המגובה על ידי תיק CDS (שהינן נגזרות) ברמות בכירות (Seniority) שונות.</p>
	<p>SWAP</p> <p>סדרת חוזים עתידיים או סדרת חוזי אקדמה למספר תקופות ידוע מראש אשר בהם שני הצדדים מסכימים להחליף זרמי תשלומים על קרן מושגית.</p>
	V
	<p>VaR - Value at Risk (ערך בסיכון)</p> <p>הינו מודל למדידת ההפסד המקסימאלי הצפוי בשל התממשות סיכונים השוק בתקופת זמן נתונה וברמת ביטחון סטטיסטית קבועה מראש. השימוש בשיטה זו מצריך שיערוך שוטף של כל הפוזיציות של התאגיד בהתבסס על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות. מטרות המודל הינן לאמוד את הסיכונים שהמוסדות הפיננסיים חשופים להם, וכן להחזיר הון הולם לכיסוי הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכונים השוק בפעילויות שונות.</p>

אינדקס

א

אומדנים חשבונאיים קריטיים 3, 37, 85, 86, 87
 איגוח 228, 232
 אקטוארי 112, 113, 137, 138, 139, 230, 234
 ארגון מחדש של חובות בעייתיים 104

ב

באזל 34, 35, 37, 38, 64, 81, 146, 150, 151, 219, 229, 232
 ביטחונות 63, 85, 193
 בניינים וציוד 24, 25, 27, 93, 95, 100, 101, 194, 195, 196
 בקרות 3, 81, 88, 90, 91, 229, 237

ג

גידור 94, 107, 109, 111, 112, 113, 153, 154, 155, 158, 159, 160, 161, 162

ד

דוח מאוחד על הרווח הכולל 4, 94
 דוח על השינויים בהון 4, 96, 98
 דוח על תזרימי מזומנים 4, 100, 101, 102
 דוח רווח והפסד 4, 93
 דיבידנד 10, 31, 36, 96, 98, 100, 101, 102, 108, 144, 149, 235

ה

הון והלימות ההון 3, 7, 10, 15, 17, 26, 27, 34, 66, 67, 81, 164
 הון מניות 96, 98
 הון עצמי רובד 1, 9, 17, 34, 35, 37, 38, 143, 144, 146, 147, 148, 149, 229

הון רובד 1 נוסף 35

הון רובד 2 34, 35, 147, 148, 229

הלבנת הון 82

הלוואות לדיור 28, 34, 35, 43, 44, 45, 49, 58, 59, 60, 68, 70, 71, 72, 73, 74, 144, 147, 166, 168, 170, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 221, 230

הנפקה 33, 145, 238

הפחתת סיכון אשראי 66, 163, 164

הפרשה לירידת ערך 100, 108

הפרשה למס 9, 18, 40, 43, 44, 172

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי 35, 85, 86, 229, 230

התחייבויות בנין הטבות לעובדים, 26, 94

ו

ועדת 37, 38, 64, 146, 150, 151, 215, 219, 229, 232

ח

חובות בעייתיים 85, 86, 132, 133, 134, 166, 168, 170, 186, 187

חובות פגומים 146

י

ירידת ערך 18, 30, 86, 87, 100, 119

ל

לקוחות עסקיים 32

מ

מאזן מאוחד 4, 95

מבנה ארגוני 4, 49, 217, 218

מגבלות 51, 52, 53, 58, 59, 60, 61, 64, 66, 75, 76, 80, 164, 221

מגזרי פעילות 3, 12, 19, 40, 43, 44, 45, 103, 105, 166, 168, 170, 172, 173, 174, 214

מגזרי פעילות - גישת ההנהלה 3, 40, 41, 42, 103, 172, 173, 174

מגזרי פעילות פיקוחיים 3, 43, 44, 45, 103, 166, 168, 170

מדד המחירים לצרכן 8, 19

מדינות זרות 65, 66

מדיניות חשבונאית 3, 37, 85, 86, 87, 188

מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים 148

מוסדות פיננסיים זרים, 30, 31, 67, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 200, 202, 204

מוסדיים 33, 38, 43, 44, 45, 66, 67, 136, 145, 163, 164, 167, 169, 171

מזומנים ושווי מזומנים 100, 101

מינוף 9, 39, 103, 146, 149, 229, 231

מיסוי 8

מיסים נדחים 100, 106

מכשירי הון 35, 229

ממשלה 7, 8, 15, 75, 83, 101, 224, 225, 235

מסגרות אשראי 27, 192, 231

נ

נגזרים 22, 23, 24, 27, 34, 38, 51, 52, 53, 58, 59, 60, 66, 67, 71, 72, 73, 74, 95, 100, 103, 107, 108, 109, 149, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 192, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 227, 232, 238

נזילות 9, 10, 10, 65, 66, 75, 80, 150, 231

ניירות ערך 10, 11, 13, 14, 27, 30, 31, 32, 33, 36, 37, 39, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000

נכסי סיכון 34, 37, 38, 146, 147, 166, 170, 229, 232, 233

נכסים אחרים 95, 100, 137, 138, 194, 195, 196, 224, 227, 228, 232

ס

סייבר 49, 81, 228

סיכון מוניטין 49, 233

סיכון נזילות 80, 233

סיכון ריבית 75, 76, 77

סיכוני אשראי 3, 15, 21, 28, 29, 31, 49, 61, 70, 71, 74, 85, 103, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 232

סיכוני שוק 3, 19, 34, 49, 75, 147, 232, 234

סיכונים אחרים 3, 50, 82, 84

סיכונים תפעוליים 3, 49, 81, 222, 232

ע

עמלות 9, 10, 12, 14, 22, 23, 24, 93, 219, 220, 227

ענפי משק 28, 50, 58, 59, 60, 74

ערך בסיכון 238

פ

פחת והפחתות 25, 100

פיקדונות הציבור 10, 27, 32, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 73,

95, 103, 107, 136, 166, 168, 170, 172, 173, 174, 194, 195, 196, 197,

198, 225, 227

פנסיה 25, 26, 32, 37, 47, 94, 100, 137, 139, 140, 146, 234

ק

קיצוז נכסים והתחייבויות 164

ר

רגולציה 4, 12, 18, 28, 49, 50, 68, 82, 217, 219, 220, 221, 222,

223, 236

רואי החשבון המבקרים 4, 88, 92

רווח למניה 103, 110

ש

שווי הוגן 26, 30, 77, 78, 94, 103, 109, 111, 112, 113, 114, 115, 116,

117, 118, 119, 122, 123, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 138, 156, 157,

159, 160, 164, 183, 184, 185, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203,

204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 227, 234

ת

תגמול 140

תיאבון הסיכון 48, 49, 50, 61, 71, 75

תיק בנקאי 77, 78, 79

תיק למסחר 30, 31, 32

תשואה להון 16, 18, 235, 238

תשואה להון מותאמת סיכון 238

תשלום מבוסס מניות 96, 98, 100